

Kommunstyrelsen kallas till sammanträde

Tid: Onsdag 6 december 2023, klockan 14:00 – obs, notera tiden

Plats: Konferensrum Glan, plan 4

Ordförande: Mats Annerfeldt (S)

Sekreterare: Elin Svensson

Föredragningslista

		Sidnummer
	Mötets öppnande	
	Upprop	
	Val av justerare och fastställande av tid för justering	
1.	Fastställande av föredragningslistans innehåll	
	Beslutsärenden	
2.	Svar på E-förslag - Bygg en bandyhall	3
3.	Svar på motion från Sverigedemokraterna - Kampsportslokaler	13
4.	Uppföljning, aktualisering samt revidering av riktlinjer för serveringstillstånd	19
5.	Internkontrollplan 2024 Kommunstyrelsen	79
6.	Ekonomisk redovisning - oktober 2023	104
7.	Prioriterade uppdrag 2024	138
8.	Investeringsplan 2024-2026	147
9.	Internkontroll sektor utbildning, december 2023	151
10.	Återrapportering av genomförda insatser utifrån ungdomsenkäten Om mig 2022	181
11.	Internkontrollplan sektor social omsorg december 2023	188

12.	Statistikrapporter avseende ej verkställda beslut enligt LSS och SoL, sektor social omsorg 2023, kvartal 3	193
13.	*Ansökan om digitaliseringsmedel för digitalt kassasystem	195
14.	Planbesked - Bilen 1	196
15.	*Omföring av driftbudget för drift exploatering	209
16.	*Bildande av säkerhetsråd	210
17.	*Dispensansökan gällande dygnstjänstgöring för personlig assistans, social omsorg	213
18.	Nominering av en ledamot till Centrum för kommunstrategiska studier (CKS) styrelse för perioden 2024-2027	229
	Information i ärenden som ska beslutas vid senare möte	
19.	Uppföljning av budget- och skuldrådgivning och äskande av utvecklingsmedel	232
20.	Återrapportering av prioriterat uppdrag "Förebyggande arbete med unga som uppvisar normbrytande beteende"	257
21.	Föredrag och information till kommunstyrelsen	
	a. Information om större arrangemang i Finspång	
	Handlingar för kännedom	
22.	Handlingar för kännedom - kommunstyrelsen 6 december 2023	
23.	Anmälan av delegationsbeslut	

Fredrik Björkman, Helene From

Tjänsteutlåtande
2023-10-09
Dnr KS.2023.0321

1 (3)

Kommunstyrelsen

Svar på E-förslag - Bygg en bandyhall

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige

1. Att avslå E-förslaget – bygg en bandyhall
2. Att meddela förslagsställaren beslutet

Beskrivning av ärendet

Förslagsställaren

Förslagsställaren anser att det behövs en bandyhall i Finspång. Bakgrunden till detta är de problem som funnits kring möjligheten att bedriva bandyverksamhet på Grosvad. Då förslagsställaren anser att det finns problem kring istillverkningen och dess starka samband med yttre väderförhållanden som temperatur och vind.

Förvaltningens kommentar

Kommunens målsättning är att Finspångs föreningsliv ska kunna erbjudas lokaler och planer utifrån kommunens möjligheter och specifika behov som en förening har.

Förvaltningen har tagit del av förslagsställarens synpunkter kring bandyn i Finspång. Förvaltningen har förståelse för förslagsställarens problembild.

Ett flertal utredningar initierade av förvaltningen har genomförts där olika åtgärdsförslag har prövats. Nuvarande bandyplan är placerad på en gammal sopdeponi med följd effekt att markens beskaffenhet är instabil och innehåller ett flertal miljögifter. Utredningar har dessutom visat att föreslagna åtgärder inte är lämpliga att genomföra på nuvarande plats.

Förvaltningen har under årens lopp haft kontinuerlig dialog med FAIK Bandy för att hitta lösningar inom rådande regelverk. Här kan nämnas att vissa underhållsåtgärder genomförts för att stabilisera markbädden.

När det gäller själva bandyhallfrågan så har det konstaterats att bandyhallen inte är möjlig att bygga på nuvarande plats.

Förvaltningen har undersökt kostnadsbilden för byggnation av en framtida bandyhall. Här finns flera aspekter att ta hänsyn till beroende på vald ambitionsnivå.

Förvaltningen har tagit in uppgifter på några genomförda bandyhallers projekt i Sverige:

Hallens namn:

Helsingehus Arena

Byggår: 2017, invigdes 21 oktober 2017
Drift: Söderhamns kommun
Leverantör: NCC
Byggekostnad: 60 MSEK
Finansiering: Kommunal

Fredrik Björkman

2 (3)

Dnr KS.2023.0321

Spelyta: 102x61(Linjerad yta)

Underlag: Stenkross

Belysning: LED Luminex, 11–12000 Lux

Faciliteter:

Omklädningsrum: 5 st

Restaurang:

Kiosk: Befintlig cafeteria i hallen

Lokal för teori och utbildning med kanon, whiteboard etc.

Toaletter: 5 st befintliga utanför hallen.

Publikkapacitet: 3000

Uppvärmning: Nej

Driftskostnader: 6.9miljoner/år, inklusive kapitaltjänst och ränta

Nyttjande period: Året runt

Eriksson Arena

Invigning: 13 november 2019

Byggår: 2019

Ägare och drift: Åby Tjureda IF

Leverantör: Lientab AB Kungshamn utförde stomme, ytterväggar, tak samt dörrar, fönster och portar. Grundläggning, läktare och installationer utfördes i egen regi med största delen ideellt arbete.

Byggkostnad: 41,5 MSEK

Finansiering: 90 % kommunalt lån och 10 % eget kapital.

Isyta: 111x65 m, spelyta 104x63 m.

Belysning: 1000 lux. 230 led-armaturer.

Faciliteter: Omklädningsrum och café i befintlig byggnad. Kiosk, toaletter, press- och TV-rum i hallen. Möjlighet att inreda omklädningsrum med mera under läktaren.

Publik: 2000 personer varav 100 sittplatser.

Driftskostnad: 600 000: - för 200 isdagar.

Svenska Fönster Arena

Drift: Föreningsdrift

Leverantör: STT, Stomme av Martinssons, Projekt Bjerking, Bygg, Husbyggarn

Byggår: 2003

Byggkostnad: 34 MSEK

Finansiering: Aktier, lån, bidrag.

Spelyta: Isytan 108 x 64, spelyta 61.5 x 103m

Belysning: Metallhalogen, 64 punkter, 1000 W

Faciliteter: Omklädningsrum, pressavdelning, loge-avdelning, sliprum, restaurang, café, kiosker, toaletter

Publikkapacitet: 4000 st varav 452 st sittplatser

Uppvärmning: Saknas

Driftskostnader: Helt beroende på användning

Nyttjande period: Augusti till mars med is, övrig tid andra aktiviteter.

Ett beslut om byggnation av bandyhall skulle kräva en lokaliseringsutredning för val av plats. Utifrån val av ambitionsnivå skulle en nybyggnation kräva en bedömd

Fredrik Björkman

3 (3)

Dnr KS.2023.0321

investeringsnivå inom spannet 50 – 100 mkr. I rådande konjunkturläge är det svårt att kalkylera en specialbyggnation av denna karaktär. Att dra slutsatser utifrån ovanstående projekt låter sig inte göras då inget projekt är likt ett annat. Här kan nämnas att finansieringar och sponsormedel är olika mellan projekten. När en kommun bygger en fastighet så skall en offentlig upphandling genomföras. Den kommunala delen skall vara så klar och ren att marknaden tydligt kan svara på anbudsförfrågan. Oaktat ovanstående projektkostnader så kan det konstateras att byggkostnader ökat avsevärt de senaste åren.

Finspångs kommun står likt många andra kommuner och regioner inför en ekonomisk utmaning. Tilldelade medel kommer inte att räcka till de befintliga investeringar som äskats inom de kommande 10 åren. Förvaltningen bedömer att kärnverksamheten bör prioriteras inom kommande investeringsram och att en byggnation av en bandyhall således inte bör prioriteras.

Ekonomiska eller organisatoriska konsekvenser och finansiering

En investering inom ramen 50–100 mkr genererar en kapitaltjänstkostnad om 2,1 – 4,2 mkr per år. Utöver detta tillkommer en årlig driftkostnad inom spannet 500 - 900 tkr allt beroende på hur lång säsongen är. Här är endast el och energikostnad inräknad. Vaktmästeri och städ tillkommer.

Fastighetens drift påverkas även av vald ambitionsnivå gällande bemanning och löpande underhåll.

Dialog

Då beredningsunderlaget är framtaget utifrån kommunens nuvarande finansiella prognos har inte samråd med förslagsställare, föreningar eller näringsliv genomförts.

När kommunens politiker bedömer att det finns finansiella möjligheter att öka fritidssatsningarna i kommunen föreslås att förvaltningen genom fritidsansvarig får i uppdrag att systematiskt föra en fördjupad dialog med FAIK Bandy.

Beslutet skickas till

Förslagsställare
Kanslichef
Sektor Samhällsbyggnad
Sektor Samhällsbyggnad, Fastighetsavdelningen

Bilagor:

E-förslag - Bandyhall

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

F I N S P Å N G

E-förslag

Ärendenummer: #5090 | Inskickat av: EVELYN MARJETA (signerad) | Datum: 2023-03-08 20:50

✓ 1. E-förslag

Dina kontaktuppgifter

Personnummer

För- och efternamn

EVELYN MARJETA

E-postadress

Notifieringar

E-post

Mobiltelefon

E-förslagsrubrik

Ge ditt e-förslag en kort rubrik.

Bandyhall

Beskriv ditt e-förslag och motivera varför det ska genomföras

Jag och många andra anser att det behövs en bandyhall i Finspång! Efter dagens kaos genom att flytta matchen och spela så sent så fick jag nog!

Vi kvalar oss upp mot allsvenskan och då måste man kunna ha en bra is att både träna och spela på! Om vi vill att Finspång ska synas på kartan så kan detta hjälpa massor! Gör om gör rätt! Hjälpt faik bandy till en hall! Finspång behöver detta

Behandling av personuppgifter

Personuppgifter som behandlas

- Namn
- Adress
- E-postadress
- Personnummer
- Telefonnummer
- Mobilnummer
- Vårdnadshavare

Ändamålet med behandlingen

När du har skickat in ditt ärende till kommunen, registreras de personuppgifter som du har uppgett i kommunens ärendehanteringssystem. Ändamålet med behandlingen av personuppgifterna är att kommunen ska kunna fullfölja sitt uppdrag som myndighetsutövare, samt kunna ge så bra och rättssäker service som möjligt vid handläggningen av ditt ärende. Vid behandling av personuppgifterna tillämpas gällande lagstiftning.

Rättslig grund för behandlingen

- Den registrerade har lämnat sitt samtycke
- En arbetsuppgift av allmänt intresse ska kunna utföras

Lagringstid

- För evigt - Ditt förslag och beslutet bevaras och arkiveras hos kommunen för all framtid.
- Förslag som inte godkänts gallras direkt i Mina sidor efter att ärendet fått statusen "Avslutat".
- Förslag som inte går vidare till politiken gallras i Mina sidor nio månader efter att ärendet fått statusen "Röstning avslutad".
- Förslag som går vidare till politiken gallras i Mina sidor nio månader efter att ärendet fått statusen "Beslut".

Övrigt om lagringstid

Ett förslag inskickat till kommunen kan därefter eftersökas i kommunens arkiv, enligt gällande regler kring utlämnande av allmän handling.

Mottagare av personuppgifter

Ansvariga handläggare på kansli- och utvecklingsavdelningen.

Övriga upplysningar

Personuppgifterna som behandlas kan komma att delas till tredje part, om ansvarig nämnd är skyldig att göra så enligt lag. Däremot kommer aldrig personuppgifterna att föras över till ett land utanför EU.

Kontakta personuppgiftsansvarig nämnd om du vill:

- Få ut information om de personuppgifter du har lämnat in
- Begära rättelse om du anser att någon uppgift är fel
- Begära överföring av uppgifter
- Begära att behandlingen av dina personuppgifter begränsas
- Göra invändningar
- Begära radering av dina uppgifter

Personuppgiftsansvarig

Kommunstyrelsen

Jag har tagit del av ovanstående information och godkänner behandlingen av personuppgifter

Signering

Följande parter har signerat detta ärende.

Namn: EVELYN

MARJETA

PersonID:

Datum: 2023-03-08

20:50

Signerad checksumma: 09B6B61F02137F40BEDA55D13D819AE0C9FF1BE4

Kommunstyrelsen

Protokoll

43 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

2023- § 361

Dnr: KS.2023.0321

Svar på E-förslag - Bygg en bandyhall

Kommunstyrelsens beslut

1. Att anteckna informationen till protokollet
2. Att ärendet tas upp för beslut vid kommunstyrelsens nästkommande sammanträde

Deltar ej i handläggning

Mikael Wallin (L) deltar inte i handläggning på grund av jäv.

Beskrivning av ärendet

Förslagsställaren

Förslagsställaren anser att det behövs en bandyhall i Finspång. Bakgrunden till detta är de problem som funnits kring möjligheten att bedriva bandyverksamhet på Grosvad. Då förslagsställaren anser att det finns problem kring istillverkningen och dess starka samband med yttre väderförhållanden som temperatur och vind.

Förvaltningens kommentar

Kommunens målsättning är att Finspångs föreningsliv ska kunna erbjudas lokaler och planer utifrån kommunens möjligheter och specifika behov som en förening har.

Förvaltningen har tagit del av förslagsställarens synpunkter kring bandyn i Finspång. Förvaltningen har förståelse för förslagsställarens problembild.

Ett flertal utredningar initierade av förvaltningen har genomförts där olika åtgärdsförslag har prövats. Nuvarande bandyplan är placerad på en gammal sopdeponi med följdfeffekt att markens beskaffenhet är

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Protokoll

44 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

instabil och innehåller ett flertal miljögifter. Utredningar har dessutom visat att föreslagna åtgärder inte är lämpliga att genomföra på nuvarande plats.

Förvaltningen har under årens lopp haft kontinuerlig dialog med FAIK Bandy för att hitta lösningar inom rådande regelverk. Här kan nämnas att vissa underhållsåtgärder genomförts för att stabilisera markbädden.

När det gäller själva bandyhallsfrågan så har det konstaterats att bandyhallen inte är möjlig att bygga på nuvarande plats.

Förvaltningen har undersökt kostnadsbilden för byggnation av en framtida bandyhall. Här finns flera aspekter att ta hänsyn till beroende på vald ambitionsnivå.

Förvaltningen har tagit in uppgifter på några genomförda bandyhalls projekt i Sverige:

Hallens namn:**Helsingehus Arena**

Byggår: 2017, invigdes 21 oktober 2017

Drift: Söderhamns kommun

Leverantör: NCC

Byggkostnad: 60 MSEK

Finansiering: Kommunal

Spelyta: 102x61(Linjerad yta)

Underlag: Stenkross

Belysning: LED Luminex, 11–12000 Lux

Faciliteter:

Omklädningsrum: 5 st

Restaurang:

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Protokoll

45 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

Kiosk: Befintlig cafeteria i hallen

Lokal för teori och utbildning med kanon, whiteboard etc.

Toaletter: 5 st befintliga utanför hallen.

Publikkapacitet: 3000

Uppvärmning: Nej

Driftskostnader: 6.9miljoner/år, inklusive kapitaltjänst och ränta

Nyttjande period: Året runt

Eriksson Arena

Invigning: 13 november 2019

Byggår: 2019

Ägare och drift: Åby Tjureda IF

Leverantör: Llentab AB Kungshamn utförde stomme, ytterväggar, tak samt dörrar, fönster och portar. Grundläggning, läktare och installationer utfördes i egen regi med största delen ideellt arbete.

Byggkostnad: 41,5 MSEK

Finansiering: 90 % kommunalt lån och 10 % eget kapital.

Isyta: 111x65 m, spelyta 104x63 m.

Belysning: 1000 lux. 230 led-armaturer.

Faciliteter: Omklädningsrum och café i befintlig byggnad. Kiosk, toaletter, press- och TV-rum i hallen. Möjlighet att inreda omklädningsrum med mera under läktaren.

Publik: 2000 personer varav 100 sittplatser.

Driftskostnad: 600 000: - för 200 isdagar.

Svenska Fönster Arena

Drift: Föreningsdrift

Leverantör: STT, Stomme av Martinssons, Projekt Bjerking, Bygg, Husbyggarn

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Protokoll

46 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

Byggår: 2003

Byggkostnad: 34 MSEK

Finansiering: Aktier, lån, bidrag.

Spelyta: Isytan 108 x 64, spelyta 61.5 x 103m

Belysning: Metallhalogen, 64 punkter, 1000 W

Faciliteter: Omklädningsrum, pressavdelning, loge-avdelning, sliprum, restaurang, café, kiosker, toaletter

Publikkapacitet: 4000 st varav 452 st sittplatser

Uppvärmning: Saknas

Driftskostnader: Helt beroende på användning

Nyttjande period: Augusti till mars med is, övrig tid andra aktiviteter.

Ett beslut om byggnation av bandyhall skulle kräva en lokaliseringstudning för val av plats. Utifrån val av ambitionsnivå skulle en nybyggnation kräva en bedömd investeringsnivå inom spannet 50 – 100 mkr. I rådande konjunkturläge är det svårt att kalkylera en specialbyggnation av denna karaktär. Att dra slutsatser utifrån ovanstående projekt låter sig inte göras då inget projekt är likt ett annat. Här kan nämnas att finansieringar och sponsormedel är olika mellan projekten. När en kommun bygger en fastighet så skall en offentlig upphandling genomföras. Den kommunala delen skall vara så klar och ren att marknaden tydligt kan svara på anbudsfrågan. Oaktat ovanstående projektkostnader så kan det konstateras att byggkostnader ökat avsevärt de senaste åren.

Finspångs kommun står likt många andra kommuner och regioner inför en ekonomisk utmaning. Tilldelade medel kommer inte att räcka till de befintliga investeringar som äskats inom de kommande 10 åren. Förvaltningen bedömer att kärnverksamheten bör prioriteras inom kommande investeringsram och att en byggnation av en bandyhall således inte bör prioriteras.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Protokoll

47 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

Förvaltningens förslag till beslut nästa möte

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige

1. Att avslå E-förslaget – bygg en bandyhall
2. Att meddela förslagsställaren beslutet

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Fredrik Björkman

Tjänsteutlåtande
2023-10-09
Dnr KS.2023.0402

1 (2)

Kommunstyrelsen

Svar på motion från Sverigedemokraterna - Kampsportslokaler

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige

1. Att avslå motionen
2. Att meddela motionärerna beslutet

Beskrivning av ärendet

Motion från SD i Finspång med syfte att ge förvaltningen i uppdrag att komma fram till en lösning till lokalbristen för Finspångs kampsportföreningar

Motionärerna hänvisar till att kampsporten har svårt att hitta ändamålsenliga lokaler för sin verksamhet. Konsekvensen av detta menar motionärerna är att föreningarna på sikt får svårt att locka till sig nya utövare samt att genomföra viktiga tävlingar på ett professionellt sätt.

Vidare menar motionärerna att konsekvensen skulle kunna bli att verksamheter riskerar att läggas ner, något motionärerna menar skulle rimma illa med kommunens satsning på ungdomshälsa och meningsfull fritid för barn och ungdomar.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen har i ett flertal ärenden beskrivit problembilden kring lokaler för idrottsverksamhet och kampsport i synnerhet.

Trots att Finspångs kommun kan erbjuda ett rikt utbud av lokaler för olika idrottsaktiviteter så har man svårt att matcha den höga efterfrågan.

Idrottsverksamheternas specifika behov gör att samexistens är svårt att få till så alla föreningar är nöjda. Förvaltningen arbetar ständigt med lokalfrågan för idrottsverksamhet.

I dagsläget pågår en genomlysning av kommunens lokalutnyttjande i samklang med det prioriterad uppdraget gällande översyn av kommunens lokalbestånd.

Av resursskäl kommer inte uppdraget innehålla en detaljerad översyn av föreningarnas behov av lokaler. Fokus kommer ligga på kommunens totala lokalinnehav, både egenägda och inhyrda. I den planerade sammanställningen belyses nyttjandegrad samt aktuellt avtalsläge. Detta beräknas vara klart under senhösten 2023.

Finspångs kommun har som motionärerna pekat på under året övertagit driften av Arena Grosvad. Här pågår ett arbete att organisera en ny avdelning angående skötsel av Grosvadsområdet och andra anläggningar kopplade till sport och fritid. Arbetet är i ett tidigt skede och fortskrider enligt plan. Ny enhetschef för verksamhetsområdet har tillträtt den 1 september 2023.

Uppdraget för den nya organisationen för sport och anläggning är bland annat att optimera idrottslokalernas användning och finna en ny effektivare lokalanvändning.

Fredrik Björkman

2 (2)

Dnr KS.2023.0402

Kommunens målsättning är att Finspångs föreningsliv ska kunna erbjudas olika lokaler utifrån de behov som alla olika föreningar har.

Med hänvisning till ovanstående beskrivning så föreslår förvaltningen att motionen avslås.

Ekonomiska eller organisatoriska konsekvenser och finansiering

Motionen innebär inga ekonomiska konsekvenser för organisationen.

Dialog

Förvaltningen har i tidigare E förslag och medborgarförslag haft dialog med föreningar för kampsport.

Beslutet skickas till

Motionärerna

Bilagor:

SD Motion - Kampsportlokaler.pdf

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

- Kommunfullmäktige
- Kommunstyrelsen
- Övriga nämnder
- Förvaltning

Datum: Finspång 2023-03-27

Motion

Kampsportlokaler

Under den senaste tiden har det till kommunen inkommit en rad E-förslag och medborgarförslag, där det med all tydlighet framkommit hur flertalet av Finspångs kampsportföreningar dras med ett stort problem att genomföra tidseffektiva och utvecklande träningar på grund av brist av ändamålsenliga lokaler.

Detta slår givetvis hårt mot föreningarnas möjligheter att locka till sig nya utövare samt även att genomföra viktiga tävlingar på ett professionellt sätt.

Risken är också uppenbar att verksamheter riskerar att läggas ner, något som skulle rimma illa med kommunens satsningar på ungdomshälsa och meningsfull fritid för barn och ungdomar.

Då dessa förslag presenterades i kommunfullmäktige framkom det också med all tydlighet att de flesta partier håller med om att detta är ett problem som behöver få en lösning!

Enligt uppgift finns det på Arena Grosvad i dag tre hallar, samtliga med nedfällbara vikhägar, A och B hallen, som tillsammans utgör en fullstor handboll och innebandyhall och C hallen som utgör en fullstor tennishall.

Då tennisen i Finspång ligger vilande och de få tennisspelare som fortfarande är aktiva i Finspång lätt får plats i annan hall, och då det redan händelsevis finns en fungerande "tennishall" i form av Högalidhallen, vore det en enkel och billig idé att göra om C-hallen till en fullt fungerande kampsportslokal där boxning, karate och judo, lätt skulle kunna samsas.

Det finns tillgång till omklädningsrum och duschar, både dam- och herr, och C-hallen ligger i direkt anslutning till B- och A-hallen, vilka har utdragbara läktare, där kampsportarna skulle kunna hålla tävlingar och uppvisningar. Det finns totalt 8 omklädningsrum till eventuellt tillresta deltagare.

Det finns även plats att göra utrymme till de mattor och det material som går åt till kampsportarna.

Vid KF den 16/6 2021, togs beslut (2021- § 117), att kommunen skulle återta driften, av Grosvads "utedel" samt av kommunens hallar från Medley. Den dagen kommunen tar över, vilket förhoppningsvis sker sommaren 2023, kan kampsportarna ha sin hall redo inom ett par dagar. Ingen tid behöver läggas ner för ombyggnad och ingen direkt större kostnad, då hallen redan finns!

Med hänvisning till ovanstående yrkar sverigedemokraterna att:

Ge förvaltningen i uppdrag att komma fram till en lösning av lokalbristen för Finspångs kampsportföreningar.

SD Finspång

Torgny Maurer och Kent Sepic

Kommunstyrelsen

Protokoll

43 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

2023- § 362

Dnr: KS.2023.0402

Svar på motion från Sverigedemokraterna - Kampsportslokaler

Kommunstyrelsens beslut

1. Att anteckna informationen till protokollet
2. Att ärendet tas upp för beslut vid kommunstyrelsens nästkommande sammanträde

Beskrivning av ärendet

Motion från SD i Finspång med syfte att ge förvaltningen i uppdrag att komma fram till en lösning till lokalbristen för Finspångs kampsportföreningar

Motionärerna hänvisar till att kampsporten har svårt att hitta ändamålsenliga lokaler för sin verksamhet. Konsekvensen av detta menar motionärerna är att föreningarna på sikt får svårt att locka till sig nya utövare samt att genomföra viktiga tävlingar på ett professionellt sätt.

Vidare menar motionärerna att konsekvensen skulle kunna bli att verksamheter riskerar att läggas ner, något motionärerna menar skulle rimma illa med kommunens satsning på ungdomshälsa och meningsfull fritid för barn och ungdomar.

Förvaltningens kommentar

Förvaltningen har i ett flertal ärenden beskrivit problembilden kring lokaler för idrottsverksamhet och kampsport i synnerhet.

Trots att Finspångs kommun kan erbjuda ett rikt utbud av lokaler för olika idrottsaktiviteter så har man svårt att matcha den höga efterfrågan.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Protokoll

44 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

Idrottsverksamheternas specifika behov gör att samexistens är svårt att få till så alla föreningar är nöjda. Förvaltningen arbetar ständigt med lokalfrågan för idrottsverksamhet.

I dagsläget pågår en genomlysning av kommunens lokalutnyttjande i samklang med det prioriterad uppdraget gällande översyn av kommunens lokalbestånd.

Av resursskäl kommer inte uppdraget innehålla en detaljerad översyn av föreningarnas behov av lokaler. Fokus kommer ligga på kommunens totala lokalinnehav, både egenägda och inhyrda. I den planerade sammanställningen belyses nyttjandegrad samt aktuellt avtalsläge. Detta beräknas vara klart under senhösten 2023.

Finspångs kommun har som motionärerna pekat på under året övertagit driften av Arena Grosvad. Här pågår ett arbete att organisera en ny avdelning angående skötsel av Grosvadsområdet och andra anläggningar kopplade till sport och fritid. Arbetet är i ett tidigt skede och fortskrider enligt plan. Ny enhetschef för verksamhetsområdet har tillträtt den 1 september 2023.

Uppdraget för den nya organisationen för sport och anläggning är bland annat att optimera idrottslokalernas användning och finna en ny effektivare lokalanvändning.

Kommunens målsättning är att Finspångs föreningsliv ska kunna erbjudas olika lokaler utifrån de behov som alla olika föreningar har. Med hänvisning till ovanstående beskrivning så föreslår förvaltningen att motionen avslås.

Förvaltningens förslag till beslut nästa möte

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige

1. Att avslå motionen
2. Att meddela motionärerna beslutet

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Protokoll

45 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Catharina Stenhammar

Tjänsteutlåtande
2023-10-12
Dnr KS.2023.1138

1 (2)

Kommunstyrelsen

Uppföljning, aktualisering samt revidering av riktlinjer för serveringstillstånd

Förslag till beslut

Bygg- och miljönämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige

1. Att fastställa reviderade och aktualiserade riktlinjer för serveringstillstånd
2. Att upphäva nuvarande riktlinjer för serveringstillstånd KS.2019.0493, version 1.0 2021-03-17 § 50

Beskrivning av ärendet

Bygg- och miljönämnden ansvarar för riktlinjer för serveringstillstånd beslutade av kommunfullmäktige KS.2019.0493 antagen 2021-03-17 § 50. I riktlinjerna framgår att uppföljning, aktualitetsprövning och revidering ska ske minst en gång per mandatperiod. Rätt till revidering regleras i bygg- och miljönämndens delegationsordning. Ansvarig delegat om alkohollagen genomför uppföljning och revidering av riktlinjer för serveringstillstånd.

Bygg- och miljönämnden har 2023-10-02, BMN-2023-582 § 68 godkänt förvaltningens förslag av uppföljning, aktualisering samt revidering av riktlinjer för serveringstillstånd version 2. Nuvarande riktlinjer med ärende nummer KS.2019.0493 är antagen av kommunfullmäktige 2021-03-17 § 50.

Resultat

Förvaltningen har kontrollerat behovet av aktualisering för serveringstillstånd. Ingen förändring har skett i alkohollagen (2010:1622) sedan riktlinjerna antogs av kommunfullmäktige år 2021.

Riktlinjerna har reviderats redaktionellt med tillgänglighetsanpassning.

Ekonomiska eller organisatoriska konsekvenser och finansiering

Riktlinjerna för serveringstillståndet innebär inga ökade ekonomiska kostnader. Finansiering sker inom sektor samhällsbyggnads befintliga budet.

Dialog

Uppföljning och aktualisering har skett genom dialog med alkoholhandläggare, Motala kommun. Ingen ändring av alkohollagen har skett därmed föreslås ingen justering i riktlinjerna.

Beslutet skickas till

Länsstyrelsen i Östergötland

Catharina Stenhammar

2023-10-12

2 (2)

Dnr KS.2023.1138

Bilagor:

Nu gällande Riktlinjer för serveringstillstånd, fastställd KF 2021-03-17 § 50
Protokollsutdrag från bygg- och miljönämnden 2023-10-02 § 68, Beslut riktlinjer
serveringstillstånd
Uppföljning riktlinjer för serveringstillstånd med kommentarer

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

RIKTLINJER

FINSPÅNG

Riktlinjer för serveringstillstånd

Finspångs kommun

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE, VERSION 1.0, 2021-03-17 § 50

Ärendenummer: KS.2019.0493
Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Ansvarig: Chef sektor samhällsbyggnad

FINSPÅNG

Innehåll

1.	Övergripande mål	3
1.1.	Inledning	3
1.2.	Alkohollagen - en social skyddslagstiftning	3
1.3.	Övergripande lagstiftning	4
2.	Informationsskyldighet, ansökan och tillsyn	4
2.1.	Informationsskyldighet	4
2.2.	Handläggningstider vid ansökan	6
2.3.	Kommunens tillsynsverksamhet.....	7
2.4.	Tillsynsavgifter.....	8
3.	Riktlinjer vid servering	9
3.1.	Remissyttranden och störningar	9
3.2.	Remissyttranden och lämplighet	11
3.3.	Remissyttranden och serveringstider	12
3.4.	Kök och matutbud	14
3.5.	Ordning och nykterhet	15
3.6.	Uteserveringar	18
3.7.	Gemensamt serveringsutrymme	19
3.8.	Villkor vid meddelande av serveringstillstånd	19
3.9.	Tillfälliga tillstånd till allmänheten samt slutna sällskap	20
3.10.	Undantag från krav på serveringstillstånd.....	23
3.11.	Provsmaeking.....	24
3.12.	Kunskapsprov.....	25
3.13.	Alkoholservering vid idrottsevenemang	26
3.14.	Dokumentägare	27
3.15.	Giltighet	27
3.16.	Uppföljning	27
3.17.	Aktualitetsprövning och revidering	27
3.18.	Publicering.....	27
3.19.	Källförteckning.....	27

FINSPÅNG

1. Övergripande mål

1.1. Inledning

Riktlinjerna återger vad som väsentligen gäller enligt lag och andra författningar, se inramad text under respektive rubrik. Riktlinjerna visar även vilka hänsyn som tas till Finspångs lokala förhållanden vid tillståndsgivningen. De kommunala riktlinjerna får dock inte ha normerande karaktär eller avvika från alkohollagens (2010:1622) bestämmelser.

Riktlinjerna syftar till att främja förutsebarhet, likabehandling samt effektivitet avseende tillståndsgivning och tillsyn av alkoholserving med mera.

Finspångs kommun ingår sedan 2016 i kommunsamverkan tillsammans med Boxholm, Mjölby, Motala, Vadstena och Ödeshög. Det är alkoholhandläggarna på alkohol- och tobaksenheten på Motala kommun som i samverkansavtalet bereder ansökningar av serveringstillstånd, gör tillsyn och kontrollerar att regler och lagar följs. Handläggarna på alkohol- och tobaksenheten i Motala kommun har varit delaktiga i framtagandet av underlaget.

Riktlinjernas mål är att framhäva vikten av en återhållsam alkoholkonsumtion, särskilt bland ungdomar och unga vuxna. Kommunen vill bidra till en förbättrad folkhälsa samt sträva efter en god och sund restaurangkultur.

Finspångs riktlinjer för serveringstillstånd ska:

- Skapa goda förutsättningar för en rättssäker, snabb och effektiv tillståndsgivning
- Möjliggöra för sökande att på förhand få kunskap om krav för att beviljas serveringstillstånd
- Kommunen ska skapa förståelse för hur alkohollagen och dess föreskrifter tillämpas

1.2. Alkohollagen - en social skyddslagstiftning

Alkohollagen är en skyddslagstiftning för att begränsa de skador som alkohol kan orsaka. En utgångspunkt i den svenska alkoholpolitiken är att skyddet för människors hälsa bör gå före företagsekonomiska och näringspolitiska intressen.

Serveringsbestämmelserna i 3 kap. 5 § alkohollagen (2010:1622), bygger på det allmänna kravet att försäljning av alkoholdrycker och

FINSPÅNG

alkoholdrycksliknande preparat ska skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras. Vidare framgår av 8 kap. 20 § alkohollagen (2010:1622) att ansvarig personal ska se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning eller onykterhet undviks vid servering av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat.

1.3. Övergripande lagstiftning

EU-rättsliga principer gäller generellt för all svensk lagstiftning och myndighetsutövning. Vid tillståndsprövningar aktualiseras bland annat likabehandlings-, öppenhets- och legalitetsprincipen. All form av diskriminering på grund av nationalitet är förbjuden enligt likabehandlingsprincipen. Tillståndsprövningen ska vara transparent, det vill säga all information som inte skyddas av sekretess ska vara öppen och tillgänglig i enlighet med öppenhetsprincipen. Enligt legalitetsprincipen får ett beslut enbart fattas med stöd av lag. Det innebär att tillståndsprövningar enbart får avgöras efter avvägningar som framgår av alkohollagen och dess tillhörande föreskrifter. All offentlig makt ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet. Kommuner ska behandla sina medlemmar lika. Syftet med krav på kommunala riktlinjer är att åstadkomma likabehandling av tillståndsansökningar och skapa en förutsebarhet inom kommuner. Det ska tydligt framgå vad som gäller i kommunen avseende tillståndsgivning för såväl sökande som allmänheten.

2. Informationsskyldighet, ansökan och tillsyn

2.1. Informationsskyldighet

Alkohollagen är i första hand en social skyddslagstiftning som syftar till att begränsa alkoholens skadeverkningar. Det innebär att sökande inte har någon generell rättighet att beviljas serveringstillstånd. Varje ansökan om serveringstillstånd prövas individuellt mot bakgrund av en alkoholpolitisk helhetssyn, som grundar sig på alkohollagens bestämmelser och kommunens riktlinjer. Vid tillståndsprövningar kan det uppstå svåra intresseavvägningar, men alkoholpolitiska hänsyn ska ha företräde framför företagsekonomiska eller näringspolitiska aspekter. Alkohollagen är tvingande, vilket innebär att kommunen inte får bevilja serveringstillstånd om sökande av någon anledning inte uppfyller alkohollagens krav och dess anslutande bestämmelser.

FINSPÅNG

Riktlinjer för serveringstillstånd

Av alkohollagen framgår att kommunen är tillstånds- och tillsynsmyndighet avseende serveringstillstånd. I Finspångs kommun ligger ansvaret på Bygg- och miljönämnden. Kommunen ska tillhandahålla information om gällande bestämmelser på alkoholområdet. Kommunen ska därutöver tillhandahålla riktlinjer för de fall då alkohollagen ger utrymme för lokal anpassning av när och var servering av alkoholdrycker kan tillåtas.

På Finspångs kommuns eller Motala kommuns webbsida ska det även finnas relevant och uppdaterad information om serveringstillstånd. Kommunen har tillgång till branschspecifika nätverk där årligen återkommande möten med krögare sker i syfte att informera samt föra diskussion om kommunens arbete med tillståndsgivning och tillsyn. Kommunen erbjuder genom samarbetsavtal med Motala kommun årliga utbildningar i ansvarsfull alkoholserving. Därutöver har inblandade myndigheter regelbundna samverkansträffar.

Den som ansöker om tillstånd för alkoholserving eller provsmakning ska göra ett kunskapsprov om alkohollagstiftningen.

FINSPÅNG

2.2. Handläggningstider vid ansökan

L
A
G
T
E
X
T

Enligt 5 § alkoholförordningen (2010:1636) ska kommunen fatta beslut i ärenden om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har inkommit till kommunen. I de fall det är nödvändigt på grund av utredningen av ärendet får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Om handläggningstiden förlängs ska sökande informeras om skälen för förlängningen innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Ett beslut att förlänga handläggningstiden får inte överklagas.

Samtliga ansökningar och anmälningar kan göras med hjälp av digitala självservicejänster (e-tjänst) via kommunens hemsida www.finspang.se. Detta underlättar registrering av ärendet, och påskyndar handläggningen. Alla dokument som lämnas in i pappersform måste skannas in, vilket kräver manuell hantering och försenar processen. Det bästa är om handlingarna lämnas in via digitala självservicejänsten (e-tjänst) eller via e-post.

Finspångs kommun ingår sedan 2016 i kommunsamverkan tillsammans med Boxholm, Mjölby, Motala, Vadstena och Ödeshög. Det är alkoholhandläggarna på alkohol- och tobaksenheten på Motala kommun som i samverkansavtalet bereder ansökningar av serveringstillstånd, gör tillsyn och kontrollerar att regler och lagar följs.

Mer information och kommungemensamma blanketter finns på Motala kommuns hemsida.

Sökande ska ta del av relevanta anvisningar och bifoga de handlingar som krävs för att ansökan ska bli komplett. Det är upp till sökande att visa att alkohollagens högt ställda krav på lämplighet är uppfyllda, både avseende bolaget/föreningen och personerna bakom verksamheten. För att påskynda handläggningstiden krävs det att samtliga nödvändiga handlingar, som framgår av anvisningarna och som upprepas i medföljande checklista, bifogas till ansökan fortast möjligt. Utredningsförfarandet påbörjas först då ansökan är komplett. En ansökan som inte är komplett avskrivs en månad från det att två påminnelser om begärda kompletteringar skickats, om inga handlingar från sökande inkommit till kommunen.

FINSPÅNG

Handläggningstiden för serveringstillstånd är i normalfallet högst:

- Stadigvarande tillstånd – 8 veckor
- Tillfälligt tillstånd till allmänheten – 5 veckor
- Tillfälligt tillstånd till slutet sällskap – 3 veckor

Sökande bör observera att handläggningstiden inför och under sommarsäsongen ofta är längre. Av den anledningen informerar kommunen på lämpligt sätt när en ansökan senast ska lämnas in för att sökande ska kunna garanteras besked i tid inför sommarsäsongen.

2.3. Kommunens tillsynsverksamhet

L A G T E X T	<p>Av 9 kap. 2 § alkohollagen (2010:1622) framgår bland annat att kommunen och Polismyndigheten har tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker och alkoholdryckliknande preparat.</p> <p>Kommunen ska upprätta en tillsynsplan som ska ges in till länsstyrelsen.</p> <p>Av 9 kap. 3 § alkohollagen (2010:1622) framgår att för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om marknadsföring i 7 kap. finns det särskilda regler i marknadsföringslagen (2008:486). Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna gentemot den som har serveringstillstånd får, i fråga om marknadsföring på serveringsstället, utövas även av kommunen.</p>
---------------------------------	---

Kommunen genomför tillsynsbesök både på dag- och nattid utifrån en upprättad och beslutad tillsynsplan. Kommunen kan samordna tillsyn med andra aktörer, till exempel Polismyndigheten, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Bygg- och miljöenheten och räddningstjänsten. Kommunens mål är att tillsynsbesök ska ske på vartenda serveringsställe minst en gång/år. Utöver planerade tillsynsbesök genomför kommunen spontana eller påkallade tillsynsbesök vid ett antal serveringsställen varje år. Vid tillsyn på serveringsställen kontrolleras bland annat ordning, nykterhet och åldersgräns. Om möjligt bör kommunen även genomföra tillsyn under större evenemang då riskerna för alkoholrelaterade olägenheter som huvudregel är större.

Inre tillsyn genomförs i syfte att kontrollera om tillståndshavarna fortsatt uppfyller alkohollagens krav om personlig och ekonomisk lämplighet. Inre tillsyn genomförs främst genom inhämtande av uppgifter från olika myndigheter med hjälp av datatekniska lösningar eller genom direktkontakt med myndigheterna. Kommunen kontrollerar exempelvis om det förekommer misskötsamhet avseende inbetalningar

FINSPÅNG

av skatter och avgifter till det allmänna. Tillståndshavarnas försäljning av mat och alkoholdrycker följs årligen upp genom inlämnade restaurangrapporter. Kommunen kan även få information från andra myndigheter om de genomfört inspektioner eller om polismyndigheten varit tvungen att ingripa på grund av oordning och onykterhet på serveringsställe.

I vissa fall krävs det att en tillsynsutredning öppnas. Uppgifter som framkommer under tillsynsutredningen ska kommuniceras med tillståndshavaren. Tillsynsutredningar kan medföra sanktionsåtgärder gentemot tillståndshavare, det vill säga erinran, varning eller återkallat serveringstillstånd.

Särskild återhållsamhet bör gälla avseende all typ av marknadsföring av alkoholdrycker som sker både inom- och utomhus. Marknadsföring utomhus kan uppfattas av fler människor och sådan marknadsföring kan därtill uppfattas av till exempel barn och unga. Marknadsföring av alkoholdrycker kan även uppfattas som störande för stadsbilden i stort.

2.4. Tillsynsavgifter

L	Kommunerna har enligt 8 kap. 10 § andra stycket alkohollagen (2010:1622) rätt att ta ut avgifter för tillsyn av dem som har serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras i kommunallagen (2017:725). Kommunen får även ta ut avgift för tillsyn av den som har serveringstillstånd.
A	
G	
T	
E	
X	
T	

Kommunens möjlighet att ta ut avgifter ska grunda sig på en självkostnadsprincip men grunderna för avgiftsuttaget bestäms av kommunfullmäktige. Beräkningen bör ske efter någon form av schablon och uppdelning på olika avgiftsklasser. Självkostnadsprincipen innebär att kommuner inte får ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för de tjänster och andra nyttigheter som tillhandahålls. Kommuner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för annan behandling. Aktuell information om gällande avgifter i Finspångs kommun finns på kommunens webbsida. Avgifternas aktualitet ses över med jämna mellanrum.

FINSPÅNG

3. Riktlinjer vid servering

3.1. Remissyttranden och störningar

L
A
G
T
E
X
T

Enligt 8 kap. 11 § alkohollagen (2010:1622) får en ansökan om stadigvarande serveringstillstånd inte bifallas utan att Polismyndighetens yttrande har inhämtats. Detsamma gäller, om det inte rör sig om arrangemang av endast obetydlig omfattning, tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten.

Polismyndigheten ska i sitt yttrande redovisa samtliga omständigheter som ligger till grund för myndighetens bedömning i det enskilda fallet och särskilt yttra sig om sökandens allmänna lämplighet för verksamheten.

Om en ansökan avser servering inom eller invid ett militärt område ska yttrande dessutom inhämtas av vederbörande militära chef innan ansökan får bifallas.

Av 8 kap. 16 § alkohollagen (2010:1622) framgår att lokaler som används för servering till allmänheten eller för servering till slutna sällskap av den som har stadigvarande serveringstillstånd ska vara lämpliga från brandsäkerhetssynpunkt.

Av 8 kap. 17 § alkohollagen (2010:1622) framgår att om alkoholservering på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, får serveringstillstånd vägras även om övriga krav i lagen är uppfyllda.

Polismyndigheten kan även yttra sig om ordnings- och säkerhetsläget, brottsbelastat område samt risk för överetablering. Polismyndighetens yttrande i dessa frågor är viktiga och de ligger till grund för olägenhetsbedömningen som görs i varje ärende.

Polismyndigheten yttrar sig även om behovet av ordningsvakter i enlighet med *lagen (1980:578) om ordningsvakter*. Polismyndigheten besitter störst kunskap avseende bedömning av säkerhetsrisker samt ordningsläge med mera. Av den anledningen baseras kommunens beslut om krav på ordningsvakter i princip uteslutande på polismyndighetens förordande i inkommande remissyttranden, förutom i de fall serveringsstället bedriver servering efter klockan 01:00 då kommunen kräver ordningsvakt. Polismyndighetens yttrande om behov av ordningsvakter blir som regel villkor vid tillståndsgivningen för serveringstillstånd.

FINSPÅNG

Det är räddningstjänstens uppdrag att bedöma brandsäkerheten på serveringsställen och av den anledningen kan kommunen skicka remiss till räddningstjänsten. Remiss skickas som huvudregel för serveringstillstånd som avser lokaler inomhus samt större och folktäta arrangemang utomhus. Huruvida serveringsytan är lämplig utifrån brandsäkerhetssynpunkt samt en personantalsbedömning utifrån bifogad ritning är av intresse för kommunen. För att räddningstjänsten ska kunna göra en sådan bedömning krävs det att sökande lämnar in skalenliga och måttsatta ritningar där dörrar och dess bredder tydligt framgår.

Vid varje tillståndsprövning ska kommunen bedöma om ansökt servering kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa. Kommunen kan skicka en remiss till bygg- och miljöenheten för att samla information till olägenhetsbedömningen. Information kring eventuell risk för olägenheter i samband med ansökt verksamhet, ansökt serveringstid samt andra eventuella hinder är av intresse för kommunen. Serveringstillstånd får vägras redan då alkoholservering *kan befaras* medföra olägenheter. Om så sker ska kommunen motivera varför alkoholserveringen befaras medföra olägenheter. Avslagsbeslut ska vara väl motiverade utifrån samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Att enbart hänvisa till kommunens alkoholpolitiska riktlinjer är inte godtagbart då de inte har någon normerande verkan. Störst vikt ska läggas vid yttranden från polismyndigheten och bygg- och miljöenheten.

Vid bedömningen av om ett arrangemang ska anses vara av endast obetydlig omfattning tar kommunen hänsyn till arrangemangets art, antal gäster eller besökare, placering, tidsmässig omfattning samt tidpunkt med mera.

Om ansökan avser serveringstillstånd i ett bostadsområde ska kommunen bedöma om närboende kan komma att störas om serveringstillstånd beviljas. Överetablering av serveringsställen i ett område medför störningar och påfrestningar för närboende. Därtill ökar risken för att serveringsställets gäster uppträder störande på allmänna platser. Mot bakgrund av det kan kommunen avslå en ansökan om serveringstillstånd, om ett område riskerar överetablering av serveringsställen som kan leda till alkoholrelaterade olägenheter. Detsamma gäller etablering av serveringsställen i ett område som på förhand har kända problem med missbruk. En grundläggande princip inom svensk alkoholpolitik är att sport och alkohol inte hör ihop. Återhållsamhet är därmed utgångspunkten för serveringstillstånd med koppling till sport, men kommunen gör en riskbedömning i varje enskilt fall.

Prövotider kan bli aktuella när det gäller nyetablering, ny innehavare eller förlängd serveringstid. I de flesta sådana fall beslutas om en provotid för

FINSPÅNG

en del av tillståndet, till exempel kan serveringstid till klockan 01:00 ges stadigvarande och en senare tid ges med provtid för att se om verksamheten stör närboende eller medför problem med ordning och nykterhet. Om stadigvarande tillstånd söks efter en provtid ska remisser skickas till polismyndigheten och miljöförvaltningen. Om dessa remissinstanser inte redovisar några problem som kan kopplas till restaurangens verksamhet ska stadigvarande tillstånd ges, i annat fall ska ansökan avslås eller ny provtid ges. Det är tillståndshavarens ansvar att se till att stadigvarande tillstånd söks efter en provtid om så önskas. Omprövning av provtid är avgiftsfri. Om ansökan om stadigvarande tillstånd inkommer efter provtidens slut behandlas den som en ny ansökan om utökad serveringstid, vilket bland annat innebär att ansökningsavgift tas ut.

3.2. Remissyttranden och lämplighet

L
A
G
T
E
X
T

Enligt 8 kap. 12 § alkohollagen (2010:1622) får serveringstillstånd endast meddelas den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i denna lag.

Sökanden ska genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningsenligt sätt utöva serveringsverksamheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om prov som avses i andra stycket och om undantag i vissa fall från skyldigheten att avlägga prov.

Remissyttranden från olika myndigheter kan vara en stor tillgång i kommunens bedömning av lämplighet. Det är ett krav att yttrande från Polismyndigheten ska begäras in och finnas som en del av bedömningen av ärendet enligt 8 kap. 11 § alkohollagen (2010:1622). Även eventuella uppgifter som framgår av utdrag från belastnings- och misstankeregistret kan bli en del av bedömningen. Polismyndighetens yttrande inhämtas avseende vandeln (det vill säga skötsamheten) hos personer med betydande inflytande i verksamheten (så kallade PBI-personer). Polismyndighetens yttrande har stor betydelse för kommunens tillståndsprövning och ligger till grund för den lämplighetsprövning som görs i varje ärende.

Det kan även finnas uppgifter från andra instanser som kan påverka bedömningen av lämpligheten av personerna som har koppling till den verksamhet som ska bedrivas.

FINSPÅNG

Kommunen ska inhämta yttrande från Skatteverket om det uppkommer frågetecken kring sökandes ekonomi. Om kommunen begär det kan Skatteverket i vissa fall även kontrollera sökandes finansieringsplan och kalkyl för den planerade verksamheten. På kommunens begäran kan Skatteverket vara sakkunnigt i kommunens ärenden.

Det innebär att en person som är anställd på Skatteverket kan skriva sakkunnigutlåtande i kommunens ärenden. Denna möjlighet används främst i tillsynsärenden då tillståndshavare har restförda skatte- eller avgiftsskulder med mera.

Kommunen kan inhämta yttrande från Kronofogdemyndigheten om det uppkommer frågetecken kring sökandes ekonomi. Kronofogdemyndigheten kan yttra sig över sökandes eller tillståndshavares skuldsaldo, utmätningar etcetera

Om det är känt att en sökande tidigare har drivit eller haft betydande inflytande i en serveringsrörelse i den egna kommunen eller en annan kommun, kan även uppgifter i det tidigare ärendet vara av betydelse för bedömningen.

Vid ansökan om stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten inhämtas yttrande från miljö- och hälsoskyddsmyndigheten avseende sökandes verksamhetsutformning. Information om anläggningen är registrerad som livsmedelsanläggning, om verksamheten är förenlig med gällande livsmedelslagstiftning samt om det föreligger någon begränsning i verksamheten är av intresse för kommunen.

3.3. Remissyttranden och serveringstider

L
A
G
T
E
X
T

Av 8 kap. 19 § alkohollagen (2010:1622) framgår att kommunen beslutar under vilka tider alkoholdrycker och alkoholdryckslikande preparat får serveras. Det ska särskilt beaktas vad som sägs i 17 § alkohollagen om serveringsställets belägenhet eller andra skäl som kan antas medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.

Om inte kommunen beslutar annat, får servering inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00.

Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Inomhus tillåter kommunen som regel serveringstid från klockan 11:00 till **02:00**, om inte risk för olägenheter kan befaras. Utomhus tillåter kommunen som regel serveringstid från klockan 11:00 till 01:00, om inte risk för olägenheter kan befaras. I vissa fall kan kommunen behöva

begränsa serveringstiden för uteserveringar i syfte att förhindra alkoholrelaterade olägenheter. Annan serveringstid kan bedömas som lämplig för vissa miljöer eller vissa typer av verksamheter. Om det finns anmärkningar mot serveringsstället kan serveringstiden begränsas eller annan administrativ åtgärd vidtas. Kommunens bedömning avseende serveringstid avgörs främst av om alkoholserveringen kan antas inverka på omgivningen genom att diverse alkoholrelaterade olägenheter uppkommer.

Senare serveringstid än klockan 01:00 kan komma att innebära att serveringstillståndet beviljas med en provotid om lägst sex (6) månader och högst tolv (12) månader. Avgörande för beslut om eventuell provotid görs utifrån en bedömning i det enskilda fallet samt omständigheterna i övrigt. Villkor ska meddelas samtliga personer som arbetar med servering av alkoholdrycker på restauranger (samtliga som inte enbart tillfälligt engageras oavsett anställningsform) ska ha genomgått utbildning i ansvarsfull alkoholservering. Serveringsverksamhet efter klockan 01:00 ska förenas med en skärpt tillsyn och krav om ordningsvakt.

Vid ansökan om serveringstid efter klockan 01:00 ska polismyndighetens och Bygg- och miljöenhetens yttranden tillmätas stor betydelse. Polismyndighetens yttrande i dessa frågor är viktiga och de ligger till grund för olägenhetsbedömningen som görs i varje ärende. Polismyndigheten yttrar sig även om behovet av ordningsvakter i enlighet med *lagen (1980:578) om ordningsvakter*. Deras yttrande om behov av ordningsvakter blir som regel villkor vid tillståndsgivningen.

Även yttrande från Bygg- och miljöenheten ska inhämtas. Vid bristande ordning eller nykterhet, vid risk att närboende utsätts för störningar eller vid övriga olägenheter kan serveringstiden genom beslut av Bygg- och miljönämnden komma att inskränkas (så kallad partiell återkallelse).

Provotider kan bli aktuella när det gäller nyetablering, ny innehavare eller förlängd serveringstid.

FINSPÅNG

Riktlinjer för serveringstillstånd

3.4. Kök och matutbud

L
A
G
T
E
X
T

En grundläggande förutsättning för att sökande ska kunna beviljas stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker till allmänheten är att serveringsstället är registrerat som livsmedelsanläggning enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004. Serveringsstället ska ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen och ska tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter, men efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter. Serveringsstället ska vara utrustat med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matsservering.

Matsservering är ett grundläggande krav för beviljande av serveringstillstånd på grund av att berusningsnivån som huvudregel blir lägre om alkoholdrycker intas samtidigt med mat. Tillståndshavare ska servera mat som kunder kan förväntas beställa. Det är den allmänna standarden, såväl på maten som på miljön, som ska vara avgörande för möjligheten att få serveringstillstånd, inte enbart typen av köksutrustning eller matutbud. Köksutrustningen ska likväl hålla en viss standard så att lagad mat kan beredas av råvaror i tillräcklig omfattning. Vanliga lägenhetsspisar och mikrovågsugnar för uppvärmning av prefabricerade maträtter är inte tillräcklig utrustning. Serveringsytan ska vara överblickbar och det ska vara en god standard på den allmänna utrustningen. Kunder ska i normalfallet kunna beställa och bli serverade vid bordet.

Tillståndshavaren ska kunna tillhandahålla ett varierat utbud av maträtter, det vill säga mat som har tillagats eller tillretts för att utgöra en del av en måltid. Såväl förrätter, huvudrätter och efterrätter ska kunna erbjudas. Det är inte ett nödvändigt krav att det finns varma maträtter, förutsatt att matutbudet och förhållandena i övrigt har den allmänna standard som krävs för serveringstillstånd. Ansökan om serveringstillstånd ska avslås om enbart enklare anrättningar erbjuds, såsom till exempel smörgåsar, hamburgare eller varm korv med bröd. Det innebär att gatukök, caféer och liknande inte kan beviljas serveringstillstånd. Detsamma gäller restauranger vars verksamhet i huvudsak är inriktad på barnfamiljer och ungdomar, exempelvis flertalet hamburgerrestauranger. Det är den sammanvägda bedömningen av utbud, kvalitet och allmän standard som ska vara avgörande. En noggrann prövning bör göras i varje enskilt fall. Matsservering ska kunna ske under hela serveringstiden.

Efter klockan 23:00 får tillståndshavare välja att enbart erbjuda sina gäster ett enklare matutbud, till exempel prefabricerade maträtter som värms i mikrovågsugn.

FINSPÅNG

Tillståndshavare som har stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker till allmänheten får erbjuda sina kunder prefabricerade maträtter, men enbart som komplement till en meny innehållandes varierade maträtter som lagats eller på annat sätt tillretts i det egna köket. Tillståndshavare ska erbjuda sina gäster ett varierat utbud av flertalet förrätter, huvudrätter samt efterrätter. Gällande meny ska bifogas ansökan. Detsamma gäller eventuell enklare nattmeny som sökande kan erbjuda sina gäster efter klockan 23:00. Serveringsställets.

matutbud ska marknadsföras på ett tydligt sätt under hela serveringstiden och serveringslokalen ska vara möblerad med bord och stolar så att gästerna kan sitta ner och äta.

3.5. Ordning och nykterhet

Av 1 kap. 11 § andra stycket alkohollagen (2010:1622) framgår att försäljning kallas servering om drycken eller preparaten ska förtäras på stället.

Av 3 kap. 5 § alkohollagen (2010:1622) framgår att försäljning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras. Den som säljer alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska se till att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället.

Av 8 kap. 20 § alkohollagen (2010:1622) framgår att vid servering av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska ansvarig personal se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning eller onykterhet undviks.

Av 8 kap. 21 § alkohollagen (2010:1622) framgår att priset för en alkoholdryck eller ett alkoholdrycksliknande preparat får vid servering inte sättas lägre än inköpspriset för drycken jämte skäligt påslag. Prissättningen får inte ske på ett sådant sätt att försäljning av drycker med högre alkoholhalt främjas. Gästerna får inte uppmanas eller förmås att köpa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat.

Av 8 kap. 22 § alkohollagen (2010:1622) framgår att vid servering av alkoholdrycker ska lättdrycker finnas att tillgå i tillfredsställande urval och omfattning.

Av 8 kap. 23 § alkohollagen (2010:1622) framgår att från ett serveringsställe med serveringstillstånd får inte någon medföra spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa

FINSPÅNG

alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat som har serverats i lokalen. Detta gäller inte hotellrum med minibar.

Av 8 kap. 24 § alkohollagen (2010:1622) framgår att på serveringsställe där serveringstillstånd gäller får inte någon inta eller tillåtas inta andra alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat än sådana som har serverats i enlighet med tillståndet. Detta gäller dock inte på hotellrum.

Inte heller får någon inta eller tillåtas inta alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat på ett serveringsställe där dessa preparat inte får serveras eller i en lokal som yrkesmässigt upplåts för anordnande av sammankomster i slutna sällskap vid vilka mat eller dryck tillhandahålls av innehavaren eller genom dennes försorg och där servering av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat inte är tillåten.

Alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat som inte får serveras i en lokal som avses i denna paragraf får inte heller förvaras i lokalen eller tillhörande utrymmen.

Serveringen av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet. Ett huvudmål för alkoholpolitiken är att begränsa alkoholens skadeverkningar, till exempel överkonsumtion av alkohol och alltför tidig alkoholdebut. Kravet på ordning och nykterhet har också en framskjuten plats i lagstiftningen. Både den som bedriver försäljning och den personal som medverkar vid försäljningen har ansvar för att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället. Onyktra kunder/gäster får inte ges tillträde till försäljningsstället eller vistas där utan skall avvisas. Vid försäljning för förtäring på stället (servering) får gästerna inte serveras alkoholdrycker i sådan omfattning att de blir störande eller onyktra.

Serveringen skall alltså utövas på ett ansvarsfullt sätt.

Serveringsstället får inte, då försäljning eller förtäring av alkoholhaltiga drycker och alkoholdrycksliknande preparat pågår, lämnas utan tillsyn av tillståndshavaren eller serveringsansvarig. Tillståndshavaren eller serveringsansvarig person behöver dock inte nödvändigtvis finnas i serveringslokalerna men någon av dessa personer skall under hela ovan nämnda tid finnas tillgänglig på serveringsstället. Finns flera serveringsansvariga personer på serveringsstället samtidigt bör tillståndshavaren klargöra vem av dem som har huvudansvaret. Personalen har ett personligt ansvar för att nykterhet och ordning upprätthålls.

På restaurang med tillstånd att servera alkoholdrycker till allmänheten bör ett tillägg om minst 25 % på inköpspriset göras för att täcka hanteringskostnaderna. Prissänkning på alkoholdrycker under viss tid på dagen bör även omfatta prissänkning på mat och lättdrycker.

FINSPÅNG

Serveringstillstånd kan gälla alkoholhaltiga drycker och alkoholdrycksliknande preparat eller en eller flera av dessa drycker. Tillståndshavare ska erbjuda motsvarande lättdrycksalternativ som det finns alternativ för alkoholhaltiga drycker. Det innebär att tillståndshavare som serverar vitt respektive rött vin även ska kunna erbjuda alkoholfritt vitt respektive rött vin. Om starköl serveras ska det finnas lättöl. Om det serveras drinkar med alkohol ska det även finnas alkoholfria drinkar. Mineralvatten och läsk ska alltid kunna erbjudas. Marknadsföringen av lättdrycker ska motsvara marknadsföringen av alkoholdrycker. Det innebär bland annat att dryckesmenyer ska innehålla såväl alkoholhaltiga dryckesalternativ som alkoholfria dryckesalternativ.

Detaljhandel med alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat från restaurang är inte tillåten. Förbudet omfattar inte bara restaurangens gäster utan även tillståndshavaren, personal och andra. För att förhindra att gäster tar med sig serverade alkoholdrycker från ett serveringsställe bör sådana endast lämnas ut till gästerna i glas, öppnad flaska eller på liknande sätt.

Det gäller förtäringförbud på serveringsställen med serveringstillstånd. Där får bara alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat som serverats i enlighet med tillståndet förtäras. Förtäringförbudet gäller dygnet runt under den period som tillståndet avser. Vid helårsrättigheter gäller förbudet hela året och vid säsongrättigheter under angiven serveringssäsong, till exempel sommarmånaderna. Vid tillfällig servering gäller förbudet under den tidsperiod som tillståndet avser.

På ett serveringsställe med tillstånd till alkoholservering får endast förvaras de slag av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat som serveringstillståndet omfattar. På annat serveringsställe får alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat inte förvaras. Det är förvaringsförbudet som gäller. Enligt praxis som utvecklats i anslutning till tidigare lagstiftning tillämpades förtäring- och förvaringsförbuden vid servering i personalmatsal endast när denna servering var öppen, i regel i anslutning till lunchen. Undantagna från förbuden ansågs vara till exempel företagets eller personalens representation, sammankomster, fester och liknande som anordnas i personalmatsalen när den vanliga verksamheten är stängd.

FINSPÅNG

3.6. Uteserveringar

L
A
G
T
E
X
T

Av 8 kap. 14 § alkohollagen (2010:1622) framgår att serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren.

Av 8 kap. 17 § alkohollagen (2010:1622) framgår att om alkoholservering på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, får serveringstillstånd vägras även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda.

Av 8 kap. 19 § alkohollagen (2010:1622) framgår att kommunen beslutar under vilka tider alkoholdrycker och alkoholdryckslikande preparat får serveras. Vid bestämmande av tiden för servering ska särskilt beaktas vad som sägs i 17 §.

Om inte kommunen beslutar annat, får servering av ovanstående inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00.

Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Bestämmelserna i första-tredje styckena gäller inte rumsservering på hotell eller minibar i hotellrum enligt 5 § alkohollagen.

Det krävs att serveringsytan utomhus är tydligt avgränsad och placerad i direkt anslutning till serveringsställets övriga lokaler. Utgångspunkten är att satellitserveringar, där uteserveringen har ett längre avstånd från övriga serveringslokaler, inte bör beviljas serveringstillstånd. Kommunen prövar dock varje ansökan individuellt.

Uteserveringar ska vara avgränsade så att det tydligt framgår var servering av alkoholdrycker får ske. Personalen ska kunna ha uppsikt och överblick över hela serveringsytan och det ska finnas sittplatser för matgäster. Uteserveringar har samma krav på tillhandahållande av mat som serveringslokalerna inomhus.

Kommunen kan begränsa serveringstiden för en uteservering i förhållande till serveringstiden för anslutande serveringslokal inomhus, om det föreligger risk för att närboende utsätts för alkoholrelaterade störningar. Serveringstillstånd för uteservering kommer inte beviljas om den befaras störa omgivningen, såsom närboende. En bedömning avseende serveringstid görs i varje enskilt fall, men polismyndighetens, miljö- och hälsoskyddsenshetens samt räddningstjänstens yttranden ska tillmätas stor betydelse.

FINSPÅNG

Sökande ska visa att denne har rätt att disponera den mark där uteserveringen är belägen. Om uteserveringen ligger på privat mark ska sökande uppvisa ett skriftligt godkännande från markägaren. Om uteserveringen är belägen på allmän mark ska sökande uppvisa tillstånd för nyttjande av allmän mark från polismyndigheten.

3.7. Gemensamt serveringsutrymme

L
A
G
T
E
X
T

Av 8 kap. 14 § alkohollagen (2010:1622) framgår att serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren.

Särskilt tillstånd kan meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Varje tillståndshavare ska svara för ordning och nykterhet inom serveringsutrymmet samt för vad som i övrigt gäller enligt denna lag under den tid han eller hon bedriver servering där.

När ansökan om gemensamt serveringsutrymme lämnas in ska en av sökande tillståndshavare utses som huvudsökande. Huvudsökande är sedermera kommunens kontaktperson i ärendet vilket innebär att i princip all kommunikation kommer ske med huvudsökande. Observera att huvudsökande inte har ett större ansvar för det gemensamma serveringsutrymmet än övriga medsökande, trots sin utpekade roll som kontaktperson.

Krav på till exempel matservering gäller för var och en av de tillståndshavare som nyttjar det gemensamma serveringsutrymmet. Observera även att särskilda villkor kan meddelas för tillstånd att få nyttja gemensamt serveringsutrymme.

3.8. Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

L
A
G
T
E
X
T

Av prop. En ny alkohollag (2009/10:125) framgår att en myndighet som på ansökan meddelar ett för sökanden positivt beslut har, utan författningsstöd, enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer rätt att till sitt beslut foga olika slag av villkor. (s. 166)

En myndighet som meddelar ett för sökande positivt beslut har enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer rätt att foga olika slag av villkor till sitt beslut. Det krävs att villkoren ligger inom ramen för de syften som ska tillgodoses genom tillståndsgivningen. Villkor får enbart användas i vissa

FINSPÅNG

enskilda fall i syfte att motverka skadeverkningar av alkoholpolitisk art. Villkor får inte nyttjas för att reglera förhållanden på områden som faller under annan lagstiftning, till exempel brand- eller miljöskyddet. Följande är exempel på villkor som kommunen kan foga till sina beslut:

- vilka serveringslokaler som får nyttjas och hur
- hur många ordningsvakter som ska finnas på serveringsstället
- att alkoholdrycker endast får serveras genom bordsservering
- vilka serveringstider som ska gälla
- hur och när en drinkbar får användas

Villkor kan meddelas även efter att tillstånd har beviljats, till exempel om det uppkommer problem som har direkt samband med serveringsrörelsen. Villkor kan meddelas i syfte att undvika ordningsstörningar vid allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, såsom diverse idrottsevenemang. För att kommunen ska få kännedom om dessa omständigheter förutsätts god kontakt med Polismyndigheten. En bedömning av vilka villkor som ska gälla görs i varje enskilt fall. Hänsyn tas bland annat till vilken verksamhet som ska bedrivas samt vilken typ av tillstånd ansökan avser. Kommunen är relativt återhållsam avseende fogande av villkor till beslut om serveringstillstånd. Restriktiviteten gäller främst stadigvarande serveringstillstånd då förutsättningarna för stadigvarande verksamhet kan förändras över tid. Av den anledningen meddelas villkor om förordnade ordningsvakter främst för tillfälliga tillstånd. I övrigt meddelas villkor om ordningsvakter i enlighet med polismyndighetens yttrande i saken.

3.9. Tillfälliga tillstånd till allmänheten samt slutna sällskap

Av 8 kap. 2 § alkohollagen (2010:1622) framgår bland annat att serveringstillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Det kan avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd). Serveringstillstånd kan gälla spritdrycker, vin, starköl, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat eller flera av dessa drycker eller preparat. Tillstånd att anordna provsmakning av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat enligt 6 och 7 §§ kan meddelas stadigvarande eller för enstaka tidsperiod.

Av 8 kap. 13 § alkohollagen (2010:1622) framgår att den som har tillstånd för servering till allmänheten eller stadigvarande tillstånd för servering i slutet sällskap, får köpa de spritdrycker, vin, starköl, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat som är skattepliktiga enligt lagen (1994:1564) om alkoholskatt, som behövs för rörelsen endast av partihandlare eller av detaljhandelsbolaget. Den som

L
A
G
T
E
X
T

FINSPÅNG

Riktlinjer för serveringstillstånd

har tillstånd för servering i slutet sällskap vid ett enstaka tillfälle eller under en enstaka tidsperiod, får köpa motsvarande drycker eller preparat endast hos detaljhandelsbolaget.

L
A
G
T
E
X
T

Av 8 kap. 15 § alkohollagen (2010:1622) framgår bland annat att tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten endast får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller tillstånd för servering i slutet sällskap.

Tillstånd för servering av starköl, vin och annan jäst alkoholdryck i foajéer till teater eller konsertlokal under paus i föreställning eller konsert får meddelas utan krav på matservering. Det ställs inte heller krav på matservering vid provsmakning enligt 6 eller 7 § alkohollagen (2010:1622).

Tillstånd kan meddelas för servering till allmänheten under enstaka tidsperiod eller enstaka tillfälle. Med enstaka tidsperiod avses enligt praxis några dagar upp till tre månader. Som riktmärke anges max tio tillfällen per år. Regelbundet återkommande verksamhet kan inte ses som tillfällig servering. Det krävs att verksamheten är av tillfällig karaktär, såsom festivaler eller andra enstaka evenemang. Verksamhet som kräver serveringstillstånd under mer än tre månader ses inte som verksamhet av enbart tillfällig karaktär. De flesta krav som gäller för beviljande av stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten gäller även för tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten. Undantaget är kökskravet då det för tillfälliga tillstånd enbart krävs att sökande tillhandahåller tillredd mat under restaurangliknande former. I dessa fall kan det vara tillräckligt med lägenhetsspis eller mikrovågsugn för uppvärmning av prefabricerad mat. Detsamma gäller tillstånd för servering i slutet sällskap. Aktuellt datum för serveringstillfället ska anges i ansökan.

Ett stadigvarande tillstånd avseende slutna sällskap är antingen en så kallad klubb rättighet, det vill säga ett tillstånd för ett visst sällskap som förening, företag, klubb, personalgrupp och dylikt, eller en så kallad festvåningsrättighet, det vill säga ett tillstånd till en restaurangrörelse som på beställning bedriver servering till olika slutna sällskap. Av tillståndsbeviset bör klart framgå om tillståndet avser en klubb rättighet eller festvåningsrättighet.

Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer med någon form av gemensamt intresse i företag, förening, vänkrets eller sammanslutning där arrangören på förväg kan ange vilka som kommer att delta. Det gemensamma intresset ska avse något mer än den tillställning där servering ska ske. Sökanden ska redovisa tillställningens art och till vem servering ska ske samt bifoga gästlista. Sökanden ska vara såväl personligt som ekonomiskt lämplig i enlighet

FINSPÅNG

med alkohollagens krav. Utgångspunkten för denna prövning är för förening dess stadgar, verksamhetsberättelse och styrelsesammansättning. Lagad eller på annat sätt tillredd mat ska tillhandahållas vilket dokumenteras i samband med ansökan. Priset för alkoholdrycker får inte understiga inköpspriset samt ska ett skäligt pålägg läggas till inköpspriset. Att försäljning av alkoholdrycker avses ske med skäligt pålägg ska intygas i samband med ansökan. När det gäller serveringstillstånd till slutna sällskap är det upp till sökande att visa att servering av alkoholdrycker enbart kommer ske till slutna sällskap. Efter beviljat serveringstillstånd är det upp till tillståndshavaren att tillse att det enbart är slutna sällskap som serveras på serveringsstället. Det kan till exempel ske genom att obehöriga hindras från att tillträda serveringsytan. Tillståndshavare som annonserar sin verksamhet allmänt på till exempel sociala medier anses rikta sig till allmänheten och kan därmed inte beviljas serveringstillstånd för slutna sällskap.

Vid inlämnad ansökan om stadigvarande serveringstillstånd för cateringverksamhet till slutna sällskap krävs en fullständig prövning av sökandes vandel och ekonomi. När serveringstillstånd har meddelats ska tillståndshavare inför varje cateringtillfälle på förhand anmäla vilken lokal som cateringverksamheten ska bedrivas i. Kommunen ska vid varje cateringtillfälle pröva huruvida lokalen är godkänd utifrån räddningstjänstens krav gällande brandsäkerhet. Samma villkor beträffande matutbud och eget kök som gäller för restauranger ska gälla för cateringföretag.

Ansökan om paussering ska prövas på samma sätt som andra ansökningar om serveringstillstånd. Det innebär att sökandes vandel och lämplighet samt lokalens beskaffenhet med mera ska bedömas. Det finns däremot inget krav på matservering. Restriktivitet gäller för beviljande av tillstånd för paussering i samband med ungdomsarrangemang. Teater eller konsertlokal som saknar etablerad stadigvarande verksamhet kan enbart meddelas tillstånd för enstaka tillfälle eller för tidsperiod när gästspel förekommer.

FINSPÅNG

3.10. Undantag från krav på serveringstillstånd

L
A
G
T
E
X
T

Av 8 kap. 1a § alkohollagen (2010:1622) framgår att serveringstillstånd inte krävs om serveringen avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer, sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna, och äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker.

Av 8 kap. 1 b § alkohollagen (2010:1622) framgår att serveringstillstånd inte krävs för servering till en boende och besökare till denne på sådana särskilda boenden som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena och 7 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453) och 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, och vid vilka måltidsservice tillhandahålls.

Den som bedriver alkoholservering enligt första stycket ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över serveringen. För egenkontrollen ska det finnas ett för verksamheten lämpligt program.

Det får inte finnas vinstintresse av något slag, vare sig från försäljningen av dryckerna eller från någon annan del av arrangemanget. Villkoret kan således inte anses uppfyllt om det i samband med serveringen säljs andra varor eller att avsikten är att skapa good-will. Något kommersiellt syfte får inte finnas utan det kan enbart vara fråga om ett helt privat arrangemang.

Bestämmelsen kompletterar förtäringförbudet. Det innebär att varken serveringslokaler eller detaljhandelslokaler, det vill säga lokaler som normalt används för yrkesmässig försäljning av alkoholdrycker eller lättdrycker, får användas om servering skall vara tillåten enligt undantagsbestämmelsen.

Det får inte vara fråga om en verksamhet som återkommer mer eller mindre regelbundet. Ett bröllop och en jubileumsfest är exempel på när kriteriet för enstaka tillfälle kan anses uppfyllt. Föreningsmöten och pubkvällar på arbetsplatser med mera tillhör däremot inte denna kategori. För att undantaget skall vara tillämpligt skall gästerna också vara kända till namn och antal i förväg, det vill säga det handlar endast om inbjudna gäster.

Ingen annan kostnad utöver inköpskostnaden för dryckerna får tas ut av gästerna. Avgift för att få delta i tillställningen eller betalning för annat får inte förekomma. Detta innebär att arrangören i anslutning till tillställningen inte kan ta betalt för vare sig mat eller för andra varor eller tjänster med mera.

FINSPÅNG

3.11. Provsbakning

L
A
G
T
E
X
T

Av 8 kap. 6 § alkohollagen (2010:1622) framgår att anordnande av provsmakning av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat vid arrangemang riktade till allmänheten är tillåtet under förutsättning att 1) arrangören har ett stadigvarande serveringstillstånd som omfattar de drycker eller preparat som provsmakningen avser samt den lokal där provsmakningen ska äga rum, eller 2) de partihandlare som deltar enskilt eller gemensamt ansöker om och erhåller ett tillfälligt tillstånd för provsmakning av de drycker eller preparat som ska erbjudas. Den som har ett stadigvarande serveringstillstånd ska innan arrangemanget äger rum göra en anmälan till kommunen.

Av 8 kap. 7 § alkohollagen (2010:1622) framgår att den som tillverkar alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat från råvaror som produceras på den egna gården och som har ett stadigvarande serveringstillstånd har rätt att, efter anmälan till kommunen, vid tillverkningsstället erbjuda provsmakning av de egenproducerade dryckerna eller preparaten. Om sådant tillstånd saknas, får tillverkaren erbjuda provsmakning av egentillverkade alkoholdrycker eller preparat vid tillverkningsstället om den har ett särskilt tillstånd för provsmakning.

Av 2 och 6 §§ Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd (FoHMFS 2014:8) om anmälan av lokal för cateringverksamhet, kryddning av spritdryck för servering som snaps och provsmakning framgår att anmälan som tillståndshavaren ska lämna till kommunen ska innehålla tillståndshavarens namn och organisationsnummer. Om det är en enskild firma ska personnummer och uppgift om lokal för provsmakning finnas. I anmälan ska det finnas uppgifter om vilka alkoholdrycker som ska ingå i provsmakningen.

Av 7 § samma föreskrift framgår att tillståndshavaren vid anmälan ska ange serveringsställe, namn på de partihandlare som ska delta som utställare, hur ordning och nykterhet ska säkras, hur betalning ska gå till och dag och tid för arrangemanget.

FINSPÅNG

Provsmaeking innebär att en arrangör får sälja små mängder av olika produkter i syfte att presentera produkternas smak och kvalitet. Den som har ett stadigvarande tillstånd och deltar i en mat- eller dryckesmässa i en annan lokal än den som tillståndet omfattar, behöver ha ett särskilt tillstånd för den lokalen. Kommunen utgår från följande modell för provsmakning, som tagits fram av Systembolaget och redovisas i SOU 2000:59 på sid 244:

	Antal prov	Volym	Maximal total mängd per person
Öl och vin	4–8	4 cl	32 cl
Starkvin	3–6	3 cl	18 cl
Spritdryck	3–6	0,5 cl	3 cl

3.12. Kunskapsprov

L
A
G
T
E
X
T

Genom att avlägga prov ska sökande visa att han eller hon har de kunskaper om alkohollagen och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningsenligt sätt utöva serveringsverksamheten.

Folkhälsomyndigheten har bemyndigats att meddela föreskrifter om kunskapsprov. Kunskapsproven har utformats av Folkhälsomyndigheten och de får avläggas muntligen om sökande inte behärskar svenska, engelska, franska eller arabiska.

Kunskapsprov får även avläggas muntligen om sökande kan styrka påtagliga läs- eller skrivsvårigheter eller om det i övrigt finns särskilda skäl. Sökande som inte blir godkänd ska få en ny möjlighet att visa sina kunskaper. Sammanlagt kan sökande erbjudas tre tillfällen till prov för samma ansökan.

Kunskapsprovet är en del av lämplighetsprövningen som görs i samband med inkommen ansökan. Det innebär att det inte är möjligt att skriva kunskapsprov i förebyggande syfte. Om sökande är en juridisk person ska, som huvudregel, hälften av de personer som har betydande inflytande (så kallade PBI-personer), och är aktiva i serveringsrörelsen, genomföra kunskapsprov.

Den som ansöker om tillstånd för alkoholservering eller provsmakning ska göra ett kunskapsprov om alkohollagstiftningen. Minst hälften av de personer som har betydande inflytande och är aktiva i rörelsen ska genomföra kunskapsprov när sökande är ett mindre bolag. För större bolag, såsom hotell- eller restaurangkedjor, där ägarna och den centrala företagsledningen inte är involverade i den dagliga driften krävs det att

FINSPÅNG

personerna som arbetar operativt i ledande ställning genomför kunskapsprov.

Kunskapsprovet är webbaserat och genomförs enskilt i kommunens lokaler. Vid varje kunskapsprov erlägges avgift enligt fastställd taxa. Provtid bokas via kommunens alkoholdelegat/alkoholhandläggare. Datum för provtillfälle erbjuds inom två veckor från den dag sökande anmält sig redo för att genomföra kunskapsprov. Om sökande bedöms vara i behov av tolk kan kommunen ta hjälp av auktoriserad tolk.

3.13. Alkoholservering vid idrottsevenemang

Finspångs kommun har en restriktiv syn på alkoholservering i anknytning till idrottsutövande eller i lokaler där sådant kan förekomma. Utgångsläget är att alkoholservering bör undvikas vid idrottsevenemang, men en bedömning görs i varje enskilt fall utifrån de förutsättningar ansökan omfattar. Det rör sådant som arrangemangets art, publikens sammansättning vad gäller till exempel ålder och risken för ordningsstörningar. I samband med ungdomsidrott ges inte serveringstillstånd.

Vid ett eventuellt beviljande av serveringstillstånd i idrottshall eller liknande skall serveringen ske på väl avgränsad yta som inte får inrymma läktarplats. Alkoholservering och innehav av alkohol får således inte förekomma på läktarplats. Finspångs kommun kan också komma att villkora begränsade serveringstider som till exempel att servering endast får ske två timmar före och två timmar efter aktivitet. Om sökt serveringslokal används för organiserad ungdomsidrott kan villkor komma läggas om att alkoholservering inte får ske under tid som sådan verksamhet bedrivs.

FINSPÅNG

3.14. Dokumentägare

Bygg- och miljönämnden är ägare av dokumentet. Dokumentägaren ser till att styrdokumentets aktualitet prövas, följs upp och vid behov revideras eller upphävs.

3.15. Giltighet

Styrdokumentet gäller tillsvidare om inte annat anges. Om styrdokumentet blir inaktuellt eller ersätts av nytt styrdokument ska det upphävas. Dokument ID: Riktlinjer för serveringstillstånd med diarienummer förvaras i 360° samt på sektor samhällsbyggnad.

3.16. Uppföljning

Uppföljning och revidering av riktlinjerna ska göras av utsedd delegat om alkohollagen eller Folkhälsomyndighetens riktlinjer för serveringstillstånd revideras eller ändras.

3.17. Aktualitetsprövning och revidering

Aktualiseringsprövning ska ske minst en gång per mandatperiod. Vid aktualiseringsprövning ska innehållet ha ett aktuellt innehåll. Rätten till revidering av administrativ eller redaktionell art regleras i ansvarig nämnds delegationsordning.

3.18. Publicering

Antagna riktlinjer av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, nämnd eller på delegation ska finnas publicerade på finspang.se

3.19. Källförteckning

Alkoholförordning (2010:1636)

Alkohollagen (2010:1622)

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004

Folkhälsomyndighetens föreskrifter om kunskapsprov (FoHMFS 2014:7)

Vägledande kommentarer till, FoHMFS 2014:7, Folkhälsomyndighetens föreskrifter om kunskapsprov

Vägledning för kommunala riktlinjer för alkoholservering, Folkhälsomyndigheten, publicerad 2020-05-15

Handbok Alkohollagen, Statens folkhälsoinstitut, reviderad upplaga 2009 Kommunallag (2017:725)

FINSPÅNG

Riktlinjer för serveringstillstånd

Konsumentverkets författningssamling, KOVFS 2009:6, Konsumentverkets allmänna råd för marknadsföring av alkoholdryck till konsumenter

Lag om ordningsvakter (1980:578)

Ordningslag (1993:1617)

Prop. 1994/95:89, Förslag till alkohollag

Prop. 2000/01:97, Vissa ändringar i alkohollagen

Prop. 2009/10:125, En ny alkohollag

Regeringsformen (1974:152)

SOU 2000:59, Bestämmelser om alkoholdrycker

FINSPÅNG
Bygg- och Miljönämnden

Protokoll
Sammanträdesdatum
2023-10-02

BMN § 68

BMN-2023-582

Beslut om uppföljning, aktualiseringsprövning samt revidering av riktlinjer för serveringstillstånd

Bygg- och miljönämnden beslutar

1. Att godkänna uppföljning av revidering och aktualiserade av riktlinjer för serveringstillstånd.
2. Att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fastställa reviderade och aktualiserade riktlinjer för serveringstillstånd.
3. Att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fastställa om att upphäva nuvarande riktlinjer för serveringstillstånd KS.2019.0493, version 1.0, 2021-03-17 § 50

Bilagor:

Riktlinjer för serveringstillstånd, version 2, aktualitetsprövad med uppföljning 2023.
Riktlinjer för serveringstillstånd antagen av kommunfullmäktige 2021-03-17 § 50

Beskrivning av ärendet

Bygg- och miljönämnden ansvarar för riktlinjer för serveringstillstånd, KS.2019.0493 antagen 2021-03-17 § 50. I riktlinjerna framgår att uppföljning, aktualitetsprövning och revidering ska ske minst en gång per mandatperiod. Rätt till revidering regleras i bygg- och miljönämndens delegationsordning. Ansvarig delegat om alkohollagen genomför uppföljning och revidering av riktlinjer för serveringstillstånd.

Resultat

Förvaltningen har kontrollerat behov av aktualisering av riktlinjerna för serveringstillstånd.

Alkohol- och tobaksenheten, Motala kommun har under 2023 yttrat sig om aktualiteten av innehållet i riktlinjerna för serveringstillstånd.

Ingen förändring har skett i alkohollagen (2010:1622) sedan riktlinjerna för serveringstillstånd antogs av kommunfullmäktige år 2021.

Riktlinjerna har reviderats redaktionellt med tillgänglighetsanpassning.

Förvaltningen föreslår att reviderade och aktualiserade riktlinjer för serveringstillstånd fastställs och nuvarande riktlinje upphävs.

Förvaltningen föreslår att bygg- och miljönämnden godkänner revidering och aktualiserade av riktlinjer för serveringstillstånd och sänder ärendet till kommunfullmäktige för fastställande.

Förslag till beslut

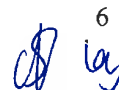
Förvaltningen föreslår bygg- och miljönämnden:

1. Att godkänna uppföljning av revidering och aktualiserade av riktlinjer för serveringstillstånd.
2. Att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fastställa reviderade och aktualiserade riktlinjer för serveringstillstånd.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

6

FINSPÅNG

Bygg-och Miljönämnden

Protokoll

Sammanträdesdatum

2023-10-02

BMN § 68

forts. BMN-2023-582

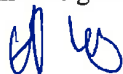
3. Att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att fastställa om att upphäva nuvarande riktlinjer för serveringstillstånd KS.2019.0493, version 1.0, 2021-03-17 § 50

Bilagor:

Riktlinjer för serveringstillstånd, version 2, aktualitetsprövad med uppföljning 2023.

Riktlinjer för serveringstillstånd antagen av kommunfullmäktige 2021-03-17 § 50

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

7

RIKTLINJER

FINSPÅNG

Riktlinjer för serveringstillstånd

Finspångs kommun

VERSION 2, AKTUALITETSPRÖVAD MED UPPFÖLJNING 2023

Ärendenummer: KS.2019.0493

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige

Beslutsdatum: 2023-MM-DD § X

Dokumentägare: Chef sektor samhällsbyggnad

Innehåll

1. Övergripande mål	3
1.1. Inledning	3
1.2. Alkohollagen - en social skyddslagstiftning	3
1.3. Övergripande lagstiftning	4
2. Informationsskyldighet, ansökan och tillsyn	4
2.1. Informationsskyldighet	4
2.2. Handläggningstider vid ansökan	5
2.3. Kommunens tillsynsverksamhet	6
2.4. Tillsynsavgifter	7
3. Riktlinjer vid servering	8
3.1. Remissyttranden och störningar	8
3.2. Remissyttranden och lämplighet	10
3.3. Remissyttranden och serveringstider	11
3.4. Kök och matutbud	13
3.5. Ordning och nykterhet	14
3.6. Uteserveringar	16
3.7. Gemensamt serveringsutrymme	17
3.8. Villkor vid meddelande av serveringstillstånd	18
3.9. Tillfälliga tillstånd till allmänheten samt slutna sällskap	19
3.10. Undantag från krav på serveringstillstånd	21
3.11. Provsbakning	22
3.12. Kunskapsprov	23
3.13. Alkoholservering vid idrottsevenemang	24
3.14. Dokumentägare	25
3.15. Giltighet	25
3.16. Uppföljning	25
3.17. Aktualitetsprövning och revidering	25
3.18. Publicering	25
3.19. Källförteckning	25

1. Övergripande mål

1.1. Inledning

Riktlinjerna återger vad som väsentligen gäller enligt lag och andra författningar, se inramad text under respektive rubrik. Riktlinjerna visar även vilka hänsyn som tas till Finspångs lokala förhållanden vid tillståndsgivningen. De kommunala riktlinjerna får dock inte ha normerande karaktär eller avvika från alkohollagens (2010:1622) bestämmelser.

Riktlinjerna syftar till att främja förutsebarhet, likabehandling samt effektivitet avseende tillståndsgivning och tillsyn av alkoholservering med mera.

Finspångs kommun ingår sedan 2016 i kommunsamverkan tillsammans med Boxholm, Mjölby, Motala, Vadstena och Ödeshög. Det är alkoholhandläggarna på alkohol- och tobaksenheten på Motala kommun som i samverkansavtalet bereder ansökningar av serveringstillstånd, gör tillsyn och kontrollerar att regler och lagar följs. Handläggarna på alkohol- och tobaksenheten i Motala kommun har varit delaktiga i framtagandet av underlaget.

Riktlinjernas mål är att framhäva vikten av en återhållsam alkoholkonsumtion, särskilt bland ungdomar och unga vuxna. Kommunen vill bidra till en förbättrad folkhälsa samt sträva efter en god och sund restaurangkultur.

Finspångs riktlinjer för serveringstillstånd ska:

- Skapa goda förutsättningar för en rättssäker, snabb och effektiv tillståndsgivning
- Möjliggöra för sökande att på förhand få kunskap om krav för att beviljas serveringstillstånd
- Kommunen ska skapa förståelse för hur alkohollagen och dess föreskrifter tillämpas

1.2. Alkohollagen - en social skyddslagstiftning

Alkohollagen är en skyddslagstiftning för att begränsa de skador som alkohol kan orsaka. En utgångspunkt i den svenska alkoholpolitiken är att skyddet för människors hälsa bör gå före företagsekonomiska och näringspolitiska intressen.

Serveringsbestämmelserna i 3 kap. 5 § alkohollagen (2010:1622), bygger på det allmänna kravet att försäljning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras. Vidare framgår av 8 kap. 20 § alkohollagen (2010:1622) att ansvarig personal ska se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning eller onykterhet undviks vid servering av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat.

1.3. Övergripande lagstiftning

EU-rättsliga principer gäller generellt för all svensk lagstiftning och myndighetsutövning. Vid tillståndsprövningar aktualiseras bland annat likabehandlings-, öppenhets- och legalitetsprincipen. All form av diskriminering på grund av nationalitet är förbjuden enligt likabehandlingsprincipen. Tillståndsprövningen ska vara transparent, det vill säga all information som inte skyddas av sekretess ska vara öppen och tillgänglig i enlighet med öppenhetsprincipen. Enligt legalitetsprincipen får ett beslut enbart fattas med stöd av lag. Det innebär att tillståndsprövningar enbart får avgöras efter avvägningar som framgår av alkohollagen och dess tillhörande föreskrifter. All offentlig makt ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet. Kommuner ska behandla sina medlemmar lika. Syftet med krav på kommunala riktlinjer är att åstadkomma likabehandling av tillståndsansökningar och skapa en förutsebarhet inom kommuner. Det ska tydligt framgå vad som gäller i kommunen avseende tillståndsgivning för såväl sökande som allmänheten.

2. Informationsskyldighet, ansökan och tillsyn

2.1. Informationsskyldighet

Alkohollagen är i första hand en social skyddslagstiftning som syftar till att begränsa alkoholens skadeverkningar. Det innebär att sökande inte har någon generell rättighet att beviljas serveringstillstånd. Varje ansökan om serveringstillstånd prövas individuellt mot bakgrund av en alkoholpolitisk helhetssyn, som grundar sig på alkohollagens bestämmelser och kommunens riktlinjer. Vid tillståndsprövningar kan det uppstå svåra intresseavvägningar, men alkoholpolitiska hänsyn ska ha företräde framför företagsekonomiska eller näringspolitiska aspekter. Alkohollagen är tvingande, vilket innebär att kommunen inte får bevilja serveringstillstånd om sökande av någon anledning inte uppfyller alkohollagens krav och dess anslutande bestämmelser.

Av alkohollagen framgår att kommunen är tillstånds- och tillsynsmyndighet avseende serveringstillstånd. I Finspångs kommun ligger ansvaret på Bygg- och miljönämnden. Kommunen ska tillhandahålla information om gällande bestämmelser på alkoholområdet. Kommunen ska därutöver tillhandahålla riktlinjer för de fall då alkohollagen ger utrymme för lokal anpassning av när och var servering av alkoholdrycker kan tillåtas.

På Finspångs kommuns eller Motala kommuns webbsida ska det även finnas relevant och uppdaterad information om serveringstillstånd. Kommunen har tillgång till branschspecifika nätverk där årligen återkommande möten med krögare sker i syfte att informera samt föra diskussion om kommunens arbete med

tillståndsgivning och tillsyn. Kommunen erbjuder genom samarbetsavtal med Motala kommun årliga utbildningar i ansvarsfull alkoholserving. Därutöver har inblandade myndigheter regelbundna samverkansträffar.

Den som ansöker om tillstånd för alkoholserving eller provsmakning ska göra ett kunskapsprov om alkohollagstiftningen.

2.2. Handläggningstider vid ansökan

L
A
G
T
E
X
T

Enligt 5 § alkoholförordningen (2010:1636) ska kommunen fatta beslut i ärenden om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan har inkommit till kommunen. I de fall det är nödvändigt på grund av utredningen av ärendet får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Om handläggningstiden förlängs ska sökande informeras om skälen för förlängningen innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

Ett beslut att förlänga handläggningstiden får inte överklagas.

Samtliga ansökningar och anmälningar kan göras med hjälp av digitala självservice-tjänster (e-tjänst) via kommunens hemsida www.finspang.se. Detta underlättar registrering av ärendet och påskyndar handläggningen. Alla dokument som lämnas in i pappersform måste skannas in, vilket kräver manuell hantering och försenar processen. Det bästa är om handlingarna lämnas in via digitala självservice-tjänsten (e-tjänst) eller via e-post.

Commented [CS1]: Understrykning borttaget.

Finspångs kommun ingår sedan 2016 i kommunsamverkan tillsammans med Boxholm, Mjölby, Motala, Vadstena och Ödeshög. Det är alkoholhandläggarna på alkohol- och tobaksenheten på Motala kommun som i samverkansavtalet bereder ansökningar av serveringstillstånd, gör tillsyn och kontrollerar att regler och lagar följs.

Mer information och kungemensamma blanketter finns på Motala kommuns hemsida.

Sökande ska ta del av relevanta anvisningar och bifoga de handlingar som krävs för att ansökan ska bli komplett. Det är upp till sökande att visa att alkohollagens högt ställda krav på lämplighet är uppfyllda, både avseende bolaget/föreningen och personerna bakom verksamheten. För att påskynda handläggningstiden krävs det att samtliga nödvändiga handlingar, som framgår av anvisningarna och som upprepas i medföljande checklista, bifogas till ansökan fortast möjligt.

Utredningsförfarandet påbörjas först då ansökan är komplett. En ansökan som inte är komplett avskrivs en månad från det att två påminnelser om begärda kompletteringar skickats, om inga handlingar från sökande inkommit till kommunen.

Handläggningstiden för serveringstillstånd är i normalfallet högst:

- Stadigvarande tillstånd – 8 veckor
- Tillfälligt tillstånd till allmänheten – 5 veckor
- Tillfälligt tillstånd till slutet sällskap – 3 veckor

Sökande bör observera att handläggningstiden inför och under sommarsäsongen ofta är längre. Av den anledningen informerar kommunen på lämpligt sätt när en ansökan senast ska lämnas in för att sökande ska kunna garanteras besked i tid inför sommarsäsongen.

2.3. Kommunens tillsynsverksamhet

L A G T E X T	<p>Av 9 kap. 2 § alkohollagen (2010:1622) framgår bland annat att kommunen och Polismyndigheten har tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker och alkoholdryckliknande preparat.</p> <p>Kommunen ska upprätta en tillsynsplan som ska ges in till länsstyrelsen.</p> <p>Av 9 kap. 3 § alkohollagen (2010:1622) framgår att för tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna om marknadsföring i 7 kap. finns det särskilda regler i marknadsföringslagen (2008:486). Tillsynen över efterlevnaden av bestämmelserna gentemot den som har serveringstillstånd får, i fråga om marknadsföring på serveringsstället, utövas även av kommunen.</p>
---------------------------------	---

Kommunen genomför tillsynsbesök både på dag- och nattid utifrån en upprättad och beslutad tillsynsplan. Kommunen kan samordna tillsyn med andra aktörer, till exempel Polismyndigheten, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Bygg- och miljöheter och räddningstjänsten. Kommunens mål är att tillsynsbesök ska ske på vartenda serveringsställe minst en gång/år. Utöver planerade tillsynsbesök genomför kommunen spontana eller påkallade tillsynsbesök vid ett antal serveringsställen varje år. Vid tillsyn på serveringsställen kontrolleras bland annat ordning, nykterhet och åldersgräns. Om möjligt bör kommunen även genomföra tillsyn under större evenemang då riskerna för alkoholrelaterade olägenheter som huvudregel är större.

Inre tillsyn genomförs i syfte att kontrollera om tillståndshavarna fortsatt uppfyller alkohollagens krav om personlig och ekonomisk lämplighet. Inre tillsyn genomförs främst genom inhämtande av uppgifter från olika myndigheter med hjälp av datatekniska lösningar eller genom direktkontakt med myndigheterna. Kommunen kontrollerar exempelvis om det förekommer misskötsamhet avseende inbetalningar av skatter och avgifter till det allmänna. Tillståndshavarnas försäljning av mat och alkoholdrycker följs årligen upp genom inlämnade restaurangrapporter. Kommunen kan även få information från andra myndigheter om de genomfört inspektioner eller om polismyndigheten varit tvungen att ingripa på grund av oordning och onykterhet på serveringsställe.

Riktlinjer för serveringstillstånd

I vissa fall krävs det att en tillsynsutredning öppnas. Uppgifter som framkommer under tillsynsutredningen ska kommuniceras med tillståndshavaren. Tillsynsutredningar kan medföra sanktionsåtgärder gentemot tillståndshavare, det vill säga erinran, varning eller återkallat serveringstillstånd.

Särskild återhållsamhet bör gälla avseende all typ av marknadsföring av alkoholdrycker som sker både inom- och utomhus. Marknadsföring utomhus kan uppfattas av fler människor och sådan marknadsföring kan därtill uppfattas av till exempel barn och unga. Marknadsföring av alkoholdrycker kan även uppfattas som störande för stadsbilden i stort.

2.4. Tillsynsavgifter

L	Kommunerna har enligt 8 kap. 10 § andra stycket alkohollagen (2010:1622) rätt att ta ut avgifter för tillsyn av dem som har serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras i kommunallagen (2017:725). Kommunen får även ta ut avgift för tillsyn av den som har serveringstillstånd.
A	
G	
T	
E	
X	
T	

Kommunens möjlighet att ta ut avgifter ska grunda sig på en självkostnadsprincip men grunderna för avgiftsuttaget bestäms av kommunfullmäktige. Beräkningen bör ske efter någon form av schablon och uppdelning på olika avgiftsklasser. Självkostnadsprincipen innebär att kommuner inte får ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för de tjänster och andra nyttigheter som tillhandahålls. Kommuner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för annan behandling. Aktuell information om gällande avgifter i Finspångs kommun finns på kommunens webbsida. Avgifternas aktualitet ses över med jämna mellanrum.

3. Riktlinjer vid servering

3.1. Remissyttranden och störningar

Enligt 8 kap. 11 § alkohollagen (2010:1622) får en ansökan om stadigvarande serveringstillstånd inte bifallas utan att Polismyndighetens yttrande har inhämtats. Detsamma gäller, om det inte rör sig om arrangemang av endast obetydlig omfattning, tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten.

L
A
G
T
E
X
T

Polismyndigheten ska i sitt yttrande redovisa samtliga omständigheter som ligger till grund för myndighetens bedömning i det enskilda fallet och särskilt yttra sig om sökandens allmänna lämplighet för verksamheten.

Om en ansökan avser servering inom eller invid ett militärt område ska yttrande dessutom inhämtas av vederbörande militära chef innan ansökan får bifallas.

Av 8 kap. 16 § alkohollagen (2010:1622) framgår att lokaler som används för servering till allmänheten eller för servering till slutna sällskap av den som har stadigvarande serveringstillstånd ska vara lämpliga från brandsäkerhetssynpunkt.

Av 8 kap. 17 § alkohollagen (2010:1622) framgår att om alkoholserving på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, får serveringstillstånd vägras även om övriga krav i lagen är uppfyllda.

Polismyndigheten kan även yttra sig om ordnings- och säkerhetsläget, brottsbelastat område samt risk för överetablering. Polismyndighetens yttrande i dessa frågor är viktiga och de ligger till grund för olägenhetsbedömningen som görs i varje ärende.

Polismyndigheten yttrar sig även om behovet av ordningsvakter i enlighet med lagen (1980:578) om ordningsvakter. Polismyndigheten besitter störst kunskap avseende bedömning av säkerhetsrisker samt ordningsläge med mera. Av den anledningen baseras kommunens beslut om krav på ordningsvakter i princip uteslutande på polismyndighetens förordande i inkommande remissyttranden, förutom i de fall serveringsstället bedriver servering efter klockan 01:00 då kommunen kräver ordningsvakt. Polismyndighetens yttrande om behov av ordningsvakter blir som regel villkor vid tillståndsgivningen för serveringstillstånd.

Det är räddningstjänstens uppdrag att bedöma brandsäkerheten på serveringsställen och av den anledningen kan kommunen skicka remiss till räddningstjänsten. Remiss skickas som huvudregel för serveringstillstånd som avser lokaler inomhus samt större och folktäta arrangemang utomhus. Huruvida serveringsytan är lämplig utifrån brandsäkerhetssynpunkt samt en personantalsbedömning utifrån bifogad ritning är av intresse för kommunen. För att räddningstjänsten ska kunna göra en sådan bedömning krävs det att sökande

Commented [CS2]: Kursivt text tidigare.

lämnar in skalenliga och måttsatta ritningar där dörrar och dess bredder tydligt framgår.

Vid varje tillståndsprövning ska kommunen bedöma om ansökt servering kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa. Kommunen kan skicka en remiss till bygg- och miljöenheten för att samla information till olägenhetsbedömningen. Information kring eventuell risk för olägenheter i samband med ansökt verksamhet, ansökt serveringstid samt andra eventuella hinder är av intresse för kommunen. Serveringstillstånd får vägras redan då alkoholservering kan befaras medföra olägenheter. Om så sker ska kommunen motivera varför alkoholserveringen befaras medföra olägenheter. Avslagsbeslut ska vara väl motiverade utifrån samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Att enbart hänvisa till kommunens alkoholpolitiska riktlinjer är inte godtagbart då de inte har någon normgivande verkan. Störst vikt ska läggas vid yttranden från polismyndigheten och bygg- och miljöenheten.

Commented [CS3]: Ändrat från normerande.

Vid bedömningen av om ett arrangemang ska anses vara av endast obetydlig omfattning tar kommunen hänsyn till arrangemangets art, antal gäster eller besökare, placering, tidsmässig omfattning samt tidpunkt med mera.

Om ansökan avser serveringstillstånd i ett bostadsområde ska kommunen bedöma om närboende kan komma att störas om serveringstillstånd beviljas. Överetablering av serveringsställen i ett område medför störningar och påfrestningar för närboende. Därtill ökar risken för att serveringsställets gäster uppträder störande på allmänna platser. Mot bakgrund av det kan kommunen avslå en ansökan om serveringstillstånd, om ett område riskerar överetablering av serveringsställen som kan leda till alkoholrelaterade olägenheter. Detsamma gäller etablering av serveringsställen i ett område som på förhand har kända problem med missbruk. En grundläggande princip inom svensk alkoholpolitik är att sport och alkohol inte hör ihop. Återhållsamhet är därmed utgångspunkten för serveringstillstånd med koppling till sport, men kommunen gör en riskbedömning i varje enskilt fall.

Prövotider kan bli aktuella när det gäller nyetablering, ny innehavare eller förlängd serveringstid. I de flesta sådana fall beslutas om en provotid för en del av tillståndet. Till exempel kan serveringstid till klockan 01:00 ges stadigvarande och en senare tid ges med provotid för att se om verksamheten stör närboende eller medför problem med ordning och nykterhet. Om stadigvarande tillstånd söks efter en provotid ska remisser skickas till polismyndigheten och miljöförvaltningen. Om dessa remissinstanser inte redovisar några problem som kan kopplas till restaurangens verksamhet ska stadigvarande tillstånd ges, i annat fall ska ansökan avslås eller ny provotid ges. Det är tillståndshavarens ansvar att se till att stadigvarande tillstånd söks efter en provotid om så önskas. Omprovning av provotid är avgiftsfri. Om ansökan om stadigvarande tillstånd inkommer efter provotidens slut behandlas den som en ny ansökan om utökad serveringstid, vilket bland annat innebär att ansökningsavgift tas ut.

3.2. Remissyttranden och lämplighet

L
A
G
T
E
X
T

Enligt 8 kap. 12 § alkohollagen (2010:1622) får serveringstillstånd endast meddelas den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i denna lag.

Sökanden ska genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningsenligt sätt utöva serveringsverksamheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om prov som avses i andra stycket och om undantag i vissa fall från skyldigheten att avlägga prov.

Remissyttranden från olika myndigheter kan vara en stor tillgång i kommunens bedömning av lämplighet. Det är ett krav att yttrande från Polismyndigheten ska begäras in och finnas som en del av bedömningen av ärendet enligt 8 kap. 11 § alkohollagen (2010:1622). Även eventuella uppgifter som framgår av utdrag från belastnings- och misstankeregistret kan bli en del av bedömningen.

Polismyndighetens yttrande inhämtas avseende **vandeln** (det vill säga skötsamheten) hos personer med betydande inflytande i verksamheten (så kallade PBI-personer). Polismyndighetens yttrande har stor betydelse för kommunens tillståndsprövning och ligger till grund för den lämplighetsprövning som görs i varje ärende.

Det kan även finnas uppgifter från andra instanser som kan påverka bedömningen av lämpligheten av personerna som har koppling till den verksamhet som ska bedrivas.

Kommunen ska inhämta yttrande från Skatteverket om det uppkommer frågetecken kring sökandes ekonomi. Om kommunen begär det kan Skatteverket i vissa fall även kontrollera sökandes finansieringsplan och kalkyl för den planerade verksamheten. På kommunens begäran kan Skatteverket vara sakkunnigt i kommunens ärenden.

Det innebär att en person som är anställd på Skatteverket kan skriva sakkunnigutlåtande i kommunens ärenden. Denna möjlighet används främst i tillsynsärenden då tillståndshavare har restförda skatte- eller avgiftsskulder med mera.

Kommunen kan inhämta yttrande från Kronofogdemyndigheten om det uppkommer frågetecken kring sökandes ekonomi. Kronofogdemyndigheten kan yttra sig över sökandes eller tillståndshavares skuldsaldo, utmätningar etcetera.

Om det är känt att en sökande tidigare har drivit eller haft betydande inflytande i en serveringsrörelse i den egna kommunen eller en annan kommun, kan även uppgifter i det tidigare ärendet vara av betydelse för bedömningen.

Commented [CS4]: Tillfört förklaring av vandeln.

Vid ansökan om stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten inhämtas yttrande från miljö- och hälsoskyddsmyndigheten avseende sökandes verksamhetsutformning. Information om anläggningen är registrerad som livsmedelsanläggning, om verksamheten är förenlig med gällande livsmedelslagstiftning samt om det föreligger någon begränsning i verksamheten är av intresse för kommunen.

3.3. Remissyttranden och serveringstider

L	Av 8 kap. 19 § alkohollagen (2010:1622) framgår att kommunen beslutar under vilka tider alkoholdrycker och alkoholdryckslikande preparat får serveras. Det ska särskilt beaktas vad som sägs i 17 § alkohollagen om serveringsställets belägenhet eller andra skäl som kan antas medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.
A	
G	
T	
E	
X	Om inte kommunen beslutar annat, får servering inte påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00.
T	Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Inomhus tillåter kommunen som regel serveringstid från klockan 11:00 till 02:00, om inte risk för olägenheter kan befaras. Utomhus tillåter kommunen som regel serveringstid från klockan 11:00 till 01:00, om inte risk för olägenheter kan befaras. I vissa fall kan kommunen behöva begränsa serveringstiden för uteserveringar i syfte att förhindra alkoholrelaterade olägenheter. Annan serveringstid kan bedömas som lämplig för vissa miljöer eller vissa typer av verksamheter. Om det finns anmärkningar mot serveringsstället kan serveringstiden begränsas eller annan administrativ åtgärd vidtas. Kommunens bedömning avseende serveringstid avgörs främst av om alkoholservingen kan antas inverka på omgivningen genom att diverse alkoholrelaterade olägenheter uppkommer.

Senare serveringstid än klockan 01:00 kan komma att innebära att serveringstillståndet beviljas med en prövotid om lägst sex (6) månader och högst tolv (12) månader. Avgörande för beslut om eventuell prövotid görs utifrån en bedömning i det enskilda fallet samt omständigheterna i övrigt. Villkor ska meddelas samtliga personer som arbetar med servering av alkoholdrycker på restauranger (samtliga som inte enbart tillfälligt engageras oavsett anställningsform) ska ha genomgått utbildning i ansvarsfull alkoholserving. Serveringsverksamhet efter klockan 01:00 ska förenas med en skärpt tillsyn och krav om ordningsvakt.

Vid ansökan om serveringstid efter klockan 01:00 ska polismyndighetens och Bygg- och miljömyndighetens yttranden anses ha stor betydelse. Polismyndighetens yttrande i dessa frågor är viktiga och de ligger till grund för olägenhetsbedömningen som görs i varje ärende. Polismyndigheten yttrar sig även om behovet av ordningsvakter i enlighet med lagen (1980:578) om ordningsvakter.

Commented [CS5]: Tidigare stod det tillmäts.

Riktlinjer för serveringstillstånd

Deras yttrande om behov av ordningsvakter blir som regel villkor vid tillståndsgivningen.

Även yttrande från Bygg- och miljöenheten ska inhämtas. Vid bristande ordning eller nykterhet, vid risk att närboende utsätts för störningar eller vid övriga olägenheter kan serveringstiden genom beslut av Bygg- och miljönämnden komma att begränsas (så kallad partiell återkallelse).

Prövotider kan bli aktuella när det gäller nyetablering, ny innehavare eller förlängd serveringstid.

Commented [CS6]: Stod tidigare inskränkas.

3.4. Kök och matutbud

En grundläggande förutsättning för att sökande ska kunna beviljas stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker till allmänheten är att serveringsstället är registrerat som livsmedelsanläggning enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004. Serveringsstället ska ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen och ska tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter, men efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter. Serveringsstället ska vara utrustat med ett i förhållande till lokalens storlek lämpligt antal sittplatser för matsservering.

L
A
G
T
E
X
T

Matsservering är ett grundläggande krav för beviljande av serveringstillstånd på grund av att berusningsnivån som huvudregel blir lägre om alkoholdrycker intas samtidigt med mat. Tillståndshavare ska servera mat som kunder kan förväntas beställa. Det är den allmänna standarden, såväl på maten som på miljön, som ska vara avgörande för möjligheten att få serveringstillstånd, inte enbart typen av köksutrustning eller matutbud. Köksutrustningen ska likväl hålla en viss standard så att lagad mat kan beredas av råvaror i tillräcklig omfattning. Vanliga lägenhetsspisar och mikrovågsugnar för uppvärmning av prefabricerade maträtter är inte tillräcklig utrustning. Serveringsytan ska vara överblickbar och det ska vara en god standard på den allmänna utrustningen. Kunder ska i normalfallet kunna beställa och bli serverade vid bordet.

Tillståndshavaren ska kunna tillhandahålla ett varierat utbud av maträtter, det vill säga mat som har tillagats eller tillretts för att utgöra en del av en måltid. Såväl förrätter, huvudrätter och efterrätter ska kunna erbjudas. Det är inte ett nödvändigt krav att det finns varma maträtter, förutsatt att matutbudet och förhållandena i övrigt har den allmänna standard som krävs för serveringstillstånd. Ansökan om serveringstillstånd ska avslås om enbart enklare anrättningar erbjuds, såsom till exempel smörgåsar, hamburgare eller varm korv med bröd. Det innebär att gatukök, caféer och liknande inte kan beviljas serveringstillstånd. Detsamma gäller restauranger vars verksamhet i huvudsak är inriktad på barnfamiljer och ungdomar, exempelvis flertalet hamburgerrestauranger. Det är den sammanvägda bedömningen av utbud, kvalitet och allmän standard som ska vara avgörande. En noggrann prövning bör göras i varje enskilt fall.

Matsservering ska kunna ske under hela serveringstiden. Efter klockan 23:00 får tillståndshavare välja att enbart erbjuda sina gäster ett enklare matutbud, till exempel prefabricerade maträtter som värms i mikrovågsugn.

Tillståndshavare som har stadigvarande tillstånd för servering av alkoholdrycker till allmänheten får erbjuda sina kunder prefabricerade maträtter, men enbart som komplement till en meny innehållandes varierade maträtter som lagats eller på annat sätt tillretts i det egna köket. Tillståndshavare ska erbjuda sina gäster ett varierat utbud av flertalet förrätter, huvudrätter samt efterrätter. Gällande meny ska bifogas ansökan.

Detsamma gäller eventuell enklare nattmeny som sökande kan erbjuda sina gäster efter klockan 23:00.

Serveringsställets matutbud ska marknadsföras på ett tydligt sätt under hela serveringstiden och serveringslokalen ska vara möblerad med bord och stolar så att gästerna kan sitta ner och äta.

3.5. Ordning och nykterhet

Av 1 kap. 11 § andra stycket alkohollagen (2010:1622) framgår att försäljning kallas servering om drycken eller preparaten ska förtäras på stället.

Av 3 kap. 5 § alkohollagen (2010:1622) framgår att försäljning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras. Den som säljer alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska se till att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället.

Av 8 kap. 20 § alkohollagen (2010:1622) framgår att vid servering av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska ansvarig personal se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning eller onykterhet undviks.

L
A
G
T
E
X
T

Av 8 kap. 21 § alkohollagen (2010:1622) framgår att priset för en alkoholdryck eller ett alkoholdrycksliknande preparat får vid servering inte sättas lägre än inköpspriset för drycken jämte skäligt påslag. Prissättningen får inte ske på ett sådant sätt att försäljning av drycker med högre alkoholhalt främjas. Gästerna får inte uppmanas eller förmås att köpa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat.

Av 8 kap. 22 § alkohollagen (2010:1622) framgår att vid servering av alkoholdrycker ska lättdrycker finnas att tillgå i tillfredsställande urval och omfattning.

Av 8 kap. 23 § alkohollagen (2010:1622) framgår att från ett serveringsställe med serveringstillstånd får inte någon medföra spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat som har serverats i lokalen. Detta gäller inte hotellrum med minibar.

Av 8 kap. 24 § alkohollagen (2010:1622) framgår att på serveringsställe där serveringstillstånd gäller får inte någon inta eller tillåtas inta andra alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat än sådana som har serverats i enlighet med tillståndet. Detta gäller dock inte på hotellrum.

L A G T E X T	<p>Inte heller får någon inta eller tillåtas inta alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat på ett serveringsställe där dessa preparat inte får serveras eller i en lokal som yrkesmässigt upplåts för anordnande av sammankomster i slutna sällskap vid vilka mat eller dryck tillhandahålls av innehavaren eller genom dennes försorg och där servering av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat inte är tillåten.</p> <p>Alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat som inte får serveras i en lokal som avses i denna paragraf får inte heller förvaras i lokalen eller tillhörande utrymmen.</p>
---------------------------------	--

Serveringen av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ska vara ansvarsfull och präglas av måttfullhet. Ett huvudmål för alkoholpolitiken är att begränsa alkoholens skadeverkningar, till exempel överkonsumtion av alkohol och alltför tidig alkoholdebut. Kravet på ordning och nykterhet har också en framskjuten plats i lagstiftningen. Både den som bedriver försäljning och den personal som medverkar vid försäljningen har ansvar för att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället. Onyktra kunder/gäster får inte ges tillträde till försäljningsstället eller vistas där utan skall avvisas. Vid försäljning för förtäring på stället (servering) får gästerna inte serveras alkoholdrycker i sådan omfattning att de blir störande eller onyktra. Serveringen skall alltså utövas på ett ansvarsfullt sätt.

Serveringsstället får inte, då försäljning eller förtäring av alkoholhaltiga drycker och alkoholdrycksliknande preparat pågår, lämnas utan tillsyn av tillståndshavaren eller serveringsansvarig. Tillståndshavaren eller serveringsansvarig person behöver dock inte nödvändigtvis finnas i serveringslokalerna men någon av dessa personer skall under hela ovan nämnda tid finnas tillgänglig på serveringsstället. Finns flera serveringsansvariga personer på serveringsstället samtidigt bör tillståndshavaren klargöra vem av dem som har huvudansvaret. Personalen har ett personligt ansvar för att nykterhet och ordning upprätthålls.

På restaurang med tillstånd att servera alkoholdrycker till allmänheten bör ett tillägg om minst 25 % (procent) på inköpspriset göras för att täcka hanteringskostnaderna. Prissänkning på alkoholdrycker under viss tid på dagen bör även omfatta prissänkning på mat och lättdrycker.

Serveringstillstånd kan gälla alkoholhaltiga drycker och alkoholdrycksliknande preparat eller en eller flera av dessa drycker. Tillståndshavare ska erbjuda motsvarande lättdrycksalternativ som det finns alternativ för alkoholhaltiga drycker. Det innebär att tillståndshavare som serverar vitt respektive rött vin även ska kunna erbjuda alkoholfritt vitt respektive rött vin. Om starköl serveras ska det finnas lättöl. Om det serveras drinkar med alkohol ska det även finnas alkoholfria drinkar.

Mineralvatten och läsk ska alltid kunna erbjudas. Marknadsföringen av lätdrycker ska motsvara marknadsföringen av alkoholdrycker. Det innebär bland annat att dryckesmenyer ska innehålla såväl alkoholhaltiga dryckesalternativ som alkoholfria dryckesalternativ.

Detaljhandel med alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat från restaurang är inte tillåten. Förbudet omfattar inte bara restaurangens gäster utan även tillståndshavaren, personal och andra. För att förhindra att gäster tar med sig serverade alkoholdrycker från ett serveringsställe bör sådana endast lämnas ut till gästerna i glas, öppnad flaska eller på liknande sätt.

Det gäller förtäringförbud på serveringsställen med serveringstillstånd. Där får bara alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat som serverats i enlighet med tillståndet förtäras. Förtäringförbudet gäller dygnet runt under den period som tillståndet avser. Vid helårsrättigheter gäller förbudet hela året och vid säsongsrättigheter under angiven serveringssäsong, till exempel sommarmånaderna. Vid tillfällig servering gäller förbudet under den tidsperiod som tillståndet avser.

På ett serveringsställe med tillstånd till alkoholservering får endast förvaras de slag av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat som serveringstillståndet omfattar. På annat serveringsställe får alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat inte förvaras. Det är förvaringsförbudet som gäller. Enligt praxis som utvecklats i anslutning till tidigare lagstiftning tillämpades förtäring- och förvaringsförbuden vid servering i personalmatsal endast när denna servering var öppen, i regel i anslutning till lunchen. Undantagna från förbuden ansågs vara till exempel företagets eller personalens representation, sammankomster, fester och liknande som anordnas i personalmatsalen när den vanliga verksamheten är stängd.

3.6. Uteserveringar

L A G T E X T	Av 8 kap. 14 § alkohollagen (2010:1622) framgår att serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren.
	Av 8 kap. 17 § alkohollagen (2010:1622) framgår att om alkoholservering på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa, får serveringstillstånd vägras även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda.
	Av 8 kap. 19 § alkohollagen (2010:1622) framgår att kommunen beslutar under vilka tider alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat får serveras. Vid bestämmande av tiden för servering ska särskilt beaktas vad som sägs i 17 §.
	Om inte kommunen beslutar annat, får servering av ovanstående inte

Riktlinjer för serveringstillstånd

påbörjas tidigare än klockan 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00. Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Bestämmelserna i första-tredje styckena gäller inte rumsservering på hotell eller minibar i hotellrum enligt 5 § alkohollagen.

Det krävs att serveringsytan utomhus är tydligt avgränsad och placerad i direkt anslutning till serveringsställets övriga lokaler. Utgångspunkten är att satellitserveringar, där uteserveringen har ett längre avstånd från övriga serveringslokaler, inte bör beviljas serveringstillstånd. Kommunen prövar dock varje ansökan individuellt.

Uteserveringar ska vara avgränsade så att det tydligt framgår var servering av alkoholdrycker får ske. Personalen ska kunna ha uppsikt och överblick över hela serveringsytan och det ska finnas sittplatser för matgäster. Uteserveringar har samma krav på tillhandahållande av mat som serveringslokalerna inomhus.

Kommunen kan begränsa serveringstiden för en uteservering i förhållande till serveringstiden för anslutande serveringslokal inomhus, om det föreligger risk för att närboende utsätts för alkoholrelaterade störningar. Serveringstillstånd för uteservering kommer inte beviljas om den befaras störa omgivningen, såsom närboende. En bedömning avseende serveringstid görs i varje enskilt fall, men polismyndighetens, miljö- och hälsoskyddsenshetens samt räddningstjänstens yttranden ska anses ha stor betydelse.

Sökande ska visa att denne har rätt att disponera den mark där uteserveringen är belägen. Om uteserveringen ligger på privat mark ska sökande uppvisa ett skriftligt godkännande från markägaren. Om uteserveringen är belägen på allmän mark ska sökande uppvisa tillstånd för nyttjande av allmän mark från polismyndigheten.

Commented [CS7]: Stod tidigare tillmätas.

3.7. Gemensamt serveringsutrymme

L Av 8 kap. 14 § alkohollagen (2010:1622) framgår att serveringstillstånd ska
A omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren.
G
T
E Särskilt tillstånd kan meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett
X gemensamt serveringsutrymme. Varje tillståndshavare ska svara för ordning
T och nykterhet inom serveringsutrymmet samt för vad som i övrigt gäller enligt denna lag under den tid han eller hon bedriver servering där.

När ansökan om gemensamt serveringsutrymme lämnas in ska en av sökande tillståndshavare utses som huvudsökande. Huvudsökande är sedermera kommunens kontaktperson i ärendet vilket innebär att i princip all kommunikering kommer ske med huvudsökande. Observera att huvudsökande inte har ett större

ansvar för det gemensamma serveringsutrymmet än övriga medsökande, trots sin utpekade roll som kontaktperson.

Krav på till exempel matservering gäller för var och en av de tillståndshavare som nyttjar det gemensamma serveringsutrymmet. Observera även att särskilda villkor kan meddelas för tillstånd att få nyttja gemensamt serveringsutrymme.

3.8. Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

L A G T E X T	Av prop. En ny alkohollag (2009/10:125) framgår att en myndighet som på ansökan meddelar ett för sökanden positivt beslut har, utan författningsstöd, enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer rätt att till sitt beslut foga olika slag av villkor.
---------------------------------	---

En myndighet som meddelar ett för sökande positivt beslut har enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer rätt att foga olika slag av villkor till sitt beslut. Det krävs att villkoren ligger inom ramen för de syften som ska tillgodoses genom tillståndsgivningen. Villkor får enbart användas i vissa enskilda fall i syfte att motverka skadeverkningar av alkoholpolitisk art. Villkor får inte nyttjas för att reglera förhållanden på områden som faller under annan lagstiftning, till exempel brand- eller miljöskyddet. Följande är exempel på villkor som kommunen kan foga till sina beslut:

- vilka serveringslokaler som får nyttjas och hur
- hur många ordningsvakter som ska finnas på serveringsstället
- att alkoholdrycker endast får serveras genom bordsservering
- vilka serveringstider som ska gälla
- hur och när en drinkbar får användas

Villkor kan meddelas även efter att tillstånd har beviljats, till exempel om det uppkommer problem som har direkt samband med serveringsrörelsen. Villkor kan meddelas i syfte att undvika ordningsstörningar vid allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, såsom diverse idrottsevenemang. För att kommunen ska få kännedom om dessa omständigheter förutsätts god kontakt med Polismyndigheten. En bedömning av vilka villkor som ska gälla görs i varje enskilt fall. Hänsyn tas bland annat till vilken verksamhet som ska bedrivas samt vilken typ av tillstånd ansökan avser. Kommunen är relativt återhållsam avseende fogande av villkor till beslut om serveringstillstånd. Restriktiviteten gäller främst stadigvarande serveringstillstånd då förutsättningarna för stadigvarande verksamhet kan förändras över tid. Av den anledningen meddelas villkor om förordnade ordningsvakter främst för tillfälliga tillstånd. I övrigt meddelas villkor om ordningsvakter i enlighet med polismyndighetens yttrande i saken.

3.9. Tillfälliga tillstånd till allmänheten samt slutna sällskap

L
A
G
T
E
X
T

Av 8 kap. 2 § alkohollagen (2010:1622) framgår bland annat att serveringstillstånd kan meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Det kan avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd). Serveringstillstånd kan gälla spritdrycker, vin, starköl, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat eller flera av dessa drycker eller preparat. Tillstånd att anordna provsmakning av alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat enligt 6 och 7 §§ kan meddelas stadigvarande eller för enstaka tidsperiod.

Av 8 kap. 13 § alkohollagen (2010:1622) framgår att den som har tillstånd för servering till allmänheten eller stadigvarande tillstånd för servering i slutet sällskap, får köpa de spritdrycker, vin, starköl, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat som är skattepliktiga enligt lagen (1994:1564) om alkoholskatt, som behövs för rörelsen endast av partihandlare eller av detaljhandelsbolaget. Den som har tillstånd för servering i slutet sällskap vid ett enstaka tillfälle eller under en enstaka tidsperiod, får köpa motsvarande drycker eller preparat endast hos detaljhandelsbolaget.

Av 8 kap. 15 § alkohollagen (2010:1622) framgår bland annat att tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten endast får meddelas om serveringsstället tillhandahåller tillredd mat. Detsamma gäller tillstånd för servering i slutet sällskap.

Tillstånd för servering av starköl, vin och annan jäst alkoholdryck i foajéer till teater eller konsertlokal under paus i föreställning eller konsert får meddelas utan krav på matsservering. Det ställs inte heller krav på matsservering vid provsmakning enligt 6 eller 7 § alkohollagen (2010:1622).

Tillstånd kan meddelas för servering till allmänheten under enstaka tidsperiod eller enstaka tillfälle. Med enstaka tidsperiod avses enligt praxis några dagar upp till tre månader. Som riktmärke anges max tio tillfällen per år. Regelbundet återkommande verksamhet kan inte ses som tillfällig servering. Det krävs att verksamheten är av tillfällig karaktär, såsom festivaler eller andra enstaka evenemang. Verksamhet som kräver serveringstillstånd under mer än tre månader ses inte som verksamhet av enbart tillfällig karaktär. De flesta krav som gäller för beviljande av stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten gäller även för tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten. Undantaget är kökskravet då det för tillfälliga tillstånd enbart krävs att sökande tillhandahåller tillredd mat under restaurangliknande former. I dessa fall kan det vara tillräckligt med lägenhetsspis eller mikrovågsugn för uppvärmning av prefabricerad mat. Detsamma gäller tillstånd för servering i slutet sällskap. Aktuellt datum för serveringstillfället ska anges i ansökan.

Riktlinjer för serveringstillstånd

Ett stadigvarande tillstånd avseende slutna sällskap är antingen en så kallad klubb rättighet, det vill säga ett tillstånd för ett visst sällskap som förening, företag, klubb, personalgrupp och dylikt, eller en så kallad festvårings rättighet, det vill säga ett tillstånd till en restaurangrörelse som på beställning bedriver servering till olika slutna sällskap. Av tillståndsbeviset bör klart framgå om tillståndet avser en klubb rättighet eller festvårings rättighet.

Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer med någon form av gemensamt intresse i företag, förening, vänkrets eller sammanslutning där arrangören på förväg kan ange vilka som kommer att delta. Det gemensamma intresset ska avse något mer än den tillställning där servering ska ske. Sökanden ska redovisa tillställningens art och till vem servering ska ske samt bifoga gästlista. Sökanden ska vara såväl personligt som ekonomiskt lämplig i enlighet med alkohollagens krav. Utgångspunkten för denna prövning är för förening dess stadgar, verksamhetsberättelse och styrelsesammansättning. Lagad eller på annat sätt tillredd mat ska tillhandahållas vilket dokumenteras i samband med ansökan. Priset för alkoholdrycker får inte understiga inköpspriset samt ska ett skäligt pålägg läggas till inköpspriset. Att försäljning av alkoholdrycker avses ske med skäligt pålägg ska intygas i samband med ansökan. När det gäller serveringstillstånd till slutna sällskap är det upp till sökande att visa att servering av alkoholdrycker enbart kommer ske till slutna sällskap. Efter beviljat serveringstillstånd är det upp till tillståndshavaren att tillse att det enbart är slutna sällskap som serveras på serveringsstället. Det kan till exempel ske genom att obehöriga hindras från att tillträda serveringsytan. Tillståndshavare som annonserar sin verksamhet allmänt på till exempel sociala medier anses rikta sig till allmänheten och kan därmed inte beviljas serveringstillstånd för slutna sällskap.

Vid inlämnad ansökan om stadigvarande serveringstillstånd för cateringverksamhet till slutna sällskap krävs en fullständig prövning av sökandes vandel (det vill säga skötsamhet) och ekonomi. När serveringstillstånd har meddelats ska tillståndshavare inför varje cateringtillfälle på förhand anmäla vilken lokal som cateringverksamheten ska bedrivas i. Kommunen ska vid varje cateringtillfälle pröva huruvida lokalen är godkänd utifrån räddningstjänstens krav gällande brandsäkerhet. Samma villkor beträffande matutbud och eget kök som gäller för restauranger ska gälla för cateringföretag.

Ansökan om pausservering ska prövas på samma sätt som andra ansökningar om serveringstillstånd. Det innebär att sökandes vandel och lämplighet samt lokalens beskaffenhet med mera ska bedömas. Det finns däremot inget krav på matservering. Restriktivitet gäller för beviljande av tillstånd för pausservering i samband med ungdomsarrangemang. Teater eller konsertlokal som saknar etablerad stadigvarande verksamhet kan enbart meddelas tillstånd för enstaka tillfälle eller för tidsperiod när gästspel förekommer.

Commented [CS8]: Tillfört förklaring för vandel.

3.10. Undantag från krav på serveringstillstånd

L
A
G
T
E
X
T

Av 8 kap. 1 a § alkohollagen (2010:1622) framgår att serveringstillstånd inte krävs om serveringen avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer, sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna, och äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- eller lättdrycker.

Av 8 kap. 1 b § alkohollagen (2010:1622) framgår att serveringstillstånd inte krävs för servering till en boende och besökare till denne på sådana särskilda boenden som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena och 7 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453) och 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, och vid vilka måltidsservice tillhandahålls.

Den som bedriver alkoholserving enligt första stycket ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över serveringen. För egenkontrollen ska det finnas ett för verksamheten lämpligt program.

Det får inte finnas vinstintresse av något slag, vare sig från försäljningen av dryckerna eller från någon annan del av arrangemanget. Villkoret kan således inte anses uppfyllt om det i samband med serveringen säljs andra varor eller att avsikten är att skapa goodwill. Något kommersiellt syfte får inte finnas utan det kan enbart vara fråga om ett helt privat arrangemang.

Bestämmelsen kompletterar förtäringförbudet. Det innebär att varken serveringslokaler eller detaljhandelslokaler, det vill säga lokaler som normalt används för yrkesmässig försäljning av alkoholdrycker eller lättdrycker, får användas om servering skall vara tillåten enligt undantagsbestämmelsen.

Det får inte vara fråga om en verksamhet som återkommer mer eller mindre regelbundet. Ett bröllop och en jubileumsfest är exempel på när kriteriet för enstaka tillfälle kan anses uppfyllt. Föreningsmöten och pubkvällar på arbetsplatser med mera tillhör däremot inte denna kategori. För att undantaget skall vara tillämpligt skall gästerna också vara kända till namn och antal i förväg, det vill säga det handlar endast om inbjudna gäster.

Ingen annan kostnad utöver inköpskostnaden för dryckerna får tas ut av gästerna. Avgift för att få delta i tillställningen eller betalning för annat får inte förekomma. Detta innebär att arrangören i anslutning till tillställningen inte kan ta betalt för vare sig mat eller för andra varor eller tjänster med mera.

3.11. Provsmaeking

Av 8 kap. 6 § alkohollagen (2010:1622) framgår att anordnande av provsmakning av spritdrycker, vin, starköl eller andra jästa alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat vid arrangemang riktade till allmänheten är tillåtet under förutsättning att 1) arrangören har ett stadigvarande serveringstillstånd som omfattar de drycker eller preparat som provsmakningen avser samt den lokal där provsmakningen ska äga rum, eller 2) de partihandlare som deltar enskilt eller gemensamt ansöker om och erhåller ett tillfälligt tillstånd för provsmakning av de drycker eller preparat som ska erbjudas. Den som har ett stadigvarande serveringstillstånd ska innan arrangemanget äger rum göra en anmälan till kommunen.

L
A
G
T
E
X
T

Av 8 kap. 7 § alkohollagen (2010:1622) framgår att den som tillverkar alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat från råvaror som produceras på den egna gården och som har ett stadigvarande serveringstillstånd har rätt att, efter anmälan till kommunen, vid tillverkningsstället erbjuda provsmakning av de egenproducerade dryckerna eller preparaten. Om sådant tillstånd saknas, får tillverkaren erbjuda provsmakning av egentillverkade alkoholdrycker eller preparat vid tillverkningsstället om den har ett särskilt tillstånd för provsmakning.

Av 2 och 6 §§ Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd (FoHMFS 2014:8) om anmälan av lokal för cateringverksamhet, kryddning av spritdryck för servering som snaps och provsmakning framgår att anmälan som tillståndshavaren ska lämna till kommunen ska innehålla tillståndshavarens namn och organisationsnummer. Om det är en enskild firma ska personnummer och uppgift om lokal för provsmakning finnas. I anmälan ska det finnas uppgifter om vilka alkoholdrycker som ska ingå i provsmakningen.

Av 7 § samma föreskrift framgår att tillståndshavaren vid anmälan ska ange serveringsställe, namn på de partihandlare som ska delta som utställare, hur ordning och nykterhet ska säkras, hur betalning ska gå till och dag och tid för arrangemanget.

Provsmaeking innebär att en arrangör får sälja små mängder av olika produkter i syfte att presentera produkternas smak och kvalitet. Den som har ett stadigvarande tillstånd och deltar i en mat- eller dryckesmässa i en annan lokal än den som tillståndet omfattar, behöver ha ett särskilt tillstånd för den lokalen. Kommunen utgår från följande modell för provsmakning, som tagits fram av Systembolaget och redovisas i SOU 2000:59 på sid 244:

	Antal prov	Volym	Maximal total mängd per person
Öl och vin	4–8	4 cl	32 cl
Starkvin	3–6	3 cl	18 cl
Spritdryck	3–6	0,5 cl	3 cl

3.12. Kunskapsprov

Genom att avlägga prov ska sökande visa att han eller hon har de kunskaper om alkohollagen och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningenligt sätt utöva serveringsverksamheten.

L
A
G
T
E
X
T

Folkhälsomyndigheten har bemyndigats att meddela föreskrifter om kunskapsprov. Kunskapsproven har utformats av Folkhälsomyndigheten och de får avläggas muntligen om sökande inte behärskar svenska, engelska, franska eller arabiska.

Kunskapsprov får även avläggas muntligen om sökande kan styrka påtagliga läs- eller skrivsvårigheter eller om det i övrigt finns särskilda skäl. Sökande som inte blir godkänd ska få en ny möjlighet att visa sina kunskaper. Sammanlagt kan sökande erbjudas tre tillfällen till prov för samma ansökan.

Kunskapsprovet är en del av lämplighetsprövningen som görs i samband med inkommen ansökan. Det innebär att det inte är möjligt att skriva kunskapsprov i förebyggande syfte. Om sökande är en juridisk person ska, som huvudregel, hälften av de personer som har betydande inflytande (så kallade PBI-personer), och är aktiva i serveringsrörelsen, genomföra kunskapsprov.

Den som ansöker om tillstånd för alkoholservering eller provsmakning ska göra ett kunskapsprov om alkohollagstiftningen. Minst hälften av de personer som har betydande inflytande och är aktiva i rörelsen ska genomföra kunskapsprov när sökande är ett mindre bolag. För större bolag, såsom hotell- eller restaurangkedjor, där ägarna och den centrala företagsledningen inte är involverade i den dagliga driften krävs det att personerna som arbetar operativt i ledande ställning genomför kunskapsprov.

Kunskapsprovet är webbaserat och genomförs enskilt i kommunens lokaler. Vid varje kunskapsprov erlägges avgift enligt fastställd taxa. Provtid bokas via kommunens alkoholdelegat/alkoholhandläggare. Datum för provtillfälle

Riktlinjer för serveringstillstånd

erbjuds inom två veckor från den dag sökande anmält sig redo för att genomföra kunskapsprov. Om sökande bedöms vara i behov av tolk kan kommunen ta hjälp av auktoriserad tolk.

3.13. Alkoholservering vid idrottsevenemang

Finspångs kommun har en restriktiv syn på alkoholservering i anknytning till idrottsutövande eller i lokaler där sådant kan förekomma. Utgångsläget är att alkoholservering bör undvikas vid idrottsevenemang, men en bedömning görs i varje enskilt fall utifrån de förutsättningar ansökan omfattar. Det rör sådant som arrangemangets art, publikens sammansättning vad gäller till exempel ålder och risken för ordningsstörningar. I samband med ungdomsidrott ges inte serveringstillstånd.

Vid ett eventuellt beviljande av serveringstillstånd i idrottshall eller liknande skall serveringen ske på väl avgränsad yta som inte får inrymma läktarplats. Alkoholservering och innehav av alkohol får således inte förekomma på läktarplats. Finspångs kommun kan också komma att villkora begränsade serveringstider som till exempel att servering endast får ske två timmar före och två timmar efter aktivitet. Om sökt serveringslokal används för organiserad ungdomsidrott kan villkor komma läggas om att alkoholservering inte får ske under tid som sådan verksamhet bedrivs.

3.14. Dokumentägare

Bygg- och miljönämnden är ägare av dokumentet. Dokumentägaren ser till att styrdokumentets aktualitet prövas, följs upp och vid behov revideras eller upphävs.

3.15. Giltighet

Styrdokumentet gäller tills vidare om inte annat anges. Om styrdokumentet blir inaktuellt eller ersätts av nytt styrdokument ska det upphävas. Dokument ID: Riktlinjer för serveringstillstånd med diarienummer förvaras i Public 360° samt på sektor samhällsbyggnad.

Commented [CS9]: Tillfört Public.

3.16. Uppföljning

Uppföljning och revidering av riktlinjerna ska göras av utsedd delegat om alkohollagen eller Folkhälsomyndighetens riktlinjer för serveringstillstånd revideras eller ändras.

3.17. Aktualitetsprövning och revidering

Aktualiseringsprövning ska ske minst en gång per mandatperiod. Vid aktualiseringsprövning ska innehållet ha ett aktuellt innehåll. Rätten till revidering av administrativ eller redaktionell art regleras i ansvarig nämnds delegationsordning.

3.18. Publicering

Antagna riktlinjer av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, nämnd eller på delegation ska finnas publicerade på finspang.se

3.19. Källförteckning

Alkoholförordning (2010:1636)

Alkohollagen (2010:1622)

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004

Folkhälsomyndighetens föreskrifter om kunskapsprov (FoHMFS 2014:7)

Vägledande kommentarer till, FoHMFS 2014:7, Folkhälsomyndighetens föreskrifter om kunskapsprov

Vägledning för kommunala riktlinjer för alkoholserving, Folkhälsomyndigheten, publicerad 2020-05-15

Handbok Alkohollagen, Statens folkhälsainstitut, reviderad upplaga 2009 Kommunallag (2017:725)

Riktlinjer för serveringstillstånd

Konsumentverkets författningssamling, KOVFS 2009:6, Konsumentverkets allmänna råd för marknadsföring av alkoholdryck till konsumenter

Lag om ordningsvakter (1980:578)

Ordningslag (1993:1617)

Prop. 1994/95:89, Förslag till alkohollag

Prop. 2000/01:97, Vissa ändringar i alkohollagen

Prop. 2009/10:125, En ny alkohollag

Regeringsformen (1974:152)

SOU 2000:59, Bestämmelser om alkoholdrycker

Kommunstyrelsen

Protokoll

43 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

2023- § 363

Dnr: KS.2023.1138

Uppföljning, aktualisering samt revidering av riktlinjer för serveringstillstånd

Kommunstyrelsens beslut

1. Att anteckna informationen till protokollet
2. Att ärendet tas upp för beslut vid kommunstyrelsens nästkommande sammanträde

Beskrivning av ärendet

Bygg- och miljönämnden ansvarar för riktlinjer för serveringstillstånd beslutade av kommunfullmäktige KS.2019.0493 antagen 2021-03-17 § 50. I riktlinjerna framgår att uppföljning, aktualitetsprövning och revidering ska ske minst en gång per mandatperiod. Rätt till revidering regleras i bygg- och miljönämndens delegationsordning. Ansvarig delegat om alkohollagen genomför uppföljning och revidering av riktlinjer för serveringstillstånd.

Bygg- och miljönämnden har 2023-10-02, BMN-2023-582 § 68 godkänt förvaltningens förslag av uppföljning, aktualisering samt revidering av riktlinjer för serveringstillstånd version 2. Nuvarande riktlinjer med ärende nummer KS.2019.0493 är antagen av kommunfullmäktige 2021-03-17 § 50.

Resultat

Förvaltningen har kontrollerat behovet av aktualisering för serveringstillstånd. Ingen förändring har skett i alkohollagen (2010:1622) sedan riktlinjerna antogs av kommunfullmäktige år 2021. Riktlinjerna har reviderats redaktionellt med tillgänglighetsanpassning.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Protokoll

44 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

Bygg- och miljönämndens förslag till beslut nästa möte

Bygg och miljönämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige

1. Att fastställa reviderade och aktualiserade riktlinjer för serveringstillstånd
2. Att upphäva nuvarande riktlinjer för serveringstillstånd KS.2019.0493, version 1.0 2021-03-17 § 50

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Linda Johansson

Tjänsteutlåtande
2023-10-16
Dnr KS.2023.1070

1 (1)

Kommunstyrelsen

Internkontrollplan 2024 Kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Att fastställa internkontrollplanen för år 2024

Beskrivning av ärendet

Internkontroll är ett verktyg som ska användas för att säkerställa, de av kommunfullmäktige fastställda, verksamhetsmässiga och ekonomiska målen. Internkontrollen omfattar såväl de politiska som de professionella systemen och rutinerna som används för att styra verksamhet och ekonomi.

Inför varje nytt verksamhetsår ska kommunstyrelsen upprätta en internkontrollplan för den verksamhet som styrelsen ansvarar för. Som grund för internkontrollplanen ligger en riskanalys. Denna innehåller en kartläggning av de risker som finns i verksamheten samt en bedömning av vilka risker som är mest prioriterat att kontrollera. Som grund för den bedömningen används en risk- och väsentlighetsanalys. Utifrån riskanalysen tas kontrollmoment och plan för kontrollmomentens genomförande fram. Detta sammantaget utgör internkontrollplanen för kommunstyrelsen.

Internkontrollplan 2024

Inför 2024 års internkontrollplan har alla sektorer tillsammans med kommunstyrelsens uppföljningsgrupper gjort en översyn av risker och kontroller i sina planer och gjort vissa justeringar och kompletteringar. En del kontrollmoment rapporteras enbart till närmast ansvarig chef och till sektorschef. Dessa kontrollmoment berör i första hand administrativa eller ekonomiska rutiner/processer. Andra verksamhetskontroller ska däremot rapporteras till kommunstyrelsen. Avvikelse skall dock, i enlighet med reglementet och tillämpningsanvisningar, alltid rapporteras till kommunstyrelsen.

Förvaltningen överlämnar förslag till internkontrollplan för kommunstyrelsen år 2024. Som bilaga till tjänsteskrivelsen återfinns även en förteckning över de förändringar som sektorerna föreslår jämfört med 2023 års internkontrollplan.

Bilagor:

Förslag till internkontrollplan 2024 Kommunstyrelsen

Bilaga tjänsteskrivelse förslag till förändringar internkontrollplan 2024

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

PLAN

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

2024

Ärendenummer: KS.2023.1070-1
Beslutsinstans: Kommunstyrelsen
Beslutsdatum: 2023-12-XX §
Dokumentägare: Ekonomichef

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

Innehåll

Internkontroll	3
Kontrollmiljö	4
Risakanalys	4
Genomförande av en väsentlighets- och riskbedömning	5
Kontrollaktiviteter	6
Ledningsstaben	7
Sektor Utbildning	10
Sektor Samhällsbyggnad	12
Sektor Vård och omsorg	15
Sektor Social omsorg	17

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

Internkontroll

”Det är risken för att negativa konsekvenser av väsentlig betydelse kan uppstå som skall bedömas. Arbetet med intern kontroll bör därför prioritera väsentliga områden där det finns risk för allvarliga fel med stora konsekvenser.”

Internkontroll är ett verktyg som skall användas för att säkerställa de, av fullmäktige, fastställda verksamhetsmässiga och ekonomiska målen. Internkontrollen omfattar såväl de politiska som de professionella systemen och rutinerna som används för att styra verksamhet och ekonomi.

En bra internkontroll kännetecknas av följande:

- Ändamålsenliga och väl dokumenterade system och rutiner för styrning.
- En rättvisande och tillförlitlig redovisning och information om verksamheten.
- Säkerställande av att lagar, policyer, reglementen med mera tillämpas.
- Skydd mot förluster och/eller förstörelse av kommunens tillgångar.
- Eliminering och/eller upptäckt av allvarliga fel och brister.

Finspångs kommuns internkontrollplan 2024 sammanfattas i en övergripande plan som gäller hela kommunen. Utöver den finns även sektorsspecifika internkontrollplaner. I den övergripande planen redovisas kommungemensamma rutiner/processer. Arbetet med dessa bör bedrivas på ett likartat sätt oavsett verksamhetsinriktning. De sektorsspecifika internkontrollplanerna skall ses som ett komplement där särskilda rutiner och regelverk står i fokus.

Internkontrollen skall ses som ett hjälpmedel och inte ett mål eller rutin i sig själv. Internkontroll bör planeras och genomföras så att den uppfattas som en naturlig del i de olika verksamheterna. För att kunna genomföra och säkerställa en god internkontroll är det därför nödvändigt att varje sektor har dokumenterade rutiner som följs upp och revideras löpande enligt plan.

En fungerande internkontrollplan bör kontinuerligt utvecklas och förändras i takt med att verksamhets- och ekonomistyrningen förändras. Det är alltså ett dynamiskt verktyg som hela tiden är aktuellt parallellt med bland annat kommunens strategiska planer och balanserade styrkort. Det är viktigt att arbetet med internkontrollen dokumenteras och återrapporteras till beslutsfattarna. I de fall det görs stickprovskontroller skall dessa dokumenteras. Finspångs kommuns arbete med internkontrollen bör alltså regelbundet redovisas enligt överenskommen tidplan.

FINSPÅNG

Kontrollmiljö

- Hur samverkar vi?
- Har vi rätt kompetens?
- Hur ser de sociala relationerna ut?
- Hur fungerar dialogen om problem?
- Rapporteras och/eller åtgärdas dåligt fungerande rutiner/processer?

En väl fungerande kontrollmiljö utgör grunden för en bra internkontroll.

Risicanalys

En riskbedömning görs i tre steg:

1. Kartlägga vilka risker som finns.
Vilka rutiner/processer får inte gå fel?
2. Uppskatta väsentlighetsgraden (konsekvenserna) och risken (sannolikheten) för relevanta rutiner/processer.
3. Beakta hur riskerna skall bearbetas, d.v.s. vad måste vi ta itu med och på vilket sätt?

Externa risker:

- På vilket sätt sker bevakningen av omvärldsrisker, d.v.s. förändringar i ekonomi, politik, teknik och näringsliv?
- Hur vet vi att vi följer de lagar och föreskrifter som beslutats externt?
- Hur vet vi att vi lever efter, och uppfyller, de krav och mål som har fattats av Kommunstyrelsen respektive Kommunfullmäktige?
- Hur fungerar kontrollen av sekretesshanteringen?

Interna risker:

- Kan vi lita på den information vi har tillgång till?
- Hur ser tillgången till stöldbärliga tillgångar ut? (stöldbärliga tillgångar = till exempel kontanter, bensin och inventarier)
- Hur upprätthåller vi personalens kompetens, entusiasm med mera?

FINSPÅNG

- På vilket sätt ser vi till att nyanställd personal lär sig processen kring den interna kontrollen?

Verksamhetsrisker:

- Hur vet vi att vi uppfyller befintliga mål?
- På vilket sätt mäter vi produktivitet respektive effektivitet?
- Hur vet vi att rätt personer gör rätt saker till "rätt" kostnad?
- Hur vet vi att våra system, såsom t.ex. ekonomisystemet, inte missbrukas av den personal som använder det? (Exempel på missbruk: Betalar egna räkningar via Kommunen, betalar försörjningsstöd till närstående etc.)

Genomförande av en väsentlighets- och riskbedömning

1. Ta fram rutiner/processer som anses angelägna att bedöma.
2. Gradera rutinen/processen enligt följande matris:

Konsekvens				
4 – Allvarlig	4	8	12	16
3 – Kännbar	3	6	9	12
2 – Lindrig	2	4	6	8
1 – Försumbar	1	2	3	4
Sannolikhet ->	1 – Osannolik	2 – Mindre sannolik	3 – Möjlig	4 – Sannolik

Konsekvens

- 4: Är så stor att det helt enkelt inte får hända
- 3: Uppfattas som besvärande av alla berörda personer (interna & externa)
- 2: Uppfattas som liten av alla berörda personer (interna & externa)

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

1: Uppfattas som obetydlig av alla berörda personer (interna & externa)

Sannolikhet

4: Det är mycket troligt att fel ska uppstå

3: Det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå

2: Risken är mycket liten för att fel ska uppstå

1: Risken är praktiskt tagen obefintlig att fel ska uppstå

Riskbedömningen bör göras utifrån tre perspektiv; medborgaren, Finspångs kommun som helhet respektive den anställda. Dessa tre perspektiv bör vägas in för att få fram en samlad riskbedömning.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteter är de konkreta åtgärder som vidtas för att motverka, minimera eller i vissa fall eliminera risker. De bör, så långt som möjligt, integreras i Kommunens ordinarie verksamhetsprocesser och således ingå som naturliga beståndsdelar som organisationen och ledningen behöver för att nå sina mål.

En mycket viktig beståndsdel i internkontrollstrukturen är att åstadkomma en kultur där var och en tar sitt ansvar för den interna kontrollen. En väl fungerande organisation förutsätter:

- en genomtänkt och dokumenterad ansvars- och befogenhetsfördelning
- tydliga och mätbara mål och regelverk
- dokumenterade rutinbeskrivningar
- en anpassad kompetensnivå, att berörd personal är väl insatt i rutiner, uppgifter och ansvar.

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

Ledningsstaben

Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen?	Rapporteras till	När rapporteras kontrollen?
Inköp/betalningar	Att vi bryter mot leverantörsavtal	4. Sannolik	2. Lindrig	8	Att vi inte bryter mot leverantörsavtal	Stickprov av inköp av vissa varor/tjänster från leverantörer utanför avtal.	Sektorchef	Oktober
IT	Produktionsbortfall på grund av avbrott i IT-tjänster	4. Sannolik	3. Kännbar	12	Incidentrapporter	Incidentrapporter vid avbrott, årsvis sammanställning	Sektorchef	December
Delegation	Brister i hänvisning till rätt delegationsbeslut och rätt delegat	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Genomgång av delegationsbeslut och jämförelse med gällande delegationsordning.	Stickprov av delegationsbeslut	Sektorchef	Februari
Upphandling	Att otillåten direktupphandling sker	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Otillåten direktupphandling	Genomgång av föregående års reskontra	Sektorchef	Oktober
GDPR	Felaktig hantering av personuppgifter	4. Sannolik	4. Allvarlig	16	Incidentrapporter	Incidentrapporter vid avvikelser	Sektorchef	December
Faktureringar	Att faktureringar drar ut på tiden och att moms faktureras felaktigt	3. Möjlig	2. Lindrig	6	Faktureringar	Stickprov av 5 kundfakturor/sector under perioden jan-sept	Sektorchef	November
	Att kundfakturor inte betalas i tid	4. Sannolik	2. Lindrig	8	Efterlevnad av kravrutin - skickas betalningspåminnelser och inkassokrav kontinuerligt	Årlig sammanställning	Sektorchef	Februari
					Uppföljning av andel krav och andel inkasso	Årlig sammanställning	Sektorchef	Februari

7 (18)

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen?	Rapporteras till	När rapporteras kontrollen?
Personal- och kompetensförsörjning	■ Svårt/omöjligt att rekrytera och behålla personal	4. Sannolik	3. Kännbar	12	Att det finns personal- och kompetensförsörjningsplaner och att dessa följs	Uppföljning av planerna	KS	Maj
Styrdokument	■ Att styrdokument inte hålls uppdaterat/inte efterlevs	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Uppdatering/efterlevnad av styrdokument	Årlig genomgång	Sektorchef	Augusti
Allmänna handlingar från arkivet	■ Handlingar lämnas ut skyndsamt från arkivet	2. Mindre sannolik	3. Kännbar	6	Tid för utlämning av handlingar	Årlig uppföljning av tid för utlämning av arkivhandlingar	Sektorchef	December
	■ Handlingar hittas inte från arkivet	2. Mindre sannolik	3. Kännbar	6	Genomgång av antal handlingar	Årlig uppföljning av antal handlingar	Sektorchef	Februari
Tillgång på likvida medel	■ Att det inte finns medel till kommande utbetalningar	2. Mindre sannolik	4. Allvarlig	8	Likviditetsuppföljning	Uppföljning av likviditeten i efterskott	KS	Mars Maj September November
Migrationsrelaterade intäkter och kostnader	■ Att statsbidragen inte täcker kostnaderna för den verksamhet som bedrivs samt att sökta bidrag inte beviljas	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Uppföljning av statsbidragen från migrationsverket	Årlig sammanställning	KS	Maj
Löneutbetalning	■ Felaktig lön betalas ut	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Kontroll felaktiga löner	Stickprov och uppföljning av felaktiga löner	Sektorchef	Mars September
					Efterlevnad av rutin för utbetalning av lön till anställda	Stickprov	Sektorchef	Mars
Arkivering av underlag	■ Felaktig hantering av underlag för	2. Mindre sannolik	3. Kännbar	6	Att underlag för reseersättningar och utlägg arkiveras	Stickprov kvartalsvis	Sektorchef	Januari April Augusti

8 (18)

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen?	Rapporteras till	När rapporteras kontrollen?
	reseersättningar och utlägg.							Oktober
Lönebildning	Att vi inte har konkurrenskraftiga löner	4. Sannolik	3. Kännbar	12	Att vi följer beslutad plan för löneutveckling	Löneanalys	KS	Maj
Hantering av företagskort	Att företagskort hanteras felaktigt vid redovisning av köp	3. Möjlig	2. Lindrig	6	Redovisning av köp med företagskort	Stickprov av kortköp jan-september	Sektorchef	November
Förmedlingsmedel	Att förmedlingsmedel inte hanteras rätt	2. Mindre sannolik	4. Allvarlig	8	Avstämning att förmedlingsmedel konteras enligt fastställd rutin	Löpande kontroll under året av utbetalningar av förmedlingsmedel, rapporteras årsvis	KS	Maj
Hantering av följesedlar vid inköp	Att inköp av förbrukningsmaterial sker felaktigt	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Efterlevnad av rutin för hantering av följesedlar vid inköp av förbrukningsvaror	Stickprov två konton för förbrukningsmaterial, totalt 5 fakturor/sector	Sektorchef	November
Hantering av kontokort ekonomiskt bistånd	Att kommunens medel hanteras på ett felaktigt sätt	2. Mindre sannolik	2. Lindrig	4	Säkerställa att fastställd rutin för förladdat kort ekonomiskt bistånd följs	Kontroll tertialsvis, sammanställning en gång per år	Sektorchef	December

9 (18)

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

Sektor Utbildning

Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen?	Rapporteras till	När rapporteras kontrollen?
Samlad kvalitetsrapport för sektor utbildning	Brist på styrning	2. Mindre sannolik	3. Kännbar	6	Uppföljning och analys av det systematiska kvalitetsarbetet	Huvudrapport för sektor utbildning.	KS	Oktober
Behörighet till gymnasiet	Elever är ej behöriga till gymnasiet	4. Sannolik	4. Allvarlig	16	Behörighet till gymnasiet från grundskola och IM	Sammanställning av betygskatalog för vt och ht	KS	Februari September
Anmälan kränkande behandling till Finspångs kommun och till barn- och elevombudet	Barn och elever blir kränkta, bristande kvaliteten i verksamheten	3. Möjlig	4. Allvarlig	12	Uppföljning av anmälan kränkande behandling till Finspångs kommun och till barn- och elevombudet	Sammanställning och analys av incidentrapportering till huvudman	KS	Februari September
Skolfrånvaro grundskola och gymnasieskola	Bristande närvaro	4. Sannolik	4. Allvarlig	16	Sammanställning och redogörelse gällande bristande närvaro terminsvis	Sammanställning för vtKS och ht	KS	Februari September
Elevgenomströmning IM	Uppföljning elevgenomströmning IM	4. Sannolik	3. Kännbar	12	Uppföljning elevgenomströmning IM	Sammanställning vt	KS	September
Uppföljning av vuxenutbildningens utbildningar	Bristande kvalitet i vuxenutbildningens utbildningar eller fel utbud	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Uppföljning av vuxenutbildningens utbildningar	Sammanställning vt	KS	September
Progression av betyg för elever i åk 7,8,9.	Bristande måluppfyllelse	4. Sannolik	3. Kännbar	12	Måluppfyllelse grundskolan åk 7,8,9	Sammanställning vt	KS	September
Uppföljningsansvar	Ungdomar i ålder 16-20, som tillhör KAA	2. Mindre sannolik	3. Kännbar	6	Uppföljning ungdomar 16-20 år	Sammanställning	KS	Mars September

10 (18)

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen?	Rapporteras till	När rapporteras kontrollen?
Lärarbehörighet	Lärare saknar lärarexamen	4. Sannolik	4. Allvarlig	16	Behöriga lärare	Sammanställning statistik ht	KS	Februari
	Lärare undervisar i fel ämnen	4. Sannolik	3. Kännbar	12	Att undervisning sker av behöriga lärare i ämnet	Sammanställning av statistik ht	KS	Februari
	Förskolan saknar behöriga förskolelärare	3. Möjlig	4. Allvarlig	12	Behöriga förskolelärare i förskolan	Sammanställning av statistik ht	KS	Februari
Resultat nationella prov årskurs 3 i matematik och svenska, godkänt på alla delprov, 100%.	Bristande måluppfyllelse årskurs 3	4. Sannolik	4. Allvarlig	16	Måluppfyllelse årskurs 3	Sammanställning vt	KS	September
Resultat på nationella prov i engelska, matematik och svenska i årskurs 9, - 100% godkända	Bristande måluppfyllelse årskurs 9	4. Sannolik	4. Allvarlig	16	Måluppfyllelse årskurs 9	Sammanställning vt	KS	September
Resultat på nationella prov i engelska, matematik och svenska i årskurs 6, 100% godkända	Bristande måluppfyllelse årskurs 6	4. Sannolik	4. Allvarlig	16	Måluppfyllelse årskurs 6	Sammanställning vt	KS	September
Elevernas upplevda trygghet och studiero	Brist på trygghet och studiero	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Uppföljning och analys av resultatet av elevenkäten	Sammanställning vt	KS	September
Uppföljning och analys av vision och viljeinriktning av gymnasieskolan	Brist på styrning	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Uppföljning och analys av viljeinriktning	Sammanställning vt	KS	November
Uppföljning måluppfyllelse	Elever når inte målen i ett eller flera ämnen	4. Sannolik	3. Kännbar	12	Andel elever som riskerar att inte nå målen i ett eller flera ämnen	Sammanställning mitt i varje termin	KS	April November

11 (18)

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

Sektor Samhällsbyggnad

Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen?	Rapporteras till	När rapporteras kontrollen?
Attest egna inköp och fakturor	Att attest av leverantörsfakturer sker för egna inköp	2. Mindre sannolik	1. Försumbar	2	Kontroll att beslutsattester inte attesterar fakturor för egna inköp	Löpande stickprov att inga egna kostnader atteras	Sektorchef	Januari Augusti
Budgetprocess	Risk för hög kostnadsutveckling	4. Sannolik	4. Allvarlig	16	Följa kostnadsutvecklingen av byggprojekt.	Kostnadsutveckling för byggprojekt rapporteras av affärsområde bygg. Rapportering till sektorchef sker genom text i redovisningsrapporter	KS Sektorchef	Mars Juni September
					Följa kostnadsutvecklingen av livsmedel.	Livsmedelsprisindex rapporteras av servicechef. Rapportering till KS sker genom text i redovisningsrapport.	KS Sektorchef	Mars Juni September
					Följa kostnadsutvecklingen av elkostnader.	Elkostnadsprognos mot budget rapporteras av fastighetschef. Rapportering till KS sker genom text i redovisningsrapport.	KS Sektorchef	Mars Juni September
Handlingsplan LSO	Fastställda prestationsmål enligt handlingsplan uppnås inte.	1. Osannolik	2. Lindrig	2	Uppföljning av fastställda planer och genomförda åtgärder utifrån LSO.	Redovisning hur efterlevande av fastställda mål sker.	KS Sektorchef	Mars

12 (18)

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Risikvärde	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen?	Rapporteras till	När rapporteras kontrollen?
Hantering av leasingbilar	Att skador på bilar inte3. Möjlig anmäls till försäkringsbolaget	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Skadeanmälningar	Löpande kontroller både vid daglig uthyrning samt vid avtalets utgång	Sektorchef	November
	Att leasingbilar körs för mycket/för lite	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Uppföljning av antal mil/bil	Stückprov en gång per år av leasingbilarna samt efter 30 månader	Sektorchef	November
Uppföljning detaljplanarbete	Fastställda mål i ÖP uppnås inte. Brist på planlagd mark.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Uppföljning av beslutade detaljplaner.	Redovisning av beslutade detaljplaner.	KS	Maj November
Klimatanpassningsplan	Fastställda åtgärder i handlingsplan uppnås inte	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Uppföljning av fastställda planer och genomförda åtgärder	Redovisning hur efterlevande av fastställda mål sker.	Sektorchef	April Augusti
Systemförvaltning	Att avsaknad eller bristfällig systemförvaltningsplan inte säkerställer att sekretesslagstiftning undviks vilket kan leda till exempelvis förtroendeskada och eller sanktionsavgift.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Kontroll att uppdaterade systemförvaltningsplaner finns på samtliga stöd/enheter som SHB ansvarar för.	Kontroll att uppgifter finns i avsedd mapp: X:SHB/LG4. IT förvaltningsplaner.	Sektorchef	Mars Oktober
Lagstadgade handläggningstider för myndighetsutövning för sektorn	Lagstadgade handläggningstider överskrids	2. Mindre sannolik	1. Försumbar	2	Uppföljning av antal veckors handläggningstid från komplett ärende till beslut	Löpande kontroller under året	KS	Januari
Säkerhetsincident	Ej tillräcklig god kännedom om kommunens säkerhetsärenden /	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Uppföljning av incidentrapportering	Redovisning av antalet incidenter. Uppföljning av	Sektorchef	Mars

13 (18)

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen?	Rapporteras till	När rapporteras kontrollen?
	incidenter och möjlighet att ge stöd					incidentrapportering		
Genomförande av politiska beslut	Risk ej verkställda beslut	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Uppföljning av erhållna uppdrag.	Redovisa uppfyllnadsgrad av aktiviteter i respektive verksamhetsplan.	Sektorchef	Mars September
Kris och beredskap	Fastställda åtgärder i handlingsplan uppnås ej	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Uppföljning av fastställande planer och genomförda åtgärder utifrån bedömda risker i RSA	Kontrollen sker inom riskhanteringsgruppen Redovisning hur efterlevande av fastställda mål sker	Sektorchef	Augusti December
					Uppföljning av fastställande planer och genomförda åtgärder utifrån bedömda risker i RSA	Kontrollen sker inom KS riskhanteringsgruppen Redovisning hur efterlevande av fastställda mål sker	Sektorchef	Maj
Brottsförebyggande arbete	Lagstadgat arbete följs	2. Mindre sannolik	3. Kännbar	6	Samverkansavtal och handlingsplaner finns	Kontroll av planer och avtal	KS Sektorchef	Februari

14 (18)

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

Sektor Vård och omsorg

Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen?	Rapporteras till	När rapporteras kontrollen?
Utredningar och anmälan Lex Sarah och Lex Maria	Risk för upprepning av händelse	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Följa upp att åtgärder som beslutas om genomförs och att de givit förväntad effekt	Ansvarig utredare följer upp beslutade åtgärder och rapporterar resultat	KS	Januari September
Biståndshandläggning	Ej verkställda beslut inom lagstadgad tid	4. Sannolik	3. Kännbar	12	Att beslut enligt SOL verkställs och följs upp inom lagstadgad tid	- Statistik beviljade insatser - Belägningsgrad på SÄBO/Korttidsboenden - Antal brukare i kö till SÄBO - Antal utskrivningsklara kvar på sjukhus	KS KF	Januari Maj September November
	Risk för volymökning på grund av felaktiga beslut	4. Sannolik	3. Kännbar	12	Kvalitativ granskning av beslut fattade på delegation	10 utredningar tas ut som stickprov och granskas av utsedd person	KS	Januari September
Bostadsanpassning	Risk för volymökning på grund av felaktiga beslut	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Kvalitativ granskning av beslut fattade på delegation	5 utredningar tas ut som stickprov och granskas av utsedd person	KS	Januari September

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen?	Rapporteras till	När rapporteras kontrollen?
Färdtjänsthandläggning	Risk för volymökning på grund av felaktiga beslut	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Kvalitativ granskning av beslut fattade på delegation.	5 utredningar tas ut som stickprov och granskas av utsedd person	KS	Januari September
					Antal beslut utanför tidtabell och ärenden med beslut utan krav på samäkning. Antal nämndbeslut ej på handläggares rekommendation.	Ta fram statisk löpande utifrån antal beslut.	KS	Januari September

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

Sektor Social omsorg

Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen?	Rapporteras till	När rapporteras kontrollen?
Utredningar barn och unga	Lagstadgad utredningstid hålls inte	4. Sannolik	3. Kännbar	12	Sammanställning av utredningstider		KS	Mars Oktober
Utredningar vuxna IFO	Utredningstider hålls inte (max 4 mån förvaltningens målsättning)	3. Möjlig	2. Lindrig	6	Årvis sammanställning av utredningstider		Sektorchef	Mars
Utredningar LSS/solpsyk	Utredningstider hålls inte (max 4 mån förvaltningens målsättning)	3. Möjlig	2. Lindrig	6	Årvis sammanställning av utredningstider		Sektorchef	Mars
Behörighet i verksamhetssystemen IFO och VoO (LSS)	Obehöriga kommer in i systemen	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Identifiera antal obehöriga i systemen	Halvårsvis utdrag av behöriga i systemet. Lämnas till chef för avstämning.	Sektorchef	Mars Oktober
Journalanteckningar IFO & LSS/solpsyk	Dålig kvalitet på dokumentation och utebliven dokumentation	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Granskning journaler IFO och LSS/solpsyk	Stickprov	Sektorchef	Mars Oktober
Genomförandeplaner (inkl vårdplaner placeringar) IFO & LSS/solpsyk	Genomförandeplaner upprättas inte eller är av dålig kvalitet	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Granskning av genomförandeplaner	Samtliga insatser och planer granskas	Sektorchef	Mars Oktober
Uppföljning av Lex Sarah och Lex Maria	Beslutade åtgärder vidtas inte.	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Granskning att beslutade Lex Sarah och Lex Maria - åtgärder verkställs	Sammanställning av åtgärder	KS	Mars
Följsamhet till hygiendirektiv	Smittspridning	3. Möjlig	4. Allvarlig	12	Att medarbetare inom social omsorg inte	- Följsamhets-observationer och	Sektorchef	Mars Oktober

17 (18)

FINSPÅNG

Internkontrollplan för kommunstyrelsen

Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen?	Rapporteras till	När rapporteras kontrollen?
					sprider smitta mellan brukare och enheter	självskattningar genomförs av hygienombud enligt mall i es-maker. - Genomföra hygienrund.		
Anmälan om offentligt driven verksamhet	Verksamheter som bedrivs enligt SoL eller LSS anmäls inte till IVO eller ändrad situation anmäls inte	3. Möjlig	1. Försumbar	3	Registrerade anmälningar om offentligt driven verksamhet jämförs med aktuell situation	Registrerade anmälningar jämförs med aktuell situation	Sektorchef	Mars
Ej verkställda beslut	Brukare får inte den insats som är beviljad	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Kontroll att beviljade insatser verkställs	Granskning via verksamhetssystemet	KS KF	Mars Juni Oktober December
Ekonomiskt bistånd	Att bistånd betalas till fel person och förskingring	2. Mindre sannolik	2. Lindrig	4	Mottagare av ekonomiskt bistånd	Stickprov	Sektorchef	Mars
	Individer lever med ekonomiskt bistånd	3. Möjlig	3. Kännbar	9	Utvecklingen av antal biståndsmottagare och antal hushåll	Sammanställning av statistik	KS	Mars Oktober

18 (18)

Bilaga tjänsteskrivelse Internkontrollplan 2024 - Förslag på förändringar jämfört med internkontrollplan 2023

Förändring av riskbedömning: 2023 års värden anges i parentes

Ledningsstaben		Förändringar: S=sannolikhet, k=konsekvens			
Process	Risk	Riskbedömning S/K	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen	När rapporteras kontrollen
Delegation	Brister i rutiner samt att rutiner inte efterlevs. Brister i hänvisning till rätt delegationsbeslut och rätt delegat	Omformulering av risk, kontroll	Genomgång av rutiner av delegationsbeslut		
Intern revision HSA, Internrevision SITHS	Felaktig systembehörighet i förhållande till tjänst Utförande av ID-handling		Utgår från år 2024.		
Avtal	Att avtalsarkivet inte är uppdaterat/brister i bevakning		Utgår från år 2024.		
GDPR	Felaktig hantering av personuppgifter enligt GDPR	Omformulering av risk	Incidentrapporter vid avvikelser Incidentrapporter		jan, aug, December
Hantering av hand- respektive dagskassar	Att handkassar och dagskassar hanteras och redovis felaktigt		Utgår från år 2024.		
Klagomål och synpunkter	Brister i kvalitetsäkring/verksamhetsutveckling		Utgår från år 2024.		
Allmänna handlingar från arkivet		Omformulering av process			
Migrationsrelaterade intäkter och kostnader	Att statsbidragen inte täcker kostnaderna för den verksamhet som bedrivs samt att sökta bidrag inte beviljas	Omformulering av risk			
Nämndadministration	Bristande underlag/kvalitet för beslut i beredning och tjänsteskrivelser		Utgår från år 2024.		
Driftentreprenad Arena-Cresvad	Uppföljning av gällande avtal		Utgår från år 2024 på LS. Följs upp löpande av SHB		

Ledningsstaben					
Förändringar:		S=sannolikhet, k=konsekvens			
Process	Risk	Riskbedömning S/K	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen	När rapporteras kontrollen
Föreningsbidrag och kulturbidrag	Uppföljning av utbetalningar till föreningar		Utgår from år 2024.		
Bidragsansökningar	Att bidrag söks av fel person och att rätt bidrag söks.		Utgår from år 2024.		
Hantering av kontokort ekonomiskt bistånd	Att kommunens medel hanteras på ett felaktigt sätt		Ny from 2024		

Utbildning		Förändringar: S=sannolikhet, k=konsekvens			
Process	Risk	Riskbedömning S+K	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen	När rapporteras kontrollen
Meritvärde år 9	Bristfällande måluppfyllelse år 9		Utgår from år 2024.		
Betyg i alla ämnen år 9	Bristfällande måluppfyllelse år 9		Utgår from år 2024.		
Grundskolekolans resultat	Bristfällande måluppfyllelse grundskolekolans		Utgår from år 2024.		
Betygsstatistik för gymnasieskolans nationella program- Elevgenomströmning IM	Omformulering av process	4/3 (2/2)			
Uppföljningsansvar	Ungdomar i ålder 16-20, som tillhör KAA.	omformulering risk			mars september
Läraryrket	Lärare saknar lärarexamen	4/4 (3/3)			
	Lärare undervisar i fel ämnen	4/3 (3/3)			
	Förskolan saknar behöriga förskolelärare	3/4 (3/3)			
Kvalitetsrapport-centrala barn- och ungdomshälsan-kvalitetsdialog tillsammans med gymnasiet	Brist på styrning		Utgår from år 2024.		
Uppföljning måluppfyllelse	Elever når inte målen i ett eller flera ämnen				april, ekt, november

Samhällsbyggnad		Förändringar:			
Process	Risk	Riskbedömning S+K	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen	När rapporteras kontrollen
Budgetprocess	Risk för hög kostnadsutveckling				feb, mars, juni, sept
	Att avsaknad eller bristfällig systemförvaltningsplan inte säkerställer att sekretesslagstiftning undviks. Kan leda till exempelvis förtroendeskada och eller sanktionsavgift.				mars, juni, okt
Systemförvaltning	Fastställda åtgärder i handlingsplan uppnås inte		Ny from 2024		
Kris och beredskap	Lagstadgat arbete följs inte		Ny from 2024		

Vård och omsorg		Förändringar: S=sannolikhet, k=konsekvens			
Process	Risk	Riskbedömning S+K	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen	När rapporteras kontrollen
Biståndshandläggning	Risk för volymökning på grund av felaktiga beslut		Ny from 2024		
	Ej verkställda beslut inom lagstadgad tid		Ny kontroll: Antal utskrivningsklara kvar på sjukhus		Kvartalsvis jan, sept
Bostadsanpassning	Risk för volymökning på grund av felaktiga beslut		Ny from 2024		
Färdtjänsthandläggning	Risk för volymökning på grund av felaktiga beslut		Ny from 2024		
Följsamhet till Lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård	Brukare blir kvar i slutenvård		Utgår from 2024		
Läkemedelshantering	Patient får inte läkemedel enligt gällande ordination		Utgår from 2024		
Dokumentation	Bristfällig och avsaknad av dokumentation enligt SOL och HSL		Utgår from 2024		
verksamhetsystem	Behörighet används felaktigt		Utgår from 2024		
Vård och omsorgsinsatser	Ej resurser att hantera ökade volymer		Utgår from 2024		
Följsamhet till hygiendirektiv	Smittspridning		Utgår from 2024		
Social omsorg		Förändringar:			
Process	Risk	Riskbedömning S+K	Kontrollmoment	Hur sker kontrollen	När rapporteras kontrollen
Inga förändringar					

Kommunstyrelsen

Protokoll

43 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

2023- § 364

Dnr: KS.2023.1070

Internkontrollplan 2024 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens beslut

1. Att anteckna informationen till protokollet
2. Att ärendet tas upp för beslut vid kommunstyrelsens nästkommande sammanträde

Beskrivning av ärendet

Internkontroll är ett verktyg som ska användas för att säkerställa, de av kommunfullmäktige fastställda, verksamhetsmässiga och ekonomiska målen. Internkontrollen omfattar såväl de politiska som de professionella systemen och rutinerna som används för att styra verksamhet och ekonomi.

Inför varje nytt verksamhetsår ska kommunstyrelsen upprätta en internkontrollplan för den verksamhet som styrelsen ansvarar för. Som grund för internkontrollplanen ligger en riskanalys. Denna innehåller en kartläggning av de risker som finns i verksamheten samt en bedömning av vilka risker som är mest prioriterat att kontrollera. Som grund för den bedömningen används en risk- och väsentlighetsanalys. Utifrån riskanalysen tas kontrollmoment och plan för kontrollmomentens genomförande fram. Detta sammantaget utgör internkontrollplanen för kommunstyrelsen.

Internkontrollplan 2024

Inför 2024 års internkontrollplan har alla sektorer tillsammans med kommunstyrelsens uppföljningsgrupper gjort en översyn av risker och kontroller i sina planer och gjort vissa justeringar och kompletteringar.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Protokoll

44 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

En del kontrollmoment rapporteras enbart till närmast ansvarig chef och till sektorschef. Dessa kontrollmoment berör i första hand administrativa eller ekonomiska rutiner/processer. Andra verksamhetskontroller ska däremot rapporteras till kommunstyrelsen. Avvikelse skall dock, i enlighet med reglementet och tillämpningsanvisningar, alltid rapporteras till kommunstyrelsen.

Förvaltningen överlämnar förslag till internkontrollplan för kommunstyrelsen år 2024. Som bilaga till tjänsteskrivelsen återfinns även en förteckning över de förändringar som sektorerna föreslår jämfört med 2023 års internkontrollplan.

Förvaltningens förslag till beslut nästa möte

1. Att fastställa internkontrollplanen för år 2024

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Ann-Christin Ahl Vallgren

Tjänsteutlåtande
2023-10-30
Dnr KS.2023.0561

1 (2)

Kommunstyrelsen

Ekonomisk redovisning - oktober 2023

Förslag till beslut

1. Att ta informationen till protokollet

Beskrivning av ärendet

Kommunen har för 2023 budgeterat ett nollresultat. Denna rapport fokuserar på de prognosförändringar som skett för året sedan prognosen i tertial 2. I tabellen nedan summeras avvikelserna mot budget per sektor.

Prognostiserad budgetavvikelse för år 2023

Sektorer, mnkr	Oktober	Tertial 2 (augusti)	Differens mellan prognoser
Politisk organisation	1	1	1
Ledningsstab	6	4	2
Social omsorg	-41	-37	-4
Samhällsbyggnad	0	0	1
Utbildning	-50	-50	0
Vård och omsorg	-4	-4	0
Kommungemensamma kostnader	38	36	2
Finansheten	26	29	-3
Total	-23	-21	-2

Sektor ledningsstab ökar sitt överskott i jämförelse med föregående prognos med 2 mnkr. IT-avdelningen prognostiserar ett bättre resultat med 0,6 mnkr beroende på att planerade investeringar skedde senare på året än förväntat. Övriga förändringar beror till övervägande del på lägre personalkostnader orsakade av vakanser, sjukfrånvaro och vård av barn (VAB) på flera avdelningar.

Sektor social omsorg ökar sitt underskott med 4 mnkr. Förklaring till större förändringar nedan.

- Ekonomiskt bistånd, försämring 3,1 mnkr.
 - Inflödet av ansökningar till ekonomiskt bistånd har ökat under hösten.
- Boende samt boendestöd LSS/SoL, försämring 1,6 mnkr.
 - Verksamheten har bland annat haft förhöjda kostnader för verkställighet av ett komplext ärende, ökade kostnader för att tillgodose förändrade behov hos brukare samt ökade personalkostnader på svårrekryterad enhet.
- Individ- och familjeomsorg, förbättring 0,7 mnkr.

Malin Eriksson

2023-10-30

2 (2)

Dnr KS.2023.0561

- Verksamheten har bland annat erhållit ytterligare statsbidrag för familjehemsvård på 0,3 mnkr.
- Placeringar vuxen, försämring 0,7 mnkr
 - Ytterligare tre placeringar på HVB-hem för missbruk samt skydd från kriminella

Kommungemensamma utvecklingsmedel och medel för digitalisering visar ett större överskott jämfört med tertial 2.

Finansenhagens prognos har försämrats med 3 mnkr där en ny skatteprognos har stor påverkan.

Bilagor:

Ekonomisk rapportering - oktober-rapport 2023

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Ekonomisk rapportering - oktober-rapport 2023

Ärendenummer: KS.2023.0561
Beslutsinstans: Kommunstyrelsen
Beslutsdatum: 2023-12-06
Ansvarig: Ann-Christin Ahl Vallgren

Innehåll

1.	Sammanfattning	3
2.	Viktiga händelser.....	4
2.1.	Viktiga händelser som inte är med i prognos	4
2.2.	Anpassningar/besparingar	4
2.3.	Sjukfrånvaro och frånvaro för vård av barn.....	5
3.	Kommuntotal	6
3.1.	Resultaträkning kommun	6
3.2.	Resultatrapport kommun.....	6
3.3.	Sektorer netto redovisning	7
3.4.	Sektorer specifikation kostnader/intäkter	7
4.	Politisk ledning.....	8
5.	Sektor ledningsstab	10
6.	Sektor social omsorg.....	12
7.	Sektor samhällsbyggnad.....	15
8.	Sektor utbildning.....	17
9.	Sektor vård och omsorg	19
10.	Kommungemensamma kostnader.....	22
	Anpassningar/besparingar	23
11.	Finansenheten	24
12.	Förändring av ekonomiska ramar.....	26

1. Sammanfattning

Kommunen har för 2023 budgeterat ett nollresultat. Denna rapport fokuserar på de prognosförändringar som skett för året sedan prognosen i tertial 2. I tabellen nedan summeras avvikelserna mot budget per sektor.

Prognostiserad budgetavvikelse för år 2023

Sektorer, mnkr	Oktober	Tertial 2 (augusti)	Differens mellan prognoser
Politisk organisation	1	1	1
Ledningsstab	6	4	2
Social omsorg	-41	-37	-4
Samhällsbyggnad	0	0	1
Utbildning	-50	-50	0
Vård och omsorg	-4	-4	0
Kommungemensamma kostnader	38	36	2
Finansenheten	26	29	-3
Total	-23	-21	-2

Sektor ledningsstab ökar sitt överskott i jämförelse med föregående prognos med 2 mnkr. IT-avdelningen prognostiserar ett bättre resultat med 0,6 mnkr beroende på att planerade investeringar skedde senare på året än förväntat. Övriga förändringar beror till övervägande del på lägre personalkostnader orsakade av vakanser, sjukfrånvaro och vård av barn (VAB) på flera avdelningar.

Sektor social omsorg ökar sitt underskott med 4 mnkr. Förklaring till större förändringar nedan.

- Ekonomiskt bistånd, försämring 3,1 mnkr.
 - Inflödet av ansökningar till ekonomiskt bistånd har ökat under hösten.
- Boende samt boendestöd LSS/SoL, försämring 1,6 mnkr.
 - Verksamheten har bland annat haft förhöjda kostnader för verkställighet av ett komplext ärende, ökade kostnader för att tillgodose förändrade behov hos brukare samt ökade personalkostnader på svårrekryterad enhet.
- Individ- och familjeomsorg, förbättring 0,7 mnkr.
 - Verksamheten har bland annat erhållit ytterligare statsbidrag för familjehemsvård på 0,3 mnkr.
- Placeringar vuxen, försämring 0,7 mnkr
 - Ytterligare tre placeringar på HVB-hem för missbruk samt skydd från kriminella

Kommungemensamma utvecklingsmedel och medel för digitalisering visar ett större överskott jämfört med tertial 2.

Finansenhetens prognos har försämrats med 3 mnkr där en ny skatteprognos har stor påverkan.

2. Viktiga händelser

Skatteunderlaget i Sverige växer snabbt i nominella termer under perioden 2023–2026, i genomsnitt med 4,6 procent per år. Den genomsnittliga ökningen under de senaste tio åren (perioden 2013–2022) var 4,1 procent. I reala termer växer skatteunderlaget med 1,3 procent per år 2023–2026, att jämföra med de senaste tio årens genomsnitt på 1,6 procent. Trots den nominella uppväxlingen urholkas alltså kommunsektorns köpkraft drastiskt. Förutom att priser och löner stiger och därigenom påverkar kommuner och regioners kostnader för verksamheten, så ökar pensionskostnaderna. Det är främst prisbasbeloppets förändring och hur det slår på värderingen av sektorns pensionsskuld som påverkar resultaten negativt, men även det nya pensionsavtalet för sektorn påverkar

Kostnader för pensioner och löneskatt i Finspångs kommun förväntas öka med cirka 44 mnkr för 2023 jämfört med 2022.

Marknaden för samhällsfastigheter är skakig då SBB beslutat att sälja hela eller delar av fastighetsbeståndet.

2.1. Viktiga händelser som inte är med i prognos

Från 1 oktober 2023 gäller som huvudregel att alla medarbetare i kommuner och regioner ska ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod, och att arbetspass ska följas av dygnsvila. Arbetet pågår med denna stora förändring. Arbetet med bemanningskravet kommer vara avgörande för om det får ekonomiska konsekvenser.

Viss osäkerhet finns kring den nya enheten Sport och anläggning, där rammar är under uppbyggnad.

Kommunen har en pågående tvist med en leverantör och har hjälp av en advokatfirma i ärendet.

2.2. Anpassningar/besparingar

Mnkr	Effekt 2023	Effekt 2024	Personal-kostnader 2023	Personal-kostnader 2024
Beslutade och medtagna i prognos	23,6	41,0	13,2	32,6
-varav kommunövergripande besparingar	4,9	0,4	0,0	0,0
-varav sektor ledningsstab	4,6	4,2	1,8	1,9
-varav sektor social omsorg	6,7	19,0	5,1	14,4
-varav sektor samhällsbyggnad	3,2	1,1	2,1	0,0
-varav sektor utbildning	3,6	15,4	3,6	15,4
-varav sektor vård och omsorg	0,6	0,9	0,6	0,9
Aktuella för beslut men ej medtagna i prognos	0,7	7,5	0,5	6,4
-varav kommunövergripande besparingar	0,0	0,0	0,0	0,0
-varav sektor ledningsstab	0,7	0,7	0,5	0,7
-varav sektor social omsorg	0,0	0,0	0,0	0,0

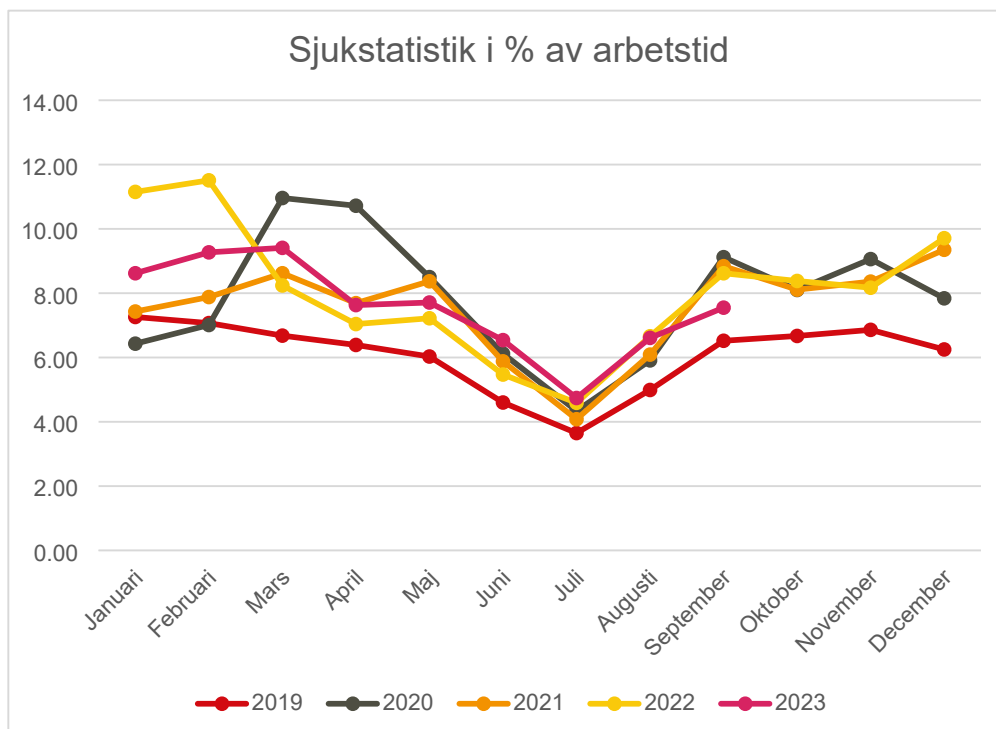

-varav sektor samhällsbyggnad	0,0	1,9	0,0	1,2
-varav sektor utbildning	0,0	4,2	0,0	3,8
-varav sektor vård och omsorg	0,0	0,7	0,0	0,7
Möjliga men ej utredda för beslut (ej medtagna i prognos)	2,3	15,8	2,1	13,8
-varav kommunövergripande besparingar	0,0	XX*	XX*	XX*
-varav sektor ledningsstab	2,3	4,6	2,1	3,7
-varav sektor social omsorg	0,0	0,0	0,0	0,0
-varav sektor samhällsbyggnad	0,0	1,5	0,0	1,5
-varav sektor utbildning	0,0	9,7	0,0	8,6
-varav sektor vård och omsorg*	XX	XX	XX	XX

* Ej kostnadsberäknad

2.3. Sjukfrånvaro och frånvaro för vård av barn

Under 2023 är sjukfrånvaron hittills högre än innan pandemin Även antalet tillfällen rapporterade som vård av barn (VAB) har under augusti och september varit högre än innan pandemin. Ökad Covid rapporteras vilket kan innebära att vi får fortsatt hög sjukfrånvaro och VAB.

3. Kommuntotal

3.1. Resultaträkning kommun

Totalt, mnkr intäkter (+), kostnader (-)	Årsbudget	Ack utfall per 231031	Ack utfall i % av budget	Bokslut per 221231	Prognos	Avvikelse oktober	Avvikelse augusti	Differens mellan prognoser
Verksamhetens intäkter	252	225	89%	277	272	20	9	12
Verksamhetens kostnader	-1 685	-1 469	87%	-1 667	-1 784	-98	-89	-10
Avskrivningar	-92	-59	64%	-72	-70	21	21	0
Verksamhetens nettokostnader	-1 525	-1 303	85%	-1 462	-1 582	-56	-59	2
Skatteintäkter	1 153	976	85%	1 132	1 169	16	20	-4
Generella statsbidrag och utjämning	392	336	86%	387	402	10	10	0
Verksamhetens resultat	20	9	45%	57	-11	-30	-29	-1
Finansiella intäkter	36	27	75%	17	37	1	1	0
Finansiella kostnader	-55	-32	57%	-22	-49	6	6	0
Resultat efter finansiella poster	0	4		52	-23	-23	-21	-2
Extraordinära poster (netto)								0
Årets resultat	0	4		52	-23	-23	-21	-2

3.2. Resultatrapport kommun

Totalt, mnkr intäkter (+), kostnader (-)	Årsbudget	Ack utfall per 231031	Ack utfall i % av budget	Bokslut per 221231	Prognos	Avvikelse oktober	Avvikelse augusti	Differens mellan prognoser
Försäljning	231	192	83%	221	237	6	7	-1
Taxor och avgifter	46	37	79%	47	49	2	1	1
Hyror och arrenden	163	135	83%	157	164	0	0	0
Bidrag	123	125	102%	156	125	3	1	2
Övriga intäkter	348	299	86%	311	357	9	0	9
SUMMA INTÄKTER	912	788	86%	892	932	20	9	11
Löner och arvoden inkl PO	-1 528	-1 325	87%	-1 425	-1 579	-51	-42	-9
Personalrelaterade kostnader	-18	-13	73%	-20	-18	0	0	0
Lokal/driftkostnader	-250	-199	80%	-242	-240	11	12	-1
Diverse tjänster	-134	-98	73%	-108	-117	16	10	6
Bidrag och transfereringar	-54	-46	84%	-61	-55	-1	3	-3
Köp av verksamhet	-258	-220	85%	-263	-271	-13	-13	0
Kost/livsmedel	-69	-58	84%	-66	-68	1	2	-1
Material och inventarier	-27	-24	91%	-36	-27	-1	0	0
Fordon/transporter	-39	-33	84%	-40	-43	-4	-4	0
Övriga kostnader	-17	-17	96%	-21	-19	-2	-1	-1
Avskrivningar och intern ränta	-118	-74	63%	-92	-97	21	21	0
Övriga resultatkonton*	1 600	1 322	83%	1 534	1 578	-22	-18	-4
SUMMA KOSTNADER	-912	-784	86%	-840	-955	-43	-31	-13
TOTAL	0	4		52	-23	-23	-21	-2

*I övriga resultatkonton ingår bland annat skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

3.3. Sektorer nettoredovisning

Sektorer, mnkr intäkter (+), kostnader (-)	Årsbudget	Ack utfall per 231031	Ack utfall i % av budget	Bokslut per 221231	Prognos	Avvikelse oktober	Avvikelse augusti	Differens mellan prognoser
Politisk organisation	-16	-11	69%	-15	-14	1	1	1
Ledningsstab	-107	-83	77%	-120	-101	6	4	2
Social omsorg	-257	-248	97%	-263	-297	-41	-37	-4
Samhällsbyggnad	-117	-78	67%	-101	-116	0	0	1
Utbildning	-603	-544	90%	-611	-653	-50	-50	0
Vård och omsorg	-356	-299	84%	-329	-360	-4	-4	0
Kommungemensamma kostnader	-43	-1	3%	1	-5	38	36	2
Finansheten	1 498	1 267	85%	1 488	1 523	26	29	-3
Total	0	4		52	-23	-23	-21	-2

3.4. Sektorer specifikation kostnader/intäkter

Sektorer, mnkr intäkter (+), kostnader (-)	Årsbudget	Ack utfall per 231031	Ack utfall i % av budget	Bokslut per 221231	Prognos	Avvikelse oktober	Avvikelse augusti	Differens mellan prognoser
Intäkter	2	2	107%	2	2	0	0	0
Kostnader	-17	-13	73%	-17	-16	1	1	0
Politisk organisation	-16	-11	69%	-15	-14	1	1	1
Intäkter	55	52	94%	59	56	1	1	0
Kostnader	-162	-134	83%	-178	-157	5	4	1
Ledningsstab	-107	-83	77%	-120	-101	6	4	2
Intäkter	60	45	76%	68	61	1	1	1
Kostnader	-317	-294	93%	-331	-358	-42	-37	-5
Social omsorg	-257	-248	97%	-263	-297	-41	-37	-4
Intäkter	240	214	89%	230	241	1	0	1
Kostnader	-357	-292	82%	-331	-357	0	0	0
Samhällsbyggnad	-117	-78	67%	-101	-116	0	0	1
Intäkter	80	62	78%	91	78	-1	-2	0
Kostnader	-683	-606	89%	-702	-731	-48	-48	0
Utbildning	-603	-544	90%	-611	-653	-50	-50	0
Intäkter	142	126	89%	144	150	8	8	0
Kostnader	-497	-424	85%	-473	-510	-13	-13	0
Vård och omsorg	-356	-299	84%	-329	-360	-4	-4	0
Intäkter	4	4	84%	8	4	0	0	0
Kostnader	-47	-5	11%	-7	-9	38	36	2
Kommungemensamma kostnader	-43	-1	3%	1	-5	38	36	2
Intäkter	1 930	1 637	85%	1 846	1 968	37	32	5
Kostnader	-433	-370	86%	-358	-444	-12	-3	-8
Finansheten	1 498	1 267	85%	1 488	1 523	26	29	-3
Total	0	4		52	-23	-23	-21	-2

4. Politisk ledning

Politisk ledning, tkr intäkter (-), kostnader (+)	Årsbudget	Ack utfall per 231031	Ack utfall i % av budget	Bokslut per 221231	Prognos	Avvikelse oktober	Avvikelse augusti	Differens mellan prognoser
Intäkter	0	0	0%	0	0	0	0	0
Kostnader	4 179	2 749	66%	3 635	3 829	350	240	110
Kommunfullmäktige	4 179	2 749	66%	3 635	3 829	350	240	110
Intäkter	0	0	0%	0	0	0	0	0
Kostnader	1 280	539	42%	1 124	1 190	90	90	0
Revisionen	1 280	539	42%	1 124	1 190	90	90	0
Intäkter	-1 671	-1 790	107%	-1 516	-1 871	200	0	200
Kostnader	4 824	4 109	85%	4 443	4 624	200	20	180
Överförmyndare	3 153	2 319	74%	2 928	2 753	400	20	380
Intäkter	0	0	0%	0	0	0	0	0
Kostnader	130	160	123%	139	205	-75	-75	0
Bygg- och miljönämnd	130	160	123%	139	205	-75	-75	0
Intäkter	0	0	0%	-636	0	0	0	0
Kostnader	69	74	107%	1 824	99	-30	-30	0
Valnämnd	69	74	107%	1 188	99	-30	-30	0
Intäkter	0	0	0%	0	0	0	0	0
Kostnader	385	291	76%	361	385	0	0	0
Sociala myndighetsnämnden	385	291	76%	361	385	0	0	0
Intäkter	0	0	0%	0	0	0	0	0
Kostnader	6 376	4 586	72%	5 548	5 946	430	300	130
Kommunstyrelsen	6 376	4 586	72%	5 909	6 331	430	300	130
varav kommunstyrelsens medel för oförutsedda behov	709	175	25%	646	409	300	300	0
Total	15 572	10 718	69%	14 923	14 407	1 165	545	620

Prognosförändringar

Politisk ledning redovisar vid oktoberuppföljningen ett överskott med 1,2 mnkr, vilket innebär en förbättring med 0,6 mnkr jämfört med tertial 2. Förändringen kan relateras till lägre kostnader för sammanträdesersättningar både för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Kommunens överförmyndarverksamhet visar även ett större överskott än tidigare.

Kommunstyrelsen redovisar liksom tidigare prognoser ökade kostnader för arvoden och sammanträdesersättningar. Utfallet vid oktober visar dock en lägre kostnadsökning och därmed en prognosförbättring med 0,1 mnkr. I kommunstyrelsens budget finns avsatta medel för oförutsedda behov då politiska beslut varierar mellan åren. En bedömning har gjorts tillsammans med kommunstyrelsens ordförande om tillkommande kostnader för resterande del av året, prognosen är oförändrad jämfört med tertial 2.

Den nya arbetsordningen för kommunfullmäktige, som började att gälla den första januari 2023, medför att tillfälliga beredningar kan inrättas utifrån särskilda uppdrag. Den beredning som

kommit i gång i år får ingen helårseffekt, vilket medför lägre kostnader för arvoden och sammanträdesersättningar och ett ökat överskott med 0,1 mnkr jämfört med tertial 1.

Kommunens kostnader för överförmyndarverksamhet visar en prognosförbättring med 0,4 mnkr. Efter sommaren har större delen av arvodeersättningar till godemän utbetalas efter genomförd granskning. Antal personer där kommunen står för kostnaden för arvodet har minskat vilket innebär en lägre kostnad än budgeterat. I stället ökar volymen för antal huvudmän som själva har möjlighet att betala för sin godman

5. Sektor ledningsstab

Sektor ledningsstab, tkr intäkter (-), kostnader (+)	Årsbudget	Ack utfall per 231031	Ack utfall i % av budget	Bokslut per 221231	Prognos	Avvikelse oktober	Avvikelse augusti	Differens mellan prognoser
Kostnader	0	171	0%	0	0	0	0	0
Ledningsstab	0	171	0%	0	0	0	0	0
Intäkter	0	0	0%	474	0	0	0	0
Kostnader	9 981	5 456	55%	4 755	6 727	3 254	3 075	179
Kommundirektör	9 981	5 456	55%	5 229	6 727	3 254	3 075	179
Intäkter	-600	-706	118%	-1 466	-700	100	60	40
Kostnader	9 383	8 617	92%	10 568	9 683	-300	-260	-40
Kommunikationsavdelning	8 783	7 911	90%	9 103	8 983	-200	-200	0
Intäkter	-15 309	-12 961	85%	-16 042	-15 464	155	50	105
Kostnader	31 215	25 996	83%	57 839	31 130	85	-50	135
Utvecklings- och näringslivsavdelning	15 906	13 035	82%	41 797	15 666	240	0	240
Intäkter	-2 671	-4 952	185%	-6 961	-2 671	0	0	0
Kostnader	30 742	25 427	83%	33 298	29 642	1 100	800	300
Kultur	28 071	20 475	73%	26 337	26 971	1 100	800	300
Intäkter	-4 374	-5 320	122%	-5 227	-4 374	0	0	0
Kostnader	18 585	15 504	85%	16 064	17 499	1 000	800	200
HR-avdelning	14 211	10 183	78%	10 837	13 125	1 000	800	200
Intäkter	0	1	0%	0	0	0	0	0
Kostnader	10 230	8 853	87%	9 608	10 496	-180	-50	-130
Bemanningscentral	10 230	8 854	76%	9 608	10 496	-180	-50	-130
Intäkter	-839	-812	97%	-892	-889	50	0	50
Kostnader	16 725	12 876	77%	14 722	15 875	850	700	150
Ekonomi- och styrningsavdelning	15 886	12 064	76%	13 830	14 986	900	700	200
Intäkter	-31 003	-26 440	85%	-27 889	-31 543	540	560	-20
Kostnader	34 825	30 935	89%	30 685	35 530	-705	-1 360	655
IT-avdelning	3 822	4 495	118%	2 796	3 987	-165	-800	635
Intäkter	0	-471	0	-894	0	0	0	0
Kostnader	0	404	0	884	0	0	0	0
Flyktingar Ukraina	0	-67	0	-10	0	0	0	0
Total	106 890	82 577	0	119 527	100 941	5 949	4 325	1 624

Prognosförändringar

Sektorn prognostiserar ett bättre resultat än vid föregående prognos. Förändringen är 1,6 mnkr.

IT-avdelningen prognostiserar ett förbättrat resultat med 0,6 mnkr beroende på att planerade investeringar skedde senare på året än förväntat

Övriga förändringar beror till övervägande del på lägre personalkostnader orsakade av vakanser, sjukfrånvaro och VAB på flera avdelningar.

Förslag till åtgärder vid avvikelse – sektorschefens kommentar

Vakanta tjänster på grund av föräldraledighet eller studieledighet återbesätts inte fullt ut. Frekvensen på lokalvård i kommunhuset har minskats. Överskott på IT-enheten på grund av lägre kapitalkostnader har reserverats centralt.

Anpassningar/besparingar

Mnkr	Effekt 2023	Effekt 2024	Personal- kostnad 2023	Personal- kostnad 2024
Beslutade och medtagna i prognos	4,6	4,2	1,8	1,9
Aktuella för beslut men ej medtagna i prognos	0,7	0,7	0,5	0,7
Möjliga men ej utredda för beslut (ej medtagna i prognos)	2,3	4,6	2,1	3,7

6. Sektor social omsorg

Sektor social omsorg, tkr intäkter (-), kostnader (+)	Årsbudget	Ack utfall per 231031	Ack utfall i % av budget	Bokslut per 221231	Prognos	Avvikelse oktober	Avvikelse augusti	Differens mellan prognoser
Intäkter	-3 826	-3 634	95%	-6 073	-4 456	630	228	402
Kostnader	37 402	30 052	80%	34 003	35 972	1 430	1 356	74
Sektorsledning SO	33 576	26 418	79%	27 930	31 516	2 060	1 584	476
Intäkter	-3 797	-2 524	66%	-4 554	-3 751	-46	-345	299
Kostnader	36 287	28 400	78%	33 974	34 067	2 220	1 825	395
Individ- och familjeomsorg	32 490	25 876	80%	29 420	30 316	2 174	1 480	694
Intäkter	-1 606	-1 620	101%	-1 691	-1 606	0	0	0
Kostnader	26 522	31 160	117%	37 646	37 150	-10 628	-7 528	-3 100
Ekonomiskt bistånd*	24 916	29 540	119%	35 954	35 544	-10 628	-7 528	-3 100
Intäkter	-155	-313	202%	-286	-383	228	165	63
Kostnader	4 155	5 438	131%	5 842	6 933	-2 778	-2 065	-713
Placeringar vuxna	4 000	5 125	128%	5 556	6 550	-2 550	-1 900	-650
Intäkter	-835	-1 011	121%	-1 029	-1 219	384	265	119
Kostnader	30 835	26 014	84%	26 881	32 419	-1 584	-1 765	181
Placeringar BoU	30 000	25 003	83%	25 853	31 200	-1 200	-1 500	300
Intäkter	-957	-852	89%	-1 261	-850	-107	-107	0
Kostnader	9 545	16 958	178%	22 308	19 793	-10 248	-10 248	0
Köpta platser LSS/SoL	8 588	16 106	188%	21 047	18 943	-10 355	-10 355	0
Intäkter	-8 993	-7 060	79%	-9 896	-9 413	420	420	0
Kostnader	78 055	80 601	103%	78 093	95 926	-17 871	-16 321	-1 550
Boende samt boendestöd LSS/SoL	69 062	73 541	106%	68 197	86 513	-17 451	-15 901	-1 550
Intäkter	-1 706	-1 657	97%	-2 528	-1 706	0	0	0
Kostnader	16 277	12 515	77%	15 994	15 027	1 250	1 200	50
Daglig verksamhet LSS/SoL	14 571	10 858	75%	13 465	13 321	1 250	1 200	50
Intäkter	-22 580	-16 936	75%	-23 719	-22 737	157	0	157
Kostnader	40 995	33 993	83%	45 598	46 241	-5 246	-4 825	-421
Personlig assistans LSS/SFB	18 415	17 057	93%	21 879	23 504	-5 089	-4 825	-264
Intäkter	-85	-98	116%	-638	-87	2	1	1
Kostnader	9 726	7 622	78%	8 756	9 136	590	490	100
Övriga insatser LSS/SoL	9 641	7 524	78%	8 119	9 049	592	491	101
Intäkter	-13 181	-8 164	62%	-14 087	-13 231	50	500	-450
Kostnader	25 917	20 464	79%	20 566	25 267	650	300	350
Arbetsmarknadsenheten	12 736	12 301	97%	6 478	12 036	700	800	-100
Intäkter	-1 975	-1 299	66%	-2 095	-1 552	-423	-475	52
Kostnader	875	405	46%	931	530	345	335	10
Ensamkommande BoU	-1 100	-894	81%	-1 164	-1 022	-78	-140	62
Total	256 895	248 453	97%	262 734	297 470	-40 575	-36 594	-3 981

*IFO Försörjningsstöd byter benämning till Ekonomiskt bistånd

Prognosförändringar

Sektor social omsorg lämnar en prognos på 40,6 mnkr vilket är en försämring på 4,0 mnkr från tertial 2.

Ekonomiskt bistånd lämnar en prognos på 35,5 mnkr vilket är en försämring på 3,1 mnkr från tertial 2. Inflödet av ansökningar till ekonomiskt bistånd har ökat under hösten. Ökningen avser nyansökningar där invånare som levt på gränsen eller strax över gränsen för ekonomiskt bistånd inte längre kan tillgodose sitt behov, bland annat på grund av hög inflationen under en längre tidsperiod. Flertalet av nyansökningarna ligger under norm vilket ger dem laglig rätt till ekonomiskt bistånd.

Verksamheten ser en fördröjd effekt inom ekonomiskt bistånd då hushållen tömmer sparkapital och lånar pengar av släkt och vänner innan ekonomiskt bistånd söks. Att först nyttja egna sparmedel är ett krav för att beviljas ekonomiskt bistånd. I oktober är antalet nyansökningar alarmerande högt med 58 nyansökningar. Under år 2022 var genomsnittet nyansökningar 37 per månad. Januari till maj år 2023 var genomsnittet 33 ansökningar per månad.

Boende samt boendestöd LSS/SoL visar en försämrad prognos med 1,6 mnkr. Detta trots att verksamheterna genomfört besparingsåtgärder exempelvis minskad nattbemanning. Verksamheten ser fortsatt höga övertidskostnader samt höga sjuktal. Verksamheten har även haft förhöjda kostnader för verkställighet av ett komplext ärende, ökade kostnader för att tillgodose förändrade behov hos brukare samt ökade personalkostnader på svårrekryterad enhet.

Individ och familjeomsorg gör en förbättring på 0,7 mnkr jämfört med tertial 2. Verksamheten har erhållit ytterligare statsbidrag för familjehemsvård på 0,3 mnkr.

Placeringar vuxen visar en försämrad prognos på 0,7 mnkr. Verksamheten har ytterligare tre placeringar på HVB-hem för missbruk samt skydd från kriminella. Verksamheten ser även behov av en placering på förälder- barnhem.

Förslag till åtgärder vid avvikelser – sektorschefens kommentar

Kommunen behöver arbeta vidare med effektiva arbetsmarknadsåtgärder för att stärka invånares ställning på arbetsmarknaden. Invånare behöver få stöd i budgetrådgivning för att minska risk för skuldsättning, vräkning och ekonomiskt bistånd.

Inom boende samt boendestöd har det genomförts ambitionsminskning där sovande jour tagits bort på två enheter med verkställighet september respektive november. Verksamheten har påbörjat arbetet med att minska ytterligare en sovande jour. Verksamheten jobbar även fortsatt med "löparturer" och sambemanning för att sänka övertidskostnader och planera bemanningen optimalt.

Inom Individ och familjeomsorgen pågår just nu ett stort arbete med att ändra verksamheten för att möta förändringar i samhället samt nya förväntade lagförslag.

Verksamheten behöver stärka upp myndighetsutövningen och möta upp komplexa behov i öppenvårdsärenden. Verksamheten kommer lägga resurser efter samhället och klienternas behov med den evidens som verksamheten besitter för att undvika placeringar. Svårigheten är att verksamheten möter ett samhälle och nya lagkrav som man tidigare inte stött på i socialt arbete, exempelvis gängkriminalitet.

Individ och familjeomsorg kommer fortsätta med att minska placeringstiden samt placera så många som möjligt i familjehem. Verksamheten försöker prioritera bland målgrupper och endast fokusera på lagstyrd verksamhet. Utmaningen blir att verksamheten också kommer behöva plocka bort lagstyrd verksamhet så som uppsökande och förebyggande arbete för att anpassa verksamhet efter budget.

Anpassningar/besparingar

Mnkr	Effekt 2023	Effekt 2024	Personal- kostnad 2023	Personal- kostnad 2024
Beslutade och medtagna i prognos	6,7	19,0	5,1	14,4
Aktuella för beslut men ej medtagna i prognos	0	0	0	0
Möjliga men ej utredda för beslut (ej medtagna i prognos)	0	0	0	0

7. Sektor samhällsbyggnad

Sektor samhällsbyggnad, tkr	Årsbudget	Ack utfall per 231031	Ack utfall i % av budget	Bokslut per 221231	Prognos	Avvikelse oktober	Avvikelse augusti	Differens mellan prognoser
Intäkter	-2 280	0	0%	-4 381	-2 280	0	0	0
Kostnader	5 590	2 612	47%	12 373	4 940	650	500	150
Sektor övergripande	3 310	2 612	79%	7 991	2 660	650	500	150
Intäkter	-5 306	-4 477	84%	-5 361	-4 866	-440	-500	60
Kostnader	12 081	9 392	78%	12 671	11 031	1 050	1 000	50
Bygg- och miljö	6 775	4 915	73%	7 310	6 165	610	500	110
Intäkter	-94 204	-78 655	83%	-87 306	-94 794	590	-310	900
Kostnader	94 991	79 349	84%	86 866	94 971	20	660	-640
Internservice gemensamt	787	694	88%	-440	177	610	350	260
Intäkter	-2 050	-2 543	124%	-2 895	-2 425	375	375	0
Kostnader	32 144	29 327	91%	32 603	33 399	-1 255	-1 375	120
Räddningstjänst	30 094	26 784	89%	29 708	30 974	-880	-1 000	120
Intäkter	-8 801	-10 760	122%	-9 028	-9 016	215	215	0
Kostnader	43 502	35 648	82%	45 665	44 617	-1 115	-1 115	0
Samhällsplanering	34 701	24 889	72%	36 637	35 601	-900	-900	0
Intäkter	-126 829	-112 166	88%	-121 520	-126 829	0	0	0
Kostnader	162 025	127 598	79%	140 822	162 025	0	0	0
Fastighetsavdelning	35 197	15 432	44%	19 302	35 197	0	0	0
Intäkter	-362	-5 716	1579%	0	-362	0	0	0
Kostnader	6 175	8 502	138%	0	5 775	400	200	200
Strategigrupp SHB	5 813	2 786	48%	0	5 413	400	200	200
Total	116 677	78 112	67%	100 509	116 187	490	-350	840

Prognosförändringar

Sektor övergripande förbättrar sin prognos med 0,1 mnkr vilket beror på ej nyttjade medel avsatta för utredningar.

Internservice gemensamt prognostiserar ett resultat som är 0,2 mnkr bättre än augustiprognosen.

Räddningstjänsten förbättrar sin prognos med 0,1 mnkr vilket beror på ersättning från centralt avsatta medel för arbete med säkerhet och civilt försvar.

Samhällsplanering prognostiserar ett resultat på – 0,9 mnkr vilket är oförändrat mot augusti. Vinterväghållningen är den enskilt största osäkerhetsposten under årets sista två månader.

Fastighetsavdelningen har ökade kostnader för snöröjning, larm och reparationer till följd av skadegörelse. Totalt sker dock ingen prognosförändring då detta täcks av medel från riskreserv och fastighetsutredningar.

Strateggruppen förbättrar sin prognos med 0,2 mnkr beroende på en blandning av överskott avseende försäkringar, lönekostnader och projektmedel.

Sektorns övriga avdelningar gör endast mindre justeringar av prognosen.

Förslag till åtgärder vid avvikelse – sektorschefens kommentar

Anpassningar/besparingar

Mnkr	Effekt 2023	Effekt 2024	Personal- kostnad 2023	Personal- kostnad 2024
Beslutade och medtagna i prognos	3,2	1,1	2,1	0,0
Aktuella för beslut men ej medtagna i prognos	0,0	1,9	0,0	1,2
Möjliga men ej utredda för beslut (ej medtagna i prognos)	0,0	1,5	0,0	1,5

8. Sektor utbildning

Utbildning, tkr intäkter (-), kostnader (+)	Årsbudget	Ack utfall per 231031	Ack utfall i % av budget	Bokslut per 221231	Prognos	Avvikelse oktober	Avvikelse augusti	Differens mellan prognoser
Intäkter	-1 870	-1 414	76%	-4 811	-1 870	0	0	0
Kostnader	54 025	44 444	82%	52 666	53 825	200	300	-100
Utbildning gemensamt	52 155	43 029	83%	47 855	51 955	200	300	-100
Intäkter	-38 220	-29 083	76%	-40 022	-36 320	-1 900	-1 600	-300
Kostnader	337 340	298 204	88%	340 309	362 340	-25 000	-25 400	400
Grundskola	299 121	269 121	90%	300 288	326 021	-26 900	-27 000	100
Intäkter	-23 243	-23 480	101%	-25 021	-24 843	1 600	1 000	600
Kostnader	164 646	139 933	85%	166 417	166 346	-1 700	-2 000	300
Förskola	141 403	116 454	82%	141 396	141 503	-100	-1 000	900
Intäkter	-8 830	-7 503	85%	-12 218	-8 730	-100	-200	100
Kostnader	108 060	107 154	99%	122 819	129 760	-21 700	-21 100	-600
Gymnasiet	99 230	99 651	100%	110 601	121 030	-21 800	-21 300	-500
Intäkter	-7 599	-808	11%	-8 606	-6 599	-1 000	-1 000	0
Kostnader	18 673	16 319	87%	19 388	18 673	0	100	-100
Vuxenutbildning	11 074	15 511	140%	10 783	12 074	-1 000	-900	-100
Total	602 983	543 766	90%	610 923	652 583	-49 600	-49 900	300
Varav Ukraina aktivitet 753 (utökade kostnader)		674		642				

Prognosförändringar

Prognosen för sektorn visar ett underskott på 49,6 mnkr. Det är en förbättring med 0,3 mnkr sedan förra prognosen.

Utbildning gemensamt visar en försämring med 0,1 mnkr. Strategitjänsten som varit vakant tillsattes tidigare än beräknat.

Grundskolan visar en förbättrad prognos med 0,1 mnkr. Prognosen innehåller en mängd förändringar, både positiva och negativa som tar ut varandra. Köpen av externa platser förväntas bli 0,2 mnkr lägre. Den fortsatt höga sjukfrånvaron bidrar till högre sjuklöne- och vikariekostnader än budgeterat. Personalkostnaderna under oktober är dock lägre än tidigare månader om hänsyn tas till effekten av årets lönerrevision. Ekonomiska effekter börjar synas av det kompetensväxlings- och effektiviseringsarbete som gjorts i organisationen under året. De anpassningar av personalkostnaderna som prognosticerats för året ser utifrån oktobers utfall ut att hålla.

Förskolan prognosticerar underskott på 0,1 mnkr. Det är en förbättring med 0,9 mnkr från tidigare prognos. Kostnaderna för köp av externa platser förväntas bli 0,7 mnkr lägre än budgeterat. Återhållsamhet när det gäller inköp minskar kostnaderna med 0,2 mnkr.

Gymnasiet försämrar sin prognos med 0,5 mnkr. När antagningen för höstterminen är klar visar det att kostnaderna för köp av externa platser blir dyrare.

Vuxenutbildningen prognosticerar ett underskott på 1 mnkr, vilket är en försämring med 0,1 mnkr. Personalkostnaderna för hösten förväntas bli högre än tidigare beräknat.

Förslag till åtgärder vid avvikelse – sektorschefens kommentar

Utifrån den ekonomiska situation sektorn befinner sig i måste åtgärder göras på alla nivåer. På central nivå har sektorsledningen tagit bort en tjänst och tittar på fler åtgärder för att minska kostnaderna.

En stor del av förskolans underskott består av problem att effektivt bemanna mindre enheter under hela dagen. Det pågår ett arbete för att se över möjligheter till andra öppettider på vissa förskolor. Föräldrar ska ha möjlighet till barnomsorg utifrån behov, men alla förskolor behöver inte ha lika långa öppettider. Föräldrar med olika behov kan styras mot olika förskolor och det möjliggör olika öppettider. Detta ska leda till att lättare få ihop bemanning och därmed ekonomin. Ett annat sätt att kunna minska förskolans underskott är att förtäta verksamheten. Antalet barn skulle rymmas på färre antal enheter, då det i dag finns avdelningar på de större förskolorna som är stängda. Ett arbete kring förtätning har påbörjats även utifrån att barnantalet i förskoleåldern sjunker.

Ett arbete med att skapa en grundorganisation på varje grundskoleenhet pågår. Kompetensväxling från elevassistenter till lärare är en del i den processen. Verksamhetschef och ekonom följer löpande upp arbetet med varje rektorsområde. Rektorer har fått i uppdrag att titta på vilka åtgärder som krävs inför nästa år för att ha en budget i balans. Arbetet har kommit en bit på väg och det går att se såväl kompetenshöjande som ekonomiska effekter. En utmaning finns dock att nå de ekonomiska effekter som eftersträvas, då det tillkommer elever med stora behov av personella resurser.

Ett samarbete med andra kommuner har inletts för att se över gymnasiets organisation och programpriser. Rektor och verksamhetschefs prioriterade uppdrag är att se över gymnasiets organisation och göra de anpassningar som krävs för att få ekonomin i balans.

Att hämta hem sektorns underskott under ett år skulle medföra så många negativa konsekvenser för barnen i sektorns verksamhet att det inte är möjligt att genomföra. Åtgärder behöver löpa över flera år för att skapa en organisation som är hållbar både ekonomiskt och kvalitetsmässigt över tid.

Anpassningar/besparingar

Mnkr	Effekt 2023	Effekt 2024	Personal-kostnad 2023	Personal-kostnad 2024
Beslutade och medtagna i prognos	3,6	15,4	3,6	15,4
Aktuella för beslut men ej medtagna i prognos	0,0	4,2	0,0	3,8
Möjliga men ej utredda för beslut (ej medtagna i prognos)	0,0	9,7	0,0	8,6

9. Sektor vård och omsorg

Vård och omsorg, tkr intäkter (-), kostnader (+)	Årsbudget	Ack utfall per 231031	Ack utfall i % av budget	Bokslut per 221231	Prognos	Avvikelse oktober	Avvikelse augusti	Differens mellan prognoser
Intäkter	-6	-9	165%	-46	-9	4	-2	6
Kostnader	14 492	12 349	85%	14 400	15 013	-522	-150	-372
Myndighetskontoret	14 486	12 340	85%	14 354	15 004	-518	-152	-366
Intäkter	-8 962	-7 027	78%	-6 189	-8 374	-589	-783	194
Kostnader	85 113	72 248	85%	71 159	85 972	-859	-209	-650
Hälsa- och sjukvårdsorg.	76 151	65 222	86%	64 971	77 599	-1 448	-992	-456
Intäkter	-76 234	-65 265	86%	-77 841	-80 566	4 332	5 369	-1 036
Kostnader	196 363	171 308	87%	190 820	207 137	-10 773	-10 529	-244
Hemtjänst	120 130	106 043	88%	112 979	126 571	-6 441	-5 161	-1 281
Intäkter	-1 082	-1 067	99%	-3 136	-1 192	110	110	0
Kostnader	174 985	155 291	89%	180 059	185 660	-10 675	-12 100	1 425
Särskilt boende	173 904	154 225	89%	176 923	184 469	-10 565	-11 990	1 425
Intäkter	-55 265	-52 167	94%	-57 089	-59 707	4 442	3 678	764
Kostnader	26 434	13 083	49%	16 371	16 121	10 313	10 296	17
Vård och omsorg centralt	-28 831	-39 085	136%	-40 718	-43 586	14 755	13 975	781
Total	355 839	298 745	84%	328 508	360 056	-4 217	-4 320	103

Prognosförändringar

Sektor Vård och omsorg redovisar ett underskott på 4,2 mnkr vilket är en positiv prognosförändring på 0,1 mnkr från tertial två.

Det finns flera osäkerhetsfaktorer i prognosen att ta hänsyn till. De nya reglerna om elva timmars dygnsvila trädde i kraft den första oktober och nya scheman har implementerats på samtliga enheter. Huruvida den nya regeln kommer att påverka sektorn genom ökade kostnader anses fortsatt vara en osäkerhet även i denna prognos.

Risk finns för vitesförläggande gällande icke verkställda beslut på särskilt boende och för utskrivningsklara patienter i slutenvård. För tredje kvartalet 2023 rapporterades 14 beslut till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) som inte har kunnat verkställas inom de lagstadgade tre månaderna. Den 31 oktober fanns 32 personer i kö för plats på särskilt boende fördelat på 25 demensplatser och 7 vårdboendepplatser och fram till september 2023 har dessutom kommunen 185 dygn med brukare som är utskrivningsklara i Regionens slutenvård, dessa faktorer kan komma att generera ytterligare kostnader som inte tagits hänsyn till i prognosarbetet.

Myndighetskontoret beräknas göra ett underskott på 0,5 mnkr. Vid tidigare prognos låg underskottet på 0,2 mnkr, vilket främst beror på ökade kostnader för färdtjänst och riksfärdtjänst.

För **hälso- och sjukvårdsorganisationen** har underskottet ökat med 0,4 mnkr sedan tidigare prognos och beräknas nu bli 1,4 mnkr.

Inom sjuksköterskeorganisationen har lönekostnader för sommaren blivit 0,4 mnkr högre än beräknat. Rehabiliteringen har minskat sitt överskott med 0,3 mnkr, vilket delvis beror på ökade kostnader för tillfälligt inhyrd personal. Centralt har underskottet minskat med 0,3 mnkr, vilket kan härledas till vakanser som ej tillsatts samt ett statsbidrag som inkommit under hösten.

Inom **hemtjänsten** har underskottet ökat med 1 mnkr och beräknas bli 6,2 mnkr. En stor del av underskottet beror på personalkostnader. Verksamheten har fortsatt haft hög sjukfrånvaro och därmed behov av vikarier. Schemaläggning av resursspass har för hemtjänsten varit svårt i och med regeln om elva timmars dygnsvila och heltid som norm, då andelen heltider är hög i verksamhetsområdet.

Inom **särskilt boende** har underskottet minskat med 1,4 mnkr sedan tertial två. Minskningen kan främst härledas till arbetet med optimerad grundbemanning, med fokus på schemaoptimering. De centrala delarna har ett överskott som beror på en outnyttjad buffert som avsatts till oförutsedda kostnader samt ökade övertidskostnader och sjukersättning. Bufferten har inte använts då särskilt boende har en ökad frisknärvaro, som genererar minskade övertidskostnader.

Överskottet för **vård och omsorg centralt** prognostiseras öka med 0,8 mnkr från tertial två.

Prognosen för äldreomsorgstaxan har ökat med 0,3 mnkr. Kostnader för ersättningsmodeller för att klara sommaren har varit lägre än vad som tidigare antagits. Flytt av ordinarie personals semestrar och bonustrappa för semestervikarier samt reseersättning har kostat 0,3 mnkr mindre än vad som prognostiserats i tertial två. Intäkter för avyttrade bilar har blivit 0,1 mnkr högre än vad som prognostiserats för i tertial två.

Förslag till åtgärder vid avvikelse – sektorschefens kommentar

Sektorn har genomfört åtgärder som minskat personalkostnader i träffpunktsverksamhet med 0,6 mnkr 2023, som genererar en helårseffekt på 0,9 mnkr 2024. Åtgärder som är aktuella för beslut men ej medtagna i prognos är att minska preventionsarbetet gällande psykisk hälsa, vilket genererar en minskad kostnad med ca. 0,7 mnkr på helår 2024.

Sektorn behöver fortsatt arbeta med fokus på kompetensförsörjning och följer SKR:s framtagna strategier som stöd i arbetet. Strategierna innefattar att vara en attraktiv arbetsgivare samt att hitta nya lösningar för ett hållbart arbetsliv. Arbetet med optimerad grundbemanning fortgår. Fokus ligger på schemaoptimering, vilket innebär att den planerade frånvaron ska täckas i grundschema utan behov av vikarier. Sektorn arbetar för en ökad frisknärvaro, som genererar minskade övertidskostnader. Utifrån denna uppföljning ser vi att vi behöver arbeta mer med schemaoptimeringen och samplanering i hemtjänsten som nu påvisar en negativ trend med ökad sjukfrånvaro.

Sektorn arbetar med att säkerställa följsamheten till antagna riktlinjer för biståndsbedömning.

Anpassningar/besparingar

Mnkr	Effekt 2023	Effekt 2024	Personal- kostnad 2023	Personal- kostnad 2024
Beslutade och medtagna i prognos	0,6	0,9	0,6	0,9
Aktuella för beslut men ej medtagna i prognos	0,0	0,7	0,0	0,7
Möjliga men ej utredda för beslut (ej medtagna i prognos)	X	X	X	X

10. Kommungemensamma kostnader

Kommungemensamma kostnader, tkr intäkter (-), kostnader (+)	Årsbudget	Ack utfall per 231031	Ack utfall i % av budget	Bokslut per 221231	Prognos	Avvikelse oktober	Avvikelse augusti	Differens mellan prognoser
Central lönepott	26 918	0	0%	0	0	1 060	1 031	29
Ramjusterat:	-25 858				0			
Centrala medel lokalpool	1 393	1 981	142%	1 107	2 683	-1 290	-1 290	0
Centrala medel omplacering o rehab.	394	102	26%	356	394	0	0	0
Samordningsförbundet	503	418	83%	502	503	0	0	0
Landsbygdsutveckling	315	315	100%	267	315	0	0	0
Ledarutvecklingsinsatser	282	24	9%	262	142	140	140	0
Partsgemensam kompetensutveckling	179	85	47%	127	179	0	0	0
Kompetensutvecklingsmedel	338	0	0%	244	138	200	200	0
Utvecklingsmedel	6 700	0	0%	0	0	2 422	1 200	1 222
Ramjusterat:	-4 278	0	0%	0	0			
Medlemskap CKS	413	209	50%	414	413	0	0	0
Avgift SKR	612	510	83%	579	612	0	0	0
Upplösning fonderade flyktingmedel	-4 350	-3 625	83%	-7 687	-4 350	0	0	0
Personalsociala åtgärder	308	0	0%	0	0	308	308	0
Div. bidrag/tjänster	553	24	4%	39	453	100	100	0
Digitalisering	1 980	0	0%	0	0	1 559	1 000	559
Ramjusterat:	-171		0%					0
Omställningsmedel	1 100	1 072	97%	2 574	1 072	28	0	28
Ungas inflytande	200	0	0%	0	0	200	100	100
Avtal 80-90-100	507	267	53%	45	337	170	130	40
Tillväxt 30/35	1 000	0	0%	0	1 000	0	0	
Ramjusterat:	-1 000				-1 000			
Drift nya fastigheter	723	0	0%	0	723	0	0	0
Driftkostnader ny infrastruktur	1 270	0	0%	0	200	780	780	0
Ramjusterat:	-290							
Drift exploatering	500	0	0%	0	500	0	0	0
Elkostnader	12 000	0	0%	0	0	12 000	12 000	0
Landsbygdsatsning	500	-41	-8%	-37	-41	355	355	0
Ramjusterat:	-186							
Kapitalkostnader nya investeringar	23 550	0	0%	0	411	19 800	19 800	0
Ramjusterat:	-3 339	0	0%					0
Total	42 766	1 340	3%	-1 207	4 684	37 832	35 854	1 978

Prognosförändringar

Kommungemensamma kostnader redovisar vid oktoberuppföljningen ett överskott med 37,8 mnkr och därmed en förbättrad prognos med 2 mnkr jämfört med tertial 2.

Kommungemensamma **utvecklingsmedel** visar ett större överskott. Möjligheten för kommunstyrelsen att hinna fatta beslut för 2023 utöver de ärenden som redan är beslutade är begränsad, vilket medför ett förväntat överskott med ca 2,4 mnkr.

Även **medel för digitalisering** beräknas visa ett större överskott i jämförelse med tertial 2.

Kommunfullmäktige beslutade att öronmärka medel för **Ungas inflytande** i årets budget. Dessa kommer inte att förbrukas i år, vilket förbättrar prognosen med 0,1 mnkr.

Kommunstyrelsen har tidigare beslutat att höja friskvårdsbidraget till 2 000 kr/medarbetare och år i syfte och att öka attraktiviteten till kommunen som arbetsgivare och för att bidra till friskare medarbetare. Vid oktoberuppföljningen är osäkerheten fortfarande stor om hur stor kostnadsökning utöver 1 200 kr/medarbetare som ska finansieras från särskilda kungemensamma budgetposter för **diverse bidrag/tjänster**. Avstämning sker vid årsbokslutet.

Anpassningar/besparingar

Mnkr	Effekt 2023	Effekt 2024	Personal- kostnad 2023	Personal- kostnad 2024
Beslutade och medtagna i prognos	4,9	0,4*	0	0
Aktuella för beslut men ej medtagna i prognos	0,0	0,0	0,0	0,0
Möjliga men ej utredda för beslut (ej medtagna i prognos)	X	X	X	X

*) Kaffeförmån förvaltningshuset.

11. Finansenheten

Finansenheten, tkr intäkter (-), kostnader (+)	Årsbudget	Ack utfall per 231031	Ack utfall i % av budget	Bokslut per 221231	Prognos	Avvikelse oktober	Avvikelse augusti	Differens mellan prognoser
Intäkter	-1 544 874	-1 310 601	85%	-1 513 481	-1 570 894	26 020	30 020	-4 000
Kostnader	0	0	0%	0	20	-20	-20	0
Skatter och statsbidrag	-1 544 874	-1 310 581	85%	-1 513 481	-1 570 874	26 000	30 000	-4 000
Intäkter	-21 059	-18 128	86%	-21 947	-22 385	1 326	721	605
Kostnader	6 539	5 673	87%	5 211	7 865	-1 326	-621	-705
Finansiella kostnader och intäkter	-14 520	-12 456	86%	-16 736	-14 520	0	100	-100
Intäkter	-388	-884	228%	-1 120	-1 588	1 200	480	720
Kostnader	638	1 169	183%	2 703	2 338	-1 700	-1 730	30
Övriga kommungemensamma kostnader & intäkter	250	285	0%	1 583	750	-500	-1 250	750
Intäkter	-34 199	-23 744	69%	-14 706	-33 919	-280	205	-485
Kostnader	41 951	23 547	56%	13 050	33 971	7 980	7 295	685
Internbanken	7 752	-198	-3%	-1 655	52	7 700	7 500	200
Intäkter	0	-1 457	0%	-1 995	-1 200	1 200	1 000	200
Kostnader	0	0	0%	0	0	0	0	0
Schablonersättningar Migrationsverket	0	-1 457	0%	-1 995	-1 200	1 200	1 000	200
Intäkter	-329 705	-282 437	86%	-292 752	-337 555	7 850	0	7 850
Kostnader	251 465	217 342	86%	240 333	259 615	-8 150	0	-8 150
PO och arbetsgivaravgifter	-78 240	-65 095	83%	-52 419	-77 940	-300	0	-300
Intäkter	0	0	0%	0	0	0	0	0
Kostnader	132 011	122 178	93%	96 415	140 311	-8 300	-8 300	0
Pensioner och löneskatt	132 011	122 178	93%	96 415	140 311	-8 300	-8 300	0
Total	-1 497 621	-1 267 323	85%	-1 488 289	-1 523 421	25 800	29 050	-3 250

Prognosförändringar

Finansenheten redovisar ett fortsatt överskott vid oktoberuppföljningen. Prognosen har försämrats med 3,3 mnkr jämfört med tertial 2, där en ny skatteprognos har stor påverkan.

Sveriges kommuner och landsting (SKR) har i oktober lämnat en ny beräkning för **skatter och statsbidrag** för i år och kommande år. Prognosen för år 2023 visar ett överskott på 26 mnkr, vilket är 4 mnkr lägre jämfört med tertial 2. Enligt SKR beror försämringen främst på en svagare utveckling av antal arbetade timmar i Sverige och en inbromsning av arbetsmarknaden, vilket påverkar skatteintäkterna.

Prognosen för **internbanken** är förbättrad med 0,2 mnkr medan **finansiella kostnader och intäkter** har försämrats med 0,1 mnkr, mycket till följd av ny ränteprognos. Kommunen följer löpande Kommuninvests analyser över marknadsläget och utgår ifrån deras beräkningar av kommunkoncernens räntekostnader.

Prognosen för **schablonersättningar migrationsverket** är fortsatt svårbedömd men visar ökade intäkter med 0,2 mnkr jämfört med tertial 2. Kvarvarande schablonersättning är beroende av vilka särskilda beslut om fördelning till sektorerna som tas innan bokslutet.

Övriga kommungemensamma kostnader och intäkter inkluderar i tidigare prognoser en reaförlust utifrån kommunfullmäktiges beslut att sälja Rejmyre glasbruk samt reavinster från tomträttsförsäljningar. Vid oktoberuppföljningen har prognosen förbättrats med 0,8 mnkr. Samhällsplaneringsenheten verkställer nu försäljning av mark till Finspångs tekniska verk som medför en reavinst för kommunen med 0,6 mnkr. Kommunen har även erhållit del av intäkter från likvidering av Finspångs samordningsförbund.

Centralt konto för **PO och arbetsgivaravgifter** redovisar ett prognostiserat underskott med 0,3 mnkr utifrån ökade kostnader för tjänstepensionsförsäkringar hos KPA.

12. Förändring av ekonomiska ramar

	Anslag strategisk plan 2023	Budget 2023	Ram-justeringar	Beslut	Från/till sektor	Beslut
Kommunfullmäktige	4 199	4 179	-20	Ungdoms- och kulturstipendier	Till KS	Del.beslut 230126
Överförmyndaren	3 132	3 153	-2	Kontorshyror kommunhuset	Till ledningsstaben	Del.beslut 230110
			21	Lönerevision 2023	Från kommungem	Del.beslut 230609
			2	Besparing kaffeförmån	Från social omsorg	Del.beslut 230622
Revisionen	1 280	1 280	-1	Kontorshyror kommunhuset	Till ledningsstaben	Del.beslut 230110
			1	Besparing kaffeförmån	Från social omsorg	Del.beslut 230622
Valnämnden	69	69	0			
Bygg- och miljönämnden	140	130	-10	Miljöstipendiet	Till KS	Del.beslut 230126
Sociala myndighetsnämnden	385	385	0			
Kommunstyrelsen inkl KS medel för oförutsedda behov	6 361	6 376	15			
			-8	Kontorshyror kommunhuset	Till ledningsstaben	Del.beslut 230110
			20	Ungdoms- och kulturstipendier	Från KF	Del.beslut 230126
			10	Miljöstipendiet	Från B&M	Del.beslut 230126
			3	Besparing kaffeförmån	Från social omsorg	Del.beslut 230622
			-10	Ungdomcheck Futsalevent	Till ledningsstaben	Del.beslut 231026
Sektor ledningsstab	129 201	106 890	-22 312			
			1 362	Ny inköps-organisation	Från sektorerna	Del.beslut 221201
			-910	Internhyror verksamhets-lokaler	Till samhälls-byggnad	Del.beslut 230110
			237	Kontorshyror kommunhuset	Till lednings-staben	Del.beslut 230110
			200	Ungdomsaktiviteter vid högriskhelger	Från kommungem.	KS 230118
			500	Utökad upphandlings-kompetens	Från kommungem.	KS 230118
			147	Drift e-handel	Från kommungem.	Del.beslut 230209
			552	Utvecklingsmedel vindkraft	Från kommungem.	KS 221207
	Anslag strategisk plan 2023	Budget 2023	Ram-justeringar	Beslut	Från/till sektor	Beslut
FORTS sektor ledningsstab			16	Miljöutvecklingspotten	Från kommungem.	Del.beslut 230210

			425	Organisationsförändring bygg- och miljöenheten till kansli- och utvecklingsavd	Från samhällsbyggnad	Del.beslut 230428
			1 835	Lönerevision 2023	Från kommungem.	Del.beslut 230609, 231003
			57	Besparing kaffeförmån	Till social omsorg	Del.beslut 230622
			186	Resor Camp Grosvad från landsbygdsatsning	Från kommungem	Del.beslut 230531
			-26 728	Drift kommunens idrotts- och friluftsanläggningar	Från samhällsbyggnad, kommungem	Del.beslut 230627
			-200	Återföring utökad upphandlingskompetens utv.medel	från KS medel oförusedda behov	Del.beslut 231003
			10	Ungdomcheck Futsalevent	Till ledningsstaben	Del.beslut 231026
Sektor samhällsbyggnad	85 527	116 677	31 150			
			290	Drift samhällsplanering	Från kommungem.	Del.beslut 221221
			-330	Ny inköpsorganisation	Till ledningsstaben	Del.beslut 221201
			648	Internhyror verksamhets-lokaler	Från sektorerna	Del.beslut 230110
			-74	Kontorshyror kommunhuset	Till ledningsstaben	Del.beslut 230110
			44	Miljöutvecklingspotten	Från kommungem.	Del.beslut 230210
			1 133	Kapitalkostnader fastighetsinvesteringar	Från kommungem.	Del.beslut 221221
			2 088	Kapitalkostnader samhällsplanering	Från kommungem.	Del.beslut 221221
			86	Kapitalkostnad räddningstjänsten	Från kommungem.	del.beslut 230316
			-425	Organisationsförändring bygg- och miljöenheten till kansli- och utvecklingsavd	Till ledningsstaben	Del.beslut 230428
			1 218	Lönerevision 2023	Från kommungem.	Del.beslut 230609
	Anslag strategisk plan 2023	Budget 2023	Ramjusteringar	Beslut	Från/till sektor	Beslut
FORTS sektor samhällsbyggnad			44	Besparing kaffeförmån	Till social omsorg	Del.beslut 230622
			26 428	Drift kommunens idrotts- och friluftsanläggningar	Från ledningsstaben	Del.beslut 230627
Sektor social omsorg	252 784	256 895	4 111			

				-236	Ny inköpsorganisation	Till ledningsstaben	Del.beslut 221201
				16	Internhyror verksamhets-lokaler	Från samhällsbyggnad	Del.beslut 230110
				-88	Kontorshyror kommunhuset	Till lednings-staben	Del.beslut 230110
				36	Miljöutvecklingspotten	Från kommungem.	Del.beslut 230210
				4 533	Lönerevision 2023	Från kommungem.	Del.beslut 230609
				-150	Besparing kaffeförmån	Från sektorerna	Del.beslut 230622
Sektor utbildning	592 395	602 983		10 588			
				-451	Ny inköpsorganisation	Till ledningsstaben	Del.beslut 221201
				274	Internhyror verksamhets-lokaler	Från samhällsbyggnad	Del.beslut 230110
				-39	Kontorshyror kommunhuset	Till ledningsstaben	Del.beslut 230110
				57	Miljöutvecklingspotten	Från kommungem.	Del.beslut 230210
				32	Kapitalkostnad miljöpotten 2022	Från kommungem.	Del.beslut 221014
				10 689	Lönerevision 2023	Från kommungem.	Del.beslut 230609
				26	Besparing kaffeförmån	Från social omsorg	Del.beslut 230622
Sektor Vård och omsorg	346 945	355 839		8 894			
				-345	Ny inköpsorganisation	Till ledningsstaben	Del.beslut 221201
				43	Internhyror verksamhets-lokaler	Från samhällsbyggnad	Del.beslut 230110
				-25	Kontorshyror kommunhuset	Till ledningsstaben	Del.beslut 230110
				46	Miljöutvecklingspotten	Från kommungem.	Del.beslut 230210
				90	Kapitalkostnad investering välfärdsteknik från digitaliserings-medel	Från kommungem.	KS 230503
	Anslag strategisk plan 2023	Budget 2023	Ramjusteringar	Beslut	Från/till sektor	Beslut	
FORTS sektor vård och omsorg				9 068	Lönerevision 2023	Från kommungem.	Del.beslut 230609
				17	Besparing kaffeförmån	Från social omsorg	Del.beslut 230622
Kommungemensamma kostnader	73 686	42 766		-30 920			
				-3 307	Nya kapitalkostnader	Till samhällsbyggnad	Delbeslut 211130, 220421
				-32	Kapitalkostnad miljöpotten 2022	Till sektor utb.	Del.beslut 221014

			-290	Drift samhällsplanering	Till samhällsbyggnad	Del.beslut 221221
			-71	Internhyror verksamhets-lokaler	Till samhällsbyggnad	Del.beslut 230110
			-147	Drift e-handel	Till ledningsstaben	Del.beslut 230209
			-200	Ungdoms-aktiviteter vid högriskhelger	Till ledningsstaben	KS 230118
			-500	Utökad upphandlingskompetens	Till ledningsstaben	KS 230118
			-198	Miljöutvecklingspotten	Till sektorerna	Del.beslut 230210
			-25 847	Lönerevision 2023	Till sektorerna	Del.beslut 230609, 231003
			300	Drift kommunens idrotts-och friluftsanlägggn	Från ledningsstaben	Del.beslut 230627
			-186	Resor Camp Grosvad från landsbygdsatsning	Till ledningsstaben	Del.beslut 230531
	Utvecklingsmedel:		-552	Utvecklingsmedel vindkraft	Till ledningsstaben	KS 221207
			200	Återföring utökad upphandlingskompetens utv.medel	Från ledningsstaben	Del.beslut 231003
	Digitaliseringsmedel		-90	Kapitalkostnad investering välfärdsteknik från digitaliseringsmedel	Till vård och omsorg	KS 230503
Ekonomiska ramar	1 496 104	1 497 621	33 963			
Finansenheten	-1 496 104	-1 497 621	1 517 1 517	Lönerevision 2023	Till sektorerna	Del.beslut 230609
Total	0	0	0			

Kommunstyrelsen

Protokoll

43 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

2023- § 365

Dnr: KS.2023.0561

Ekonomisk redovisning - oktober 2023

Kommunstyrelsens beslut

1. Att anteckna informationen till protokollet
2. Att ärendet tas upp för beslut vid kommunstyrelsens nästkommande sammanträde

Beskrivning av ärendet

Kommunen har för 2023 budgeterat ett nollresultat. Denna rapport fokuserar på de prognosförändringar som skett för året sedan prognosen i tertial 2. I tabellen nedan summeras avvikelsen mot budget per sektor.

Prognostiserad budgetavvikelse för år 2023

Sektorer, mnkr	Oktober	Tertial 2 (augusti)	Differens mellan prognoser
Politisk organisation	1	1	1
Ledningsstab	6	4	2
Social omsorg	-41	-37	-4
Samhällsbyggnad	0	0	1
Utbildning	-50	-50	0
Vård och omsorg	-4	-4	0
Kommungemensamma kostnader	38	36	2
Finansheten	26	29	-3
Total	-23	-21	-2

Sektor ledningsstab ökar sitt överskott i jämförelse med föregående prognos med 2 mnkr. IT-avdelningen prognostiserar ett bättre resultat med 0,6 mnkr beroende på att planerade investeringar skedde senare på året än förväntat. Övriga förändringar beror till övervägande del på

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Protokoll

44 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

lägre personalkostnader orsakade av vakanser, sjukfrånvaro och vård av barn (VAB) på flera avdelningar.

Sektor social omsorg ökar sitt underskott med 4 mnkr. Förklaring till större förändringar nedan.

- Ekonomiskt bistånd, försämring 3,1 mnkr.
 - Inflödet av ansökningar till ekonomiskt bistånd har ökat under hösten.
- Boende samt boendestöd LSS/SoL, försämring 1,6 mnkr.
 - Verksamheten har bland annat haft förhöjda kostnader för verkställighet av ett komplext ärende, ökade kostnader för att tillgodose förändrade behov hos brukare samt ökade personalkostnader på svårrekryterad enhet.
- Individ- och familjeomsorg, förbättring 0,7 mnkr.
 - Verksamheten har bland annat erhållit ytterligare statsbidrag för familjehemsvård på 0,3 mnkr.
- Placeringar vuxen, försämring 0,7 mnkr
 - Ytterligare tre placeringar på HVB-hem för missbruk samt skydd från kriminella

Kommungemensamma utvecklingsmedel och medel för digitalisering visar ett större överskott jämfört med tertial 2.

Finansenshetens prognos har försämrats med 3 mnkr där en ny skatteprognos har stor påverkan.

Förvaltningens förslag till beslut nästa möte

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Protokoll

45 (46)

Sammanträdesdatum:

2023-11-15

-
1. Att ta informationen till protokollet

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Ann-Christin Ahl Vallgren

Tjänsteutlåtande
2023-10-18
Dnr KS.2023.1105

1 (1)

Kommunstyrelsen

Prioriterade uppdrag 2024

Förslag till beslut

1. Att fastställa förslag till prioriterade uppdrag för 2024

Beskrivning av ärendet

Utifrån målen i strategiska planen beslutas vid ingången av varje år ett antal prioriterade uppdrag i syfte att uppfylla de beslutade målen.

S, C och L har tagit fram förslag till prioriterade uppdrag för 2024.

Bilagor:

Prioriterade uppdrag S C och Ls förslag

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Prioriterade uppdrag

Prioriterade uppdrag 2024

- Fortsatt genomlysning och optimering av lokalutnyttjande
- Färre styrdokument för tydligare och enklare styrning
- Förbättrat samarbete för fler i arbete och minskad kostnad för försörjningsstöd
- Fysisk aktivitet ger bättre resultat i skolan och friskare äldre
- Åtgärder för bättre näringslivsklimat

Fortsatt genomlysning och optimering av lokalutnyttjande

2023 gavs det prioriterade uppdraget att genomlysna och optimera lokalutnyttjande. Arbetet har visat sig vara mer komplicerat än väntat och nya förutsättningar, tex i form av ny elevprognos för grundskolan, har kommit till under arbetets gång och därför behöver arbetet fortsätta under 2024.

- Fortsätt arbetet med genomlysning av lokalutnyttjande och återkom med en nulägesbild och eventuella "låg-hängande" förslag på åtgärder som identifierats i arbetet senast 28 februari 2024.
- Genomför en fortsatt, fördjupad analys av kommunens fastighetsinnehav för optimerat och ekonomiskt lokalutnyttjande. Eventuella förslag inför 2025 år budget redovisas senast 31 augusti 2024. I övrigt kan slutredovisningen ske till årsskiftet -24/25.
 - Vilka lokaler/fastigheter som föreslås behållas för nuvarande eller annan verksamhet (omställning), rivs eller säljas
 - Vilka lokaler föreslås behållas, men har behov av effektiviseringar ur ett verksamhets eller driftskostnadsperspektiv.

Syftet är att optimera lokalanvändningen för verksamheterna ur både verksamhets och kommunövergripande ekonomiskt perspektiv.

Åtgärden bidrar till det globala målet

11. Hållbara städer och samhällen

Färre styrdokument för tydligare och enklare styrning

Kommunen har idag ett väldigt stort antal politiskt antagna styrdokument som beskriver önskat fokus och inriktning på verksamheten. Det finns dokument som är närliggande, vilket skapar otydlighet, det finns dokument som är gamla och utdaterade. Med för många och spretig flora av dokument riskerar styrningen också otydlig eller svår att se igenom. Man ser inte skogen för alla träd.

- Förvaltningen ska under året se över de styrdokument som finns och återkomma till politiken med förslag vilka som kan tas bort eller arbetas in i strategisk plan, alternativt behöver uppdateras, och föreslå en process så att vi årligen till KF redovisar styrdokument och behov av uppdateringar samt förslag på dokument som kan tas bort.

Syfte:

Med färre styrdokument och en bättre struktur skapas en tydligare och enklare styrning av verksamheten. Den blir enklare att följa och billigare att hålla uppdaterad. En tydligare och enklare styrning är också viktig för att de vi finns till för, de som bor och verkar i Finspång, ska kunna följa och förstå hur verksamheten styrs och vilka mål vi jobbar mot.

Åtgärden bidrar till det globala målet

16. Fredliga och inkluderande samhällen.

Förbättrat samarbete för fler i arbete och minskad kostnad för försörjningsstöd

Att ha ett arbete och en egen försörjning är grunden för att bygga ett liv och en framtid. Om man är behövd och är med i ett sammanhang i samhället bidrar det också till att man mår bättre. Många av de som idag inte är i arbete har någon sorts sammansatt bakomliggande problematik och behöver en hjälp på traven för att komma ut på arbetsmarknaden. Samtidigt finns många aktörer, inklusive kommunen som söker efter arbetskraft. Fokus ska i första hand ligga på unga föräldrar, personer med försörjningsstöd och nyanlända som behöver yrkesspråk för att bli anställningsbara.

- Förbättra samarbetet både mellan kommunens olika verksamheter och ansvarsområden och med relevanta externa aktörer, så som näringsliv och Arbetsförmedling för att minska arbetslöshet och bidragsberoende i Finspång.
- Ta fram förslag på kompetensutvecklingsinsatser i svenska språket för anställda, med annat modersmål, inom våra verksamheter.

Syfte: Skapa en bättre sats i livet för individen och mindre risk att hamna snett i livet, men också ökade skatteintäkter för kommunen och minskade kostnader för olika former av stöd.

Åtgärden bidrar till globala målen

1. Ingen fattigdom
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.

Fysisk aktivitet ger bättre resultat i skolan och friskare äldre

Folkhälsa är ett brett område som omfattar många aspekter och tanken är att ta fram ett övergripande program för folkhälsa under 2024. Det finns dock områden där det går att göra insatser redan nu. Därför uppdras åt förvaltningen att:

- Identifiera och testa aktiva åtgärder för ökad fysisk aktivitet bland barn, ungdomar och äldre som både som kommun, genom exempelvis fritidsgårdsverksamheten, och i samarbete med föreningslivet. Särskilt fokus ska läggas på att nå grupper i samhället som idag i lägre omfattning än andra är fysiskt aktiva och mer sällan deltar i föreningslivet. Exempel på såna grupper är barn i familjer med låg socioekonomisk status och äldre ensamma pensionärer med låga pensionsinkomster.
- Att utifrån ovan komma tillbaka med förslag på åtgärder med budget till arbetet med budget och strategisk plan 2025-2027.

Syfte:

Barn och unga som är fysiskt aktiva når bättre resultat i skolan. Att vara aktiv i en förening skapar dessutom ett socialt sammanhang som minskar risken att hamna snett i livet

Äldre som är aktiva mår bättre och håller sig friska längre och kommer inte att behöva vårdinsatser i samma utsträckning

Åtgärden bidrar till globala målen

3. God hälsa och välbefinnande,

4. God utbildning för alla

10. Minskad ojämlikhet.

Åtgärder för bättre näringslivsklimat

2017-2018 tappade Finspång rejält i näringslivsranking och har efter det legat på en för låg nivå, trots att det gjorts betydande insatser för att förbättra situationen från förvaltningen vad gäller tex bemötande.

- Genomför en utredning med bland annat intervjuer och enkäter för att förstå grundorsaken till den dåliga rankingen i näringslivsundersökningar så att rätt åtgärder kan sättas in.
- Återkom med förslag till handlingsplan med kostnadsuppskattning för de olika föreslagna åtgärderna för ställningstagande i arbetet med budget och strategisk plan 2025-27

Åtgärden bidrar till mål

8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt och
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur.

Kommunstyrelsen

Protokoll

44 (45)

Sammanträdesdatum:

2023-10-18

2023- § 337

Dnr: KS.2023.1105

Prioriterade uppdrag 2024

Kommunstyrelsens beslut

1. Att anteckna informationen till protokollet
2. Att ärendet tas upp för beslut vid ett av kommunstyrelsens kommande sammanträden

Beskrivning av ärendet

Ordförande Mats Annerfeldt (S) håller en muntlig föredragning där han presenterar Socialdemokraternas, Centerpartiets och Liberalernas gemensamma förslag på prioriterade uppdrag 2024.

Ärendet kommer att tas upp för beslut på ett av kommunstyrelsens kommande möten.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Ann-Christin Ahl Vallgren

Tjänsteutlåtande
2023-10-18
Dnr KS.2023.1106

1 (3)

Kommunstyrelsen

Investeringsplan 2024-2026

Förslag till beslut

1. Att uppdra till förvaltningen att påbörja arbetet med beloppssatta investeringsobjekt

Beskrivning av ärendet

Utifrån kommunfullmäktige beslutade investeringsanslag föreslås att 2024 års investeringsram fördelas till nedanstående poster.

Under respektive anslagsrubrik finns medel som är specificerade med belopp och för att starta dessa projekt krävs inga ytterligare beslut i kommunstyrelsen. De objekt som är blåmarkerade har antagandet gjorts att den kommande driftkostnaden finansieras inom berörd sektor.

Markeringen X står för att kalkyl saknas, vilket innebär att förslag på lösningsalternativ ska presenteras eller att investeringens har sekretessbelopp. Förvaltningen behöver inkomma till kommunstyrelsen med underlag vid investeringar markerade med X med förslag på hur medlen ska användas.

Listan innehåller objekt som fördelas på flera år, med investeringsanslag för 2024-2026.

Ann-Christin Ahl Vallgren

2 (3)

Dnr KS.2023.1106

Sammanställning av investeringsobjekt inför investeringsplan 2024-2026			
Investeringar	År 2024	År 2025	År 2026
Exploatering boende & näringsliv	17 070	39 900	15 650
Till förfogande		-	5 000
Specificerade belopp	17 070	39 900	10 650
Exploatering Dalsberg inkl kolonilottsområde, gatu, park mm	5 200	-	
Exploatering Grosvad 1:3 gatu, park mm	1 670	-	
Tallgläntan Lotorp gatu, park			1 850
Nyhem 1:2 gatu, park mm	-		
Lillsjövägen anläggning (gatu, park)		2 700	
Osäkerhetsreserv årliga prisökningar (invest)	2 200	3 200	1 800
Lasarettområdet/Bönnerviken	X	24 000	
Grosvad 1:1/Storhagsvägen		X	X
Strategiska markförvärv	2 500	2 500	5 000
Strategiska markförvärv RV 51	3 000	7 500	2 000
Prioriterade markköp för rekreation och fritid (Grosvad, Butbro, Nyhem, Lotorp)	2 500		
Klimat och miljöanpassningar	1 300	1 300	1 150
Till förfogande			
Specificerade belopp	1 300	1 300	1 150
Miljöutvecklingspott	150	150	150
Solceller kommunala fastigheter	500	500	1000
Publika laddstolpar	150	150	0
Restaurering avrinningsområde till Lillsjön	500	500	
Offentliga miljöer totalt	1 750	1 750	2 000
Till förfogande			
Specificerade belopp	1 750	1 750	2 000
Offentliga miljöer fritidsverksamhet			
Åtgärder kring motionsspår, ridhus, friluftsanl utifrån ny förbifart rv 51			750
Offentliga miljöer allmän plats			
Upprustning befintliga lekplatser	500	500	500
Smarta papperskorgar	500	500	
Inrättande av odlingslotter/kolonilotter	X		
Offentliga miljöer - landsbygd			
Landsbygdssatsning - offentliga miljöer	750	750	750
Samhällsskydd	1 000	1 500	1 500
Till förfogande (exvis reservkraft, skyddsrum, civilt försvar mm)	1 000	1 500	1 500
Specificerade belopp	-	-	-

Ann-Christin Ahl Vallgren

3 (3)

Dnr KS.2023.1106

Investeringar	År 2024	År 2025	År 2026
Infrastruktur totalt	12 000	23 500	41 000
Till förfogande			
Specificerade belopp	12 000	23 500	41 000
Infrastruktur övriga			
Asfaltering	4 000	4 000	4 000
Trafiksäkerhetsåtgärder gatuvägnätet	500	500	500
Renovering broar	3 000	500	500
Genomförande parkeringsstrategi	500	500	
Ny väg Grosvad 1:3 anslutning Vallonskolan		4000	
Infrastruktur statlig medfinansiering			
Tillgänglighetsanpassning busshållplatslägen	500	500	500
Anläggande av nya hållplatslägen	2 000	1 700	1 500
Utveckling av GC-vägnätet längs kommunalt vägnät	1 500	1 500	1 500
Korsningsåtgärder rv 51/Skäggevyvägen för ökad trafiksäkerhet		10 300	
Pendlarparkering mellangrind/hållplatsläge			X
Infrastruktur kommunal medfinansiering			
Utveckling av GC-vägnätet längs statligt vägnät			12 500
Medfinansiering förbifart rv 51*	*)		20 000
*) Rv51 finansieras år 2024 med 10 mnkr från IB investeringsmedel exploatering till förfogande			
Fastighetsinvesteringar	44 432	191 841	228 829
Till förfogande			
Specificerade belopp	44 432	191 841	228 829
Reinvesteringar/underhållsinvesteringar/oförutsedda fastighetsinvesteringar	30 432	30 741	31 663
Säbo 80-90 platser	X	X	X
Ersättare Björnkullen	-	X	X
LSS2 (gruppbostad inkl daglig verksamhetslokal)			20 573
Hällestad fsk utbyggnad (100 barn, 6 avd)	X 2424		
Samlokalisering förskolor Rejmyre moduler	X		
Skolinvesteringar		50 000	50 000
Jourboende	X	X	
Utökning adm lokaler AME vid centralförrådet	X		
Dunderbacken luktproblematik	4 000		
Verksamhetsinvesteringar			
Specificerade belopp	27 000	16 850	17 150
Diverse investeringar sektorerna inom ram	9 000	9 000	9 000
IT-investeringar inom ram	3 750	3 750	3 750
Digitaliseringspott - investeringsmedel	750	750	750
Lärmiljöer	2 500		
Fordon transportenheten	3 500	2 050	3 000
Arena Grosvad maskiner och inventarier nytt avtal	5 000		
Ersättare Björnkullen - inventarier, utemiljö		900	
LSS2 - inventarier			350
LSS2 - inventarier daglig verksamhet i anslutning			300
AME adm. lokaler centralförrådet		400	
IT-investeringar - Servrar infrastruktur lagring och systemdrift	2 500		
SUMMA	104 552	276 641	307 279

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kommunstyrelsen

Protokoll

44 (45)

Sammanträdesdatum:

2023-10-18

2023- § 338

Dnr: KS.2023.1106

Investeringsplan 2024-2026

Kommunstyrelsens beslut

1. Att anteckna informationen till protokollet
2. Att ärendet tas upp för beslut vid ett av kommunstyrelsens kommande sammanträden

Beskrivning av ärendet

Ordförande Mats Annerfeldt (S) håller en muntlig föredragning där han presenterar Socialdemokraternas, Centerpartiets och Liberalernas gemensamma förslag på investeringsplan 2024-2026.

Ärendet kommer att tas upp för beslut på ett av kommunstyrelsens kommande möten.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Isabelle Vikström

Tjänsteutlåtande
2023-11-07
Dnr KS.2023.0076

1 (1)

Kommunstyrelsen

Internkontroll sektor utbildning, december 2023

Förslag till beslut

1. Att godkänna rapportering av internkontroll för sektor utbildning, december 2023

Beskrivning av ärendet

Internkontrollen för december månad 2023 omfattar följande kontrollmoment:

- Uppföljning och analys av Centrala barn- och elevhälsans (CBEH) kvalitetsarbete.

Från och med 2023 följer CBEH sektor utbildnings uppföljnings- och kvalitetsarbete och har likt övriga verksamheter tagit fram kvalitetsrapport och verksamhetsplan. Detta förväntas ge ökade möjligheter att synliggöra styrkor och utvecklingsområden, samt bidra till ökad likvärdighet och transparens i sektor utbildning.

Kvalitetsrapporten beskriver genomfört arbete utifrån målsättningar för läsåret 22/23. Det framgår att många olika insatser genomförts, men att arbetet följts upp endast i låg utsträckning. Slutsatsen som dras är att samtliga professioner inom CBEH mer systematiskt behöver utvärdera de insatser som genomförs.

Verksamhetsplan har tagits fram med utgångspunkt i kvalitetsrapport samt sektorns verksamhetsplan på huvudmannanivå. Det systematiska kvalitetsarbetet ska utvecklas. Under läsåret fortsätter arbete med att stärka hälsan hos elever och att stärka kompetensen i kommunens verksamheter om faktorer som påverkar elevs lärande. Hela sektor utbildning har ett pågående utvecklingsarbete kring elevhälsa, och CBEH vill under läsåret stärka förutsättningarna för en likvärdig elevhälsa, bidra till att utveckla det förebyggande och främjande perspektivet samt säkerställa att elevhälsan upplevs som tillgänglig av elever, vårdnadshavare och samarbetsparter. Slutligen ska CBEH arbeta för att skapa en organisation för den kommungemensamma särskilda undervisningsgrupp som kommunfullmäktige beslutat om.

Bilagor:

Månadsrapport internkontrollplan dec 2023 sektor utbildning
Verksamhetsplan 23_24 CBEH
Kvalitetsrapport CBEH 2223

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

FINSPÅNG

Månadsrapport internkontrollplan dec 2023

Dec 2023 - Sektor Utbildning

Innehållsförteckning

Information utfall	3
Utfall.....	3
Kvalitetsrapport centrala barn- och ungdomshälsan	3

Information utfall

Alla kontrollmoment rapporteras vid olika tidpunkter under året och utfallen presenteras därför som "Senaste utfall" föregående och innevarande år. Kommentarsrubriken avslöjar för vilken period det senast utfallet är rapporterat.

Utfall

Kvalitetsrapport centrala barn- och ungdomshälsan

Risk: Brist på styrning

Kontrollmoment	Följs upp	Senaste utfall 2022	Senaste utfall 2023
Uppföljning och analys av centrala barn- och elevhälsans (CBEH) systematiska kvalitetsarbete	Halvår		● Ingen avvikelse

Kommentar Halvår 2 2023

Från och med 2023 följer CBEH sektorns uppföljnings- och kvalitetsarbete och har för första gången likt sektorns övriga verksamheter tagit fram en kvalitetsrapport och en verksamhetsplan. Detta kommer kunna ge ökade möjligheter att synliggöra styrkor och utvecklingsområden samt bidra till ökad likvärdighet och transparens i sektor utbildning.

Kvalitetsrapport beskriver genomfört arbete utifrån målsättningar för 22/23. Det framgår att många olika insatser har genomförts inom olika områden, men att arbetet följts upp endast i låg utsträckning. En viktig slutsats som dras är att samtliga professioner inom CBEH mer systematiskt behöver utvärdera de insatser som genomförs.

Verksamhetsplan har tagits fram med utgångspunkt i kvalitetsrapport samt i sektorns verksamhetsplan på huvudmannanivå. Nedan beskrivs identifierade strategier inom sektorns prioriterade områden. För information kring planerade aktiviteter, se verksamhetsplan.

Ökade kunskapsresultat

- Stärka den fysiska och psykiska hälsan hos elever i Finspångs kommun
- Stärkt kompetens i kommunens enheter kring olika faktorer som påverkar elevs lärande

Ökad likvärdighet

- Stärka förutsättningarna för en likvärdig elevhälsa

Ökad upplevelse av nöjdhet, delaktighet och trygghet hos elever och vårdnadshavare

- Samverkansparter, elever och vårdnadshavare upplever elevhälsan som mer tillgänglig

Elevhälsa

- Utveckla det förebyggande och främjande arbetet och lyfta blicken från individ till grupp och organisation

Lokala mål

- Centrala barn- och elevhälsan utvecklar sitt systematiska kvalitetsarbete.
- Utifrån uppdrag från utbildningschef skapa en organisation för en kommungemensam särskild undervisningsgrupp.

Verksamhetsplan 23/24

Centrala barn- och elevhälsan (CBEH)

Innehåll

Kvalitetsarbetets systematiska processer	3
Ökade kunskapsresultat	5
Ökad likvärdighet	6
Ökad upplevelse av nöjdhet, delaktighet och trygghet hos elever och vårdnadshavare	7
Elevhälsa	7
Lokala mål.....	8
Framtagande och förankring av verksamhetsplan.....	8

Kvalitetsarbetets systematiska processer

Kvalitetsrapporten beskriver övergripande analyser från kvalitetsdialoger, kvalitetsuppföljningar, utfall skolenkäter samt betygsresultat. Underlaget utgår från prioriterade mål, bedömningsområden samt läroplansmål.

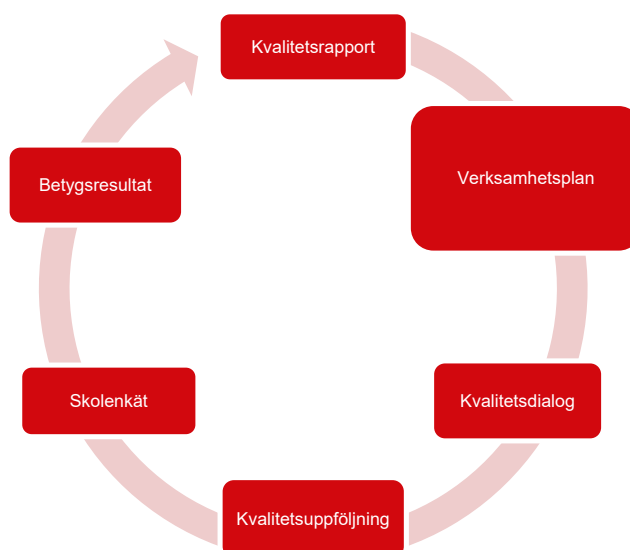
Verksamhetsplan beskriver skolenhetens strategier och aktiviteter med elevens kunskapsutveckling i centrum. Underlaget bygger på analyser från kvalitetsrapporten.

Kvalitetsdialog genomförs i syfte att stärka förståelsen för kvalitetsarbetet, förbättra resultat och likvärdighet samt skapa delaktighet och dialog tillsammans med politisk förtroendevalda.

Kvalitetsuppföljning genomförs med samtliga skolenheter i syfte att diskutera utmaningar samt framgångsfaktorer med olika målgrupper.

Betygsresultat följs upp varje termin i syfte att rektor ansvarar för att skolans resultat analyseras i förhållande till nationella målen och kunskapskraven.

Skolenkät genomförs varje läsår för vuxenutbildning, gymnasium, grundskola samt förskola, i syfte att följa upp elev, vårdnadshavare och pedagogers upplevelse av skolenheten.

Finspångs kommun 2030 – ett hållbart samhälle

Från och med 2020 är de 17 globala målen styrande i Finspångs kommuns strategiska plan.

Sektor utbildning arbetar främst mot mål 4, **God utbildning för alla**.

I Agenda 2030 beskrivs målet på följande sätt. ”**Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.**”

Sektor utbildnings övergripande mål

Sektor utbildning ställer sig bakom alla FN:s 17 globala mål, fokus ligger på **God utbildning för alla**. För att nå hög måluppfyllelse inom sektorn alla delar har sektor utbildning prioriterat nedanstående mål för läsåret 23/24. Utöver prioriterade mål har varje skolenhet möjlighet att ange lokala mål utifrån verksamhetens utmaningar.

- Ökade kunskapsresultat
- Ökad likvärdighet - ge likvärdiga förutsättningar för våra barn, elever och deltagare.
- Ökad upplevelse av nöjdhet, delaktighet och trygghet hos elever och vårdnadshavare
- Elevhälsa – utveckla elevhälsans förebyggande och främjande arbetet så att elevhälsoarbetet stödjer elevernas möjlighet till måluppfyllelse.

Ökade kunskapsresultat

Strategi och aktiviteter 23/24			
a) Strategi Stärka den fysiska och psykiska hälsan hos elever i Finspångs skolor.		Synliga tecken på förändring mot målen Samtliga kommunens enheter arbetar utifrån hela närvarorutinen och uppföljning sker på ett systematiskt sätt.	
1. Aktivitet Skolkuratorer genomför gemensamma utbildningsinsatser kopplade till ökat psykiskt välmående ex trygghetsarbete, informationsinsatser, värdegrundsarbete.	Vem/Vilka Skolkuratorer + gruppchef	När Ht + Vt utifrån årshjul	
2. Aktivitet Aktivt följa närvarostatistik varje kvartal tillsammans med verksamhetschefer	Vem/Vilka Elevhälsochef, processtödjare, utvecklingsstrateg	När 4 ggr/år	
3. Aktivitet Kartläggning av användandet av närvarorutinen utifrån att skolor sällan arbetar utifrån samtliga steg.	Vem/Vilka Elevhälsochef, processtödjare, närvarostödjare, utvecklingsstrateg	När Start ht	
4. Aktivitet Påbörja ett arbete för att stötta gymnasieskolorna i deras närvaroarbete utifrån lagstiftning och utredning om frånvaro.	Vem/Vilka Processtödjare och närvarostödjare	När Start ht	
Strategi och aktiviteter 23/24			
b) Strategi Stärkt kompetens i kommunens enheter kring olika faktorer som påverkar elevs lärande		Synliga tecken på förändring mot målen Olika kompetensutvecklingsinsatser har efterfrågats och genomförts.	
1. Aktivitet Erbjuda fortbildning utifrån identifierade och uttryckta behov i kommunens verksamheter.	Vem/Vilka Samtliga medarbetare på CBEH	När Fort-löpande	
2. Aktivitet Kompetensutvecklingsinsats angående kartläggningar, extra anpassningar och särskilt stöd	Vem/Vilka Specialpedagoger, vid behov med stöd	När Vt 24	

FINSPÅNG

Verksamhetsplan 23/24 CBEH

	från andra professioner	
3. Aktivitet Nätverk för elevassistenter	Vem/Vilka Specialpedagoger, med stöd från andra professioner	När Ht

Ökad likvärdighet

Strategi och aktiviteter 23/24

a) Strategi Stärka förutsättningarna för en likvärdig elevhälsa	Synliga tecken på förändring mot målen Kommunens skolor deltar i det påbörjade förändringsarbetet.		
1. Aktivitet Arrangera en elevhälsodag och en elevhälsoeftermiddag med aktuella ämnen utifrån sektorns behov.		Vem/Vilka Stygrupp CBEH	När Oktober och april
2. Aktivitet Skapa ett nytt ledningssystem för medicinskt och psykologiskt ledningsansvar utifrån en gemensam plattform.		Vem/Vilka Elevhälsochef, verksamhetschef EMI, skolsköterska med MLA, skolpsykolog med PLA	När Start ht

FINSPÅNG

Ökad upplevelse av nöjdhet, delaktighet och trygghet hos elever och vårdnadshavare

Strategi och aktiviteter 23/24			
a) Strategi	Synliga tecken på förändring mot målen		
Samverkansparter, elever och vårdnadshavare upplever elevhälsan som mer tillgänglig.	Enkätresultat visar på ökad tillgänglighet och upplevelse att det är lätt att vända sig till elevhälsan.		
1. Aktivitet		Vem/Vilka	När
Kartläggning av att elevhälsan inte i tillräcklig grad upplevs som tillgänglig. Utifrån kartläggning tas en handlingsplan fram.		Utvecklingsstrateg, gruppchef.	Påbörjas ht.
2. Aktivitet		Vem/Vilka	När
Följa upp och utvärdera nytt arbetssätt med kontaktpersoner mot EHT.		Elevhälsochef, gruppchef, kontaktpersoner	Vt

Elevhälsa

Strategi och aktiviteter 23/24			
a) Strategi	Synliga tecken på förändring mot målen		
Utveckla det förebyggande och främjande arbetet och lyfta blicken från individ till grupp och organisation	Ökat fokus på förebyggande och främjande arbete i kvalitetsrapporter från CBEH och kommunens skolor		
1. Aktivitet		Vem/Vilka	När
CBEH ger skolorna stöttning i hur elevhälsans arbete kan organiseras för ett ökat fokus på förebyggande och främjande arbete.		Alla medarbetare på CBEH	Fortlöpande
2. Aktivitet		Vem/Vilka	När
CBEH kompetensutveckling under 23/24 fokuserar på förebyggande och främjande arbete		Elevhälsochef och gruppchef	Fortlöpande
3 Aktivitet		Vem/Vilka	När
Kontaktpersoner på CBEH erbjuder rektor återkoppling kring elevhälsoteamets förebyggande och främjande arbete en gång per termin.		Kontaktpersoner från kontoret	Start ht

Lokala mål

Strategi och aktiviteter 23/24			
a) Strategi	Synliga tecken på förändring mot målen		
Centrala barn- och elevhälsan utvecklar sitt systematiska kvalitetsarbete.	Det finns goda underlag att tillgå till nästa kvalitetsrapport.		
1. Aktivitet	Vem/Vilka	När	
CBEH:s medarbetare utvecklar former för samsyn kring uppdrag tillsammans med samarbetsparter. Vidare dokumenteras och utvärderas uppdrag regelbundet.	Samtliga medarbetare på CBEH	Start ht	
2. Aktivitet	Vem/Vilka	När	
CBEH:s alla professionsgrupper tar del av och analyserar resultat från Om mig-enkäten samt elevenkäten. Handlingsplaner upprättas vid behov.	Samtliga medarbetare på CBEH	Vt	
Strategi och aktiviteter 23/24			
a) Strategi	Synliga tecken på förändring mot målen		
Utifrån uppdrag från utbildningschef skapar CBEH en organisation för en kommungemensam särskild undervisningsgrupp.	Det finns ett förslag på organisation för en kommungemensam särskild undervisningsgrupp.		
1. Aktivitet	Vem/Vilka	När	
Kartläggning av möjlig målgrupp för kommungemensam särskild undervisningsgrupp utifrån sammanställning av BIBASS-ansökningar samt genomförd genomlysning av elever med 0-50 betygspoäng.	Stygrupp och specialpedagoger	Sep - okt	
2. Aktivitet	Vem/Vilka	När	
Centrala barn och elevhälsan inhämtar kunskap från andra kommuner angående hur de organiserar kommungemensamma grupper och resursskolor.	Stygrupp och specialpedagoger	Sep - okt	

Framtagande och förankring av verksamhetsplan

Denna verksamhetsplan har tagits fram av styrgruppen på Centrala barn- och elevhälsan, bestående av elevhälsochef, gruppchef/verksamhetschef EMI, specialpedagog och utvecklingsstrateg.

Underlag för verksamhetsplanen har varit kvalitetsrapporten från 22/23 men även sektorns verksamhetsplan på huvudmannanivå. Medarbetare har tagit del av förslag på verksamhetsplan och i år endast i liten utsträckning haft möjlighet att påverka innehållet. Avsikten är att kommande år involvera medarbetarna mer i framtagandet av verksamhetsplanen

Kvalitetsrapport 22/23

Centrala barn- och elevhälsan (CBEH)

Innehåll

Kvalitetsarbetets systematiska processer	3
Verksamhetens organisation och förutsättningar	4
Analys	6
Analys ökade kunskapsresultat	6
Analys ökad likvärdighet	12
Analys ökad upplevelse av nöjdhet, delaktighet och trygghet hos elever och vårdnadshavare	14
Analys lokala mål	16
Framtagande och förankring av kvalitetsrapport	18

Kvalitetsarbetets systematiska processer

Kvalitetsrapporten beskriver analys av underlag i form av utvärderingar och uppföljningar, elevenkät, Om mig-enkät samt i viss utsträckning kvalitetsdialoger. Underlaget utgår från sektorns och enhetens egna uppsatta mål samt specifika uppdrag som enheten fått.

Verksamhetsplan beskriver enhetens strategier och aktiviteter med elevens kunskapsutveckling i centrum. Underlaget bygger på analyser från kvalitetsrapporten.

Kvalitetsdialog genomförs i syfte att stärka förståelsen för kvalitetsarbetet, förbättra resultat och likvärdighet samt skapa delaktighet och dialog tillsammans med politisk förtroendevalda.

Kvalitetsuppföljning genomförs med samtliga skolenheter i syfte att diskutera utmaningar samt framgångsfaktorer med olika målgrupper. Detta berör i nuläget inte Centrala barn- och elevhälsan.

Betygsresultat följs upp varje termin i syfte att rektor ansvarar för att skolans resultat analyseras i förhållande till nationella målen och kunskapskraven. CBEH följer inte specifikt upp betygsresultat i sin uppföljning.

Skolenkät genomförs varje läsår för vuxenutbildning, gymnasium, grundskola samt förskola, i syfte att följa upp elev, vårdnadshavare och pedagogers upplevelse av skolenheten. Enheten kommer att beakta resultat som berör elevhälsans verksamheter.

Centrala barn- och elevhälsan har tidigare inte arbetat utifrån kvalitetsrapport och verksamhetsplan, varför rubriker nedan inte alltid kommer stämma helt överens med enhetens arbete under läsåret.

Finspångs kommun 2030 – ett hållbart samhälle

Från och med 2020 är de 17 globala målen styrande i Finspångs kommuns strategiska plan.

Sektor utbildning arbetar främst mot mål 4, **God utbildning för alla**.

I Agenda 2030 beskrivs målet på följande sätt. ”**Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.**”

Sektor utbildnings övergripande mål

Sektor utbildning ställer sig bakom alla FN:s 17 globala mål, fokus ligger på **God utbildning för alla**. För att nå hög måluppfyllelse inom sektorn alla delar har sektor utbildning prioriterat nedanstående mål för läsåret 22/23. Utöver prioriterade mål har varje enhet möjlighet att ange lokala mål utifrån verksamhetens utmaningar.

- Ökade kunskapsresultat
- Ökad likvärdighet - ge likvärdiga förutsättningar för våra barn, elever och deltagare.
- Ökad upplevelse av nöjdhet, delaktighet och trygghet hos elever och vårdnadshavare

Verksamhetens organisation och förutsättningar

Centrala barn- och elevhälsan organiseras under utbildningskontoret och har i uppdrag att arbeta stödjande och normerande gentemot Finspångs kommunala grund- och gymnasieskolor. Visst stöd erbjuds även förskolorna, främst i form av konsultation och utredning från skolpsykolog.

Skolform	Antal enheter	Antal elever	
Förskola	17	886	
Grundskola	13	2136	
Gymnasieskola	2	285	
Anpassad grundskola	1	47	
Anpassad gymnasieskola	1	9	
Totalt (januari 23)	34	Inkl. fsk: 3363	Exkl. fsk:2477
CBEH			
Profession		Antal medarbetare (Anges i hel/halv tjänst. Några har nedsättning i tjänst och arbetar för tillfället mellan 70 och 80 %)	
Skolsköterskor		7	
Skolläkare (köps in från regionen)		0,2	
Skolkuratorer		9	
Specialpedagoger		4	
Skolpsykologer		3	
Processtödjare (närvaro, Prorenata)		1	
Ungdomscoach		1	
Utvecklingsstrateg		0,50	
Administratör		1	

Ett övergripande uppdrag är att främja likvärdighet i kommunen och precis som för all elevhälsa ska det huvudsakliga fokuset vara på förebyggande och främjande arbete. I kommunövergripande barn- och elevhälsoplan beskrivs fler delar av enhetens uppdrag, exempelvis att omvärldsbevaka, sprida kunskap, hålla/delta i nätverk samt tillhandahålla övergripande funktioner som stöd till skolorna. Specifika uppdrag får Centrala barn- och elevhälsan från sektorns ledningsgrupp och det kan röra både politiska satsningar och sektorns eget kvalitets- och utvecklingsarbete. Vidare kommer uppdrag från skolornas elevhälsoteam och medarbetarna erbjuder också mer avgränsade insatser utifrån direktkontakt med pedagoger på skolorna, främst frågeställningar och konsultationer. Ibland kan insatser initieras av vårdnadshavare via direktkontakt med CBEH. CBEH samverkar alltid med skolan i dessa ärenden. Framöver strävar Centrala barn- och elevhälsan emot att fler uppdrag ska vara kopplade till skolornas kvalitetsrapporter och verksamhetsplaner.

Centrala barn- och elevhälsan består av 32 medarbetare och leds av en elevhälsochef som också finns med i sektorns ledningsgrupp. Under läsåret har

chefsförändring skett med anledning av pensionsavgång, och ny elevhälsoschef var på plats från november månad. Centrala barn- och elevhälsans centralt placerade professioner består av specialpedagoger, ett språkteam för tidig läs- och skrivutveckling, skolpsykologer, processtödjare och ungdomscoach kopplade till skolnärvaroarbeta och systemstöd samt en utvecklingsstrateg. Arbete sker på olika nivåer, med såväl elevnära arbete, insatser på gruppnivå och organisatoriskt uppföljnings- och utvecklingsarbete. Här finns också ett antal specifika uppdrag och ansvarsområden, exempelvis elever med intellektuell funktionsnedsättning, uppföljning och samarbete kring placerade barn, tilläggsbelopp, övergripande samverkan och upprättande av avtal med andra aktörer. Under halva läsåret har en skolpsykologtjänst varit vakant med anledning av föräldraledighet och svårighet att rekrytera en vikarie. Viss psykologtjänst har köpts in på timmar för att kompensera för vakansen.

Skolsköterskor och skolkuratorer är organiserade under Centrala barn- och elevhälsan och arbetsledd av en gruppchef tillika utsedd verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats (EMI). Dessa professioner har sin huvudsakliga hemvist på en eller flera skolor i kommunen enligt fördelning utifrån den numerär som föreslås i Statens offentliga utredningar (2021:11). Kommunens organisation med flera mindre ytterskolor innebär en logistisk utmaning för hela enheten, men främst för just skolsköterskor och skolkuratorer. Att arbeta gentemot olika skolenheter i varierande storlek, geografiskt utspridda och med olikheter avseende ledning/styrning, innebär svårigheter gällande kontinuitet. Under året har skolskötersketjänst varit vakant under ett antal månader med anledning av sjukskrivning. Det har varit svårt att rekrytera skolsköterska med rätt påbyggnadsutbildning.

Analys

En övergripande slutsats som dras är att alla professioner inom CBEH i större utsträckning behöver utvärdera de insatser som genomförs. För vår verksamhet saknas direkta mått på resultat t ex måluppfyllelse. Istället behöver vår analys utgå från genomförda insatser, bedömning av både kvalitet i och hinder för genomförande samt en bedömning av hur genomförda insatser påverkat berörd verksamhet. Detta ska vi arbeta för att stärka kommande läsår.

Analys ökade kunskapsresultat

FINSPÅNG

Kvalitetsrapport 22/23 CBEH

Strategi och aktiviteter 22/23

a) Stärka den fysiska och psykiska hälsan hos elever i Finspångs skolor.

1. Kunskapshöjning kring hedersrelaterat våld och förtryck

2. Insatser för stärkt hälsa

3. Arbete för ökad skolnärvaro

Strategi och aktiviteter 22/23

b) Stärkt kompetens i kommunens enheter kring olika faktorer som påverkar elevs lärande.

1. Planering och genomförande av utbildning för elevassistenter under hösten 2022.

2. Erbjuder fortbildning utifrån identifierade och uttryckta behov i kommunens verksamheter.

3. Uppföljning av kunskapsresultat i de lägre skolåren

Strategi och aktiviteter 22/23

c) Utveckling av främjande lärmiljöer i kommunens alla grundskolor.

1. Planering och genomförande av lärmiljöprojekt enligt plan.

Vad visar verksamhetens analys och vilka är effekterna?

A1: Kunskapshöjning kring hedersrelaterat våld och förtryck

Skolkuratorgruppen har genomfört intern kunskapshöjning kring hedersproblematik genom föreläsning och kunskapsfördjupning. Man har skapat samsyn i gruppen och därefter spridit information om hedersrutin till personal genom dragningar på APT under läsåret. För vissa enheter planeras samma dragning under hösten. Skolkuratorerna uppfattar att fler elever med misstänkt hedersproblematik har uppmärksammats på skolorna efter genomförda insatser. Hinder som identifierats i arbetet har varit att en del enheter inte ansett att heder är ett aktuellt område för dem, varför arbetet har prioriterats ner. Kuratorsgruppen ser att såväl ålder på elever som upptagningsområde kan styra hur relevant området uppfattas av en skola, vilket man ser är en risk i arbetet. En viktig framgångsfaktor i arbetet är att rektor ser vikten av

FINSPÅNG

Kvalitetsrapport 22/23 CBEH

området och ger utrymme för hälsofrågor, och här ser gruppen att rektorsbyten har försvårat långsiktighet och kontinuitet. Framöver ser man behov av att hedersrutinen lyfts varje läsår, för att påminna och säkerställa att nyanställda har tillräcklig information. Vidare behövs fortsatt kompetensutveckling inom området.

A2: Insatser för stärkt hälsa

Allt arbete som CBEH genomfört kan betraktas som ett arbete för stärkt hälsa utifrån kopplingen mellan hälsa och lärande. Skolkuratorer har haft ett prioriterat utvecklingsområde under läsåret att öka den psykiska hälsan, och utifrån det genomfört olika insatser. Mycket av arbetet ingår i grunduppdraget exempelvis olika typer av elevsamtal, trygghetsarbete, kartläggningar och bedömningar. Ett utvecklingsarbete har handlat om känslor och relationer. Kuratorsgruppen är aktiv i ICDP-arbetet och sex kuratorer har fått Nivå 1-utbildning och fyra har påbörjat Nivå 2-utbildning i metoden. Vidare har man genomfört egna vägledningsgrupper för personal på några enheter och flera grupper planeras under hösten. Kuratorerna ser positiva effekter av arbetet riktat mot personal exempelvis ökad förståelse för elevers behov och stärkta relationer. Föräldrar har involverats exempelvis genom information om vikten av sömn och goda rutiner, och ett utvecklingsområde framåt är att ta med vårdnadshavare ännu mer i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Andra exempel på insatser som genomförts för att främja psykisk hälsa har varit arbete med positiv psykologi och "Mentalt stark" som båda handlar om att öka den egna motståndskraften. Här ser man att barn/unga genom arbetet ökar sin insikt om hur måendet påverkas av känslor, tankar och goda rutiner. Ett viktigt utvecklingsområde som identifieras är ökad likvärdighet i arbetet med stärkt hälsa, och att detta får mer likartat utrymme på alla skolor. Efter några tillfällen av inställda utbildningstillfällen har utvecklingsstrategier på CBEH och utbildningskontoret genomfört kursen "Första hjälpen till psykisk hälsa" med ett femtontal medarbetare i sektor utbildning. Skolsköterskor har arbetat med stärkt hälsa utifrån ett fokus på kost, och arbetat med kunskapshöjning i gruppen. Gruppen har tankar på att stärka likvärdigheten i kommunen genom att ta fram en gemensam handlingsplan kring kost. Vidare har man arbetat med riktade informationsinsatser inom exempelvis tobak, sociala medier och hälsa.

I Om mig-enkäten 2022 såg vi för första gången en nedgång i andelen unga som har daglig ångest och oro. CBEH kommer att följa resultaten från 2023 för att se om denna nedgång var tillfällig eller om vi kan se effekter av det arbete som genomförts.

A3: Arbete för ökad skolnärvaro

Centrala närvarostödjare/processtödjare har haft en förändringsresa sedan beslut fattades om satsning på enhetsnära närvarostödjare. Uppdraget förändrades enligt ansvarsfördelning från sektorns ledningsgrupp, och har sedan dess behövt skruvas på för att erbjuda kvalitativt stöd som komplement till insatser från andra aktörer. Det har inneburit att en närvarostödjare har kunnat rikta stöd till arbetslag i frånvaroarbetet samt motiverande och stödjande insatser mot en av gymnasieskolans enheter. Även om arbetet tagits emot positivt går det inte att se effekter av arbetet på skolans frånvaronivåer. Samarbetet med socialtjänstens familjeteam kring TSI-insats vid begynnande frånvaro har fortsatt även detta läsår. Flera insatser för implementering mot rektorer och elevhälsoteam har genomförts, men det har ändå enbart kommit ett litet antal förfrågningar om insats trots positiv respons från rektorer och annan personal vid information om insatsen. Tänkbara orsaker kan vara delvis att information är färskvara och att möjligheten glöms bort innan den blir

FINSPÅNG

Kvalitetsrapport 22/23 CBEH

aktuell. Vidare kan det handla om att skolan fortfarande inte identifierar elever i ett tillräckligt tidigt skede för att insatsen ska vara aktuell. Tre familjer har fått insatsen under året, och även om det går att se utveckling i dessa ärenden är antalet för litet för att det ska gå att uttala sig om huruvida insatsen fungerar för att öka skolnärvaron genom att stärka flera områden i elevens liv. Under 23-24 kommer närvarostödjarnätverk att lyfta TSI-insats med regelbundenhet för draghjälp i att identifiera elever i behov av stödet.

Enligt närvarorutin ska CBEH erbjuda samordnad fördjupad kartläggning och stöd vid omfattande frånvaro där skolan inte kommer tillrätta med problematiken. Mycket få sådana insatser har initierats från skolorna trots den höga andelen elever med hög frånvaro. Det kan finnas flera tänkbara orsaker till det, exempelvis bristande kunskap hos eller stöd från de representanter från CBEH som deltar vid EHT, brister kring kunskap om och/eller följsamhet till närvarorutin på skolor eller bristande tilltro till att arbetet kan påverka situationen. Ytterligare kunskap om orsakerna behövs för att kunna stärka arbetet. På samma sätt visar utvärdering att samordning av insatser med andra aktörer sällan sker kring elever med hög frånvaro. En tänkbar orsak till det är bristande följsamhet till närvarorutin och en annan att skolan inte tidigare haft möjlighet att sammankalla SIP, vilket nu är möjligt.

Färre utbildningsinsatser än vanligt har genomförts kring skolfrånvaro. Gissningsvis har insatser från de enhetsnära närvarostödjarna nu fyllt en större del av behoven av kunskap på enheterna. Elevassistentutbildningen innehöll ett avsnitt om skolfrånvaro, och var ett bra sätt att nå ut till en personalgrupp som ofta kommer i kontakt med elever med frånvarobeteenden. Vidare har processtödjare på CBEH fortlöpande stöttat skolor i systematiken i frånvaroarbetet, kring närvarorutin och dokumentation, med ganska stor efterfrågan. Att grundarbetet på skolorna fungerar väl är en förutsättning för att fånga upp elever i ett tidigt skede av frånvaron, och därför är det mycket positivt att skolorna efterfrågar detta stöd. Centrala och enhetsnära närvarostödjare har fortlöpande mötts i nätverk för erfarenhetsutbyte och kunskapshöjning. Rutiner har också skapats för uppföljning av elever med mer än 50 % frånvaro i syfte att säkerställa att insatser finns för samtliga elever i den gruppen. Den delutvärdering av satsningen på enhetsnära närvarostödjare som CBEH har genomfört på uppdrag av sektorns ledningsgrupp visar att lagstiftningen följs i högre grad avseende utredning och påbörjade insatser, men att vi ännu inte ser effekter i form av minskat antal elever med frånvaro enligt mätningar. Det är mycket bekymrande att vi trots gemensamma ansatser med närvarostödjare inte når önskat resultat utan att frånvaron är fortsatt hög. Det kan tyda på att vi dels har befästa frånvaromönster efter pandemin att handskas med, och stödjer också det kända faktumet att frånvaroproblem behöver adresseras i ett tidigt skede för störst möjligheter att komma tillrätta med dem.

B1: Planering och genomförande av utbildning för elevassistenter

CBEH hade under höstterminen 2022 i uppdrag att genomföra utbildning för kommunens samtliga elevassistenter. Kommunens omkring 120 elevassistenter bjöds in till utbildningen. Av dem anmäldes ca 80 till utbildningen, och 65 deltog. Två skolor deltog inte alls och en skola deltog vid endast ett tillfälle. Utbildningen planerades och genomfördes i tvärprofessionell samverkan där representanter från samtliga CBEH:s professioner deltog och tog stort ansvar för hela processen. Detta bidrog till ett djup i utbildningen och uppskattades av deltagarna. För att nå ut till så många som möjligt erbjöds deltagande vid flera olika tillfällen och tidpunkter, och utbildningen bestod av 4 tillfällen á 3 timmar. Innehållet i utbildningen var ökad likvärdighet, fortbildning kring NPF, lågaffektivt

FINSPÅNG

Kvalitetsrapport 22/23 CBEH

bemötande, skolfrånvaro, anknytning m.m., litteraturstudier, erfarenhetsutbyte, synliggöra uppdragsbeskrivningen samt att stärka yrkesrollen.

En tanke var att utbildningen skulle mynna ut i fortsatt nätverk under vårterminen, vilket också många deltagare önskade och utbildarna såg behov av. Med anledning av det osäkra personalläget bland elevassistenter beslutade sektorns ledningsgrupp att avvakta med detta. Därför fanns en känsla hos utbildarna att utbildningen aldrig riktigt avslutades. Det fanns från början även en tanke att utbildningen skulle bli återkommande, men inget beslut har fattats om det.

Det genomfördes en utvärdering med deltagarna, och övervägande delen gav positiv återkoppling på utbildningens innehåll. Det framkom önskemål från deltagarna att få jobba i grupp med olika fallbeskrivningar, något som hade varit möjligt vid en fortsättning med nätverk.

Det faktum att enbart hälften av elevassistenterna i målgruppen deltog i utbildningen väcker frågor. Tänkbara förklaringar kan handla både om förankring och faktiska förutsättningar att avvara personal. CBEH försökte rigga genom flera olika tillfällen vid olika tidpunkter för att möjliggöra deltagande. Några skolor förklarar att de inte deltog fullt ut med att de såg behov av ett mer differerat upplägg då elevassistenternas erfarenheter och kunskaper ibland skiljer sig mycket åt. Nätverkandet mellan dem har trots detta bidraget till fördjupade kunskaper och inte minst är det viktigt att de med stor erfarenhet ges möjlighet att bidra till andras utveckling. Vid framtida större utbildningssatsningar behöver uppföljning av deltagande/hinder för deltagande följas upp systematiskt.

B2: Erbjudna fortbildning utifrån identifierade behov

Specialpedagoger och skolpsykologer har erbjudit och genomfört olika typer av fortbildning utifrån behov som framkommit i samverkan med skolor samt önskemål/uppdrag från kommunens olika enheter. Utbildningar har rört områden som tillgängliga lärmiljöer, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, lågaffektivt bemötande, språkstörning, dyskalkyli/matematiksvårigheter, undervisning av individintegrerade elever, kränkande behandling/mobbing och lektionsdesign och struktur i klassrummet

Ingen systematisk utvärdering har genomförts utifrån genomförda utbildningsinsatser. CBEH:s medarbetare har uppfattat fortbildningstillfällena som uppskattade och man har fått positiv respons från skolor. Genomförd fortbildning har ofta lett till engagemang och dialog med skolor men också fortsatta uppdrag både att handleda personalen vidare och att sprida kunskapen vidare till fler medarbetare inom enheterna. Vidare har man kring vissa områden sett att skolans personal efter utbildning fortsatt att fördjupa sig inom och arbeta vidare med området på egen hand.

Skolskötterskor har genomfört informationsinsatser riktade till elever gällande exempelvis tobak och sociala medier utifrån behov på respektive enhet. Vidare har man genomfört utbildningsinsatser riktade till personal utifrån efterfrågan, om t ex egenvård. Inga specifika utvärderingar har genomförts av dessa insatser.

Flera medarbetare inom CBEH ser behov av att arbeta mer på förebyggande och/ eller gruppnivå, med exempelvis mer fokus på fortbildning för att öka kunskap och beredskap i organisationen snarare än att arbeta åtgärdande i enskilda elevärenden. Dialog förs i gruppen kring hur kunskap kan aggregeras från enskilda ärenden till behov på gruppnivå, samt hur vi sedan kan arbeta för att möta dem. Tidigare har försök gjorts att följa vilken typ av elevärenden som skolorna lyfter, men det har saknats funktionella system för detta. CBEH har enligt elevhälsoplanen ett uppdrag att ha en

FINSPÅNG

helhetssyn på elevhälsan i kommunen och ett led i detta framåt är att mer systematiskt följa skolornas kvalitetsarbete. Vidare är den samverkan som sker t ex i EHT och mellan chefer/rektorer av stor vikt för att fånga upp skolornas behov och kunna erbjuda stöd. För att kunna ställa om till mer förebyggande och hälsofrämjande arbete behövs tid, kunskapspåfyllning och såväl stöd som riktning från sektorsledning och berörda chefer. Ett hinder som identifieras för en sådan omställning är den trötthet som ibland uppstår i en kravfylld organisation. Det är krävande och tungt att förändra sitt arbetssätt. Ibland kan det finnas bristande synkronisering kring upplevda behov och det stöd som erbjuds, och för att CBEH:s arbete ska bära frukt behöver det finnas en mottagare med önskemål om stöd och beredskap att genomföra förändring. Här kan CBEH stärka sitt arbete genom att tydliggöra behov och ömsesidiga förväntningar före insatser påbörjas, oavsett innehåll och nivå.

B3: Uppföljning av kunskapsresultat i de lägre skolåren

Språkteamet har på uppdrag av sektorns ledningsgrupp arbetat med att samla in och sammanställa resultatet av Hitta språket och Hitta matematiken utifrån nuvarande skola men också kopplat till tidigare förskola. Resultatet har presenterats för sektorns ledningsgrupp och för förskolans rektorer, och arbetet har tagits emot väl. Sammanställning har varit värdefull både utifrån hur språkteamet ska fördela sina insatser och genom att bidra till kunskapsunderlag även för förskolans utvecklingsarbete kring sin undervisning.

C1: Planering och genomförande av lärmiljöprojekt

Lärmiljöprojektet har fortlöpt enligt planering och är under pågående arbete. En av fyra skolor har följt rutinen för projektet och gjort handlingsplan och analys före inköp. Två av skolorna hade påbörjat ett arbete kring förändring av lärmiljö innan handlingsplan utformats, men har tagit fram en handlingsplan i efterhand. En av fyra skolor har i skrivande stund ännu inte påbörjat sitt arbete, och en skola har istället efter diskussion med sektorsledning påbörjat sitt arbete i förtid. En specialpedagog från CBEH har varit behjälplig på varje skola. Behoven och önskemål om stöd har varierat på skolorna mellan två och tio tillfällen.

CBEH ser att det finns intresse för och behov av att diskutera och arbeta med lärmiljöfrågor på skolorna. Bedömningen är att den skolan som har följt rutinen för projektet också har nått ut till lärare på ett framgångsrikt sätt, vilket innebär att en aktiv förändringsprocess har inletts på skolan. Likvärdigheten i skolans miljö har ökat och medvetenheten har stärkts.

En utmaning för CBEH var att olika medarbetare planerade respektive genomförde projektet. Det hade varit att föredra att samma grupp hade hållit i hela processen. Vidare har en stor utmaning rört förankringen av projektet. Det hade behövts tydligare direktiv och kommunikation i alla led, för en tydlighet i förväntningar på samtliga involverade.

I kvalitetsrapporter beskriver skolor angående lärmiljöprojektet att det varit bra med ett strukturerat material och upplägg som kan bidra till att stärka likvärdigheten utifrån läromiljöerna på skolorna. Eftersom materialet går igenom stegvis så kan det uppfattas som att processen går väl långsamt, då man vill agera och åtgärda de behov man ser genast. Även detta behöver adresseras genom förankring av den metod som projektet vilar på.

FINSPÅNG

Kvalitetsrapport 22/23 CBEH

Vilka är strategierna 23/24 utifrån analysen?

- a) Stärka den fysiska och psykiska hälsan hos elever i Finspångs skolor.
- b) Stärkt kompetens i kommunens enheter kring olika faktorer som påverkar elevs lärande

Analys ökad likvärdighet

Strategi och aktiviteter 22/23

- a) Stärka förutsättningarna för en likvärdig elevhälsa
 1. Revidering av elevhälsoplan
 2. Genomförande av elevhälsoeftermiddagar
 3. Stärka förutsättningar till en patientsäker medicinsk och psykologisk elevhälsa

Vad visar verksamhetens analys och vilka är effekterna?

A1: Revidering av elevhälsoplan

Elevhälsoplanen har under året reviderats något. Vissa områden har förtydligats, exempelvis utifrån hur olika professioners sekretess kan hanteras inom elevhälsan. I dialog med skolor framgår det att elevhälsoplanen inte uppfattas som en kommungemensam utgångspunkt och att den inte genomsyrar kommunens elevhälsa. Vidare kan det uppfattas som problematiskt att befintlig elevhälsoplan beskriver väl detaljerat arbetsuppgifter för funktioner anställda av respektive rektor. Det varierar stort hur känd elevhälsoplanen är och om/hur den används. En arbetsgrupp inom CBEH tog under året fram en plan för ny implementering i organisationen. Den implementeringen genomfördes sedan inte i sin helhet, bland annat på grund av behovet att prioritera annat arbete. Samtliga chefer i sektor utbildning har fått information om reviderad elevhälsoplan på ett CTU. Alla medarbetare på CBEH har under våren fördjupat sig i reviderad elevhälsoplan för att bättre kunna stödja kommunens skolor utifrån den. CBEH har också tankar på att förändra elevhälsoplanen genom att renodla det som är kommunövergripande i en central plan, och att respektive skola därefter tar fram en lokal plan för det egna elevhälsoarbetet.

FINSPÅNG

A2: Genomförande av elevhälsoeftermiddagar

De elevhälsoeftermiddagar som CBEH anordnar varje termin är ett led både i kunskapsstyrning och i arbetet med stärkt likvärdighet mellan enheterna. Under höstens elevhälsoeftermiddag var fokus att stärka möjligheter till samverkan genom ökad kunskap om andra aktörer. Så gott som alla skolor var representerade och gavs information om och möjlighet till dialog med socialtjänst, BUP och Barnhälsan i länet. Vidare gavs information om möjligheter för skolan att sammankalla SIP-samverkan. Ingen utvärdering genomfördes efter detta tillfälle, men medarbetare från flera enheter uttryckte att det var ett värdefullt tillfälle. Dock fanns det också medarbetare som inte tyckte att innehållet motsvarade deras förväntningar. Detta synliggör vikten av tydlig information om innehåll och planering från CBEH som arrangör, men också tydlig kommunikation kring förväntningar både från sektorsledning och från rektor till sina medarbetare kring dessa tillfällen.

Ny elevhälsochef identifierade utifrån information från CBEH:s deltagande på EHT att elevhälsoarbetet i kommunen ser väldigt olika ut. För att få en tydligare bild av nuläget fokuserade vårens elevhälsoeftermiddag på just detta tema. Syftet var att skapa en grund inför kommande föreläsning med Pia Skott om att organisera elevhälsa, samt att ge alla möjlighet att bidra med sin skolas framgångsfaktorer för att i förlängningen öka likvärdigheten i arbetet.

Under elevhälsoeftermiddagen arbetade respektive elevhälsoteam med att beskriva den egna verksamhetens elevhälsoarbete, med avseende på forum och länkning mellan pedagogisk personal och de olika forumen. Vidare reflekterade man över i vilken mån den egna organisationen möjliggör arbete på främjande, förebyggande respektive åtgärdande nivå samt stöder elevernas möjlighet till måluppfyllelse. Det genomfördes också erfarenhetsutbyte mellan skolorna, med fokus på framgångsfaktorer.

Dokumentationen från eftermiddagen visar på att skolorna identifierar en stor mängd olika forum där elevhälsoarbete sker. De flesta skolor har EHT varje vecka och några har lite glesare frekvens. Vissa skolor har formella ärendegångar med blanketter som fylls i inför möten och andra mer informella arbetssätt.

Elevhälsoteamen lyfter ett antal framgångsfaktorer utifrån sitt sätt att organisera elevhälsoarbetet, som handlar om **samarbete** (t ex goda relationer och samarbete mellan olika professioner samt mellan EHT och pedagogisk personal, ett tillåtande klimat där olika kompetenser tas tillvara, tillgängligt stöd, konsultationer), **struktur** (t ex systematik för det förebyggande och främjande arbetet, EHT-struktur som möjliggör både elevfrågor och lärande, god mötesstruktur och gemensamma överenskommelser kring möteskultur), **förhållningssätt** (t ex engagemang, arbetsglädje, relationsskapande och flexibilitet) samt **specifika arbetssätt** (t ex motivationshöjande insatser, organiserade rastaktiviteter, frukost, välfungerande forum för trygghetsarbetet). Liknande punkter framkommer också i skolornas kvalitetsrapporter.

Skolorna beskriver flera utmaningar och idéer för utveckling. Flera uttrycker att elevhälsoarbetet huvudsakligen bedrivs på åtgärdande nivå. Det framkommer behov av att hitta systematik och en stödjande struktur i arbetet. Det lyfts idéer för att öka fokus på främjande och förebyggande arbetet för att inte fastna enbart i det åtgärdande arbetet. Vidare lyfts att arbetslagen med hjälp och stöd att utveckla såväl lärmiljöer som pedagogiska upplägg skulle kunna bli mer självgående kring elevärenden. Att elevhälsoarbete bedrivs i flera olika forum beskrivs som en utmaning. Det upplevs svårt med länkning och att nå ut med information och att hitta rätt kommunikationsvägar. Det lyfts behov att systematisera återkoppling och dialog mellan berörda. Några enheter önskar stöd med att organisera sitt elevhälsoarbete. Flera enheter har pågående arbete eller tankar på att öka det direkta utbytet mellan elevhälsa och pedagogisk personal, exempelvis öppen mottagningstid.

FINSPÅNG

Kvalitetsrapport 22/23 CBEH

Utifrån elevhälsoeftermiddagen och skolornas kvalitetsrapport framkommer det några tydliga områden att arbeta vidare med inom elevhälsa lokalt och centralt för att få en likvärdig elevhälsa i Finspångs kommun. Vi behöver skifta fokus från att till största delen arbeta åtgärdande till att arbeta förebyggande och främjande vilket våra styrdokument föreskriver. Kommunikation och länkning i elevhälsoarbetet är också något som vi behöver arbeta vidare med både lokalt och centralt.

A3: Stärka förutsättningar för en patientsäker medicinsk och psykologisk elevhälsa

Ledningen av den medicinska och psykologiska delen av elevhälsan har delvis haltat under året. Ansvarig verksamhetschef för den medicinska och psykologiska delen av elevhälsan avslutade sin tjänst under december månad. Medicinskt ledningsansvarig sköterska avslutade sin tjänst i maj och psykologiskt ledningsansvarig skolpsykolog har varit föräldraledig. Ett utvecklingsområde under våren har därför varit att komma på banan i dessa frågor. Samtliga ledningsfunktioner (verksamhetschefer och MLA/PLA) har deltagit i gemensam utbildning och påbörjat arbete med ett nytt ledningssystem för arbetet. Tid har avsatts för MLA- och PLA-arbete framåt.

Vilka är strategierna 23/24 utifrån analysen?

a) Stärka förutsättningarna för en likvärdig elevhälsa

Analys ökad upplevelse av nöjdhet, delaktighet och trygghet hos elever och vårdnadshavare

Strategi och aktiviteter 22/23

a) Stärka förutsättningarna för goda och främjande samarbeten.

1. Ansvara för sektorns arbete med SIP (Samordnad individuell plan).

2. Stärka kompetensen inom Centrala barn- och elevhälsan med inriktning mot mötesledning och facilitering.

Vad visar verksamhetens analys och vilka är effekterna?

Vad gäller nöjdhet, delaktighet och trygghet så har Centrala barn- och elevhälsan självklart både elever och föräldrar att utgå från, men ytterligare en viktig samverkanspart är de skolor som enheten har att stötta. Hur detta ser ut går inte att utläsa ur tillgängliga enkätresultat. Elever och föräldrar

FINSPÅNG

Kvalitetsrapport 22/23 CBEH

uttrycker ofta att de är tacksamma och nöjda över att få stöd från CBEH, vilket kanske ligger i sakens natur eftersom vi ibland kopplas in när det handlar om besvärliga och ibland infekterade situationer där familjer har stort behov av stöd. Medarbetarna vid CBEH strävar ofta efter att inta rollen som en brygga mellan skola och familj, men det kräver att samarbetet också fungerar bra mellan CBEH och respektive skola. Historiskt sett har detta samarbete ibland knakat, varför CBEH ser behov att jobba för en tydlig kommunikation samt tydlighet gällande olika funktioners uppdrag.

Under läsåret har elevhälsoschef och gruppchef för skolskötorskor och skolkuratorer träffat de flesta rektorerna för uppföljning av samarbetet. Denna utvärdering är otroligt viktig för att CBEH ska kunna rigga stöd till enheterna på bästa sätt och skruva på det som fungerar mindre bra. Merparten av det som framkommer vid möten med rektorer är av positiv karaktär. Önskemål som har framkommit, främst av mer tid till verksamhetsnära insatser, har beaktats i arbetet med att förändra det som tidigare benämnts som samverkansteam. Kommande läsår medverkar CBEH på något färre men mer likvärdigt mellan skolorna antal EHT, och frigör på så vis tid för att bidra i annat arbete på skolorna.

I skolenkäter och Om mig-enkäten framkommer att det finns utvecklingsbehov gällande upplevd tillgänglighet från elevhälsan. Målet är att såväl elever, föräldrar och skolpersonal ska tycka att det är lätt att få stöd vid behov. Centrala barn- och elevhälsan kommer att prioritera detta område inför kommande läsår.

A1: Ansvara för sektorns arbete med SIP

Under våren 2022 kom information om att skolan genom ett samverkansavtal i länet gjorts till en SIP-aktör (Samordnad individuell plan). Samverkan barn och unga samt ledningsgruppen för sektor utbildning beslutade att det bör finnas en lokal arbetsgång där Centrala barn- och elevhälsan säkerställer kvalitet i arbete och samverkan. Detta utifrån perspektiven att tillförsäkra berörd elev och familj rätt stöd men också att undvika friktion i samarbetet med redan befintliga aktörer. För att stärka SIP-arbetet har samtliga medarbetare på CBEH fått en grundutbildning i SIP i syfte att det på varje EHT ska finnas tillgång till en eller flera medarbetare som kan stödja skolan gällande bedömning av behov av samordning. Vidare har CBEH utsett fem särskilda mötesledare som utbildats ytterligare. Mötesledare har tagit fram en intern arbetsgång för SIP och har i uppdrag att planera och leda SIP-möten. Ännu ser vi inte några effekter av detta arbete, då mötesledare kommer att påbörja sitt faktiska arbete under hösten 2023. Bredare implementering behövs men redan nu har rektorer uttryckt sig positivt till att få stöd i SIP-arbetet.

A2: Stärka kompetensen inom Centrala barn- och elevhälsan med inriktning mot mötesledning och facilitering

Inom CBEH:s kontor har ett utvecklingsområde handlat om att stärka medarbetarnas förmåga till mötesledning och facilitering. Detta utvecklingsområde har bakgrunden dels en uppfattning att trots att möten är en så betydande del av enhetens arbete förekom det ibland möten som uppfattades som mindre produktiva. Vidare betonades i CBEH:s förväntansdokument vikten av ett professionellt och kompetent bemötande där medarbetarna i samverkan bidrar med respekt, trygghet och tydlighet vad gäller roller och ansvarsfördelning. Genomförda insatser har bestått av intern kollegial fortbildning kring metoder för mötesledning. Stort fokus låg här på tydlighet vad gäller roller och förväntningar, något som förväntas ha stärkt gruppen inte bara i egenskap av mötesledare utan

FINSPÅNG

Kvalitetsrapport 22/23 CBEH

också som samarbetspart. En önskan uttrycktes att några på kontoret skulle kunna stärkas med ytterligare utbildning, för att bli säkrare i att både leda egna möten men också att stödja skolorna med mötesledning vid behov. Med anledning av bristande tid och resurser har enbart mötesledarutbildning i SIP kunnat genomföras.

Ett fortsatt viktigt utvecklingsområde framåt för CBEH är att fortsätta det interna utvecklingsarbetet med att skapa samsyn inom enheten kring riktning i elevhälsoarbetet och att upprätthålla en hög samverkanskompetens med lösningsfokus hos samtliga medarbetare för att på ett funktionellt sätt kunna kroka arm med samtliga samverkanspartner.

Vilka är strategierna 23/24 utifrån analysen?

Samverkanspartner, elever och vårdnadshavare upplever elevhälsan som mer tillgänglig.

Analys lokala mål

Strategi och aktiviteter 22/23

a) Ökad kunskap i och utanför organisationen kring vad Centrala barn- och elevhälsan erbjuder för stöd.

1. Synliggöra CBEH:s professioner

2. Internt utvecklingsarbete

Vad visar verksamhetens analys och vilka är effekterna?

I slutet av 2022 fick CBEH en ny chef. Utifrån det så har det blivit naturligt att syna vår egen verksamhet utifrån rutiner, strukturer och olika uppdrag. Vi gjort mindre ändringar under året som rör dessa områden. Vi har ändrat om hur och var vi dokumenterar vårt interna arbete. Vi har tydliggjort chefernas olika ansvarsområden. Effekterna av detta arbete är svåra att se i dagsläget och kommer att följas upp under 2024. Vi har försökt att hitta nya vägar att samarbeta med skolorna.

Elevhälsochef och verksamhetschef EMI har besökt rektorerna på merparten av skolorna för samtal utifrån skolans behov och vad vi tillsammans kan utveckla för att öka vårt samarbete. Under samtalen har det framkommit att rektorerna överlag är nöjda med samarbetet med CBEH. Det upplevs lätt att få kontakt med CBEH och att man får stöttning då behov uppstår. Ibland kan det dock vara svårt att få till ett samarbete kring specifika uppdrag, exempelvis observationer, då CBEH:s medarbetare varit uppbokade i många regelbundna möten. Utifrån reflektioner från medarbetare samt underlag från samverkan mellan CBEH-chefer och rektorer har en förändring skett kring det som tidigare benämndes *samverkansteam*. För att öka likvärdigheten och skapa förutsättningar för att möta önskemål om mer faktiskt stöd kommer kontaktpersoner från CBEH att

FINSPÅNG

Kvalitetsrapport 22/23 CBEH

delta på EHT 1 gång/månad (2 gånger/månad på större enheter) och övrig tid finnas tillgängliga för uppdrag i verksamhet.

Elevhälsochefen har också utifrån dialog med rektorer samt ändrad lagstiftning kring elevhälsa arbetat tillsammans med sektorschefen och ledningsgruppen för att få syn på elevhälsan och dess utvecklingsområden utifrån ett huvudmannaperspektiv. Detta arbete har resulterat i att elevhälsoarbetet på sektorsnivå har blivit en återkommande samtalspunkt och en samsyn från sektorsledning att vi behöver utveckla vårt förebyggande och främjande arbete.

En tillgång och en utmaning för CBEH:s verksamhet är att flera olika professioner med helt olika förutsättningar ska samlas under ett och samma paraply. Olika professioner har tillkommit vid olika tidpunkter, vilket delvis innebär en utmaning för att skapa en vi-känsla. CBEH:s uppstart av läsåret 22/23 var tänkt också som en nystart kring att skapa en grupp med gemensamma mål men olika arbetsuppgifter. Medarbetarna identifierade behov av att öka kunskapen om vad CBEH erbjuder för stöd. Detta mynnade ut i två olika inriktningar för arbetet; dels ett internt utvecklingsarbete och dels ett arbete för att öka tydligheten kring CBEH:s olika professioner. Chefsbytet har som redan beskrivits också medfört ett behov av omtag kring vissa frågor.

A1: Synliggöra CBEH:s professioner

Två professionsgrupper arbetade under året specifikt med elevhälsoplan och med information på extern webbplats. Arbetet med webben har inte färdigställts och det är tydligt att styrgruppen på CBEH inte har gett tillräckliga förutsättningar för arbetet vare sig i form av tid eller uppföljning. Vi ser att det är centralt för ett gott samarbete att det framgår tydligt vilka arbetsuppgifter respektive profession har och vad man kan förvänta sig av varandra. Detta arbete behöver därför fortsätta. Språkteamet har tagit fram en film för att informera om sitt uppdrag, som har spridits till lärare i förskoleklass. En del enheter har visat filmen på föräldramöten. Språkteamet har fått positiv återkoppling både från berörda lärare men också från föräldrar som man träffat i skolorna.

A2: Internt utvecklingsarbete

Syftet med detta har varit både att skapa en vi-känsla men också att samtliga anställda på CBEH ska kunna bidra med kunskap om både det egna arbetet och vad kollegor kan bidra med. Vid läsårets start tog medarbetarna fram ett antal värdeord som mynnade ut i ett förväntansdokument som gäller för samtliga medarbetare. Som redan beskrivits har också alla medarbetare fördjupat sig i elevhälsoplanen och deltagit i workshop kring hur våra olika professioner kan samverka på ett bra sätt. Dessa aktiviteter har inte utvärderats och det är svårt att säga i vilken utsträckning de bidragit till målen. Bedömningen är att liknande aktiviteter behöver fortsätta kontinuerligt för att skapa förutsättningar för god samverkan inom och utanför CBEH.

Vilka är strategierna 23/24 utifrån analysen?

- a) Centrala barn- och elevhälsan utvecklar det systematiska kvalitetsarbetet.

Framtagande och förankring av kvalitetsrapport

Denna kvalitetsrapport har tagits fram av styrgruppen på Centrala barn- och elevhälsan bestående av elevhälsochef, gruppchef/verksamhetschef EMI, specialpedagog och utvecklingsstrateg. Medarbetarna har bidragit med underlag utifrån utvärderingar på individ- och professionsgruppsnivå.

Isabelle Vikström

Tjänsteutlåtande
2023-11-13
Dnr KS.2023.0090

1 (2)

Kommunstyrelsen

Återrapportering av genomförda insatser utifrån ungdomsenkäten Om mig 2022

Förslag till beslut

1. Att godkänna återrapportering av genomförda insatser utifrån ungdomsenkäten Om mig 2022

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen inhämtar årligen en återrapportering av genomförda insatser utifrån ungdomsenkäten Om mig.

Utifrån genomfört arbete under 2022 identifierade kommunövergripande arbetsgrupp för Om mig-enkäten två mål inför 2023: **fortsatt fokus på återkoppling av resultat och genomförda insatser till elever**, samt att **involvera ungdomslotsarna i enkätarbetet**. Merparten av skolorna har arbetet aktivt med att återkoppla resultat till elever och fler skolor än tidigare har också informerat vårdnadshavare i olika forum. Ungdomslotsarna har ännu inte involverats i enkätarbetet, men kontakt har etablerats inför 2024. Ungdomslotsarna kommer då att delta i nätverk för enkäten med förväntan att de ska kunna bidra med hälsofrämjande och förebyggande insatser utifrån olika områden i enkäten.

Arbetsgruppen pekade utifrån enkätresultat 2022 ut två områden som särskilt viktiga att fokusera på: **Hälsa, stress och mående**, samt **ANDTS** (frågor kring alkohol, narkotika, doping, tobak och spel). Utöver grundarbetet som främjar lärande och hälsa har man på skolorna också genomfört olika riktade insatser. Exempelvis har en skola beslutat om en digital utbildning för samtliga elever med fokus på olika aspekter av god hälsa. Andra skolor har fokuserat på relationer och stärkt undervisning i sex och samlevnad. Föräldrar har informerats om hälsorelaterade frågor via både föräldramöten och lärplattform. Skolkuratorer har arbetat vidare bland annat med hedersrelaterat våld och förtryck och vägledande samspel utifrån metoden ICDP. Centrala barn- och elevhälsan kommer under 23/24 att arbeta vidare med resultaten att många unga inte tycker att det är lätt att vända sig till elevhälsan.

Flera skolor uttrycker oro för ungas drogvanor även om enkätens resultat inte påvisar en ökning av droganvändning. Flera ser behov av kunskapshöjning inom ANDTS-området. Några enheter har jobbat specifikt med ANDTS och genomfört kompetensutveckling och informationstillfällen riktade till såväl personal som vårdnadshavare. I nätverket för enkäten har ett gott exempel för tobakspreventivt arbete lyfts, och skolorna kommer att fortsätta erfarenhetsutbyte kring det. Styrgruppen Samverkan barn och unga har beslutat att tillsätta en arbetsgrupp för att både revidera befintlig rutin för skolans och socialtjänstens arbete vid misstanke om droganvändning, samt för att arbeta med att skapa goda förutsättningar för det förebyggande och främjande ANDTS-arbetet.

Flera skolor lyfter att de under 2023 har jobbat mindre aktivt med enkäten än de brukar och önskar. Exempel på orsaker beskrivs vara tidsbrist, omsättning i personalgruppen,

Isabelle Vikström

2023-11-13

2 (2)

Dnr KS.2023.0090

en sårbar organisation för enkätarbetet samt att man fokuserat mer på resultat från andra enkäter. Ändå kan det konstateras att det skett mycket arbete på skolorna, vilket kan tolkas som att det för skolorna numera är självklart att använda de enkätresultat man får fram. Flera enheter lyfter att de avser att koppla ihop enkätresultat med övrigt kvalitetsarbete istället för att upprätta särskilda handlingsplaner för enkäten. En skola planerar att från och med 2023 års enkät involvera elever i analysarbetet av enkätens resultat.

Inför 2024 finns behov av ytterligare fortsatt arbete med återkoppling av resultat och att involvera såväl elever som vårdnadshavare mer i arbetet. Vidare behöver aktivt arbete med resultaten genomföras, liksom att påvisa kopplingen mellan enkätresultat och genomförda insatser för att synliggöra elevernas möjlighet att påverka sin situation. Slutligen behöver även fortsatt fler aktörer involveras i enkätarbetet, exempelvis ungdomslotsar, fritidsgården och socialtjänstens verksamheter.

Bilagor:

Återrapportering av genomförda insatser utifrån ungdomsenkäten Om mig 2022

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

UNGDOMSENKÄTEN OM MIG

Ungdomsenkäten Om mig

Återrapportering av genomförda insatser utifrån 2022 års enkät

Dokumentägare: Isabelle Vikström
23-11-08

Innehåll

Inledning	3
Insatser utifrån 2022 års enkät	3
Mål för 2023: Fortsatt fokus på återkoppling till elever, av resultat och av genomförda insatser utifrån enkäten	3
Mål för 2023: Att involvera ungdomslotsarna i arbetet.....	3
Hälsa, stress och mående	4
ANDTS.....	5
Målsättningar inför 2024.....	5

Inledning

Kommunstyrelsen inhämtar årligen en återrapportering av genomförda insatser och åtgärder utifrån ungdomsenkäten "Om mig".

När resultaten från 2022 års enkät blev tillgängligt genomförde den förvaltningsövergripande arbetsgruppen för ungdomsenkäten en genomlysning av materialet. Utifrån resultatet identifierades två områden som särskilt viktiga att fokusera på: Hälsa, stress och mående samt ANDTS (frågor som rör alkohol, narkotika, doping, tobak och spel). Arbetsgruppen såg behov av ökad kunskap om vad som påverkar hälsa/ohälsa, men också av riktade insatser som kan påverka hälsan hos unga samt av analys av hinder för att söka hjälp. Vad gäller ANDTS betonades ett välfungerande arbete på samtliga nivåer, med förebyggande, upptäckande och stödjande insatser.

Vid presentationer av och dialog kring enkäten under året har dessa områden lyfts särskilt. Det har funnits ett fortsatt stort intresse från kommunens olika verksamheter att ta del av enkätresultat och enkäten används kontinuerligt som underlag när olika frågor behöver genomlysas.

Insatser utifrån 2022 års enkät

Nedan beskrivs exempel på insatser och arbete som skett utifrån identifierade områden, med främst fokus på de deltagande skolorna men även några exempel på övergripande arbete i kommunen. Vidare beskrivs arbetet med de mål som arbetsgruppen för Om mig-enkäten upprättade inför 2023. Generellt lyfter flera enheter att de inte arbetat så aktivt med enkäten som de önskat och brukar göra. Man beskriver orsaker som tidsbrist, rektorsbyten och bristfällig organisation för arbetet. Skolorna har tidigare konstaterat att det blir sårbart på en skola om merparten av arbetet är avhängigt en ensam kontaktperson, men så ser det fortfarande ut på några enheter. Ett par skolor beskriver att de i år har valt att fokusera mer på resultat från andra enkäter än Om mig-enkäten.

Mål för 2023: Fortsatt fokus på återkoppling till elever, av resultat och av genomförda insatser utifrån enkäten

Här ser vi att merparten av skolorna har arbetat aktivt med att återkoppla enkätresultat till elever, men att någon enhet inte fått till detta av anledningar som beskrivits ovan. Fler skolor än tidigare har under året informerat föräldrar om enkätresultat, med övervägande god respons.

Mål för 2023: Att involvera ungdomslotsarna i arbetet

Ungdomslotsarna har under detta år arbetat för att lära känna kommunens och civilsamhällets olika verksamheter och komma igång med sitt eget uppdrag. De har inte involverats i arbetet med Om mig-enkäten under 2023. Däremot har kontakt etablerats inför 2024, då ungdomslotsarna kommer att delta i nätverk för enkäten.

Förhoppningen är att ungdomslotsarna kommer att kunna bidra med förebyggande och främjande insatser utifrån olika områden ur enkäten för att stärka skyddsfaktorer hos ungdomarna.

Hälsa, stress och mående

Här betonar flera enheter särskilt vikten av grundarbetet som sker på skolan. Att skapa en bra undervisning, funktionella lärmiljöer, goda relationer och så vidare främjar såväl lärande som hälsa. Utöver detta behövs även specifika insatser för att möta de svårigheter som uppmärksammas. Under läsåret 22/23 har skolkuratorerna arbetat med psykisk hälsa som ett prioriterat utvecklingsområde, och bland annat fokuserat på hedersrelaterat våld och förtryck och vägledande samspel utifrån metoden ICDP.

På en skola har man följt sina enkätresultat över tid, vilket resulterat i att man beslutat om att alla elever ska få en digital utbildning som heter "För alla unga". Den fokuserar på bland annat hjärnhälsa, stress och ANDTS-frågor, och arbetet ska utvärderas efter läsårets slut. Det ska bli intressant att följa detta arbete och se om det kan spridas till fler enheter. I enkäten 2022 såg vi för första gången en minskning av andelen tjejer i årskurs 8 som upplever daglig oro och ångest. En hypotes var att svaren kunde ha påverkats av att eleverna i anslutning till enkätens genomförande tagit del av en utbildning via elevhälsa och ungdomshälsa om att främja psykisk hälsa, och därigenom fått nya perspektiv på begreppen hälsa och ohälsa. I år har inte denna utbildning kunnat genomföras som planerat på en skola, vilket är väldigt synd och förhoppningsvis något som skolan åter kommer att kunna prioritera längre fram.

Några skolor har fokuserat på kärleksrelationer och bland annat genomfört informationstillfällen på det temat. Man har också arbetat för att stärka sex- och samlevnadsundervisningen och samarbetat både med föreläsare och ungdomshälsan i arbetet. Vi såg i enkäten 2021 att många elever var missnöjda med undervisningen kring ämnet. Det är därför glädjande att utvecklingsarbete fortsätter även om vi inte fått några nya enkätresultat att utgå från.

Flera enheter har genomfört insatser som riktar sig till föräldrar: man har informerat via Schoolsoft om olika aktuella frågor och man har lyft olika teman, t ex hälsofrämjande vanor, på föräldramöten. Kommunens förebyggande verksamhet Exitus har genomfört informationskvällar riktade till föräldrar, bland annat på teman som psykisk hälsa, relationsvåld bland unga samt droger.

Enkätresultaten som påvisar att alltför många ungdomar inte tycker att det skulle kännas lätt att vända sig till elevhälsan, har bidragit till att Centrala barn- och elevhälsan under 23/24 ska utreda hinder för att söka hjälp och arbeta för att elevhälsan ska upplevas som tillgänglig av såväl elever, vårdnadshavare och samverkansparter.

ANDTS

Inom området ANDTS så visade inte enkätresultaten på att substansbruket har ökat över tid. Däremot såg vi ett högt tobaksbruk bland elever och att många elever debuterat med tobak redan under mellanstadiet. Vi såg också att en hög andel killar i gymnasiet tyckte att det var ok att röka cannabis. Flera skolor uttrycker oro för ungas drogvanor, och väcker frågan om det finns ett mörkertal vi inte fångar upp med enkäten. Utifrån detta är det av stor vikt att det finns välfungerande rutiner för arbete med unga där man misstänker droganvändning. Skola och socialtjänst har tidigare arbetat fram en gemensam rutin för samarbete i frågan. Styrgruppen Samverkan barn och unga har beslutat att tillsätta en arbetsgrupp för att revidera befintlig rutin och i samarbete med kommunens ANDTS-samordnare skapa goda förutsättningar för det förebyggande och främjande ANDTS-arbetet.

På några skolor har man fokuserat specifikt på insatser inom ANDTS-området. Flera enheter uttrycker behov av kunskapshöjning rörande ANDTS. En enhet har genomfört kompetensutveckling för personalen med stöd av polis och Exitus. Man har också genomfört kunskapshöjande insatser för vårdnadshavare, genom att bjuda in Exitus till föräldramöte och genom informationsutskick. I nätverket för Om mig-enkäten har ett gott exempel på arbete med tobaksfri skoltid lyfts, och skolorna kommer fortsätta erfarenhetsutbyte kring det.

Målsättningar inför 2024

Flera enheter ser att man behöver och vill göra mer utifrån enkätens resultat. Man vill skapa tydligare kopplingar mellan det eleverna svarat i enkäten och de val av insatser som görs på skolan. Trots att flera skolor uttryckt att de av olika skäl inte haft möjlighet att arbeta med enkäten så som de hade önskat ser vi att det ändå skett mycket arbete. Det antyder att skolorna höjt ribban för sitt enkätarbete, och att det numera är självklart att de resultat man får fram också ska komma till användning på olika sätt. Man kan se att vi har en bit kvar till det som slås fast i strategisk plan: "Resultaten vi får från enkäten Om mig leder till aktiva handlingsplaner". Glädjande är att flera enheter ser att resultaten från Om mig-enkäten behöver kopplas ihop med skolans övriga kvalitetsarbete, och att resultaten ska genomsyra verksamhetsplanen snarare än att särskilda handlingsplaner ska upprättas.

En skola kommer från och med 2023 års enkät att låta elever bidra i analysen av enkäten. Detta ska bli mycket intressant att följa, och kan förhoppningsvis inspirera fler att involvera eleverna mer i enkätarbetet.

Målsättningarna från 2023 kommer att få följa med även in i 2024. Elever och föräldrar behöver fortsätta involveras mer både kring resultat och kring arbete med enkäten. Aktivt arbete med resultat behöver genomföras, liksom att påvisa koppling mellan enkätresultat och genomförda insatser för att synliggöra elevernas möjlighet att påverka sin situation. Slutligen behövs ytterligare insatser för att involvera fler aktörer i arbetet med enkäter, exempelvis ungdomslotsar, fritidsgården och socialtjänstens verksamheter.

Marie Lundström

Tjänsteutlåtande
2023-11-15
Dnr KS.2023.0078

1 (1)

Kommunstyrelsen

Internkontrollplan sektor social omsorg december 2023

Förslag till beslut

1. Att godkänna rapporteringen av internkontroll för sektor social omsorg december 2023

Beskrivning av ärendet

Internkontrollen för december 2023 omfattar följande kontrollmoment

- Kontroll att beviljade insatser verkställs, kvartal 3 2023
(Statistikrapportering till kommunfullmäktige i separat ärende)

Kontrollerna visar och följande åtgärder redovisas

Det är totalt 15 beslut under kvartal 3 2023, där det gynnande beslutet eller ett avbrott i verkställighet, helt eller delvis, inte har verkställts inom tre månader. Det är en minskning med 5 beslut i jämförelse med föregående kvartal. Den främsta minskningen har skett inom bostad med särskild service och daglig verksamhet. Av fem rapporterade ej verkställda beslut gällande servicebostad har två beslut verkställts och ett beslut återtagits av brukaren under rapporteringsperioden. I sin helhet har samtliga brukare inom bostad med särskild service erbjudits ett boende och några har tackat nej till erbjudandet. Sedan förra rapporteringsperioden har två avbrott i daglig verksamhet verkställts, vilket innebär att det enbart är ett avbrott i daglig verksamhet i nuläget

Samtliga rapporterade avbrott i verkställighet gällande korttidsvistelse har under rapporteringsperioden följts upp av handläggare. Vissa beslut om korttidsvistelse verkställs i stödfamilj och kommunen har fortfarande svårt att hitta stödfamiljer. Kommunens webbsida är uppdaterad med information om vad uppdraget innebär. Fler rekryteringssätt diskuteras för att hitta stödfamiljer. Fyra av de beslut om korttidsvistelse som är rapporterade som ej verkställda gäller korttidsvistelse i stödfamilj. Ett beslut om kontaktperson har rapporterats som avbrott i verkställighet.

Bilagor:

Månadsrapport internkontrollplan december 2023 sektor social omsorg

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

FINSPÅNG

Månadsrapport internkontrollplan dec 2023

Dec 2023 - Sektor Social omsorg

Innehållsförteckning

Information utfall	3
Utfall.....	3
Ej verkställda beslut	3

Information utfall

Alla kontrollmoment rapporteras vid olika tidpunkter under året och utfallen presenteras därför som "Senaste utfall" föregående och innevarande år. Kommentarsrubriken avslöjar för vilken period det senast utfallet är rapporterat.

Utfall

Ej verkställda beslut

Risk: Brukare får inte den insats som är beviljad

Kontrollmoment	Följs upp	Senaste utfall 2022	Senaste utfall 2023
Kontroll att beviljade insatser verkställs	Kvartalsvis	■ Stor avvikelse	■ Stor avvikelse

Kommentar Kvartal 3 2023

Sektor Social omsorg

Sammanfattning

Rapporteringskyldighet

Kommunerna har enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL) skyldighet att kvartalsvis rapportera alla gynnande biståndsbeslut, som inte har verkställts inom tre månader från beslutsdatum, till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Kommunen ska även rapportera alla gynnande biståndsbeslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Även delvis ej verkställda beslut och om del av verkställighet har avbrutits, ska rapporteras. Socialnämnden ska till fullmäktige lämna en statistikrapport över antalet gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader från beslutet eller som inte har verkställts inom tre månader från avbrottet i verkställigheten.

Kvartal 3 2023

Det är totalt 15 beslut under kvartal 3 2023, där det gynnande beslutet eller ett avbrott i verkställighet, helt eller delvis, inte har verkställts inom tre månader. Det är en minskning med 5 beslut i jämförelse med föregående kvartal. Den främsta minskningen har skett inom bostad med särskild service och daglig verksamhet.

Av fem rapporterade ej verkställda beslut gällande servicebostad har två beslut verkställts och ett beslut återtagits av brukaren under rapporteringsperioden. I sin helhet har samtliga brukare inom bostad med särskild service erbjudits ett boende och några har tackat nej till erbjudandet. Möjligheten att verkställa fler beslut har ökat då verksamhetsområdet har tagit två nya gruppboendestäder i drift samt ställt om en gruppboendestad till servicebostad.

Samtliga rapporterade avbrott i verkställighet gällande korttidsvistelse har under rapporteringsperioden följts upp av handläggare. Vissa beslut om korttidsvistelse verkställs i stödfamilj och kommunen har fortfarande svårt att hitta stödfamiljer. Kommunens webbsida är uppdaterad med information om vad uppdraget innebär. Fler rekryteringsätt diskuteras för att hitta stödfamiljer. Fyra av de beslut om korttidsvistelse som är rapporterade som ej verkställda gäller korttidsvistelse i stödfamilj. Ett beslut om kontaktperson har rapporterats som avbrott i verkställighet. Sedan förra rapporteringsperioden har två avbrott i daglig verksamhet verkställts, vilket innebär att det enbart är ett avbrott i daglig verksamhet i nuläget.

Kontrollmoment	Följs upp	Senaste utfall 2022	Senaste utfall 2023
----------------	-----------	---------------------	---------------------

Tabellen nedan visar de insatser där den enskilde väntat mer än tre månader på verkställighet, under kvartal 3 2023

Insatskategori/beslut	Nuläge	Antal dagar sedan beslut/avbrott
Bostad för vuxna LSS - servicebostad	Ej verkställt	1361
Bostad för vuxna LSS - servicebostad	Ej verkställt	1012
Bostad för vuxna LSS - servicebostad	Ej verkställt	711
Bostad för vuxna LSS - servicebostad	Ej verkställt	557
Bostad för vuxna LSS - servicebostad	Ej verkställt	368
Bostad för vuxna LSS - gruppbofastad	Ej verkställt	841
Bostad för vuxna LSS - gruppbofastad	Ej verkställt	282
Korttidsvistelse LSS	Avbrott	554
Korttidsvistelse LSS	Avbrott	257
Korttidsvistelse LSS	Ej verkställt	241
Korttidsvistelse LSS	Ej verkställt -	414
Korttidsvistelse LSS	Ej verkställt	227
Korttidsvistelse LSS	Ej verkställt	89
Kontaktperson LSS	Avbrott	194
Daglig verksamhet LSS	Avbrott	326

Marie Lundström

Tjänsteutlåtande
2023-11-15
Dnr KS.2023.0305

1 (2)

Kommunstyrelsen

Statistikrapporter avseende ej verkställda beslut enligt LSS och SoL, sektor social omsorg 2023, kvartal 3

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige

1. Att godkänna statistikrapport ej verkställda beslut enligt LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och SoL (Socialtjänstlagen), sektor social omsorg kvartal 3 2023

Beskrivning av ärendet

Enligt socialtjänstlagen (SoL 16 kap 6f §) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS 28h §) ska socialnämnden till fullmäktige lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska till fullmäktige även lämna en statistikrapport över hur många av nämndens gynnande beslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Rapporteringen ska ske en gång per kvartal.

Kommunerna har enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL) även skyldighet att kvartalsvis rapportera alla gynnande biståndsbeslut, som inte har verkställts inom tre månader från beslutsdatum, till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Kommunen ska även rapportera alla gynnande biståndsbeslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Även delvis ej verkställda beslut och om del av verkställighet har avbrutits, ska rapporteras. Om IVO gör bedömningen att den enskilde fått vänta oskäligt länge, kan de ansöka hos domstol om att kommunen ska få betala en särskild avgift (tidigare kallat vite).

Det är totalt 15 beslut under kvartal 3 2023, där det gynnande beslutet eller ett avbrott i verkställighet, helt eller delvis, inte har verkställts inom tre månader. Det är en minskning med 5 beslut i jämförelse med föregående kvartal. Den främsta minskningen har skett inom bostad med särskild service och daglig verksamhet. Av fem rapporterade ej verkställda beslut gällande servicebostad har två beslut verkställts och ett beslut återtagits av brukaren under rapporteringsperioden. I sin helhet har samtliga brukare inom bostad med särskild service erbjudits ett boende och några har tackat nej till erbjudandet. Möjligheten att verkställa fler beslut har ökat då verksamhetsområdet har tagit två nya gruppboendestäder i drift samt ställt om en gruppboendestad till servicebostad.

Samtliga rapporterade avbrott i verkställighet gällande korttidsvistelse har under rapporteringsperioden följts upp av handläggare. Vissa beslut om korttidsvistelse verkställs i stödfamilj och kommunen har fortfarande svårt att hitta stödfamiljer. Kommunens webbsida är uppdaterad med information om vad uppdraget innebär. Fler rekryteringssätt diskuteras för att hitta stödfamiljer. Fyra av de beslut om korttidsvistelse

Marie Lundström

2023-11-15

2 (2)

Dnr KS.2023.0305

som är rapporterade som ej verkställda gäller korttidsvistelse i stödfamilj. Ett beslut om kontaktperson har rapporterats som avbrott i verkställighet. Sedan förra rapporteringsperioden har två avbrott i daglig verksamhet verkställts, vilket innebär att det enbart är ett avbrott i daglig verksamhet i nuläget.

Tabellen nedan visar de insatser där den enskilde väntat mer än tre månader på verkställighet, under kvartal 3 2023

Insatskategori/beslut	Nuläge	Antal dagar sedan beslut/avbrott
Bostad för vuxna LSS - servicebostad	Ej verkställt	1361
Bostad för vuxna LSS - servicebostad	Ej verkställt	1012
Bostad för vuxna LSS - servicebostad	Ej verkställt	711
Bostad för vuxna LSS - servicebostad	Ej verkställt	557
Bostad för vuxna LSS - servicebostad	Ej verkställt	368
Bostad för vuxna LSS - gruppboad	Ej verkställt	841
Bostad för vuxna LSS - gruppboad	Ej verkställt	282
Korttidsvistelse LSS	Avbrott	554
Korttidsvistelse LSS	Avbrott	257
Korttidsvistelse LSS	Ej verkställt	241
Korttidsvistelse LSS	Ej verkställt -	414
Korttidsvistelse LSS	Ej verkställt	227
Korttidsvistelse LSS	Ej verkställt	89
Kontaktperson LSS	Avbrott	194
Daglig verksamhet LSS	Avbrott	326

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Åsa Karlsson

Tjänsteutlåtande
2023-11-20
Dnr KS.2023.1256

1 (1)

Kommunstyrelsen

*Ansökan om digitaliseringsmedel för digitalt kassasystem

Förslag till beslut

1. Att bevilja vård och omsorg digitaliseringsmedel för införandet av digitalt kassasystem
2. Att finansiering sker genom avsatta utvecklingsmedel för digitalisering med summan 50 000 kronor för 2023
3. Av de avsatta medlen för digitalisering finns för närvarande 1809 000 kronor vid beviljande av ovansökta medel finns 1759 000 kronor kvar
4. Att paragrafen justeras omedelbart

Beskrivning av ärendet

Vård och omsorg bedriver träffpunktsverksamhet för seniorer. En träffpunkt är en mötesplats för seniorer, där deltagare kan umgås och delta på aktiviteter. Träffpunkterna är öppnaverksamheter och kräver inga biståndsbeslut, de är heller inte avgiftsbelagda. Vissa aktiviteter som genomförs är dock förenade med en kostnad för besökaren, ett sådant exempel kan vara fika till ett självkostnadspris.

För att minimera kontanthantering och handkassar samt att möta seniorernas behov vill sektorn digitalisera kassahanteringen genom att införa digitalt kassasystem. Det digitala kassasystemet gör det möjligt att möta upp seniorernas efterfrågan om att kunna swisha, alternativt betala sin aktivitet med bankkort.

Målsättningen med ansökan är att kunna implementera digitala kassasystem på Östemalmsträffen och på Högbys träffpunkt Ankaret.

Vi ser att digitaliseringen bidrar till mål 10 i Agenda 2030 – då det främjar jämlikhet utifrån digitalisering och ålder.

Dialog

Önskemål från besökare på träffpunkten har vid flertalet tillfällen framförts till enhetschefen. Önskemålet handlar om att kunna swisha alternativt använda bankkort vid betalning av aktiviteter som genererar kostnader för besökaren. Genom att införa digitalt kassasystem kommer vi att kunna tillmötesgå önskemålet.

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Filip Ardryd

Tjänsteutlåtande

1 (1)

Dnr KS.2022.1108

Kommunstyrelsen

Planbesked - Bilen 1

Förslag till beslut

1. Att bevilja planbesked för Bilen 1
2. Att avgift för planbesked tas ut med 10 500 kr enligt gällande taxa
3. Att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram detaljplan för Bilen 1

Beskrivning av ärendet

21 augusti 2023 inkom en ansökan om planbesked till samhällsplaneringsenheten. Ansökan innebär en utveckling av fastigheten Bilen 1 i Finspångs tätort. Exploatören vill i enlighet med översiktsplanen och Vision 30/35 utveckla fastigheten med bostäder. Nuvarande användning på fastigheten är bilservice, den nyttjas dock inte för nuvarande. Samhällsplaneringsenheten ser positivt på planbeskedsansökan då det skulle kunna tillskapa bostäder centralt i Finspångs centralort, samt att fastigheten inte utnyttjas för sitt nuvarande syfte.

Planarbetet beräknas kunna påbörjas under 2025, med färdigställande under 2027.

Ekonomiska eller organisatoriska konsekvenser och finansiering

Innan detaljplanearbetet påbörjas kommer ett plankostnadsavtal att upprättas mellan Finspångs kommun och exploatören. Plankostnaden debiteras enligt gällande taxa vid undertecknandet av plankostnadsavtalet. Exploatören står för samtliga kostnader för upprättandet av detaljplanen samt erforderliga utredningar och underlag.

Dialog

Detaljplanen kommer att följa detaljplaneprocessen som är styrd i Plan- och Bygglagen (PBL). Det innebär att samråd/granskning och annan dialog kommer föras med de som bedöms som sakägare i planförslaget.

Beslutet skickas till

Samhällsplaneringsenheten

Bilagor:

Planbesked - Bilen 1

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

PLANBESKEDSUTREDNING

FINSPÅNG

Planbesked för Bilen 1

2023-09-28, KS.2022.1108

FINSPÅNG

Innehåll

1. Förvaltningens bedömning	3
2. Faktauppgifter	3
3. Beskrivning av ärendet	3
3.1 Föreslagen bebyggelse och utformning	5
4. Tidigare ställningstaganden	5
4.1 Översiktsplan	5
4.2 Detaljplan	6
4.3 Riksintresse	7
4.4 Landskapsbild	7
5. Natur och kultur	7
6. Störningar och risker	8
6.1 Förorenad mark	8
6.2 Buller	8
6.3 Farligt gods	8
6.4 Översvämning	8
6.5 Dagvattenhantering	9
6.6 Miljökvalitetsnormer	9
6.7 Geoteknik samt risk för ras och skred	10
7. Teknisk försörjning	10
8. Gator och trafik	10
8.1 Gatunät, infart	10
8.2 Kollektivtrafik	10
8.3 Gång- och cykelvägar	10
8.4 Parkering	11
9. Offentlig service	11
10. Ekonomi	11
10.1 Kostnader för detaljplanarbetet	11
10.2 Exploateringsavtal	11
11. Arbetssätt och organisation	11
11.1 Planförfarande	11
11.2 Bedömning av resursbehov	11
11.3 Tidplan	12
12. Utredningar	12
12.1 Preliminärt utredningsbehov	12

FINSPÅNG

1. Förvaltningens bedömning

Förvaltningen ställer sig positiv till att utveckla området för bostadsbebyggelse genom upprättande av ny detaljplan för fastigheten Bilen 1.

Förslaget ligger i linje med kommunens gällande översiktsplan och visionen om att växa till 30 000 invånare år 2035.

Det finns ett antal frågor som behöver utredas vidare i det fortsatta detaljplanearbetet, se rubrik *Preliminärt utredningsbehov* nedan.

2. Faktauppgifter

Fastighet:	Bilen 1
Ägare:	Bezo Bilen AB
Sökande:	Bezo Bilen AB
Areal:	3012 m ²
Detaljplan:	DP 201
Markanvändning, enligt detaljplan:	Bilservice
Föreslagen markanvändning:	Bostäder och centrumverksamhet
Begäran inkom:	2022-10-20
Komplettering inkom:	2023-08-21

3. Beskrivning av ärendet

Den 21 augusti 2023 inkom en begäran om planbesked för fastigheten Bilen 1 till Finspångs kommun för upprättande av ny detaljplan. Sökande vill utveckla

FINSPÅNG

området för bostäder, byggnader för äldre och personer med funktionsnedsättning eller för centrumändamål.

Figur 1: Exploatörens förslag till planområde.

FINSPÅNG

3.1 Föreslagen bebyggelse och utformning

Figur 2: Situationsplan som visar exploitörens intentioner med detaljplanen.

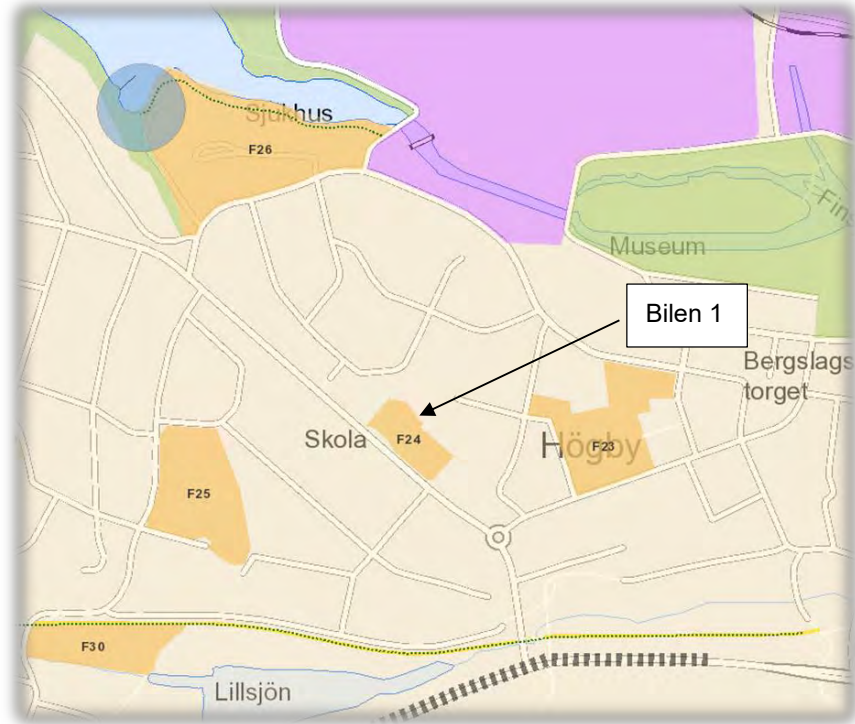
4. Tidigare ställningstaganden

4.1 Översiktsplan

I kommunens översiktsplan står Bilen 1 och Bilen 2 som ett förtätningsområde (F24). Om förtätningsområdet står det att "Området utvecklas för bostäder och centrumändamål och är lämpligt för en högre bebyggelse. I det fortsatta arbetet måste eventuell sanering av markföroreningar, luft, trafikbuller, risker från farligt gods samt risk för översvämning i samband med skyfall utredas vidare."

FINSPÅNG

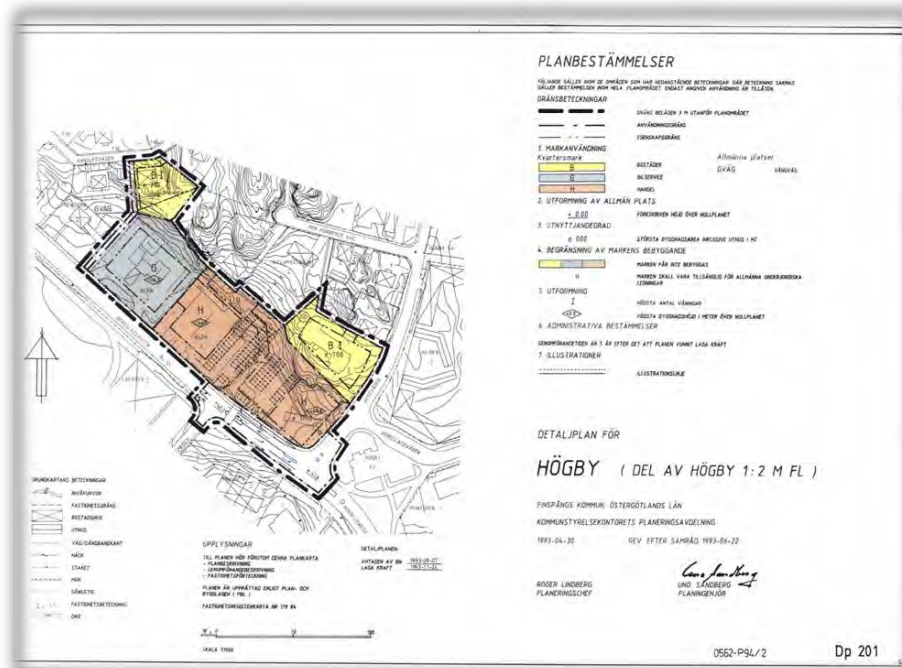
Figur 3: Utsnitt ur Finspångs kommuns digitala översiktsplan: <https://ext-gisapp.finspang.se/portal/apps/MapSeries/index.html?appid=bc1eb4c70942475ca9d66f7841a42718>

4.2 Detaljplan

Bilen 1 är sedan tidigare planlagd för bilservice som får uppföras med en byggnadshöjd på 46 meter över nollplanet.

FINSPÅNG

Figur 4: Visar plankartan till den gällande detaljplanen.

4.3 Riksintresse

Området ligger inom område som totalförsvaret pekats ut som stoppområde för höga objekt samt influensområde för lufttrum.

4.4 Landskapsbild

På den västra sidan av Bergslagsvägen ligger Bergska skolan. Den är uppförd i 4 våningar och är den byggnad med högst våningsantal i området. På norra sidan av Bergslagsvägen är byggnader uppförda i främst två våningar men tack vare den kuperade terrängen (där exempelvis de flesta bostadshusen i området ligger) bedöms området vara tåligt mot högre bebyggelse. Grönskan längsmed Bergslagsvägen är minimal och stora områden är hårdgjorda av olika skäl.

5. Natur och kultur

Området är redan exploaterat med liten grönska kvar på fastigheten. Inget strandskydd finns på denna plats och befintliga byggnader hyser inga kända kulturvärden.

FINSPÅNG

6. Störningar och risker

6.1 Förorenad mark

Bilen 1 är utpekad som potentiellt förorenad med riskklass 2. Detta grundar sig i de verksamheter som har bedrivits på fastigheten i form av biltvätt och fordonsverkstad. I ett planarbete behöver detta utredas och vid ett genomförande av detaljplanen behöver eventuella tillräckliga åtgärder genomföras för föroreningsnivåerna ska hamna under gränsvärdet för känslig markanvändning (KM). Exempel på föroreningar som skulle kunna finnas på platsen är petroleumämnen (kolväten, PAH:er, olja) i jord och grundvatten. Det var tidigare på platsen även en mack med drivmedelshantering men denna har avyttrats sedan länge och platsen sanerades i samband med avyttringen.

6.2 Buller

Trafikbuller förekommer från riksväg 51. Områdets bullersituation och rimliga åtgärder behöver utredas vidare under fortsatt detaljplanearbete.

6.3 Farligt gods

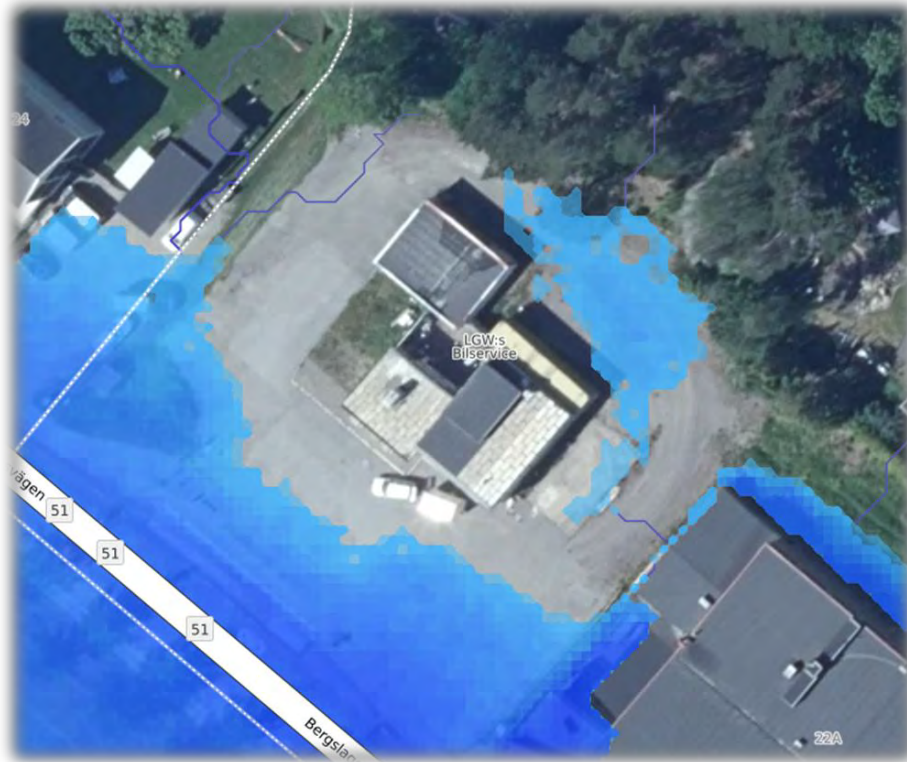
På riksväg 51 förekommer transporter med farligt gods. En utveckling av området behöver ta hänsyn till riskerna kring farligt gods. Ett genomförande av detaljplanen kan också kräva åtgärder för att uppnå en godkänd nivå ur säkerhetssynpunkt. Dock planeras det för att en förbifart av riksväg 51 ska projekteras och byggas varpå farligt gods inte längre kommer föras längs planområdet. Beroende på hur detta arbete fortskrider behöver detta utredas vidare under ett planarbete.

6.4 Översvämning

Delar av planområdet översvämmas vid kraftiga skyfall. Det är även viktigt att i planarbetet utreda hur avvattningsnorr om befintlig byggnad genomförs på bästa sätt för att uppnå syftet med den delen av fastigheten.

FINSPÅNG

Figur 5: Visar hur området översvämmas vid ett hundraårsregn.

6.5 Dagvattenhantering

En god dagvattenhantering behöver ske inom fastigheten för att minska tillförseln av vatten i den stora lågpunkt som ligger vid Bergslagsvägen och Bergska skolans allmänna utrymmen.

En ny detaljplan får inte ge upphov till försämrade möjligheter att uppnå MKN i recipienten. Därav behöver föroreningsnivåer och tillräckliga reningsåtgärder utredas under ett planarbete.

6.6 Miljö kvalitetsnormer

Luft

Kommunen bedömer att miljö kvalitetsnormer för luft inte riskerar att överskridas inom aktuellt område. Det är dock viktigt att i ett planarbete säkerställa att MKN inte försämras.

Vatten

Vattenförekomst Glan. Otillfredsställande ekologisk status på grund av dammar, barriärer och slussar, hydromorfologisk påverkan från jordbruket, överskridet

FINSPÅNG

gränsvärde för fosfor i ytvatten, övergödning, påverkan av näringsvärden från urban markanvändning. Vattenförekomsten uppnår ej god kemisk status.

Miljökvalitetsnormer för vatten behöver hanteras tillsammans med dagvattenhanteringen i ett planarbete.

6.7 Geoteknik samt risk för ras och skred

Enligt SGU's jordartskarta består området av postglacial lera och glacial lera.

Det finns ingen känd risk för ras och skred i området. Vid ökad belastning på marken är det dock oklart hur den kommer att reagera, och därmed behöver det utredas i ett planarbete.

7. Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Området ligger inom verksamhetsområdet för vatten och avlopp.

Övriga ledningar

Området ligger centralt i Finspångs tätort så därmed är fastigheten redan utrustad med den nödvändiga infrastrukturen. En ledningskoll behöver dock genomföras i ett planarbete för att säkerställa ledningarna lokaliseringar.

8. Gator och trafik

8.1 Gatunät, infart

Infart till fastigheten föreslås lösas via Bergslagsvägen. Detta ses som lämpligt i och med den låga hastigheten på riksvägen. I planarbetet är det viktigt att dialog förs med Trafikverket då de är väghållare.

8.2 Kollektivtrafik

I direkt anslutning till planområdet finns väl trafikerad busshållplats med stadstrafik, landsbygdstrafik och expressbuss.

8.3 Gång- och cykelvägar

Det finns en gång- och cykelväg längs Bergslagsvägen. Frågan om gång- och cykelvägnät inom det nya området behöver hanteras i det fortsatta detaljplanarbetet. Även en upptrampad stig finns mellan Nanolfsvägen och Bergslagsvägen som används flitigt i och med att den är tydligt upptrampad.

FINSPÅNG

8.4 Parkering

Parkering sker på kvartersmark inom den egna bostadsfastigheten. Om detta inte är möjligt behöver alternativ lösning utredas och en plan för detta fastställas under ett planarbete.

9. Offentlig service

Offentlig service finns tillgängligt i Finspångs tätort.

10. Ekonomi

10.1 Kostnader för detaljplanearbetet

Innan detaljplanearbetet startas kommer att plankostnadsavtal upprättas mellan Finspångs kommun och exploatören. Plankostnaden debiteras enligt gällande taxa vid undertecknande av plankostnadsavtalet.

Exploatören står för samtliga kostnader för upprättandet av detaljplanen samt erforderliga utredningar och underlag.

10.2 Exploateringsavtal

Innan detaljplanen antas kommer ett exploateringsavtal upprättas mellan Finspångs kommun och exploatören.

11. Arbetssätt och organisation

11.1 Planförfarande

Detaljplaneprocessen föreslås kunna genomföras med standardförfarande.

11.2 Bedömning av resursbehov

Följande kompetenser bedöms behövas för planläggning:

- Planarkitekt
- Mark- och exploateringsingenjör
- Miljöstrateg

FINSPÅNG

11.3 Tidplan

Arbetet med att ta fram en ny detaljplan kan påbörjas tidigast under år 2025, med färdigställande tidigast år 2027.

12. Utredningar

12.1 Preliminärt utredningsbehov

Inför fortsatt detaljplanearbete bedömer förvaltningen att följande frågor behöver utredas vidare:

- Dagvattenhantering, inkl MKN Vatten
- Översvämningsrisk inkl. 100-årsregn med klimatfaktor
- Översiktlig geoteknisk utredning
- Förorenad mark
- Buller
- Farligt gods

Helene From

Tjänsteutlåtande
2023-10-24
Dnr KS.2023.0002

1 (1)

Kommunstyrelsen

***Omföring av driftbudget för drift exploatering**

Förslag till beslut

1. Att sektor samhällsbyggnad erhåller driftbudget om 500 000 kr från kommungemensamma medel
2. Att paragrafen justeras omedelbart

Beskrivning av ärendet

I strategisk plan 2023-2025 finns 500 000 kronor avsatt i budget för drift exploatering år 2023 bland kommungemensamma medel.

I ärendet KF 2022 §50 Årsredovisning 2021 Finspångs kommunkoncern beslutades bland annat att under eget kapital markera medel för köp av skyttepaviljong i samband med exploatering om 500 000 kronor. Paviljonger köptes sedermera under 2022 med avsikten att senare rivras. Sektor samhällsbyggnad avser att använda 2023 års budgeterade medel för att verkställa rivningen.

För att kunna finansiera åtgärden önskar sektor samhällsbyggnad att avsatt budget överförs från kommungemensamma medel till sektorn.

Ekonomiska eller organisatoriska konsekvenser och finansiering

Bedömningen är att nettokostnaden för åtgärden kommer att uppgå till 500 000 kr.

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Ida Monberg

Tjänsteutlåtande
2023-10-27
Dnr KS.2023.1192

1 (2)

Kommunstyrelsen

*Bildande av säkerhetsråd

Förslag till beslut

1. Att skapa ett rådgivande organ för kommunstyrelsen gällande säkerhetsfrågor, inklusive bland annat krishantering, civilt försvar, brottsförebyggande arbete
2. Att anta förslag till reglemente för säkerhetsrådet, samt ge förvaltningen i uppdrag att föra in detta i reglemente för kommunstyrelsens beredningar och rådgivande organ (KS.2022.1243)
3. Att omkostnaderna för rådet (maximalt 12.000kr/år) finansieras inom kommunstyrelsens budgetram

Beskrivning av ärendet

De senaste årens händelser har aktualiserat frågor som rör krisberedskap och anpassningsförmåga hos invånare, näringsliv, kommunorganisation och enskilda medarbetare. Vi har mött effekter av pandemi, krig i Europa, en hotande energikris och klimatförändringar. Dessa erfarenheter lär oss vikten av tydlighet gällande ansvar, struktur, samverkan och kommunikation vid extraordinär händelse eller krig.

Krisberedskap, kontinuitetsplanering, civilt försvar, räddningstjänst, säkerhetsskydd, signalskydd och brottsförebyggande arbete handlar alla om att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera kriser, krig och att upprätthålla samhällets funktionalitet. Enligt ansvarsmodellen ska ansvaret delas mellan ett stort antal offentliga och privata aktörer så som myndigheter, kommuner, regioner och företag.

Kommunen har enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ett geografiskt områdesansvar i händelse av kris och höjd beredskap. Kommunen ska inom sitt geografiska område verka för att olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planering- och förberedelsearbete.

Frågor om trafik och infrastruktur, samt brottsförebyggande arbete hanteras främst i andra kommunala råd med kan även beröras i detta säkerhetsråd då det finns gemensamma beröringspunkter med arbetet för civilt försvar och höjd beredskap.

Ekonomiska eller organisatoriska konsekvenser och finansiering

Kommunen tillhandahåller om inget annat anges, lokal, enklare förtäring vid möten/utbildningstillfällen samt föredragshållare/utbildare. Respektive deltagare står för egna eventuella tillkommande omkostnader så som exempelvis rese- och arbetstidsrelaterade kostnader.

Den årliga kostnaden för rådets verksamhet beräknas till 12.000kr/år och finansieras genom kommunstyrelsens egen budgetram.

Ida Monberg

2023-10-27

2 (2)

Dnr KS.2023.1192

Beslutet skickas till

Sektorchef samhällsbyggnad
Kansli- och utvecklingschef

Bilagor:

Förslag till reglemente för säkerhetsrådet

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Förslag till reglemente för säkerhetsrådet

Säkerhetsrådets syfte är att stärka kommunen, dess invånare och företagens förmåga till trygghet, kontinuitet, krishanteringsförmåga samt förberedelse för höjd beredskap och krig genom regelbundna träffar (2ggr/år).

Målet med rådet är att:

- få ökad kunskap inom det säkerhets- och trygghetsskapande arbetet inom civil beredskap samt höjd beredskap
- erhålla kännedom om varandras verksamheter, behov och förutsättningar i säkerhetsfrågor och krisförebyggande arbete, för att skapa en perspektivförståelse inför en extraordinär händelse eller kris
- tydliggöra ansvarsområden vid behov inom säkerhetsområdet
- upprätta en struktur för samverkan före och under bland annat extraordinära händelser och kris

Säkerhetsrådet ska vara sammansatt av tre kommunpolitiskt förtroendevalda och högst 22 ledamöter från exempelvis näringsliv, föreningsliv, organisationer och annan offentlig verksamhet i Finspångs kommuns geografiska område. I största möjliga mån ska rådet vara representativt för samhället. Respektive inbjuden aktör beslutar själv om deltagande och vem som ska representera dem vid rådets möten.

Kommunstyrelsen presidium utgör även säkerhetsrådets presidium. Detta presidium – tillsammans med koordinator - beslutar de övriga medlemmarna.

Rådet har tjänstemannastöd i form av koordinator (intern sakkunnig) vilken har möjlighet till adjungering av ytterligare sakkunnig beroende på vilka frågor som behandlas samt sekreterare.

Vid mötena förs mötesanteckningar.

Evelina Evertsson

Tjänsteutlåtande
2023-11-14
Dnr KS.2023.1176

1 (2)

Kommunstyrelsen

*Dispensansökan gällande dygnstjänstgöring för personlig assistans, social omsorg

Förslag till beslut

1. Att godkänna dispens under ett år för fortsatt schemaläggning av dygnspass i de tre aktuella personlig assistans ärendena från och med 1 februari 2024

Beskrivning av ärendet

Personlig assistans beslutas enligt Lag (1993:387) om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS). Av lagen framgår att med personlig assistans avses personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med ett eller flera grundläggande behov.

För de av dispensansökan aktuella ärenden har brukaren behov av assistans 24 timmar per dygn. För att begränsa antalet personer brukare kommer i kontakt med behövs fortsatt schemaläggning av dygnspass.

Personlig assistans i Finspångs kommun är under pågående anbudsbegäran, målsättningen är att extern arbetsgivare ansvarar för personlig assistans från och med 2024-03-01. Av denna anledning önskar kommunen kunna behålla nuvarande schemaläggning med 24-timmarspass för att inte brukaren ska behöva påverkas av ytterligare förändringar.

Av Bilaga J (Särskilda bestämmelser för viss jourtjänstgörande personal) till Allmänna bestämmelser finns särskilda möjligheter till avvikelse för personlig assistent, ledsagare och avlösare. Avvikelsen gäller att vid planering av ordinarie arbetstid och jourpass kan 20 timmar överstigas och då uppgå till som högst 24 timmar, om det är nödvändigt för att säkerställa den enskildes rättigheter och friheter som följer av lag. Beslut om sådan avvikelse kan endast fattas då inga andra rimliga åtgärder står till buds.

Arbetsgivarens beslut om att förlägga längre pass än 20 timmar ska fattas på högsta nivå i organisationen och föregås av förhandling enligt MBL. Beslutet ska sedan rapporteras till berörda centrala parter innan det kan verkställas. Centrala parter arbetsnämnd har möjlighet att överpröva beslutet.

Ekonomiska eller organisatoriska konsekvenser och finansiering

Av tilläggsöverenskommelsen till AB § 13 mom. 5, Överenskommelse om möjlighet till dispens från Allmänna bestämmelser § 13 mom. 5 i samband med planerad arbetstidsförläggning framgår i § 6 följande: *arbetsgivaren ska erbjuda årlig hälsoundersökning för de arbetstagare som omfattas av en dispens*. Kostnaden kommer att belasta personlig assistans.

Beslutet skickas till

Sveriges kommuner och regioner (SKR)

Evelina Evertsson

2 (2)

Dnr KS.2023.1176

Bilagor:

Dispensansökan dygntjänstgöring personlig assistans
MBL §11 , ansökan om dispens, personlig assistans Bilaga J
Riskbedömning gällande dispens av tidsregler arbetsgrupp 1
Riskbedömning gällande dispens av tidsregler arbetsgrupp 2
Riskbedömning gällande dispens av tidsregler arbetsgrupp 3

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Dispensansökan personlig assistans social omsorg

1. Ange om begäran avser avvikelser från AB § 13 mom. 5 eller bilaga till AB och i så fall vilken.

AB, Bilaga J – 2. § 13 mom. 5 och § 22 mom. 6 tillförs följande. Möjlighet till avvikelse för personlig assistent, ledsagare och avlösare

2. Vilken verksamhet och vilka delar av verksamhet är aktuell/aktuella för begäran av dispens?

Delar av verksamheten inom personlig assistans är aktuell för begäran av dispens. I nuläget består Finspångs personliga assistans av tio ärenden. Dispensen avser tre av dessa där brukarens behov särskilt behöver tas i beaktning.

3. Vilken/vilka yrkesgrupper är berörda av begäran om dispens och hur många arbetstagare i dessa grupper skulle beröras?

I de tre aktuella ärendena arbetar idag totalt 16 personliga assistenter som omfattas av dispensansökan.

4. Beskriv hur verksamheten är bemannad och hur belastningen ser ut. Ange om det saknas specifik kompetens eller dylikt. Om så är fallet vilken/vilka kompetenser saknas och vilka konsekvenser får det?

Personlig assistans enligt 9 § a Lag om stöd och service för vissa funktionshindrade avses ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov). I de för dispensansökan aktuella ärendena har brukaren behov av assistans 24 timmer per dygn. För att minimera antalet personer som brukaren får stöd av sker byte av personal en gång per dygn.

5. Beskriv om det finns specifika faktorer kopplade till tredje man (till exempel patient, brukare, barn, civilsamhälle eller dylikt) som särskilt behöver beaktas när verksamheten bemannas.

I samtliga för dispensansökan aktuella assistansgrupper är det tredje man det vill säga brukare som särskilt behöver beaktas när verksamheter bemannas. På grund av brukarnas särskilda behov finns svårighet i att ha flera assistenter i sin närhet, utifrån detta är verksamheten utformad på så sätt enligt 9 § a Lag om stöd och service för vissa funktionshindrade.

Den enskilde bör ha ett avgörande eller mycket stort inflytande på vem som anställs som assistent. Han eller hon ska också ha ett stort inflytande över när och hur hjälpen ska ges, det vill säga kunna bestämma över sin livssituation.

6. Finns det andra faktorer som påverkar möjligheten att bemanna, så som hög andel deltidsarbete, frånvaro, svårigheter att rekrytera eller dylikt?

Då dispensen söks utifrån brukarens behov har inga andra faktorer beaktats.

7. Beskriv verksamhetens geografiska förutsättningar, till exempel om det rör sig om glesbygd med långa pendlingsavstånd eller dylikt?

Geografiska förutsättningar för samtliga ärenden är goda då de är i centralort, det har ändå ingen betydelse då dispens söks utifrån brukarens behov.

8. Ange genomsnittlig andel aktivt arbete under jour för berörd/berörda yrkesgrupp/yrkesgrupper. Bifoga statistik om sådan finns att tillgå.

I schemalagningen finns inget planerat aktivt arbete under juren. Jour enligt bilaga J används endast då brukaren har behov av akuta oplanerade insatser.

9. Beskriv förväntad utveckling och belastning på verksamheten under de kommande 12 månaderna.

Brukare med personlig assistans har en varaktig funktionsnedsättning vilket gör att det inte kommer förväntas någon positiv utveckling eller förändrad belastning på verksamheten.

Personlig assistans i Finspångs kommun är under pågående anbudsbegäran, målsättningen är att extern arbetsgivare ansvarar för personlig assistans från och med 2024-03-01. Av denna anledning önskar kommunen kunna behålla nuvarande schemaläggning med 24-timmarspass för att inte brukaren ska behöva påverkas av ytterligare förändringar.

10. Beskriv vilka åtgärder som har vidtagits för att arbetstid enligt AB eller tillämpning bilaga till AB ska kunna förläggas.

Det är ytterst brukarens behov som ligger till grund för dispensansökan, därav ser arbetsgivaren inga andra möjliga åtgärder att vidta i nuläget.

11. Beskriv varför det krävs en dispens och utveckling varför arbetstid och jourtid, som sammantaget uppgår till 20 timmar, inte är tillräckligt för verksamheten. Beskriv också vilka konsekvenser en sådan schemaläggning skulle medföra för verksamheten.

Brukaren blir direkt negativt påverkad av flera personalbyten under dygnet vilket blir konsekvensen av att minska antal timmar till 20 som assistenterna kan arbeta hos brukaren.

För de brukare som blir negativt påverkade av fler personalbyten och av att ha fler personal i sin närhet har Finspångs kommun prioriterat att minimera antalet brukarkontakter, vilket också intentionen är enligt 9 a § LSS.

12. Ange för hur lång tidsperioden dispensen krävs, vad som ligger till grund för detta.

Dispens ansöks för ett år i enlighet med förändringarna i allmänna bestämmelser. Då de för dispensansökan aktuella ärenden bedöms ha ett varaktigt behov av personlig assistans 24 timmar per dygn kommer dispens behöva sökas för ytterligare tid om ingen annan förändring sker.

FINSPÅNG

Datum: 2023-11-09
Plats: Kommunhuset, Bönnern
Finspångs kommun: Elin Eklund, HR- konsult,
Evelina Evertsson,
Bemanningscontroller,
Carina Jansson, Enhetschef

Fackliga representanter: Maria Beckman, Kommunal,

Förhandling enligt MBL § 11 gällande dispensansökan personlig assistans, social omsorg

Finspångs kommun har kallat till förhandling och parterna är eniga om att det är i enlighet med §11 MBL.

Bakgrund

Från och med 2023-10-01 gäller nya regler om dygnsvila enligt avtal Allmänna bestämmelser (AB). Grunden för beslut om avvikelser som innebär förläggning av arbete och jour över 20 timmar men som mest 24 timmar ska grunda sig på den enskildes behov av stöd för rättigheter och friheter som följer av lag samt att inga andra rimliga åtgärder står till buds för att klara detta. I Finspångs kommun sker schemaläggning inom personlig assistans enligt bilaga J (AB). För bilaga J gäller de nya dygnsreglerna från 2024-02-01.

Förhandlingsfråga

Finspångs kommun har för avsikt att ansöka om dispens att avvika från Bilaga J (AB) från 2024-02-01 för att fortsättningsvis kunna schemalägga arbetstid- och jourtid upp till 24 timmar.

Delar av verksamheten inom personlig assistans är aktuell för begäran av dispens. I nuläget består Finspångs personliga assistans av tio ärenden. Dispensen avser tre av dessa där brukarens behov särskilt behöver tas i beaktning.

Fackliga synpunkter

Kommunal har inget att erinra och står bakom beslutet att ansöka om dispens.

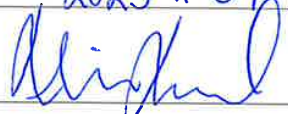
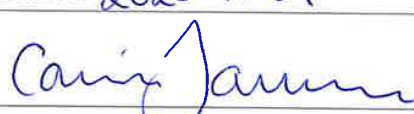

FINSPÅNG

Förhandlingen avslutas i enighet.

Bilaga

Dispensansökan samt riskbedömning

Datum: 2023-11-09	Datum: 2023-11-09
	
Elin Eklund	Carina Jansson
HR-konsult	Enhetschef

Fackligt ombud	Fackligt ombud
Datum: 2023-11-09	Datum:
	
Maria Beckman	
Kommunal	

Sektor: Social Omsorg

Verksamhet/arbetsplats: personlig assistans Datum: 8/11 2023

Diarienummer:

KONSEKVENSBESKRIVNING INFÖR ÄNDRING I VERKSAMHET

Denna mall används för dokumentation. Mer information om tillvägagångssätt finns i "Riskbedömning inför ändringar i verksamheten"
http://www.av.se/dokument/publikationer/adi/adi_575.pdf

1. Beskrivning av planerad ändring

Risker med att söka dispens utifrån att vi frångår regler om vilan.

2. Positiva arbetsmiljökonsekvenser av ändringen

Beskriv tänkbara positiva arbetsmiljökonsekvenser av ändringen.

3. Riskbedömning och handlingsplan

Genom riskbedömningen förebyggs ohälsa och olycksfall genom regelbunden undersökning av arbetsförhållanden. Riskbedömningen visar vilka fysiska och psykiska risker som finns på arbetsplatsen. När riskbedömningen är genomförd åtgärdas lämpligen de mest allvarliga riskerna först.

Alla risker som kommit fram ska dokumenteras. Beskriv riskerna så att man förstår vilka de är, var de finns och vad de gäller. Anteckna vilka risker som är allvarliga och vilka som inte är det. Skriv också ner alla åtgärder som inte vidtas omedelbart. Anteckna vem som är ansvarig för att åtgärderna genomförs och när det ska vara klart. På så sätt finns en handlingsplan som kan följas i det fortsatta arbetet. Låt också handlingsplanen ange när åtgärderna har kontrollerats.

RISKBEDÖMNING				HANDLINGSPÅN			
Beskrivning av de risker som ändringen medför	Mindre allvarlig risk	Allvarlig risk	Mycket allvarlig risk	Åtgärder – vad som ska göras för att ta bort/minska risken	Ansvarig	Klart när	Kontroll utfört Datum
Risk att medarbetaren inte får sin återhämtning som behövs	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i centrum, utan personalens arbetsmiljö.	Carina Jansson		
Risk för ökad sjukfrånvaro	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i centrum, utan personalens arbetsmiljö.	Carina Jansson		
Risk för försämrade arbetsmiljö	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i centrum, utan personalens arbetsmiljö.	Carina Jansson		
Risk att antal tillbud/olyckor sker till följd av att person inte får återhämtning	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i centrum, utan personalens arbetsmiljö.	Carina Jansson		
Risk att kvalitén i utförandet försämras.	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i	Carina Jansson		

FINSPÅNG

Sid 3 (3)

				centrum, utan personalens arbetsmiljö.			

4. Samverkansgrupp och personalens medverkan i riskbedömningen
20231108 Mia, Jenny

5. Uppföljning

Beskriv när och hur uppföljning av handlingsplanen ska göras.
Uppföljning sker i samband med arbetsplatsträffar.

Sektor: Social Omsorg

Verksamhet/arbetsplats: personlig assistans Datum: 31/10 2023.

Diarienummer:

KONSEKVENSBESKRIVNING INFÖR ÄNDRING I VERKSAMHET

Denna mall används för dokumentation. Mer information om tillvägagångssätt finns i "Riskbedömning inför ändringar i verksamheten"
http://www.av.se/dokument/publikationer/adi/adi_575.pdf

1. Beskrivning av planerad ändring

Risker med att söka dispens utifrån att vi frångår regler om vilan.

2. Positiva arbetsmiljökonsekvenser av ändringen

Beskriv tänkbara positiva arbetsmiljökonsekvenser av ändringen.

FINS PÅNG

Sid 2 (3)

3. Riskbedömning och handlingsplan

Genom riskbedömningen förebyggs ohälsa och olycksfall genom regelbunden undersökning av arbetsförhållanden. Riskbedömningen visar vilka fysiska och psykiska risker som finns på arbetsplatsen. När riskbedömningen är genomförd åtgärdas lämpligen de mest allvarliga riskerna först.

Alla risker som kommit fram ska dokumenteras. Beskriv riskerna så att man förstår vilka de är, var de finns och vad de gäller. Anteckna vilka risker som är allvarliga och vilka som inte är det. Skriv också ner alla åtgärder som inte vidtas omedelbart. Anteckna vem som är ansvarig för att åtgärderna genomförs och när det ska vara klart. På så sätt finns en handlingsplan som kan följas i det fortsatta arbetet. Låt också handlingsplanen ange när åtgärderna har kontrollerats.

RISKBEDÖMNING				HANDLINGSPPLAN			
Beskrivning av de risker som ändringen medför	Mindre allvarlig risk	Allvarlig risk	Mycket allvarlig risk	Åtgärder – vad som ska göras för att ta bort/minska risken	Ansvarig	Klart när	Kontroll utfört Datum
Risk att medarbetaren inte får sin återhämtning som behövs	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i centrum, utan personalens arbetsmiljö.	Carina Jansson		
Risk för ökad sjukfrånvaro	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i centrum, utan personalens arbetsmiljö.	Carina Jansson		
Risk för försämrade arbetsmiljö	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i centrum, utan personalens arbetsmiljö.	Carina Jansson		
Risk att antal tillbud/olyckor sker till följd av att person inte får återhämtning	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i centrum, utan personalens arbetsmiljö.	Carina Jansson		
Risk att kvalitén i utförandet försämras.	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i	Carina Jansson		

FINSPÅNG

Sid 3 (3)

				centrum, utan personalens arbetsmiljö.			

4. Samverkansgrupp och personalens medverkan i riskbedömningen
202310 Sofia, Mia. Per

5. Uppföljning

Beskriv när och hur uppföljning av handlingsplanen ska göras.
Uppföljning sker i samband med arbetsplatsträffar.

Sektor: Social Omsorg

Verksamhet/arbetsplats: personlig assistans Datum: 31/10 2023

Diarienummer:

KONSEKVENSBESKRIVNING INFÖR ÄNDRING I VERKSAMHET

Denna mall används för dokumentation. Mer information om tillvägagångssätt finns i "Riskbedömning inför ändringar i verksamheten"
http://www.av.se/dokument/publikationer/adi/adi_575.pdf

1. Beskrivning av planerad ändring

Risker med att söka dispens utifrån att vi frångår regler om vilan.

2. Positiva arbetsmiljökonsekvenser av ändringen

Beskriv tänkbara positiva arbetsmiljökonsekvenser av ändringen.

Postadress Finspångs kommun, 612 80 Finspång Besöksadress Bergslagsvägen 13-15
Tfn 0122-850 00 Fax 0122-850 33 E-post kommun@finspang.se Webbplats www.finspang.se

FINS PÅNG

Sid 2 (3)

3. Riskbedömning och handlingsplan

Genom riskbedömningen förebyggs ohälsa och olycksfall genom regelbunden undersökning av arbetsförhållanden. Riskbedömningen visar vilka fysiska och psykiska risker som finns på arbetsplatsen. När riskbedömningen är genomförd åtgärdas lämpligen de mest allvarliga riskerna först.

Alla risker som kommit fram ska dokumenteras. Beskriv riskerna så att man förstår vilka de är, var de finns och vad de gäller. Anteckna vilka risker som är allvarliga och vilka som inte är det. Skriv också ner alla åtgärder som inte vidtas omedelbart. Anteckna vem som är ansvarig för att åtgärderna genomförs och när det ska vara klart. På så sätt finns en handlingsplan som kan följas i det fortsatta arbetet. Låt också handlingsplanen ange när åtgärderna har kontrollerats.

RISKBEDÖMNING				HANDLINGSPPLAN			
Beskrivning av de risker som ändringen medför	Mindre allvarlig risk	Allvarlig risk	Mycket allvarlig risk	Åtgärder – vad som ska göras för att ta bort/minska risken	Ansvarig	Klart när	Kontroll utfört Datum
Risk att medarbetaren inte får sin återhämtning som behövs	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i centrum, utan personalens arbetsmiljö.	Carina Jansson		
Risk för ökad sjukfrånvaro	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i centrum, utan personalens arbetsmiljö.	Carina Jansson		
Risk för försämrade arbetsmiljö	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i centrum, utan personalens arbetsmiljö.	Carina Jansson		
Risk att antal tillbud/olyckor sker till följd av att person inte får återhämtning	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i centrum, utan personalens arbetsmiljö.	Carina Jansson		
Risk att kvalitén i utförandet försämras.	X			Om denna risk uppstår så får vi göra om schemat och inte sätta brukarens behov i	Carina Jansson		

FINSPÅNG

Sid 3 (3)

				centrum, utan personalens arbetsmiljö.			

4. Samverkansgrupp och personalens medverkan i riskbedömningen
20231031 Erika, Rosalina, Pia, Eva-Lena, Liza

5. Uppföljning

Beskriv när och hur uppföljning av handlingsplanen ska göras.
Uppföljning sker i samband med arbetsplatsträffar.

Kommunstyrelsen

Nominering av en ledamot till Centrum för kommunstrategiska studiers (CKS) styrelse för perioden 2024-2027

Förslag till beslut

1. Att nominera XX som ledamot i CKS styrelse för perioden 2024-2027

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har att nominera en ledamot till Centrum för kommunstrategiska studiers (CKS) styrelse för perioden 2024-2027.

På förslag är XX.

Beslutet skickas till

Centrum för kommunstrategiska studier
Kansliadministratörer
Lönespecialist Lena Lindberg

Bilagor:

Information om val till CKS styrelse 2023

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Information om styrelsen vid Centrum för kommunstrategiska studier (CKS) Linköpings universitetⁱ

Den här informationen riktar sig till kandidater till uppdrag som ledamot i styrelsen för Centrum för kommunstrategiska studier (CKS), Linköpings universitet och till de som är tillträdande ledamöter.

CKS är ett centrum för kommunforskning. CKS fungerar som en vetenskaplig resurs som tar sikte på att vara till nytta för kommunernas övergripande utvecklingsarbete. Målet för CKS verksamhet är att i nära dialog med kommun- och regionsektorn utveckla och fördjupa samhällsrelevant kunskap som på sikt kan vara stöd för en hållbar samhällsutveckling. Därtill är CKS en levande mötesplats för forskare och företrädare för kommuner, regioner och andra organisationer som verkar i sektorn.

Styrelsen är en viktig resurs för CKS verksamhet. Vi söker ledamöter till CKS styrelse som är intresserade av att aktivt delta i diskussioner om hur vår centrumbildning kan stärka sin verksamhet inom forskning och samverkan. Med stöd i diskussioner i styrelsen stärker vi vår förmåga att organisera för att forskning och samverkan inom det kommun- och regionstrategiska området är ömsesidigt berikande och bidrar med forskningsbaserad kunskap till de kommunala och regionala verksamheterna. Styrelsen har ett strategiskt rådgivande uppdrag och har uppdrag att besluta i några specifika frågor (som beskrivs mer i detalj nedan). I styrelsen deltar representanter för kommunen, regionen och olika delar av Linköpings universitet.

Eftersom det strategiska rådgivande uppdraget är i centrum för CKS styrelse kallas samtliga ledamöter (ordinarie och ersättare) till alla möten. Allas närvaro sker på lika premisser, undantaget de relativt få tillfällen då det sker omröstning. Vi ser gärna att ledamöterna, både ordinarie och ersättare, har en kontinuerlig närvaro då det bidrar avsevärt till ett framgångsrikt styrelsearbete.

Styrelsens arbete

CKS styrelse har möten fyra gånger varje kalenderår. Normalt äger mötena rum på plats i CKS lokaler i Norrköping. Undantaget de styrelsemöten som är mer "arbetande" som i normalfallet är ett möte varje år, arrangeras möten i hybridform för att underlätta närvaro.

Datum och tid för styrelsemöten under 2024 är beslutade enligt följande

- tisdagen den 12 mars kl. 13:15-16:00.
- tisdagen den 21 maj kl. 13:15-16:00.
- torsdagen den 12 september kl. 13:15-16:00
- onsdagen den 27 november kl. 13:15-16:00.

Var och en av de återkommande beslutspunkterna för styrelsen kan beskrivas kortfattat:

1. **Att ta inriktningsbeslut (sker vart tredje år):** Det här omfattar att arbeta med revideringar av Inriktningsdokument för CKS. Det nu gällande Inriktningsdokumentet beslutades av styrelsen i december 2021 och gäller för perioden 2022 till 2024. Det innebär att styrelsen behöver arbeta med revideringar av Inriktningsdokumentet under 2024 för att kunna fatta beslut om detta i december 2024. Det här betyder att det kommer att tillkomma mötestid under hösten 2024 utöver de som är listade ovan.

2. **Besluta om uppsatspris (sker varje år):** Styrelsen fattar beslut om uppsatspris på möte i september. Detta är ett pris som tilldelas författare till en kommun- eller regionstrategisk studentuppsats skriven vid Linköpings universitet. Inför detta ombeds styrelseledamöter att läsa uppsatser (ofta två) inför sitt beslut.
3. **Beslut om forskningsstöd (sker ungefär var tredje år):** Sådana beslut sker med längre mellanrum. Detta omfattar att besluta om att tilldela forskare vid Linköpings universitet (som inte är placerade vid CKS) medel för forskningsprojekt. Det senaste beslutet om forskningsstödet togs i december 2022. Inför detta beslut har styrelseledamöter i uppdrag att ta del av forskningsplaner som inkommer till CKS och att göra sig en bedömning av dessa.

Styrelsen arbetsutskott omfattar styrelsen ordförande och vice ordförande. Föreståndaren vid CKS är föredragande i såväl arbetsutskottet som i styrelsen. Även vetenskaplig ledare, avdelningschef och andra medarbetare vid CKS deltar på olika sätt för att förbereda styrelsens arbete och vid styrelsens möten.

Styrelsen tillsättning och sammansättning

Styrelsen tillsätts för en period om tre år. Styrelsen sammansättning finns beskrivet både i Instruktionen och i Avtalet enligt följande:

”CKS leds av en styrelse som består av nio ordinarie ledamöter inklusive ordförande och vice ordförande. Därutöver består styrelsen av åtta ersättare. Ledamöterna utses för tre verksamhetsår i taget. ... Styrelsen består av såväl externa som LiU-interna ledamöter. En extern ledamot väljs till styrelsens ordförande. En intern ledamot väljs till styrelsens vice ordförande.” (Instruktionen)

I Avtalen med kommunerna finns ytterligare detaljer om styrelsen sammansättning enligt nedan:

- 5 ordinarie ledamöter (varav en ordförande) och 4 ersättare företräder kommunerna. Samverkanskommunerna ger förslag på ledamöter och ersättare utifrån tre valkretsar:
- Valkrets Norrköping-Linköping nominerar en ordinarie och en ersättare.
- Valkretsen Motala-Mjölby-Finspång nominerar två ordinarie
- Valkretsen med övriga 8 kommuner nominerar två ordinarie och tre ersättare
- 4 ordinarie ledamöter (varav en vice ordförande) och 4 ersättare företräder Linköpings universitet.

Dessutom är Region Östergötland samt Institutionen för kultur och samhälle, (IKOS) representerade i styrelsen genom adjungeringar.

ⁱ Styrdokumenterna vid CKS som ger ramar för styrelsen är i första hand följande två:

- ”Instruktion för Centrum för kommunstrategiska studier” – fortsättningsvis Instruktionen
- ”Avtal om samverkan gällande Centrum för kommunstrategiska studier (CKS), Linköpings universitet” – fortsättningsvis Avtalet.

Sara Andersson

Tjänsteutlåtande
2023-11-07
Dnr KS.2022.0194

1 (2)

Kommunstyrelsen

Uppföljning av budget- och skuldrådgivning och äskande av utvecklingsmedel

Förslag till beslut

1. Att godkänna uppföljningen
2. Att bevilja utvecklingsmedel för höjd grundbemanning 2024 med 670 000 kronor
3. Att beakta satsningen i budgetarbetet inför 2025

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har fattat beslut om utvecklingsmedel för att öka omfattningen av budget- och skuldrådgivare i Finspångs kommun utifrån presenterad behovsanalys. Det innebär att omfattningen för budget- och skuldrådgivning ökas från 0,5 till 1,5 årsarbetare till och med 2023.

Budget- och skuldrådgivning är en obligatorisk, lagstyrd verksamhet för kommunerna. Omfattningen av verksamheten ska utgå från kommuninvånarnas behov och ha kapacitet som grundar sig på regelbundna behovsanalyser i den egna kommunen.

Koppling mellan kommunens strategiska mål finns, både mål 1 Ingen fattigdom och mål 3 God hälsa. Stark koppling mellan ekonomiska problem och psykisk ohälsa ses. Forskning från Lunds universitet visar att varannan svensk är stressad över sin privatekonomi, var tionde svensk har återkommande svårigheter att få sin privatekonomi att gå ihop och en av fem med stora skulder har försökt att begå självmord en eller flera gånger. Den psykiska påfrestningen för invånarna i Finspångs kommun ses tydligt i Om mig-enkäten som besvaras av skolungdomar. Rådgivarna har träffat invånare där påtaglig oro för liv och hälsa har funnits. Konsumentverket betonar starkt vikten av kommunens budget- och skuldrådgivare för att bryta negativ trend i privatekonomi och detsamma gör Kronofogden gällande att få gynnsamt beslut om skuldsanering.

Behovsanalysen påvisar stort behov av rådgivare utifrån antal skuldsatta, arbetslöshet, ekonomiskt bistånd och medelinkomst. Finspångs kommun går emot trenden i övriga Sverige och är en av endast 46 kommuner där andelen invånare med skulder ökar hos Kronofogden. Anledningen till att andelen skuldsatta i riket har minskat beror bland annat på att samhällsutvecklingen har varit gynnsam. Nu när samhällsförändringen är negativ är oron för hur det kommer påverka invånarna i Finspång som redan med god samhällsutveckling, har svårt att få ihop sin privatekonomi. Skulderna (medianskuld per invånare) är även högre än i riket. I Finspångs kommun lever därmed högre andel barn med föräldrar som har skulder till Kronofogden eller pågående skuldsanering.

Satsningen som gjorts fram till och med 2023 har gett ett gott resultat och rådgivarna har kunnat ge stöd utan oskäligt lång väntetid. Rådgivarna har satsat på utåtriktade insatser, informerat och erbjudit stöd till samtliga ca 300 långtidsgäldenärer som har

Sara Andersson

2023-11-07

2 (2)

Dnr KS.2022.0194

varit hos Kronofogden mer än 15 år. De har även gjort hembesök hos äldre som inte kan ta sig till kommunhuset och stöttat i invånarnas psykiska mående. De ser med oro på att behovet av stöd ökar även framåt då priser i samhället stigit och allt fler har svår privatekonomisk situation. Den oron är väl grundad i statistik.

Finspångs kommun behöver satsa på att höja grundbemanningen för budget- och skuldrådgivare till 1,5 årsarbetare. Kommunen har ingen annan funktion som kan kliva in och göra arbetet som rådgivarna gör då uppdraget är mycket komplext. Sektorn har inte ekonomiskt utrymme att höja grundbemanningen inom befintlig ram.

Om fortsatt satsning görs kommer fokus vara på vräkningsförebyggande insatser, insatser mot barnfamiljer och fortsatt utåtriktat arbete för att fler Finspångsbor ska kunna få stöd.

Ekonomiska eller organisatoriska konsekvenser och finansiering

Ökning av grundbemanning från 0,5 årsarbetare till 1,5 årsarbetare kostar ca 670 000 kronor. Då dessa medel ej finns i sektorns ramtilldelning föreslås utvecklingsmedel användas till dessa.

Bilagor:

Uppföljning Budget- och skuldrådgivning
Rapport Behovsanalys Budget- och skuldrådgivning 2023

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Uppföljning av Budget- och skuldrådgivning

Underrubrik

VERSION 1, OKTOBER 2023

Dokumentägare: Verksamhetschef, Arbete och
inkludering, sektor social
omsorg

Innehåll

Bakgrund	3
Om budget- och skuldrådgivning	3
Verksamhetens innehåll:.....	3
Behovsanalys av budget- och skuldrådgivning i förhållande till skuldsatta invånare	3
Uppföljning	5
Analys	7

Bakgrund

Kommunstyrelsen har fattat beslut om utvecklingsmedel för att öka omfattningen av budget- och skuldrådgivare i Finspångs kommun. Beslutet fattades den 2022-03-23 och innebär att omfattningen för budget- och skuldrådgivning ökas från 0,5 till 1,5 årsarbetare. Den utökade omfattningen ska disponeras mellan budget- och skuldrådgivning, samverkan, förebyggande arbete samt utåtriktade tjänster då arbetet tidigare i stort sett enbart fokuserar på hjälp vid skuldsanering.

Om budget- och skuldrådgivning

Budget- och skuldrådgivning är en obligatorisk verksamhet för kommunerna. För den enskilde är rådgivningen dock frivillig och bygger på dennes egen önskan och medverkan. Kommunens roll förtydligades när uppdraget flyttades från skuldsaneringslagen till socialtjänstlagen, 1 november 2016. I socialtjänstlagen 5 kap 12 § första stycket anges att kommunen ska lämna budget- och skuldrådgivning till skuldsatta personer. Det stöd som ges av den kommunala budget- och skuldrådgivningen är många gånger avgörande både för den enskilde och dennes familj samt för samhället.

Verksamhetens innehåll:

Budget- och skuldrådgivning bör vara likvärdig och innehålla samtliga följande delar:

- Budgetrådgivning
- Skuldrådgivning
- Stöd inför och under skuldsanering
- Samverkan
- Utåtriktade insatser

Behovsanalys av budget- och skuldrådgivning i förhållande till skuldsatta invånare

Konsumentverket har tagit fram rekommendationer för hur arbetet med budget- och skuldrådgivning ska se ut i kommunerna. Rekommendationerna är framtagna tillsammans med kommunernas rådgivare, dess chefer, SKL, Kronofogden, Socialstyrelsen och IVO. Rekommendationen är att budget- och skuldrådgivningen ska utgå från kommuninvånarnas behov och därför ha kapacitet som grundar sig på regelbundna behovsanalys i den egna kommunen. Det övergripande

målet för budget- och skuldrådgivningen är att genom olika former av ekonomisk rådgivning bidra till att förebygga skuldproblem och hjälpa skuldsatta personer att finna en lösning på sin situation. För att kommunen ska kunna bidra till detta och säkerställa att det finns tillräcklig kapacitet i verksamheten bör kommunen göra regelbundna analyser av behovet.

Några parametrar att ta hänsyn till är:

- antalet personer i kommunen som har registrerade skulder hos Kronofogden
- arbetslöshet
- inkomstnivåer
- behov av ekonomiskt bistånd.

Behovsanalyser görs i Finspångs kommun och den senaste analysen gjordes 2023. Parametrar som arbetslöshet, inkomstnivå och behov av ekonomiskt bistånd lyfts i behovsanalysen. Behovsanalysen påvisar att andelen skuldsatta minskar nationellt sett. Det är bara 46 kommuner där andelen skuldsatta ökar och Finspång är en av dessa kommuner. Skulderna (medianskuld per invånare) är även högre än i riket. I Finspångs kommun lever högre andel barn med föräldrar som har skulder till Kronofogden eller pågående skuldsanering.

Andel barn i hushåll där minst en av föräldrarna har skulder eller skuldsanering:

	2019	2020	2021	2022
Finspång	10,1%	9,7%	9,4%	9,5%
Östergötland	8,5%	8,5%	8,3%	8,0%
Sverige	8,5%	8,4%	8,1%	7,9%

En analys från Kronofogden visar att framför allt tre faktorer påverkar möjligheten att få skuldsanering: orsaken till betalningsproblemen, ålder på de som ansöker och om de har besökt en budget- och skuldrådgivare.

Uppföljning

Nuläget, januari till 13 oktober 2023:

- 190 **Fysiska möten**
- 0 **Oskäligen dröjsmål för att träffa rådgivare**
- 28 **Inskickade ansökningar om skuldsanering**
- 10 **Hembesök**
- 100 **Över 100 barn bor i familjer i Finspång som funnits hos Kronofogden i mer än 15 år**

De tio hembesök som rådgivarna har genomfört har varit till äldre personer som haft svårt att lämna sin bostad. Detta är ett viktigt område då allt fler äldre har skulder hos Kronofogden och har svårt att betala av dessa. Risken för psykisk ohälsa ökar för målgruppen då de redan är en utsatt grupp ur flera aspekter.

Riktad insats för långtidsgäldenärer har gjorts. Långtidsgäldenär är personer som har haft skulder hos Kronofogden i mer än 15 år. Först prioriterades gruppen långtidsgäldenärer med hemmavarande barn därefter utökades gruppen till samtliga ca 300 långtidsgäldenärer i Finspångs kommun. Samtliga invånare i målgruppen har fått hemskickat brev om att stöd från kommunen finns att få.

Koppling till psykisk ohälsa

Det finns stark koppling mellan skulder och psykisk ohälsa. Det ses inte bara i Finspångs kommun i *Om mig-enkäten* utan även nationellt i alla åldrar.

- Varannan svensk är stressad över sin privatekonomi
- Var tionde svensk har återkommande svårigheter att få privatekonomin att gå ihop

- En av fem personer med stora skulder har försökt att begå självmord en eller flera gånger

Rådgivarna i kommunen har träffat personer under 2023 som har mått så dåligt över sin ekonomi att rådgivarna varit allvarligt oroliga för deras liv och hälsa. Rådgivarna hjälper personer att känna hopp för framtiden genom att tillsammans med invånaren ta fram en plan för privatekonomin. Ofta upplever den skuldsatte ett lugn i att få hjälp att prioritera utgifter och skapa en plan framåt. Konsumentverket meddelar att kontakt med budget- och skuldrådgivare är av största vikt för att få ordning på ekonomin. När invånaren går igenom processen med exekutiva auktioner eller behöver förhandla med hyresvärdar om avbetalningsplaner blir de ofta stressade. Under stress är det svårt att ta till sig information och ta reda på hur de ska göra andstånds-förfarande vid utmätning och överklaga felaktiga bankmedelsutmätningar. I dessa sammanhang behövs en professionell kontakt med detta som expertområde.

Vräkningsförebyggande arbete

Kronofogden har flaggat för att vräkningar av barnfamiljer ökar nationellt sett under första halvåret 2023. Även i Finspång har vräkningar ökat hitintills i år (2023-01-01 - 2023-10-26) har 24 underrättelser om avhysning gått ut, där har 27 minderåriga barn varit berörda. Av dessa 24 underrättelser så verkställdes 10 avhysningar / vräkningar. 5 barn blev berörda vid dessa avhysningar. Detta kan jämföras med helåret 2022 då 6 hushåll avhystes men inget barn drabbades.

Mer finns att göra på området. Satsning för slutet av 2023 och förhoppningsvis under 2024 är att skapa samarbete med hyresvärdar för att arbeta vräkningspreventivt.

Kompetenshöjning

Som budget- och skuldrådgivare behövs gedigen kunskap för att lotsa personer rätt, in ge hopp, förklara komplicerade begrepp och processer för personer under extrem stress.

Exempel på kompetenshöjande insatser som utfört under året är:

- Nätverksträff
- BuS-dagar med föreläsningar och kunskap om nya lagar
- Konsumentverkets webinarium
- Arbetat fram rutiner för insatsen förmedlingsmedel

Utåtriktade insatser

Utåtriktade insatser är mycket viktiga för att invånarna ska veta att stöd finns att få. Det rådgivarna har gjort under 2023 är:

- Föräldrainsformation på familjecentralen Pärlan vid två tillfällen
- Informationsträff för unga som har insats av arbetsmarknadsenheten, fokus på prioriteringar i privatekonomi och snabblånenens konsekvenser
- Reportage i NT
- Information till arbetslösa och språksvaga på Centralen
- Information till långtidsarbetslösa som studerat på Lernia
- Två möten med pensionärsföreningen, SKPF, med fokus romansbedrägeri och rätten till bostadstillägg.

Analys

Den statistik som presenteras i behovsanalysen påvisar en ansträngd privatekonomisk situation. Vi kan se att andelen barn är högre i Finspång än i övriga Sverige som lever i hushåll där någon av föräldrarna har en skuld eller pågående skuldsanering hos Kronofogden. Även allt fler invånare i Finspångs kommun med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd ses samtidigt som att arbetslösheten är högre än riket och medianinkomsten är lägre än riket.

Koppling till strategiskt mål 3, god hälsa

Det arbete rådgivarna har utfört under året har varit till stor nytta för invånarna som sökt stöd. De har fått hjälp att hantera situationer de inte har klarat ut på egen hand. Rådgivarna har träffat flera invånare med psykisk ohälsa på grund av deras ekonomiska situation. Studie av Lunds universitet visar att en av fem personer med stora skulder har försökt att begå självmord en eller flera gånger. Kronofogden och Konsumentverket betonar de kommunala rådgivarnas roll och betydelse för den skuldsatte. Kronofogden lägger tonvikten på att personer som söker skuldsanering ska ha varit i kontakt med kommunens budget- och skuldrådgivare. Om de inte varit det blir det svårare för personen att beviljas skuldsanering.

Koppling till strategiskt mål 1, Ingen fattigdom

Rekommendationen är att kommuner ska grunda resursfördelningen för budget- och skuldrådgivare utifrån behovsanalysen. Behovsanalysen påvisar stort behov av rådgivare utifrån antal skuldsatta, arbetslöshet, ekonomiskt bistånd och medelinkomst. Finspångs kommun går emot

trenden i övriga Sverige och ökar andelen invånare med skulder hos Kronofogden. Anledningen till att andelen skuldsatta i riket har minskat beror bland annat på att samhällsutvecklingen har varit gynnsam. Nu när samhällsförändringen är negativ är oron för hur det kommer påverka invånarna i Finspång som redan med god samhällsutveckling har svårt att få ihop sin privatekonomi.

Fortsatt stort behov

Finspångs kommun behöver höja grundbemanningen för budget- och skuldrådgivare till 1,5 årsarbetare. Satsningen som gjorts fram till och med 2023 har gett ett gott resultat och rådgivarna har kunnat ge stöd utan oskäligt lång väntetid. Rådgivarna ser att behovet av stöd har ökat då priser i samhället stigit och allt fler har svår privatekonomisk situation. Om grundbemanning inte anpassas efter behovsanalys blir kommuninvånarna med skulder lidande. Risk för psykiskohälsa ökar, risk för att barn lever längre i fattiga familjer finns samt lagens intention inte följs.

Kommunen har ingen annan funktion som kan kliva in och göra arbetet som rådgivarna gör då uppdraget är mycket komplext. Även om kunskapen funnits är arbetsbelastningen maximerad så utrymme att göra mer i ramen för uppdraget finns inte inom enheten eller sektorn. Sektorn har inte heller ekonomiskt utrymme att höja grundbemanningen inom befintlig ram.

Om grundbemanningen för budget- och skuldrådgivarna kan förläggas framåt på 1,5 årsarbetare så kommer fokus vara vräkningsförebyggande arbete samt stöd till barnfamiljer samt fortsätta med utåtriktade insatser.

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning till budget- och skuldrådgivning	4
Rekommendationerna utgörs av följande delar:	4
Verksamhetens innehåll:.....	5
Utbildning och kompetens:.....	5
Kapacitet och uppföljning:.....	5
Tillgänglighet:.....	6
Verksamheten måste kunna erbjuda stöd utan oskäligt dröjsmål och därför bör kommunen:.....	6
Budget- och skuldrådgivning i förhållande till per skuldsatt	7
Behovsanalys för Finspångs kommun	7
Skulder hos Kronofogden	7
Skulder hos Kronofogden för Finspångs invånare	8
Andel skuldsatta, 18 år och äldre	8
Personer över 65 år	9
Ansökan om skuldsanering	9
Avhysningar	11
Arbetslöshet	12
Inkomstnivå	13
Behov av ekonomiskt bistånd	13
Analys	15

Sammanfattning

Budget- och skuldrådgivning är en obligatorisk verksamhet för kommunerna och regleras i socialtjänstlagen (2001:453) 5 kap 12 § första stycket anges att kommunen ska lämna budget- och skuldrådgivning till skuldsatta personer. Skyldigheten gäller även under ett skuldsaneringsförfarande och till dess att en beviljad skuldsanering eller skuldsanering för företagare är helt avslutad. Det stöd som ges av den kommunala budget- och skuldrådgivningen är många gånger avgörande för den enskilde och dennes familj och av betydelse även för samhället. I uppdraget ska Budgetrådgivning, Skuldrådgivning, Stöd inför och under skuldsanering, Samverkan och Utåtriktade insatser ingå. Volymen på uppdraget ska vara kopplat till antalet skuldsatta hos Kronofogden i kommunen. Under 2023 har Konsumentverket fått ett uppdrag från regeringen att förstärka myndighetens stödjande arbete gentemot kommunala budget- och skuldrådgivare. Dessutom menar regeringen att fler människor behöver känna till att budget- och skuldrådgivning finns.

Nationellt sett minskar andel skuldsatta 2022 men i 46 kommuner ökar andelen skuldsatta. Finspång är en av de kommuner där andelen skuldsatta ökar. I Finspång ser vi högre andel skuldsatta hos Kronofogden än i riket. Större andel barn och unga bor i hushåll med skulder till Kronofogden eller pågående skuldsanering i Finspång än både i Östergötland och i Sverige. För äldre i Finspång ökar både antalet skulder och löneutmätningar, vilket även ses generellt i riket.

Idag har kommunen en satsning på budget- och skuldrådgivare. Satsningen innebär ökning från tidigare 0,5 till 1,5 årsarbetare. Detta ger kommunen 3,7 timmar rådgivning per skuldsatt och år. Under satsningen klarar kommunen att ge stöd till invånarna utan oskäligt dröjsmål samt arbeta med samtliga delar inom uppdraget för privatpersoner. Tidigare var ett stort fokus på stöd vid skuldsanering.

Inledning till budget- och skuldrådgivning

Budget- och skuldrådgivning är en obligatorisk verksamhet för kommunerna. För den enskilde är rådgivningen dock frivillig och bygger på dennes egen önskan och medverkan. Kommunens roll förtydligades när uppdraget flyttades från skuldsaneringslagen till socialtjänstlagen, 1 november 2016.

I socialtjänstlagen (2001:453) 5 kap 12 § första stycket anges att kommunen ska lämna budget- och skuldrådgivning till skuldsatta personer.

Skyldigheten gäller även under ett skuldsaneringsförfarande och till dess att en beviljad skuldsanering eller skuldsanering för företagare (F-skuldsanering) är helt avslutad. Det stöd som ges av den kommunala budget- och skuldrådgivningen är många gånger avgörande för den enskilde och dennes familj och av betydelse för samhället. Detta enligt redovisning av Konsumentverkets årliga kartläggning av kommunernas budget- och skuldrådgivning. Kommunerna har en central roll för att skuldsaneringen ska vara effektiv och ändamålsenlig. Det är kommunerna själva som avgör omfattning, hur och var budget- och skuldrådgivningen ska utföras.

Rekommendationer för den kommunala rådgivningen har tagits fram för att bidra till att verksamhetens roll stärks, kvaliteten ökar och till att variationerna mellan kommunerna minskar. Konsumentverket har tagit fram rekommendationerna i samråd och diskussioner med representanter för Sveriges Kommuner och Landsting, Kronofogden, Socialstyrelsen och IVO, samt representanter för Yrkesföreningen för budget- och skuldrådgivare och verksamhetschefer över budget- och skuldrådgivare. Texten nedan är till stor del tagen av Konsumentverkets skrift: Rekommendationer för den kommunala budget- och skuldrådgivningen, Konsumentverket 2016.

Rekommendationerna utgörs av följande delar:

1. Verksamhetens innehåll
2. Utbildning och kompetens
3. Likvärdigt arbetssätt och säkerställa kompetens
4. Kapacitet och uppföljning
5. Tillgänglighet
6. Stöd utan oskäligt dröjsmål

Verksamhetens innehåll:

Budget- och skuldrådgivning bör vara likvärdig och innehålla samtliga följande delar:

- Budgetrådgivning
- Skuldrådgivning
- Stöd inför och under skuldsanering
- Samverkan
- Utåtriktade insatser

Samverkan med andra yrkesgrupper behövs såväl i enskilda fall som i mer övergripande frågor. För att nå framgång med budget- och skuldrådgivningen kan den rådsökande till exempel behöva stöd i frågor som inte handlar om ekonomi. Det kan handla om kontakt med såväl Regionen som kommunala och statliga verksamheter exempelvis psykiatri, socialtjänst eller Försäkringskassan.

Budget- och skuldrådgivning är en lagstadgad verksamhet som ska erbjudas skuldsatta invånare. Dock har studier visat att det är många som inte känner till att den finns. Därför behövs utåtriktade insatser. Verksamheten behöver synas i kommunerna i olika sammanhang för att säkerställa att invånarna har kännedom om att budget- och skuldrådgivning finns och vad de kan få hjälp med.

Utbildning och kompetens:

Budget- och skuldrådgivaren bör ha en utbildning och kompetens som motsvarar:

- högskoleexamen inom ekonomi, juridik eller beteendevetenskap
- specifik kompetens i yrkesrollen
- god förmåga att bemöta och kommunicera med olika individer

Kapacitet och uppföljning:

Budget- och skuldrådgivarna bör arbeta likvärdigt och säkerställa kompetens genom att:

- delta regelbundet i fortbildning
- använda arbetsverktygen Portalen och Boss
- delta i regelbunden handledning

Budget- och skuldrådgivningen bör utgå från behovet och därför ha kapacitet som grundar sig på regelbundna behovsanalyser i den egna kommunen tydliga och mätbara mål för verksamheten som följs upp.

Det övergripande målet för budget- och skuldrådgivningen är att genom olika former av ekonomisk rådgivning bidra till att förebygga skuldproblem och hjälpa skuldsatta personer att finna en lösning på sin situation. För att kommunen ska kunna bidra till detta och säkerställa att det finns tillräcklig kapacitet i verksamheten bör kommunen göra regelbundna analyser av behovet. Några parametrar att ta hänsyn till kan vara:

- antalet personer i kommunen som har registrerade skulder hos Kronofogden
- arbetslöshet
- inkomstnivåer
- behov av ekonomiskt bistånd

Kartläggningar har visat att det ibland av olika anledningar saknats budget- och skuldrådgivning under långa perioder. Detta har orsakat att rådsökande inte fått det stöd de behövt. Det bör därför säkerställas att verksamheten kan bedrivas även vid eventuell sjukdom, semester och vakanser.

Tillgänglighet:

För att säkerställa en god tillgänglighet bör budget- och skuldrådgivningen:

- informera om vilket stöd som verksamheten kan ge,
- vilka kontaktmöjligheter som finns och under vilka tider verksamheten kan nås
- erbjuda olika sätt att ta kontakt
- vara nåbar inom några dagar
- vara lokaliserad med hänsyn tagen till den rådsökandes integritet

Verksamheten måste kunna erbjuda stöd utan oskäligt dröjsmål och därför bör kommunen:

- erbjuda ett första enskilt bokad möte inom fyra veckor
- erbjuda tider med kort varsel
- erbjuda löpande stöd till dem som har pågående skuldsanering, F-skuldsanering eller frivilliga uppgörelser

Budget- och skuldrådgivning i förhållande till per skuldsatt

Kommuner som har hög andel skuldsatta invånare ger mindre rådgivningstid. I genomsnitt ges 2 timmar budget- och skuldrådgivning per skuldsatt, men det varierar mellan allt från 7 minuter till nästan 7 timmar per skuldsatt. Det kan alltså konstateras att kommunerna fortfarande inte anpassar resurserna för budget- och skuldrådgivning utifrån antalet skuldsatta (Konsumentsverkets lägeskartläggning 2021).

Behovsanalys för Finspångs kommun

Skulder hos Kronofogden

Vid årsskiftet 2020/2021 fanns 391 039 personer registrerade hos Kronofogden, en minskning med 11 166 personer sedan förra året och den lägsta siffran sedan 1991. Minskningen och den rekordlåga nivån på antalet skuldsatta har två huvudorsaker, enligt Kronofogdens analytiker (pressmeddelande 220124, Historiskt få skulder men rekordstort skuldberg). För det första minskar skulderna framför allt till staten. Det beror främst på att radio- och tv-avgiften avskaffats, men också på att färre får skulder relaterade till exempelvis fordon, skatt och studier. För det andra har den ekonomiska återhämtningen varit stark. De olika stödpaketerna har mildrat effekterna av pandemin. Antalet personer med skulder hos Kronofogden minskar i alla län och i 240 av landets 290 kommuner. Fyra kommuner ligger kvar på samma nivå som förra året och i 46 kommuner ökar antalet skuldsatta. Finspångs kommun är en av de 46 kommuner där skulderna ökar från 2021. Ju längre tid man lever med skulder, desto svårare blir det att ta sig ur situationen. För de mest skuldsatta finns ofta bara en möjlig utväg: att ansöka om skuldsanering.

En bild över hur invånarnas privatekonomi ser ut i Finspång kopplat till skulder och betalningsanmärkningar hos Kronofogden behövs för att analysera kommunens arbete med budget- och skuldrådgivning.

Nedan är fokus på Finspång samt fysiska personer. Denna rapport fokuserar inte på juridiska personer. Nedan jämförs statistiken i Finspång med Sverige och ibland Östergötland för att lättare få en bild över läget.

Uppgifter nedan hämtas från Kronofogdens hemsida och är öppen data för allmänheten.

Skulder hos Kronofogden för Finspångs invånare

Vid årsskiftet 2022/2023 hade 3,7% av befolkningen i Sverige en skuld hos Kronofogden medan motsvarande siffra för invånare i Finspång var 4,6%. Samma årsskifte hade 798 personer i Finspång skulder hos Kronofogden. Det kan jämföras med 760 personer vid samma tid förra året. Kommuninvånarnas sammanlagda skuld var 152 466 441 kronor, jämfört med 140 148 854 kronor vid årsskiftet 2021/2022.

302 personer, 122 kvinnor och 180 män, i Finspång hade löneutmätning, det vill säga att en del av lönen varje månad går direkt till Kronofogden.

Medianskuld hos Kronofogden fysiska personer:

Kommun	2020			2021			2022		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Finspång	44 114	59 695	53 705	60 844	74 112	66 916	57 000	79 900	71 971
Sverige totalt	52 504	64 607	59 465	55 761	72 076	65 353	60 165	78 185	70 688

Andel skuldsatta, 18 år och äldre

Kommun	2020			2021			2022		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Finspång	3,5%	5,6%	4,6%	3,3%	5,3%	4,3%	3,6%	5,5%	4,6%
Riket	2,9%	4,8%	3,8%	2,7%	4,6%	3,7%	2,7%	4,6%	3,7%

Barn och unga

I Finspångs kommun bor större andel barn och unga (0-17 år) i hushåll med skulder till Kronofogden eller pågående skuldsanering än både i Östergötland och i Sverige.

Andel barn i hushåll där minst en av föräldrarna har skulder eller skuldsanering:

	2019	2020	2021	2022
Finspång	10,1%	9,7%	9,4%	9,5%
Östergötland	8,5%	8,5%	8,3%	8,0%
Sverige	8,5%	8,4%	8,1%	7,9%

Personer över 65 år

Antal fysiska äldre personer 65+ bosatta i Finspång, exklusive dödsbon, med skulder hos Kronofogden har ökat från 2010 till 2022 från 55 personer till 98 personer. Liknande trend ses i Sverige där det 2022 var ca 51.400 personer i åldersgruppen med skuld hos Kronofogden.

Antal fysiska personer 65+ bosatta i Finspång, exklusive dödsbon, med pågående löneutmätning har ökat från 2010 till 2022 från 36 personer till 64 personer. Samma grupp under samma period i Sverige har ökat från 15.434 till 19.344 personer.

En oroande utveckling, nationellt sett, är att allt fler pensionärer över 80 år fått sin första skuld hos Kronofogden de senaste åren. Dessa personer är en särskild riskgrupp. Det är tydligt att ökande ålder innebär en förhöjd risk för att inte klara av att hantera sina löpande räkningar, speciellt för dem som lever ensamma och saknar stöd från omgivningen (Kronofogden.se)

Ansökan om skuldsanering

Skuldsanering innebär att svårt skuldsatta helt eller delvis kan befrias från sina skulder. Kronofogden prövar och beslutar i skuldsaneringsärenden. Kommunens budget- och skuldrådgivning har en viktig funktion i skuldsaneringsprocessen.

I Finspång ansökte 33 personer om skuldsanering både 2018 och 2019. 2020 skedde nästan en fördubbling av ansökan om skuldsanering då 64 personer ansökte. Under 2021 var det fortfarande högt tryck på ansökningarna då 71 personer sökte skuldsanering. För 2022 ser vi dock en liten minskning då 59 personer sökte skuldsanering. Dock fick endast 28 personer av dessa beslut om skuldsanering. En analys från Kronofogden visar att framför allt tre faktorer påverkar möjligheten att få skuldsanering: orsaken till betalningsproblemen, ålder på de som ansöker och om de har

besökt en budget- och skuldrådgivare. Däremot har skuldernas storlek ingen större betydelse. Äldre premieras skuldsanering då de har kortare tid att återbetala skulder och fler begränsningar än yngre gällande att skaffa extra inkomster för att betala skulder.

Antal personer som sökt skuldsanering:

	2019	2020	2021	2022
Finspång	33	64	71	59
Östergötland	945	1 257	1 346	1 229
Sverige	20 513	28 293	28 075	25 658

Antal personer som beviljats skuldsanering 2019-2022:

	2019	2020	2021	2022
Finspång	14	23	31	28
Östergötland	560	554	548	529
Sverige	12 249	12 011	11 661	10 182

Antalet pågående skuldsaneringar:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Finspång	23	40	67	75	98	109	111
Sverige	27 732	32 950	38 372	44 161	50 968	52 607	51 925

Andel personer boende i Finspångs kommun med betalningsföreläggande ligger högre än riket. 5,7% har betalningsföreläggande medan andelen i riket är 4,8%. Finspång har haft högre andel med betalningsföreläggande än riket sedan 2018, vilket är den tidigaste statistiken som är tillgänglig.

Avhysningar

Hyresvärdar kan ansöka om avhysning av hyresgäster som inte önskas. Ansökan sker till Kronofogden som är beslutsfattande myndighet samt verkställer avhysningen. En anledning till ansökan om avhysning kan vara obetald hyra eller att hyresgästen vid upprepade tillfällen är sen med betalningen av hyra.

Ansökan och verkställda avhysningar mot fysiska personer:

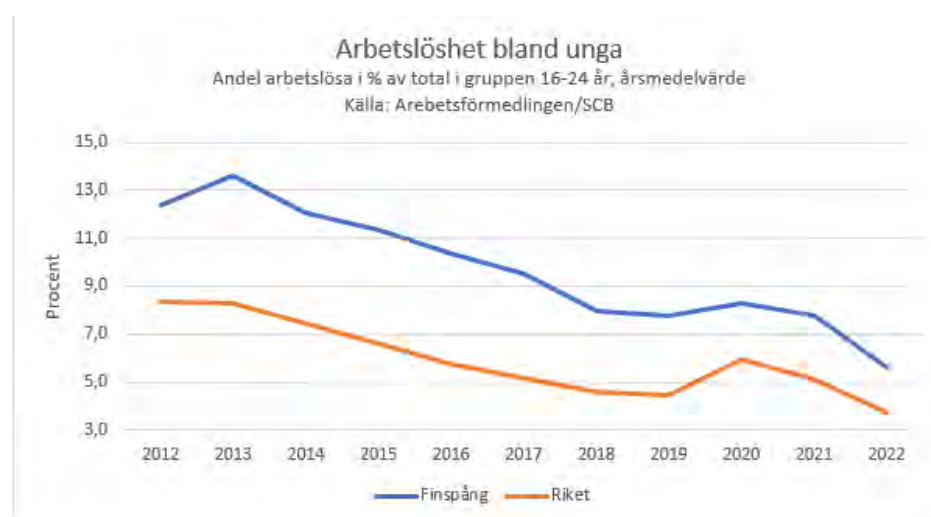
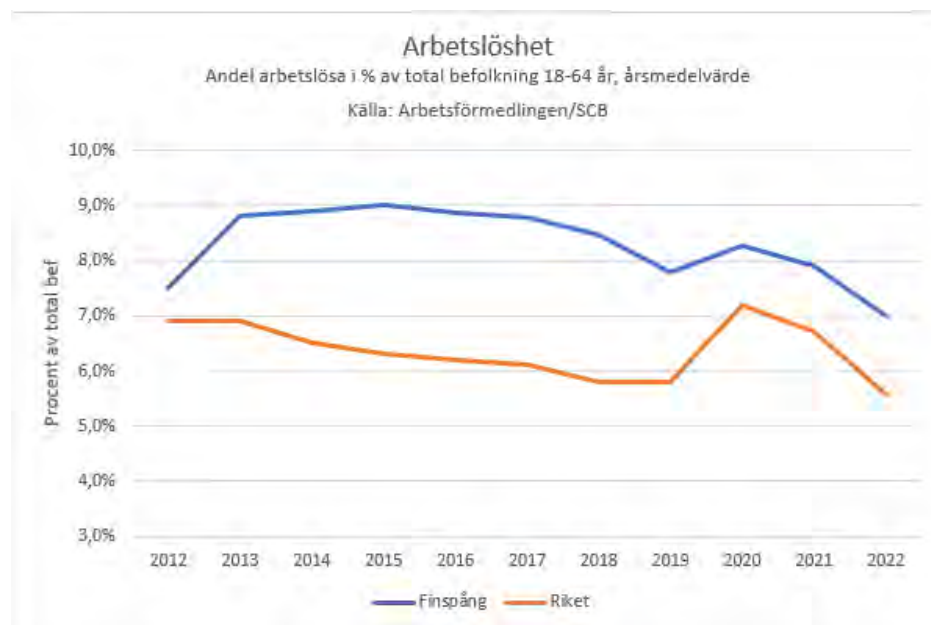
	2019		2020		2021		2022	
	Antal ansökningar om avhysning	Antal verkställda avhysningar	Antal ansökningar om avhysning	Antal verkställda avhysningar	Antal ansökningar om avhysning	Antal verkställda avhysningar	Antal ansökningar om avhysning	Antal verkställda avhysningar
Finspång	18	10	15	5	13	4	21	6
Östergötland	284	110	323	98	320	110	334	113

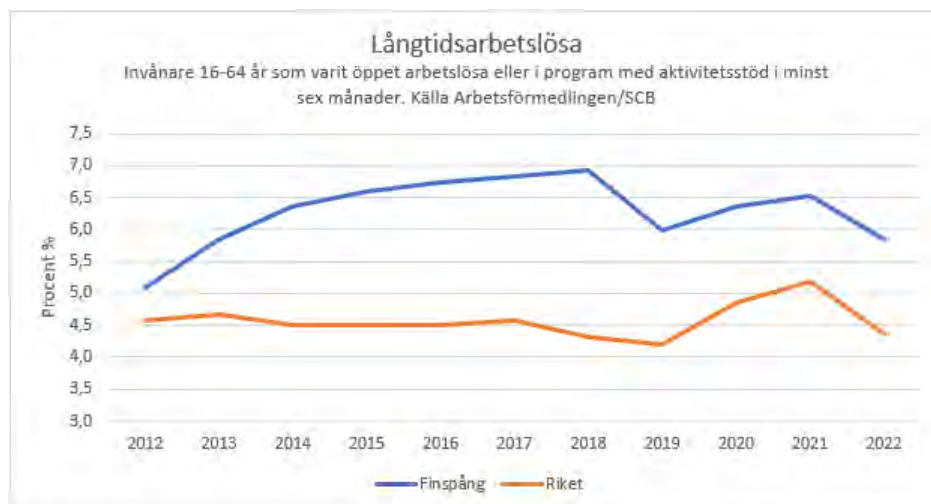
Antal barn berörda av verkställd avhysning:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Finspång	3	9	7	0	1	0	4	6	0	1
Östergötland	45	22	15	29	23	17	28	39	32	47

Arbetslöshet

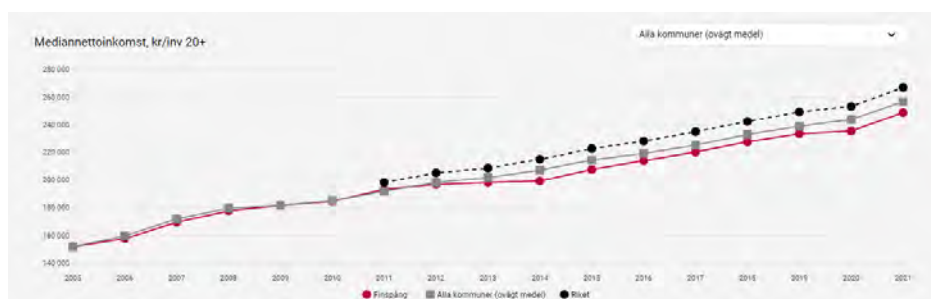
Finspångs kommun har högre arbetslöshet jämfört med riket men följer samma mönster som riket. Detta gäller för både vuxna och unga arbetslösa men även för långtidsarbetslösa.

Inkomstnivå

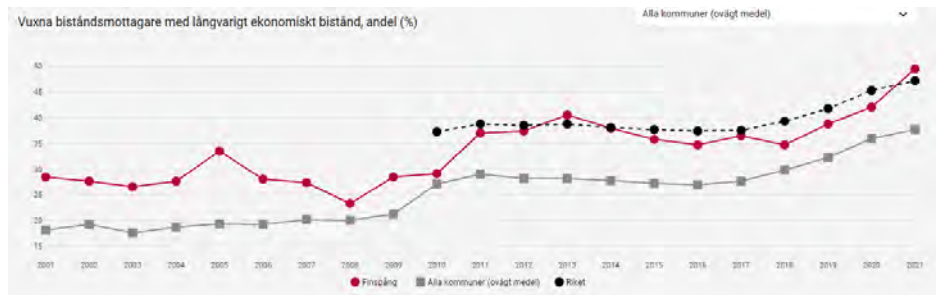
Medianinkomsten i Finspångs kommun är något lägre än i riket. Uppgiften är hämtad från Kolada.

Behov av ekonomiskt bistånd

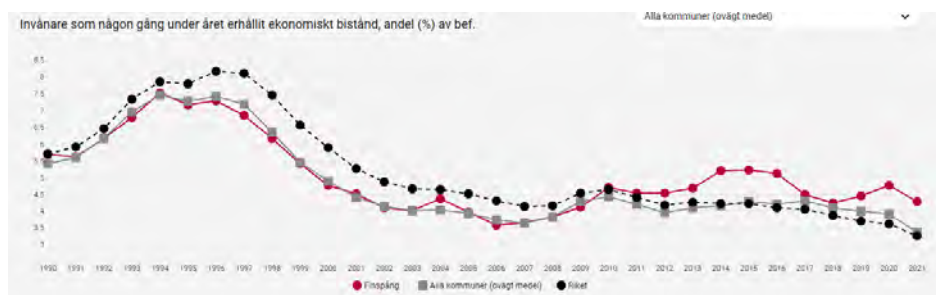
I Finspångs kommun är den största orsaken till behov av ekonomiskt bistånd att mottagaren inte kan försörja sig själv då denne saknar arbete. Liknade bild ses även i riket, dock är procentsatsen för arbetslösa biståndsmottagare år 2021 högre i Finspång (54,8%) än i riket (49,6%). Den näst största orsaken till försörjningshinder i Finspångs kommun är sociala hinder (27,9%). Även detta är den näst vanligaste orsaken i riket (16,7%).

I Finspångs kommun ökar andelen personer i långvarigt behov av ekonomiskt bistånd.

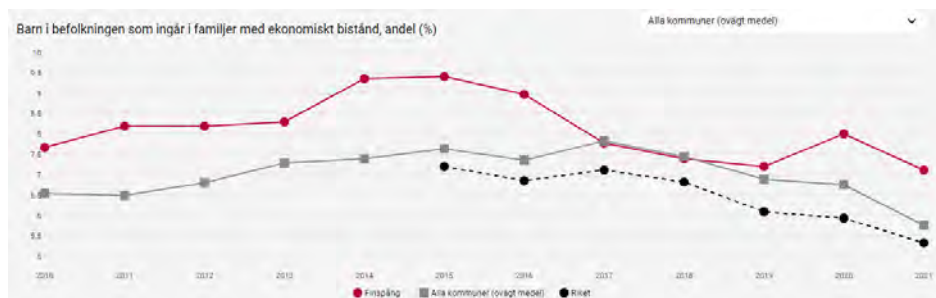

Källa: Kolada.

I Finspångs kommun är andelen barn i hushåll som mottar ekonomiskt bistånd högre än i riket. Kommunen har även högre andel personer som mottar ekonomiskt bistånd än övrigt i riket.

Källa: Kolada

Källa: Kolada

Analys

Den statistik som presenteras ovan påvisar en ansträngd situation för privatpersoners skulder. Vi kan även se att andelen barn är högre i Finspång än i övriga Sverige som lever i hushåll där någon av föräldrarna har en skuld eller pågående skuldsanering. Många hushåll både nationellt och i Finspångs kommun upplever press och stress över sin ekonomiska situation.

Det finns koppling mellan socioekonomiska förutsättningar och ohälsa. Tidigare forskning har påpekat att långvarig skuldsättning bland annat leder till försämrad hälsa och ökade kostnader för samhället (Kronofogden.se). Låg inkomst, arbetslöshet och låg utbildningsnivå är tre av de risker som bl.a. Folkhälsomyndigheten lyfter som bidrar till ohälsa. Detta syns i "Om mig-enkäten" som skickas ut varje år till elever i årskurs 8 och i andra året på gymnasiet. I enkäten framkommer det tydligt att det finns en koppling mellan ungdomarnas mående och deras upplevelse av om familjen har råd med saker/aktiviteter i samma utsträckning som andra. Fler ungdomar i Finspångs kommun uppger 2022 att *familjen sällan har råd* jämfört med Östergötland. Cirka 40% av de som uppger att *de inte har råd* uppger också att de har ångest nästan varje dag. Detta gäller både för ungdomar i åk 8 och andra året på gymnasiet. Senare forskning visar att varannan svensk är stressad över sin privatekonomi, var tionde svensk har återkommande svårigheter att få sin privatekonomi att gå ihop och en av fem med stora skulder har försökt att begå självmord en eller flera gånger.

Det är svårt att dra slutsatsen att skulder hos Kronofogden är samma sak som fattigdom. Personer kan hamna i Kronofogdens register för mindre och tillfälliga skulder utan att denne har större betalningsproblem. Slutsatsen som kan dras är att någon form av problematik finns om eventuellt enbart tillfällig. Detta ses som ett tecken på att individen har eller riskerar att få stödbehov i någon form av kommunen samt att risk för psykisk ohälsa ökar. Dock finns ett mörkertal även i denna statistik. Av erfarenhet vet socialsekreterare för ekonomiskt bistånd att samtliga skulder inte når Kronofogden då Inkassobolaget vet att individen inte har medel att betala skulder och att det inte finns lön att mäta ut. Dessutom handlar behovsanalysen enbart om skulder hos Kronofogden så inkassoskulder omfattas inte.

För att följa de nationella rekommendationer som finns samt för att bredda insatser till flera invånare och arbeta vråkningspreventivt har kommunen höjt antalet erbjudna timmar med rådgivning från 20 timmar per vecka till 60 timmar per vecka. Detta ger kommunen 3,7 timmar rådgivning per skuldsatt och år.

Isabelle Vikström

Tjänsteutlåtande
2023-11-15
Dnr KS.2022.0672

1 (2)

Kommunstyrelsen

Återrapportering av prioriterat uppdrag "Förebyggande arbete med unga som uppvisar normbrytande beteende"

Förslag till beslut

1. Att godkänna återrapportering av prioriterat uppdrag från 2022: Förebyggande arbete med unga som uppvisar normbrytande beteende

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade vid sammanträde 14 september 2022 att det prioriterade uppdraget "Förebyggande arbete med unga som uppvisar normbrytande beteende" skulle återrapporteras till kommunstyrelsen under hösten 2023. Nedan följer en sammanställning av vad som skett i ärendet. I bifogad bilaga "Ungdomslotsar. Sammanställning av arbetet våren/sommaren 2023" beskriver ungdomslots Emelie Palm närmare hur arbetet har bedrivits.

Efter beslut i kommunstyrelsen påbörjades rekryteringsprocess, och 6 mars 2023 fanns två ungdomslotsar i tjänst, med kulturchef som chef, och Samverkan barn och unga (SBOU) som styrgrupp för den nya verksamheten. Ungdomslotsarna gavs under våren ett begränsat uppdrag, med syfte att komma in i sitt arbete. Uppdraget bestod av att utifrån ett introduktionsprogram lära känna kommunens olika verksamheter och kartlägga arenor och målgrupper för att skapa förutsättningar för dialog med barn och unga. Vidare bestod uppdraget av att utifrån prioriterat uppdrag 2022 samt tilldelade medel för riskhelger planera, genomföra och återrapportera insatser vid högriskhelger, i samarbete med civilsamhälle, föreningsliv och polis. En sista del i uppdraget var att erbjuda individuellt stöd för att stärka skyddsfaktorerna hos enskilda ungdomar, via samverkansmöten inom SSPF (Samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid) eller SIP (Samordnad individuell plan). Ungdomslotsarna har arbetat utifrån denna uppdragsbeskrivning under ett drygt halvår. Under denna tid har de också deltagit i olika typer av utbildning för att stärka förutsättningarna för att lyckas med uppdraget.

Ungdomslotsarna har tagits emot väl i organisationen. De har skapat relationer och samarbeten ihop med flera olika skolor samt med socialtjänsten vilket upplevts som positivt. Det framstår som en viktig utgångspunkt att styrgruppen SBOU driver arbetet som en gemensam satsning. Rollen som ungdomslots är fri, och skapas i samverkan med berörda aktörer med utgångspunkt i den uppdragsbeskrivning som tagits fram samt de behov som identifieras av ungdomslotsarna eller andra aktörer. Ungdomslotsarna förväntas själva styra verksamheten mot de mål som satts upp, vilket kan upplevas både som en möjlighet men ibland också som en utmaning. Här ser SBOU att arbetet framåt kanske kan gynnas av ökad tydlighet från styrgruppen kring förväntningar och uppföljning av arbetet.

En betydande utmaning var väntad på förhand och handlar om organisatorisk tillhörighet. En utgångspunkt för ungdomslotsarnas uppdrag var att de förväntas arbeta i

Isabelle Vikström

2023-11-15

2 (2)

Dnr KS.2022.0672

mellanrummet mellan kommunens olika verksamheter och civilsamhället. Detta är en utmaning för ungdomslotsarna då det medför svårigheter att hitta den kollegiala samhörighet och tillhörighet som behövs både för att arbetet ska vara framgångsrikt och för att man ska trivas med sitt arbete. Ett viktigt utvecklingsområde framåt är därför att skapa tillhörighet för ungdomslotsarna i olika grupper och verksamheter.

I oktober månad avslutade dessvärre en av ungdomslotsarna sin anställning med anledning av ny tjänst i annan kommun. Det innebär ett avbrott i arbetet utifrån att flera av arbetsuppgifterna är svåra och/eller olämpliga för kvarvarande ungdomslots att genomföra på egen hand. I skrivande stund arbetar ungdomslots med ett begränsat uppdrag i väntan på rekrytering av ny kollega. Relationer med unga, vårdnadshavare och verksamheter är helt avgörande för utfallet av arbetet, och personalbytet medför ett avbrott i kontinuiteten i arbetet. En ny uppstart kommer att krävas när en ersättare anställs och detta innebär att det kommer att ta längre tid innan det är möjligt att prata om faktiska resultat av satsningen.

När det åter finns två ungdomslotsar på plats kommer arbetet att fortsätta med att bland annat upptäcka individer och grupper i behov av stöd, skapa och stärka relationer, arbeta för ökade skyddsfaktorer exempelvis meningsfull fritid och stöd från andra aktörer samt samverka med olika aktörer. Framåt finns även en förväntan från SBOU att ungdomslotsarna i högre utsträckning kommer att kunna arbeta med riktade insatser för de olika målgrupper som identifierades i utredningen "Ungdomslotsar. Förslag på upplägg och organisering av nya tjänster för att arbeta förebyggande med unga som uppvisar normbrytande beteende" (KS.2022.0672-2). Vidare finns en målsättning att ungdomslotsarna ska kunna erbjuda individuellt stöd i högre utsträckning än idag, och kontaktvägar för det behöver ses över.

Redan vid planering och tillskapande av satsningen på ungdomslotsar konstaterade SBOU att detta inte kommer röra sig om någon "quick fix". Arbetet behöver vara långsiktigt och med fortsatt primär utgångspunkt i att tillföra skyddsfaktorer snarare än att försöka åtgärda alla risker som kan finnas runt en individ eller grupp. SBOU tror att det är ett framgångskoncept med medarbetare som kan bidra till att ta vid och fylla ut där det finns glapp mellan olika verksamheter för unga, och hoppas och tror på många kreativa och givande samarbeten framåt för att stödja unga i en hälsofrämjande uppväxt.

Bilagor:

Ungdomslotsar. Sammanställning av arbetet våren/ sommaren 2023.

Detta tjänsteutlåtande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

15 NOVEMBER 2023

Ungdomslotsar

Sammanställning av arbetet våren/sommaren 2023

EMELIÉ PALM, UNGDOMSLOTS

Innehåll

Sammanfattning	3
Upstart	3
Skolbesök och presentationer	3
Sociala medier	4
SSPF samt individärenden	5
Riskhelger	5
Valborg.....	5
Student.....	7
Skolavslutning.....	7
Sommarlov	8
Kreativt Häng	8
Reflektioner utifrån genomfört arbete	9

Sammanfattning

Under hösten 2021 beslutade Kommunstyrelsen om en satsning riktad mot förebyggande arbete med unga uppvisande normbrytande beteende från mellanstadiet till och med utgången av gymnasiet. Huvuddelarna i arbetet involverar att arbeta upptäckande, uppsökande samt att motivera till förändringsarbete. Den 6/3/23 startade Niklas Norlin och Emelié Palm som Ungdomslotsar, denna rapport ämnar dokumentera och utvärdera det arbete som genomförts under året.

Uppstart

Vid uppstarten av tjänsterna i Mars 2023 tilldelades material med förslag på kommunala verksamheter samt övrigt nätverk vilka sågs som viktiga delar att skapa en kontakt med under vårens gång. Vi började med att lägga fram en plan för att nå ut till och lära känna en så omfattande del av dessa verksamheter som möjligt då uppfattningen var att dessa kontakter kommer ligga till grund för det övriga uppdraget senare under året.

De verksamheter som har besökts och tagits del av samt vilka vi har presenterat oss inför är följande, listat utan någon särskild ordning:

Fritidsgården Hörnan, Grosvadsskolan, Nyhemsskolan, rektorerna för hela grundskolan, personal för IM-programmet, Familjeteamet och familjerätten, Socialtjänsten barn och unga/Mottagningen, Ungdomshälsan och Exitus, Folkhälsorådet, Biblioteket. Föräldramöte åk 3–6 Nyhemsskolan, Projektledningen för Camp Grosvad, Sandra Kattilakoski (Familjecentralen).

Verksamheter utanför kommunal regi vilka vi gjort verksamhetsbesök/ presenterat oss för:

Centralen (Studieförbundet), Svenska kyrkan Finspång, Centrumkyrkan, Frälsningsarmén, Missionskyrkan Sonstorp, Brottarklubben, Medley, Pride Finspång.

Skolbesök och presentationer

Som ett led i måluppfyllelsen för uppdraget har vi gjort verksamhetsbesök i både kommunala och andra verksamheter som arbetar med barn och unga. Till en början gjordes frekventa besök på fritidsgården för att lära känna personer ur målgruppen. Vi valde att fokusera på högstadiet för att träffa brett i målgruppen och för att långsiktigt bygga relationer som blir värdefulla inför hösten då första års gymnasieeleverna vet vilka vi är, och samtidigt är vi accepterade av 8:or och 9:or på högstadieskolorna. Detta gör det även lättare att etablera sig hos åk 7.

Efter mötet med grundskolans rektorer möjliggjordes skolbesök på samtliga högstadieskolor. Dessa skolbesök inleddes med presentationer av Ungdomslotsar i samtliga klasser på Nyhemsskolan och Grosvadsskolan. Skolbesök har därefter skett på högstadieskolorna regelbundet ett par gånger i veckan. Besöken innebär i regel att finnas i korridorerna, cafeterian och på skolgården under rasterna. Det har varit ett väldigt bra sätt att komma i kontakt med ungdomarna på, för att skapa förtroende och bli "accepterad" som en trygg vuxen. Inte minst när vi träffar dem utanför skoltid, exempelvis kvällar och helger. Även arrangerad rastaktivitet tillsammans med personal från fritidsgården sker på Grosvadsskolan en gång i veckan.

Som ett led i att etablera oss bland högstadieungdomarna beslutade vi att presentera oss och vårt uppdrag som ungdomslotsar för samtliga elever i högstadiet, klassvis. Presentationerna var i genomsnitt 5 minuter långa och målet var att kortfattat berätta om tjänsterna men främst att samtliga 750+ högstadieelever i kommunen ska få ett namn och ansikte på oss tidigt.

Nyhemsskolan omfattar åk 7–9, 13 klasser

Grosvadsskolan omfattar åk 6–9, 16 klasser

I slutet av maj var samtliga klasspresentationer genomförda för ett totalt antal av ca 750 elever.

På Nyhemsskolan etablerades snabbt kontakt med flera av ungdomarna, mycket tack vare att fokus initialt lades på fritidsgården Hörnan (vars främsta upptagningsområde är Nyhemsskolan), och där även Emelié tidigare arbetat. Grosvadsskolan upplevdes i kontrast till Nyhemsskolan vara mer svårarbetad gällande relationsskapandet med ungdomar, därav genomfördes en "praoa" dag i Cafeterian på Grosvadsskolan vilket gav önskvärt resultat.

Sociala medier

Under våren etablerade ungdomslotsarna kanaler i sociala medier, dels för att kunna täcka upp en av de större arenor vilka ungdomar idag befinner sig på, dels för att möjliggöra en kontaktväg med lägre tröskel än fysiska samtal och besök i verksamheter. De sociala medier som etablerats är Instagram samt Snapchat, där Instagram främst använts som ett verktyg att förmedla information till civilsamhället, där både ungdomar, föräldrar samt andra verksamheter är målgruppen. Instagram har även fungerat som en kontaktväg för ungdomar som kunnat skriva ett meddelande för att komma i kontakt med oss, på detta sätt har vi fått värdefull information under riskhelgskvällar men även frågor och åsikter från ungdomar. Snapchat är de sociala medier vi använt oss utav minst, detta då det främst används som forum för snabb kontakt men inte för förmedlande av information.

SSPF samt individärenden

SSPF, samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid är ett brottsförebyggande arbete främst på individnivå med ungdomsproblematisering som kriminalitet och drogmissbruk. Under våren har ungdomslotsarna blivit inbjudna till tre SSPF möten gällande tre olika individer med förhoppning att bidra till stöttning gällande fritidsdelen. En huvuddel i uppdraget för ungdomslotsarna involverar att motivera till förändringsarbete och detta har varit fokus för de SSPF samtals ungdomslotsarna medverkat på.

Dessvärre har inte många av de avtalade mötena genomförts med anledning av att ungdom inte närvarat. Därav kunde inte en relation till ungdomen i fråga etableras vilket gjort det svårare att lotsa till en mer meningsfull fritid samt motivera till förändringsarbete.

Utöver SSPF har ett flertal individärenden etablerats med hjälp av det uppsökande arbete vi genomfört men även på ungdomars egna initiativ; där fokus legat på samtal och rådgivning kring både skolgång, relationer samt fritidsrelaterade ämnen. Ett samarbete har även inletts med kuratorer och närvarostödjare på skolorna för att lättare fånga upp individer i behov av stöd, inte minst för att möta upp mellanrummet mellan skola-hem-fritid.

Ingen dokumentation har genomförts i samband med dessa träffar och ungdomarna har själva kunnat höra av sig när de velat och kunnat boka/avboka tider för bestämda träffar. Fokus har sammanfattningsvis varit på att skapa en trygg och avslappnad miljö för dem att prata och diskutera ämnen och frågor de själva valt att ta upp, det har även erbjudits fika till dessa tillfällen. En del av de ungdomar som initierat kontakt och önskar upprätthålla den har även fått telefonnummer till våra jobbtelefoner så de själva kan höra av sig om de skulle vilja. Detta har även gjort det lättare att bestämma träff för samtalsmöten samt ett tryggt utrymme för ungdomen att ventilerat kring problem, känslor eller händelser utan att behöva stämma träff.

Riskhelger

Tidigt under våren genomfördes planeringsarbete samt diskussioner kring begreppet riskhelger, där främst helgdagar och ledigheter som valborg, sommarlov, lucia etcetera pekades ut som kvällar med ökad risk bland ungdomar.

Följande delar är ett utdrag ur kommande rapport "Återrapportering Riskhelgsuppdrag" där arbetet kring riskhelgsuppdraget samt användandet av pengarna från riskhelgsbidraget kommer återrapporteras. Nedan fokuseras enbart genomförda insatser.

Valborg

Valborg har länge setts som en riskhelg, unga gör ofta sin första alkoholdebut och även användandet av droger har setts öka under kvällar som dessa. Eftersom valborg identifierats som riskhelgsdag planerades utifrån detta att "fälta" under

kvällen för att kunna arbeta uppsökande och träffa ungdomar i riskmiljöer och på så sätt öka förebyggande faktorer.

Under eftermiddagen träffades Ungdomslotsarna, Exitus och polisen för att utbyta kontaktvägar och samtala kring hur valborg har sett ut tidigare år i Finspångs kommun, detta för att kunna fastställa eventuella behov och en lägesbild inför kvällens upplägg. Med hänsyn till de faktorer som togs upp under mötet framkom det att ökad vuxennärvaro ansågs vara den viktigaste grunden för att få en tryggare kväll och minimera risken för incidenter. Tilläggas kan även att valborg detta år inföll på en söndag vilket innebar att fritidsgården hade stängt och vuxennärvaron ute ansågs låg, av detta skäl fanns ett behov av en plats med nyktra trygga vuxna där ungdomar kan samlas och umgås. Ungdomslotsarna planerade därför att styra upp en kubbturering i bruksparken tillsammans med personal från Exitus under kvällen. Kubbtureringen pågick mellan kl 19-21:00 och det totalt ungdomarna som dök upp erbjöds även fika och dryck. En anordnad aktivitet på detta sätt upplevdes även vara ett värdefullt verktyg för att samla in information om kvällens aktiviteter från ungdomarna själva och kunde ge insyn och tips på eventuella festplatser.

Efter kubbtureringens avslut började fältuppdraget, socialtjänsten bestående av fyra personal delade upp sig där två färdades i bil och två till fots, ungdomslotsarna färdades i bil för att kunna täcka upp områden även utanför Finspångs centralområde. Fokuset för kvällens fältuppdrag var att uppsöka de platser som generellt sätt drar till sig flest ungdomar och eventuella festplatser i kommunen, dessa inkluderade bland annat de platser som haft en brasa brinnande tidigare under kvällen.

Brasplatser som besöktes under kvällen var Sonstorp och Bönnergården, även Borggård och Ljusfallshammar besöktes men samtliga platser utanför centralområdet var tomma. Bönnergården hade anordnad aktivitet med trygg vuxennärvaro ledd av kyrkan. I Finspångs centralområde träffade ungdomslotsarna på en grupp ungdomar utanför Nyhemsskolan vid ca 00 under natten, de spelade fotboll och upplevdes som nyktra och opåverkade. Ungdomarna erbjöds festis samt delicatobollar och berättade att kvällen var väldigt händelselös, men att det var trevligt att vara ute och spela fotboll med vännerna.

En festplats uppmärksammades av polis och socialtjänst, ungdomarna på plats gick på gymnasiet och festen var uppstyrd i en hyrd lokal och vuxennärvaro fanns på plats.

Sammanfattningsvis var fokus för kvällen riktat till att öka vuxennärvaron och agera trygga vuxna till de ungdomar som befann sig ute. Fältarbete med fyra personal från socialtjänsten samt två ungdomslotsarna befann sig ute under kvällens gång med start kl 16:00. Ungdomslotsarna fältade till och med 00:30 och socialtjänsten avslutade några timmar tidigare. Under tidigare delen av kvällen hölls en kubbturering i bruksparken där ungdomar erbjöds fika och dryck, ett totalt ungdomar deltog under aktiviteten och läget runt om upplevdes som lugnt. Senare under kvällen fältade både Exitus och ungdomslotsarna med fokus på kända festplatser och områden med mycket aktivitet, även platser som haft brasa under kvällen besöktes i Finspångs ytterområden. Lägesbilden för kvällen upplevdes i sin helhet som mycket lugn med låg festaktivitet och få ungdomar ute i rörelse.

Student

Inför skolavslutning och student skrev ungdomslotsarna ihop ett brev med tips och råd till föräldrar kring skolavslutning och student. Brevet innehöll information, tips och uppmaningar de ska tänka kring sina tonåringar i relation till alkohol, att visa vuxennärvaro och hålla kontakten med andra föräldrar. Brevet undertecknades av social- och skolchef och skickades via schoolsoft ut till kommunens vårdnadshavare till tonåringar.

Ungdomslotsarna var även aktiva i sociala medier både för att komma med tips och visa närvaro.

Under studenten skedde ett samarbete med Exitus och Polisen där flera fältarbetare befann sig ute under studentkvällen för att öka vuxennärvaron.

Ungdomslotsarna hade även återkommande kontakt med Centrum/missionskyrkan under kvällen som fanns ute längs Bergslagsvägen från kl. 21 fram tills efter 03:00, för att erbjuda dryck, ätbart och trygga vuxna.

Under kvällen rörde sig ungdomslotsarna runt omkring i kommunen via Kulturhusets bil, men fältade även till fots i centralområdet. Den övergripande lägesbilden för kvällen var lugn, trots studenten var det lite folk ute i rörelse och en majoritet befann sig på uppstyra festplatser som Hugo eller åkte buss in till Norrköping. En grupp ungdomar varav flera studenter befann sig under den tidigare delen av kvällen vid Bönneren, stämningen verkade positiv och ingen alkohol kunde upptäckas, vidare uppfattades inte ungdomarna som påverkade. Efter kl. 22:00 rörde sig ungdomslotsarna runt omkring Hugo som höll i studentfirandet samt Centrumkyrkan som befann sig utanför i ett tält och erbjöd både aktiviteter samt dryck och något ätbart. Runt omkring i Finspångs närområde var lägesbilden lugn och få ungdomar befann sig ute på de samlingsplatser som vanligtvis drar till sig grupperingar, så som badplatsen vid Bönneren, Mäseln, centrum samt parkeringar kända som samlingsplatser för A-traktorer och bilar. Samtliga områden var mycket lugna, flertalet till och med tomma och kvällen uppfattades i sin helhet som en lugn kväll.

Ungdomslotsarna erbjöd ungdomar fika under kvällens gång, detta var mycket uppskattat och möjliggjorde bra samtal med ungdomar. Utanför Kulturhuset runt omkring trädäcket samlades flera studenter inför hemgång i väntan på sina vänner, skjuts eller buss, detta gav en mycket bra möjlighet att prata med dem och fråga hur de mätte och om kvällen varit bra. Flertalet ungdomar uppskattade att få stöd samt prata om sina upplevelser från kvällen.

Skolavslutning

Under våren initierades en planering av skolavslutningsaktivitet tillsammans med fritidsgården Hörnan där önskan hade varit att bjuda in andra föreningar till aktiviteten för att bredda målgruppen. Fritidsgården valde sedan att arrangera aktiviteten på egen hand vilket ledde till att ungdomslotsarna i stället valde att anordna pop-up aktiviteter tillsammans med Exitus under kvällen. Detta gav en större flexibilitet att röra sig runt omkring i kommunen under kvällen och skapa

"trygga platser" där behov kunde finnas, samtidigt som fritidsgården möjliggjorde trygg plats och aktivitet i tätorten.

Inför skolavslutningen inköptes enklare aktivitetsredskap så som kubb, bollar och spel. Tanken var att erbjuda pop-up aktiviteter på platser med låg vuxennärvaro där det eventuellt samlats ungdomar. Därför "annonserades" inte platsen för aktiviteterna ut. På så vis fanns en flexibilitet att röra oss i hela kommunen och ut efter behov öka vuxennärvaron där behovet bedöms vara som störst och utan att dra ut ungdomar från andra aktiviteter såsom exempelvis fritidsgården. Ungdomsslotsarna rörde sig ute fram till kl. 01:30. Det var en oerhört lugn kväll med väldigt få ungdomar ute i rörelse utöver de som besökte fritidsgården. Tre äldre ungdomar påträffades omkring kl. 01:00, lättberusade och besvikna över att "ingen var ute ikväll och inga hemmafester heller."

Sommarlov

Som tidigare nämnts är lov något av en riskperiod just eftersom rutiner ändras, fritidsaktiviteter tar sommaruppehåll och vuxennärvaron sjunker. Ungdomsslotsarna valde därför att komplettera fritidsgårdens aktiviteter med pop-up aktivitet runt om i kommunen på eftermiddagar och kvällar. Till detta användes aktivitetsredskapen som köptes inför skolavslutningen. Kommunens lilla tält bokades och under sommarens gång besöktes flera platser i kommunen för att erbjuda aktiviteter och öka vuxennärvaron. De platser som besöktes var Vibjörnsparken, Rejmyre, Mäselbadet, utanför fritidsgården (när den var stängd), Bruksparken, Grytgöl (vid två tillfällen). Inplanerat var även Borggård och Hårstorp men dessa fick ställas in på grund av sjukdom.

Utöver pop-up aktiviteterna anordnade ungdomsslotsarna även "Kreativt häng". Under våren har det upptäckts att det anordnas mycket aktiviteter för ungdomar som vill röra på sig och idrotta men inte så mycket för dem som i stället önskar att vara mer kreativa och skapande. För många som har begränsat socialt nätverk kan loven bli ganska svåra. Utöver skolan kanske man inte har något socialt nätverk utöver den egna familjen. För vissa individer i denna grupp kan det vara oerhört utmanande att besöka anordnade aktiviteter med många besökare.

Kreativt Häng

Föreningslivet, större sociala gruppaktiviteter eller sporter är saker som inte alla ungdomar finner tilltalande eller som helt enkelt inte fungerar för dem. Under våren uppmärksammades en efterfrågan och även ett behov utav mer kreativ fritidsaktivitet för ungdomar som inte var aktiva i föreningsliv eller aktivt deltog i en sport, men även för de med ett begränsat socialt nätverk. Genom samtal med kuratorer på högstadieskolorna Nyhem och Grosvad samt kontakt på Bergska gymnasiet framgick det tydligt att respektive skola uttryckte att det fanns ett antal elever som skulle må bra av en kreativ fritidsaktivitet utan krav på prestation, samt möjlighet att lära känna likasinnade personer i en trygg mindre grupp. Det var på

denna basis "Kreativt Häng" växte fram, syftet och målet var fritt skapande i en trygg miljö med en mindre grupp för att stärka individernas sociala nätverk samt främja det kreativa skapandet utan något krav på prestation. Under sommarlovet fick ungdomslotsarna därför låna Kulturskolans ateljé där vi vid fyra tillfällen bjöd in till "Kreativt häng". Dessa träffar upplevdes som lyckade utifrån ungdomarnas återkoppling. En svårighet med "projektet" var att sprida informationen till rätt målgrupp av ungdomar samt med tillräcklig framförhållning. Förhoppningen var att nå ett större antal ungdomar.

Reflektioner utifrån genomfört arbete

Utifrån arbetet kring riskhelger som genomförts under våren och sommaren har en ny bild utav definitionen av riskhelger skapats, men även en tydligare uppfattning kring de behov som finns kopplat till dagens nya läge och situation.

Den bild som växte fram under arbetet är sammanfattat att det inte längre är effektivt inom det förebyggande arbetet att tänka kring specifika "riskhelger" utan snarare i perioder. Valborg är en typisk högtid som under en lång tid har setts som riskhelg, men baserat på arbetet denna valborg samt ungdomars attityder till denna helgdag finns inte längre samma oro kopplat till specifikt denna kväll jämfört med andra vanliga helger, fredagskvällar och skollov. Perioder då fritidsaktiviteterna är färre och vuxennärvaron i ungdomars liv minskar, samt när vardagsrutinerna plötsligt ändras har tagits fram som förslag på riskperioder. Dessa innefattar som tidigare nämnt helger, sena kvällar samt skolloven. Under hösten utgör höstlovet en period av ökad risk då ungdomar ofta lämnas helt ensamma eftersom föräldrar inte i lika stor utsträckning är lediga som under exempelvis jul, påsk och framför allt sommarlovet. Därför är det extra viktigt att under dessa perioder arbeta med att stärka vuxennärvaron och skapa trygga platser för ungdomar, här betonas efterfrågan och behovet av mer öppna verksamheter för ungdomar i olika åldrar inom kommunen.

Behovet av en utökad öppen verksamhet för ungdomar har lyfts regelbundet av både ungdomar, föräldrar, skola och socialtjänst. Särskilt tydligt har behovet och efterfrågan varit hos kommunens äldre ungdomar från och med början av gymnasiet till och med utgången av gymnasiet. Arbetet med riskhelger har medfört en ökad förståelse och inblick för att denna målgrupp har en tydlig brist av fritidsaktiviteter, möjlighet till trygga platser samt en avsaknad av öppen verksamhet med trygg vuxennärvaro.

Genom de verksamhetsbesök samt skolbesök som genomförts under året har det framkommit en tydlig önskan och även ett behov av mer öppen verksamhet med låg tröskel i kommunen. Den öppna verksamhet som finns för ungdomar mellan 10–20 år är begränsad till fritidsgården Hörnan vars målgrupp enbart täcker in högstadiet, dock har flera av kyrkorna öppen ungdomsverksamhet men med begränsade öppettider och platser. Det största behovet av öppen ungdomsverksamhet med låg tröskel ligger till synes hos mellanstadieelever i åldrarna 10–12 år samt gymnasieelever i åldrarna 17–20 år då dessa till allra största del saknar möjlighet till en arena med möjlighet till umgänge och trygg vuxna,

FINSPÅNG

utan krav på prestation. I åldrarna 10–12 år finns fritidshemmet tillgängligt via skolan, men ytterst få i den målgruppen väljer att gå dit. Även vissa kyrkor erbjuder ungdomsverksamhet i viss utsträckning för barn och ungdomar, dessa är dock något begränsade då de sällan är öppna mer än 1 gång i veckan samt att ungdomarna förväntas binda upp sig på deltagande i aktiviteter en längre tid framöver.

Under högstadiet finns fritidsgården Hörnan som har öppen verksamhet alla vardagar mellan 14–20, 14–22 (fre). Majoriteten av besökare på fritidsgården är aktiva killar och tjejer samt generellt sätt extroverta individer som inte verkar uppleva problem med att våga ta plats och söka social kontakt. Vid kontakt med ungdomar framkommer det att många inte vågar gå till Hörnan pga. ungdomar där som upplevs som stökiga/otäcka. Miljön upplevs generellt sätt mer riktad mot killar eller aktivare och mer sociala ungdomar, pingisbord, biljard, tv-spel. Det finns begränsad plats och möjlighet för ungdomar att bara sitta, fika, pyssla eller andra kreativare aktiviteter.

Vidare ser vi även ett behov av fler prestationslösa aktiviteter med särskilt fokus på kreativitet för de ungdomar som inte trivs i större sociala sammanhang, sporter eller föreningsliv. Flertalet av de ungdomar som vi kommit i kontakt med genom skolkuratorer har uttryckt att de väldigt gärna vill ha vänner och ett socialt nätverk, men de upplever för mycket oro eller nervositet för att uppsöka sociala sammanhang på exempelvis fritidsgården eller föreningar. Under våra "Kreativt Häng" träffar framkom det tydligt att kreativa aktiviteter utan krav på prestation samt i mindre grupper fungerade mycket bra och främjande kontaktskapandet för dessa ungdomar.

Utifrån de samtal och interaktioner vi haft med ungdomar i åldrarna 17–20 år har det framkommit en avsaknad av fritidsaktiviteter, särskilt uppstyrd aktiviteter och involvering i föreningsliv, dessa ungdomar uttrycker istället en önskan efter platser där de kan umgås, fika och ha en trygg vuxennärvaro utan att det ställs krav på deltagande i aktiviteter eller prestationer. Detsamma gäller till största del för den yngre målgruppen 10–12 år, även här uttrycks en efterfrågan på öppen verksamhet men där fokus ligger på aktiviteter, pyssel, sport och lek. Under de verksamhetsträffar vi genomfört har personal inom skola, socialtjänst samt andra kommunala verksamheter uttryckt en oro för att ungdomar särskilt i de berörda målgrupperna 10–12 och 17–20 år kommer i kontakt med varandra utanför arenorna skola, hem och fritid, och detta leder till oönskade konsekvenser. Det finns en oro att äldre ungdomar involverade i kriminalitet enkelt kan värva yngre ungdomar och få in dem i kriminella banor tidigt när de saknar en trygg och meningsfull fritid, eller arena att umgås med jämgamla på. Istället befinner sig både de yngre och äldre ungdomarna på samma områden, utan trygg vuxennärvaro och utan meningsfulla aktiviteter. När dessa två målgrupper möter varandra kan befaras att de äldre ser en möjlighet att utnyttja de yngre till "lättare" kriminella aktiviteter då de ej är straffmyndiga samt söker en tillhörighet hos de äldre. Vi upplever att det mest gynnsamma sättet att separera dessa grupper och därav minska risken för att yngre etablerar kontakter inom kriminella världen är genom att utöka möjligheterna till öppen verksamhet för både yngre och äldre ungdomar i kommunen.

Många ungdomar i åldrarna 14–15 uttrycker en stark önskan om att söka sommarjobb. Även bristande ekonomi befaras öka risken att ungdomen hamnar i kriminalitet eller dåligt umgänge pga. att "enklare och snabbare" sätt att tjäna pengar på erbjuds av äldre ungdomar.

Vi kan med viss oro även säga att det finns attityder och beteenden som går att koppla till gängkriminell kultur. Flera ungdomar har i samtal lyft en oro kring att andra ungdomar har en positiv attityd till gängtillhörighet. Ungdomar och personal har observerat personer i åldern 14–25 som rör sig i olika fina bilar, det förekommer rykten om drogförsäljning, man bär märkeskläder, hårdnande attityd samt romantiserande av gängkriminalitet/kriminell livsstil. Vi tror att man tidigt skulle behöva ta ett helhetsgrepp kring detta och om möjligt stoppa det innan det eventuellt eskalerar.

Inför framtiden ser vi ett behov av fortsatt samverkan med kommunens aktörer och civilsamhället för att kunna erbjuda ungdomar skyddsfaktorer i form av tryggt vuxenstöd och en god och meningsfull fritid.